

DÜNYAYI ALTÜST EDEN EGEMENLİK

DÜNYAYI ALTÜST EDEN EGEMENLİK

“Şimdiki Kötü Çağ”da Göksel Egemenliğin Doğası

David W. Bercot

“Yason ile bazı kardeşleri kent yetkililerinin önüne sürüklediler. ‘Dünyayı altüst eden o adamlar buraya da geldiler’ diye bağıryorlardı.”

—Elçilerin İşleri 17:6

© David Bercot, İngilizce baskı 2003 Bu kitabın İngilizcesi şu adresten temin edilebilir: «Scroll Publishers Co.», P.O. Box 122, Amberson, PA 17210.

© 2017 Grace Press, Inc.

İÇİNDEKİLER

Türkçe İçin Önsöz	5
I. Kısım: Altüst Edici Değerleri Olan Egemenlik	7
1. Kutsal Savaş mı?	9
2. Tanrı'nın Yeryüzünde Kurduğu Egemenlik	17
3. Farklı Bir Krallık	21
4. Siz Kendinizi Egemenliğe Adadınız mı?	29
5. Mammon (Para) Hakkındaki Görüşümüzü Değiştirmek ..	39
6. Yeni Dürüstlük Standardı	51
7. Egemenliğin Evlilik ve Boşanma Hakkındaki Yasaları ..	63
II. Kısım: Büyük Tökez Taşı	77
8. Ne? Düşmanlarımı mı Seveyim?	79
9. Ama Ya Şöyle Olursa?	89
10. Ama Kutsal Yazılar Şöyle Demiyor mu?	105
11. Ya Bu Dünyanın Krallıkları?	115
12. İki Krallık Altında Yaşam	121
13. Ben Bu Dünyadan mıyım?	131
14. Bu Bizi Barış ve Adalet Aktivistleri mi Yapar?	141
15. Bunu Gerçek Hayatta Yapan Oldu mu?	145
16. Ama Tarihsel Hristiyanlık Böyle midir?	151

4 İçindekiler

III. Kısım: Tanrı'nın Egemenliği'nin Müjdesi Nedir? .. 159

- 17. İsa'nın Öğretilerindeki Kurtuluş Yolu 161
- 18. Egemenliğe Nasıl Girilir? 173
- 19. Ferisiler Başvurmasını..... 181
- 20. Egemenlik Sessiz Tutulamaz..... 187

IV. Kısım: Bir Hibrit Doğuyor..... 191

- 21. Egemenlik Müjdesine Ne Oldu? 193
- 22. Teoloji Egemenliği 201
- 23. Tanrı Kuralları mı Değiştiriyordu? 211
- 24. Mesih'in Öğretileri Nasıl Yok Oldu? 217
- 25. Hiç Gerçekleşmeyen Altın Çağ 223
- 26. Hibrit'in Savunucusu: Avgustin..... 233
- 27. Mesih'in Adını Kullanarak Sahtekârlık Yapmak..... 247

V. Kısım: Egemenlik Hristiyanı Olmanın Yasa

Dışı Olduğu Bir Zaman..... 255

- 28. Egemenlik Yer Altına Giriyor 257
- 29. Waldensiyanlar..... 263
- 30. Diğer Akım..... 275
- 31. Waldensiyanlar İsviçreli Reformcularla Tanışıyor..... 283
- 32. Cenevre'de Yeni Siyon 289
- 33. Egemenliğin Bayrağı Yeniden Yükseliyor..... 297
- 34. Top Şimdi Bizim Sahamızda 311

Bibliyografya..... 317

İkincil Kaynaklar..... 319

Notlar 321

TÜRKÇE İÇİN ÖNSÖZ

David Bercot, ilk Hristiyanlar'ın inançlarıyla ilgili, 704 sayfalık *A Dictionary of Early Christian Beliefs* [*İlk Hristiyanlar'ın İnançları Sözlüğü*] adlı kitap dahil, birkaç kitap yazmıştır.

Dünyayı Altüst Eden Egemenlik adlı kitapta, Tanrı'nın Egemenliği'nin doğasıyla ilgili olarak uzun yıllar süren çalışma ve araştırmaları sonucu oluşan inançlarını bildirmektedir.

Bercot, birçok müjdecî Hristiyan dahil, Hristiyan olduğunu söyleyen kişilerin çoğundaki Tanrı'nın Egemenliği'ni anlama ve adanmışlık konusundaki eksikliklerinden endişe duyuyordu. Bu kitap ilk olarak İngilizce konuşan okurlar için yazıldı.

Bir Hristiyan yayınevi olarak, yazar bu öğretileri savunan bir kilisede yetişmediği halde, Tanrı Sözü ve kilise tarihini inceleyerek aynı inançlara vardığı için onun edindiği anlayışlara çok değer veriyoruz.

Bu kitabı, çok daha fazla insanın yeryüzünde, gerçekten de “bu dünyadan olmayan” bir egemenlik olan Tanrı'nın Egemenliği'nin vatandaşları olarak yaşamasına neden olması duasıyla Türk okurlara sunabildiğimizden ötürü minnettarız. “Böylece Rabbimiz ve Kurtarıcımız İsa Mesih'in sonsuz egemenliğine girme hakkı size cömertçe sağlanacaktır” (II. Petrus 1:11).

I. KISIM

ALTÜST EDİCİ DEĞERLERİ OLAN EGEMENLİK

1

KUTSAL SAVAŞ MI?

8 Temmuz 1099, Cuma günüydü. Sıcak çöl güneşi, Yerusolim'in dış duvarlarının etrafında kocaman haçlar ve azizlerin kutsal emanetlerini taşıyarak yürüyen cübbeli din adamlarından oluşan perişan kılıklı kafileyi kavuruyordu. Din adamlarının ardından, 1.200 tane yalın ayaklı, sıska Haçlı şövalyesi ve 11.000 kadar açlıktan ölmek üzere olan susuz asker, gemici ve işçi geliyordu. Kenti savunan Müslümanlar, bu kafileyi küçümseyerek onlara gülüyor ve yürürkenki halleriyle alay ediyordu. Hatta Müslümanlar, ayak takımından olan bu yarı delirmiş Hristiyanlar'ın onurunu daha da fazla kırmak için çarmıha çeşitli biçimlerde saygısızlık edip onları kent duvarlarına asmışlardı.

Yalın ayak haçlılar, aşağılamalar ve alaylara karşın yürümeye devam ettiler ve Zeytin Dağı'na varınca durdular. Orada episkoposlardan biri onlara şu sözlerle teşvik verdi: "Şimdi Rab'bin göğe alındığı yerde duruyoruz ve kendimizi paklamak için yapacak daha fazla bir şeyimiz yok. Bu yüzden her birimiz kendisine zarar veren kardeşini bağışlasın ki, Rab de bizleri bağışlasın."¹ Sonra onlara alçakgönüllü olmayı ve kendilerini paklamayı sürdürürlerse Yerusolim'in bir hafta sonra Cuma günü kendilerine

teslim edileceği hakkındaki peygamberliğini hatırlattı.

Müslümanlar'dan biri episkoposun konuşmasını duysa da söyledikleri onu endişelendirmezdi. Yeruşalim kentini yedi günde almak mı? Kesinlikle mümkün değildi. Ne de olsa, Haçlılar, daha Yeruşalim'in yakınlarına erişmeden, Yeruşalim'in Müslüman valisi İftikar, kent duvarlarının dışındaki tüm kuyuları tıkamış ya da zehirlemişti. Haçlılar'ın sadece bir tek ve suyu çok az akan bir su kaynağı vardı, birçokları ciddi şekilde susuzluk çekiyordu. İftikar ayrıca, tüm ehli hayvanları kent duvarlarının içine alarak kente bol yiyecek kaynağı sağlamıştı. Buna tezat olarak Haçlılar açlıktan bir deri bir kemiktiler. Yeruşalim uzun bir kuşatmaya dayanabilirdi. Hatta İftikar, yiyecek stoklarını muhafaza etmek ve kendilerini ihanetten korumak için tüm Hristiyanlar'ı kentten sürüp çıkartmıştı. Yahudiler'in çoğu da kentten ayrılmıştı.

Bu yüzden Haçlılar'dan ötürü İftikar ve askerlerinin uyukuları falan kaçmıyordu. Bol bol suları ve yiyecekleri olduğunu, daha iyi silahlara sahip olduklarını ve kendilerini korumak için de ele geçirilmez görünen kent surları olduğunu biliyorlardı. Ve o surları savunmak için 60.000 de silahlı adamları vardı. Ayrıca Mısırlı askerlerden oluşan yedek bir birlik de kuşatmanın kaldırılması için yola çıkmıştı. Bütün bunların karşısında Haçlılar'ın neyi vardı? Toplam 1.200 şövalyeydiler ve kendilerini, yetersiz donatılmış, perişan kılıklı 11.000 asker, denizci ve işçiden oluşan bir güruh destekliyordu. 60.000 silahlı Müslüman'a karşı Haçlılar'ın sayısı toplam 13.000'den azdı. Ayrıca Haçlılar bilmedikleri topraklarda savaşıyorlardı ve vatanları olan Fransa'dan çok farklı olan çöl sıcağına alışık değildiler. Evet, gülünecek durumdaydılar.

Ama beş gün sonra Haçlılar, Müslümanlar'ı şaşırta bir biçimde Yeruşalim surlarına doğru birkaç dev tahta kuşatma

kulesi getirdiklerinde gülüşmeler sona erdi. Haçlılar buldukları hurda tahtalarla bu dev yapıları gizlice bina etmekteydi. Her kulede, gerçekten de, bir Orta Çağ ordusunun ihtiyacı olan her şey vardı: bir fırlatma düzeneği, bir koçbaşı, çekme köprü ve Haçlılar'ın kenti savunanların üzerine oklar yağdırabilecekleri yüksek bir çıkma kule. Ayrıca her kuşatma kulesinin içinde, duvarlarda bir delik açılır açılmaz şehre saldırmaya hazır Frenk Haçlılar'dan oluşan küçük bir ordu vardı.

Müslüman savunucular, korkulan kuşatma kulelerini görünce, duvarların kulelerin karşısındaki kısımlardaki savunmalarını güçlendirmeye başladılar. Ancak Haçlılar, saldırmadan bir gece önce, kulelerin bazılarını sessizce söktüler ve bir buçuk kilometre öteye, Yeruslaim surlarının daha az güçlü olan kısımlarına taşıdılar. Bu, her şartta inanılmaz bir girişimdi, bu zayıf durumlarında ise neredeyse insanüstü bir başarıydı. 14 Temmuz Perşembe günü sabah ışıkları Yeruslaim'i doldurduğunda, şehri savunan Müslümanlar gözlerine inanamadılar. Geceleyn kulelerin bazılarının yerlerinin değiştirilebileceği akıllarına gelmemişti.

Saldırganların birçoğu, bütün gece çalıştıklarından daha gün başlamadan bitkindiler. Yine de o sabah, Tanrı'nın yorgun vücutlarına ihtiyaçları olan kuvveti vermesine güvenerek dua ettiler. Haçlılar, duadan sonra, Yeruslaim'e saldırmaya başladı. Haçlılar, Tanrı'ya övgü naralarıyla, masif kuleleri Yeruslaim surlarına yavaş yavaş daha çok yaklaştırmaya başladı. Kuleler yavaş yavaş ilerledikçe Haçlılar, fırlatma düzeneğiyle kent surlarına ve içerideki evlere dev kayalar fırlatmaya başladı. Kuşatma kulelerinin bazıları kent surlarına eriştiğinde, ağır koçbaşları, Yeruslaim'in antik surlarını dövmeye başladı. Haçlılar, kuşatma kulelerinin üstlerinden, katran, balmumu ve sülfüre batırılmış

alevli tahta misiller fırlatıyorlardı. Bu misiller, surların içindeki tahta takviyeleri ateşe veriyordu.

Ancak kenti savunan Müslümanlar da, dışarıdaki bu kuleleri ateşe verme çabasıyla kendi alevli misillerini onlara geri atıyorlardı. Kenti savunanlar, bütün gün fırlattıkları kayalarla kuleleri dövdüler. Misiller ve oklar tüm gün boyunca bir o tarafa, bir öbür tarafa yağdı. Haçlılar cesurca savaştıkları halde kente girebilecekleri bir yer bulamadılar. Kuşatma kulelerinin bazıları çok hırpalandıktan sonra hurda olmuşlardı. Bir tanesi tamamen yanıp kül olmuştu. Gece olduğunda her iki taraf da savaşmayı bıraktı.

15 Temmuz Cuma sabahı, Haçlılar saldırılarını yenilediler. Episkopos, kenti bu günde alacakları hakkında peygamberlik etmişti. Ama bu pek olası gözüküyordu. Hepsini de uykusuz geceler ve bir gün öncesinin muharebesinden ötürü bitkindi. Öğlen olduğunda Hristiyanlar'ın cesareti epey kırılmıştı. Bitkindiler ve bir ilerlemede bulunmuş benzemiyorlardı. Karşı taraf sayıca çok daha fazlaydı, durum ümitsizdi ve Yeruslaim'in surları aşılmaz görünüyordu.

Sonunda operasyonlarını durdurup bir toplantı yaptılar. Grubun yaklaşık yarısı, bu nafiye kuşatmadan vazgeçip sahte peygamberlikleri bildiren episkoposu asmaya hazırды. Ancak onlar daha konuşurken, Zeytin Dağı'nın üzerindeki bir şövalye, diğerlerine ilerlemelerini işaret etmek için kalkanını sallamaya başladı. Bu işaret üzerine adamlar cesaret buldu ve gayretle yeniden saldırmaya başladı. Koçbaşlar yeniden işe koyuldu ve Haçlılar'dan bazıları merdivenler ve halatlarla duvarlara tırmanmaya başladı.

Kenti savunanlar, ek savunma olarak kent surlarının içine saman ve pamuk balyaları yığarak neredeyse bir dağ oluşturmuşlardı. Ama Godfrey Bouillon'un komutasındaki bazı okçular

alevli oklarıyla bu balyaları ateşe vermeyi başardı. Rüzgârın yönü değişince, dev duman bulutları Müslüman savunucuları kör edip boğdu. Ateş ve duman selinden ötürü surlardan ayrılmak zorunda kaldılar.

Anı yakalayan Godfrey, kulesinin uzun çekme köprüsünü hemen saldı ve adamları korkusuzca duvarlara akın etti. Haçlılar sadece birkaç dakika içinde surun bu kısmını elde etti ve silah arkadaşlarının merdivenlerle duvarlara çıkmalarını mümkün kıldı. İstilacıların bir kısmı kent kapılarından birine erişip onu açtı. Haçlılar açılan kapılardan içeri akın ettiler.

Sayınca Haçlılar'dan çok daha fazla oldukları halde, Müslümanlar olup bitenlere inanamayarak kargaşaya düştüler. Haçlılar daha birkaç saat önce yenilmiş gözükiyordu. Şimdiyse kenti doldurmaktaydılar! Kenti savunanlar afallamıştı, kargaşa içinde Haçlılar'dan kaçtılar. Birden kent halkı paniğe kapıldı ve istilacılarından kaçmaya çalıştılar. Haçlılar karşılaştıkları herkesi kesip biçerken kadınlar bağırıyor ve çocuklar ağlıyordu.²

Haçlılar kendilerini, Baal'a tapanları öldüren Yehu ve ordusunun Orta Çağ versiyonu olarak görüyordu. Korkunç katliamın görgü tanıklarından biri olan bir Haçlı'dan bize şu yazılar kalmıştır:

“Kent sokaklarında başlar, eller, ayaklardan oluşan yığınlar görülüyordu. Yürüyelemek için, insan ve at cesetlerinin üzerinden atlayarak geçmek gerekiyordu. Ama bunlar, normalde dini törenlerin yapıldığı Süleyman'ın tapınağında olup bitenlere kıyasla küçük şeyler. Orada ne mi oldu? Size gerçeği söylersem inanamazsınız. Ama en azından şu kadarını söyleyeyim: tapınakta ve Süleyman'ın avlusunda insanların dizlerine ve atların dizginlerine kadar kan vardı. Gerçekten de, burasının iman-sızların kanıyla dolması Tanrı'nın adil ve harika bir yargısıydı!

Çünkü burası onların küfürlerinden ötürü uzun zaman acı çekmişti. Kent, ceset ve kan doluydu.”³

İnsan, Haçlılar’ın, çoğu küçük çocuk olan 100.000’e yakın insanı kılıçtan geçirdiklerinden ötürü ertesi gün pişmanlık duymuş olacağını düşünür. Ama hiç de öyle olmadı, Rableri İsa Mesih’in kendilerine zafer verdiğinden ve mutlu Kralları olarak onlara gülümseyerek baktığından emindiler. Ne de olsa, Papa’nın kendisi tüm iyi Katolikler’in gidip Kutsal Toprakları özgür kilmaları için bir çağrı yapmıştı. Haçlı Seferleri’ne giden herkesin günahlarının tamamen bağışlanacağı hakkında güvence vermişti. Görgü tanığımız şöyle devam ediyor:

“Artık kent alınmış olduğundan, Kutsal Mezar’da hacıların tapınmalarını görmek, önceki çalışmalarımızın, çektiğimiz zorlukların hepsine tamamen değmişti. Ne kadar seviniyorlar, Rab’bi yüceltiyorlar ve O’na yeni bir ilahi söylüyorlardı! Yüreklere Tanrı’ya sözcüklerle anlatılamayacak zaferli şükran duaları sunuyordu. Yeni bir gün! Yeni sevinç! Yeni ve sürekli bir neşe! Emeklerimizin ve adanmışlığımızın tamamlanması, herkesin yeni sözcükler ve yeni ilahiler söylemesine neden oluyordu.

Bugünün tüm gelecek çağlar için ünlü olacağını söylüyorum; çünkü bugün, emek ve üzüntülerimizi sevinç ve iftihara dönüştürdü. Bugünün, tüm Hristiyanlığın haklı çıkarıldığı, paganizmin alçaltıldığı ve imanımızın yenilendiği gün olduğunu söylüyorum. ‘Bugün RAB’bin yarattığı gündür, onun için sevinip coşalım;’ çünkü bu günde Rab Kendini halkına bildirdi ve onları bereketledi.”⁴

Ama İsa bu katliamı sevinçli bir şey olarak mı gördü? Haçlılar gerçekten de Tanrı’nın Egemenliği’ni mi yaydılar? Yoksa ona büyük bir zarar mı verdiler?

Neticede İsa, bu olaydan yaklaşık 1.100 yıl önce bir sevgi

egemenliği kurmuştu. Halkının da birbirlerine olan sevgileriyle tanınmaları gerekiyordu. Sadece o kadar da değil, düşmanlarını da sevmeleri gerekiyordu. Kendi Kralları olan İsa, Kendini yumuşak huylu ve alçakgönüllü olarak tanımlamıştı. Bu özel egemenliğin ilk vatandaşları, dünyayı kılıçla değil, gerçek sözleri ve sevgi etkinlikleriyle altüst etmişlerdi. Öyleyse aynı sevgi ve yumuşak huyluluk egemenliğine ait bir halk olduklarını iddia eden bu insanların bu kadar uzak bir ülkede ne işleri vardı? Yeruşalim'de oturan insanları neden katlediyorlardı?

Bu, uzun olmasına karşın anlatılması gereken bir hikayedir. Çünkü benim ve sizin sonsuz geleceğimiz, dünyayı altüst eden bu egemenliğin bu hikayesine çözülmez bir şekilde bağlıdır.

2

TANRI'NIN YERYÜZÜNDE KURDUĞU EGEMENLİK

Bundan sonraki bölümlerde Tanrı'nın Egemenliği'nin, yeryüzündeki egemenliklerden radikal bir şekilde farklı olduğunu; kendine özgü ilke ve değerleri olduğunu göreceğiz. Ama bu olağanüstü egemenliği daha iyi anlamak için ilk olarak Tanrı'nın kurmuş olduğu tek yeryüzü egemenliğine bakacağız.

Kutsal Yazılar, bu yeryüzü egemenliğini Mısır'dan Çıkış Kitabı'nda tanıtır. Tanrı burada İsraililer'e hitaben şöyle demiştir: “Şimdi sözümü dikkatle dinler, antlaşmama uyarsanız, bütün uluslar içinde öz halkım olursunuz. Çünkü yeryüzünün tümü benimdir. Siz benim için kâhinler krallığı, kutsal ulus olacaksınız” (Mısır'dan Çıkış 19:5,6).

Bu Tanrı'nın İsraililer'e teklifiydi: O'nun kahinlerden oluşan özel krallığı olabilirlerdi. Ve İsraililer bu teklifi kabul ettiler. Sina'da Tanrı'yla bir antlaşmaya girdiler. Bu antlaşma da, çoğu antlaşma gibi, iki taraflıydı. Eğer İsraililer Tanrı'nın sesine itaat ederlerse o zaman Tanrı için bir “kâhinler krallığı, kutsal ulus” olacaktı. Tüm diğer krallıklar gibi, İsrail ulusunun da

bir yöneticisi ve yasaları olacaktı. Ancak Kralları, Yasa Vericileri ve Hakimleri, Tanrı'nın Kendisi olacaktı (Yeşaya 33:22). İsrail krallığının yasaları Tanrı tarafından doğrudan verilmiş olan Musa'nın Yasası'ydı.

İsrail krallığı, bu özelliklerine karşın, yine de bir yeryüzü krallığıydı. Çoğu bakımdan, dünyadaki krallıklara benziyordu. Fiziksel, coğrafi bir arazisi vardı. Halkı, özel bir etnik gruptu. Krallıklarını, kılıç, mızrak ve oklarla donanmış fiziksel askerlerle savunuyorlardı. İsraililer de, bütün diğer dünya krallıkları gibi topraklarını kılıç zoruyla arttırdı. Çevrelerindeki ulusların gözünde, İsraililer'in en farklı özelliği, onların Yasası'nın putların kullanımını yasaklamasıydı.

Hatta, Tanrı'nın İsraililer'e vaat ettiği bereketler bile yeryüzüne ait, maddi bereketlerdi: Eğer Tanrınız RAB'bin sözünü iyice dinler ve bugün size ilettiğim bütün buyruklarına uyarsanız, ... “Rahminizin meyvesi kutsanacak. Toprağınızın ürünü, hayvanlarınızın dölü – sığırlarınızın buzağuları, sürülerinizin kuzuları – bereketli olacak. ...RAB'bin buyruğuyla ambarlarınız dolu olacak. ...Rab bolluk içinde yaşamınızı sağlayacak: Rahminizin meyvesi kutsanacak; hayvanlarınızın yavruları, toprağınızın ürünü verimli olacak. ...RAB ülkenize yağmuru zamanında yağdırmak... için göklerdeki zengin hazinesini açacak. ...Birçok ulusa ödünç vereceksiniz; siz ödünç almayacaksınız” (Yasa'nın Tekrarı 28:1-12).

Ancak sadece bereketler maddi olmakla kalmayacaktı. İsraililer antlaşmaya karşı gelirlerse cezaları da yine yeryüzüne ait ve fiziksel olacaktı: “RAB siz yok oluncaya dek gökten yağmur yerine ülkenize toz ve kum yağdıracak. RAB sizi düşmanlarınızın önünde bozguna uğratacak. ...Çok tohum ekecek, ama az toplayacaksınız. Çünkü ürününüzü çekirge yiyecek. Bağlar dikecek,

bakımını yapacak, ama şarap içmeyecek, üzüm toplamayacaksınız. Onları kurt yiyecek” (Yasa'nın Tekrarı 28:24, 25, 38, 39). Kısaca, antik İsrail krallığı, birçok bakımdan normal bir yeryüzü krallığıydı. Hatta kalıbı da dünyadaki diğer ulusların anlayabileceği bir kalıptı. Hatta, antik İsrail birçok bakımdan bu ulusların kalıbını örnek alıyordu. En büyük fark, diğer ulusların, kendi tanrılarının onların bir halk olmasını sağladığını hayal etmesiydi. Bu tanrılara taptıklarında, maddi refaha erişmelerini sağlayanın kendi tanrıları olduğuna inanıyorlardı. Tanrıları kendilerinden hoşnut olmadığında, onları kuraklık ve kıtlıkla cezalandırmanın da yine kendi tanrıları olduğuna inanıyorlardı. Yahudi olmayan ulusların dünya görüşü, birçok bakımdan İsraililer'in dünya görüşüne benziyordu. Esas farklılık, devlet yönetimiyle ilgili değil, din ve ahlak konularındaydı.

Ama ağırlıklı olarak yeryüzüne ait olan antik İsrail krallığının nihai amacı bir krallık olmak değildi. İsraililer'i daha büyük bir şeye, gerçekten de “bu dünyadan olmayan” bir krallığa yöneltecek bir öğretmen olması gerekiyordu.

3

FARKLI BİR KRALLIK

İ.S. 30 yılı bütün diğer yıllar gibi başladı. Yahudi kâhinler hâlâ her gün tapınakta kurbanlar sunuyorlardı. Çiftçiler tarlalarında çalışıyor ve kadınlar ırmakta çamaşırlarını yıkıyorlardı. Balıkçılar ağlarını Celile Gölü'nün kenarında kurumaya asıyorlardı. Ama birden Yahya isimli bir peygamber ortaya çıktı! Giysileri deve tüyünden ve belinde deri kuşak olan Yahya, çarpıcı bir kişilikti. Ayrıca, "Göklerin egemenliği yaklaşmıştır!" şeklinde şaşırtıcı bir mesaj taşıyordu.

Göklerin egemenliği mi yaklaşmıştı? Yahudiler için bu sözler, Mesih'in gelmek üzere olduğu anlamına geliyordu. Roma İmparatorluğu'nun devrilmesi anlamına geliyordu! Çok yakında ulus olarak bağımsızlıklarını yeniden kazanacakları anlamına geliyordu. Yahya'nın mesajının herkesin ilgisini çekmesine şaşmamalı. İnsanlar bu egemenlik için ne yapmaları gerektiğini öğrenmek üzere akın akın onun yanına gitmeye başladı.

Ancak Yahya, uzun zamandır bekledikleri Mesih olarak İsa'yı tanıttığında bu Yahudiler'in çoğunun heyecan duymasını sağlamadı. Nasıralı İsa mı? Bu kişi, hiç de bekledikleri

Mesih'e benzemiyordu. Savaşçı olmadığı da kesindi. Yahudiler'i Roma İmparatorluğu'ndan özgür kılmak için bir ordu organize etmeye bile çalışmamıştı. Hatta, Romalılar'ın aleyhinde vaaz bile vermemişti.

Peki, ne hakkında vaaz vermişti? Bu soruyu siz okurlara sormak istiyorum. İsa'nın vaaz ettiği şeylerin konusu neydi? İnsanın kurtuluşa olan ihtiyacı mı? Tanrı'nın insanlığa olan sevgisi mi? Yeniden doğmanın gerekliliği mi? İsa'nın bizim için fidiye olarak öleceği gerçeği mi?

İsa tabii ki, bütün bu şeylerden söz etmiştir. Bunların hepsi de çok önemli gerçeklerdir. Ama mesajının konusu bunların hiçbirisi değildi. Kutsal Yazılar, İsa'nın yeniden doğuştan sadece bir tek kez, o da Nikodim'le özel konuşmasında söz ettiğini yazar. Bizim için fidiye olarak ölmesinden de sadece bir tek kez söz etmiştir. "Kurtuluş" sözcüğünü sadece beş, altı yerde kullanmıştır.

İsa'nın mesajının konusu Tanrı'nın Egemenliği idi. Müjdeliler'de Tanrı'nın Egemenliği'nden yüze yakın kez söz edilmektedir. Ayrıca, İsa'nın benzetmelerinin çoğu Tanrı'nın Egemenliği hakkındaydı. Hatta İsa, yeryüzüne gönderilme nedeninin Tanrı'nın Egemenliği'ni bildirmek olduğunu söylemişti. "Öbür kentlerde de Tanrı'nın Egemenliği'yle ilgili Müjde'yi yaymam gerek" dedi. "Çünkü bunun için gönderildim" (Luka 4:43). Duymaya alışık olduğumuz bu değildir, öyle değil mi? Hepimize, İsa'nın yeryüzüne gelişinin ana amacının bizi günahlarımızdan kurtarmak olduğu izlenimi verilmiştir. Bu, İsa'nın yeryüzüne gelişinin amaçlarından biri olsa da tek amacı kesinlikle bu değildi.

İsa gittiği her yerde Tanrı'nın Egemenliği'ni bildirdi. "O günden sonra İsa şu çağrıda bulunmaya başladı: 'Tövbe edin! Çünkü Göklerin Egemenliği yaklaştı.' ...İsa, Celile bölgesinin her tarafını dolaştı. Buralardaki havralarda öğretiyor, göksel egemenliğini

Müjdesi'ni duyuruyor, halk arasında rastlanan her hastalığı, her illeti iyileştiriyordu. ...Bunu öğrenen halk O'nun ardından gitti. İsa onları ilgiyle karşıladı, kendilerine Tanrı'nın Egemenliği'nden söz etti ve şifaya ihtiyacı olanları iyileştirdi. ... İsa bütün kent ve köyleri dolaşarak havralarda öğretiyor, göksel egemenliğin Müjdesi'ni duyuruyor, her hastalığı, her illeti iyileştiriyordu” (Matta 4:17,23; Luka 9:11; Matta 9:35).

Tuhaftır ki, İsa'nın bildirisinin konusu Tanrı'nın Egemenliği olduğu halde, egemenliğin mesajı günümüzde bildirilen müjdede neredeyse hiç yer almamaktadır. Peki, bugün en çok vaaz edilen konu nedir? İnsanın kişisel kurtuluşudur, öyle değil mi? Tanrı'nın Egemenliği değildir.

Elçiler Neyi Bildirdiler?

Siz belki, “Peki, İsa belki egemenliği bildirdi ama öğrencileri için durum farklıydı. İsa onlara egemenlik hakkında değil, yenden doğuş ve kurtuluş hakkında bildiride bulunmalarını söylemişti, öyle değil mi?” şeklinde düşünüyor olabilirsiniz. Yanlış. İsa öğrencilerini görevlendirdiğinde onlara özellikle egemenlik hakkında bildiride bulunmalarını söylemişti.

İsa'nın vaaz verme konusundaki talimatlarına dikkat edin: “Gittiğiniz her yerde Göklerin Egemenliği'nin yaklaştığını duyurun. ... Sonra onları Tanrı'nın Egemenliği'ni duyurmaya ve hastalara şifa vermeye gönderdi. ...Orada bulunan hastaları iyileştirin ve kendilerine, ‘Tanrı'nın Egemenliği size yaklaştı’ deyin” (Matta 10:7; Luka 9:2, 10:9). Lütfen bunların bir görüşü desteklemek için kullanılan birkaç soyut ayet olmadığını bilin. İsa, öğrencilere vaaz konusunda talimat verdiği hemen hemen her ayette Tanrı'nın Egemenliği'ni bildirmelerini söylemişti.

Kuşkusuz, İsa'yı izleyeceğini ama önce gidip babasını

gömmesi gerektiğini söyleyen öğrenciyi hatırlarsınız. İsa ona ne demişti? “Bırak ölüleri, kendi ölülerini kendileri gömsün. Sen gidip Tanrı’nın Egemenliği’ni duyur” (Luka 9:60).

Ama lütfen beni yanlış anlamayın. Yeniden doğmak ve kurtulmak ihtiyacımızın önemini hiçbir şekilde azımsamıyorum. Bunlar Müjde’nin çok önemli yönleridir. Ancak bunlar hedefe, yani Tanrı’nın Egemenliği’ne götüren adımlardır. İsa hiçbir zaman öğrencilerinin kurtuluş ve yeniden doğuşu Tanrı’nın Egemenliği’nden ayrı olarak bildirmelerini tasarlamamıştı. Tanrı’nın Egemenliği Müjde’nin çok önemli bir yönüdür. İnsanlara kurtuluştan söz ettiğimiz ama egemenlik hakkında hiçbir şey söylemediğimizde İsa Mesih’in Müjdesi’ni bildirmiyoruz.

Ve İsa’nın, son gelmeden önce dünyanın her yerinde duyurulacağını söylediği Müjde hangisiydi? İsa şöyle demiştir: “Göksel egemenliğin bu Müjdesi bütün uluslara tanıklık olmak üzere dünyanın her yerinde duyurulacak. İşte o zaman son gelecektir” (Matta 24:14). Günümüzde dünyada bir müjde bildiriliyor ama bu müjde egemenliğin müjdesi mi?

Tanrı’nın Egemenliği Denen Şey Nedir?

Her krallığın ya da egemenliğin dört temel ögesi vardır: 1) bir yönetici ya da yöneticiler, 2) tebaa, 3) yönetilen bir bölge ya da bir alan 4) yasalar. Tanrı’nın Egemenliği de farklı değildir. Bir yöneticisi, tebaası, alanı ve yasaları vardır. Ancak, Tanrı’nın Egemenliği devrimci bir egemenlik olduğundan bu dört temel öğenin eşsiz yönleri vardır.

İlk olarak, Tanrı’nın Egemenliği’nde yeryüzüne ait bir yönetici yoktur. Tanrı’nın Egemenliği’nin yöneticisi İsa Mesih’tir. Yeryüzü krallıklarının yöneticileri ve politikaları dönemsel olarak değişir. Buna tezat olarak İsa sonsuzdur ve politikaları değişmez.

“İsa Mesih dün, bugün ve sonsuza dek aynıdır” (İbraniler 13:8).

Tanrı'nın Egemenliği'nin tebaası kimdir? Yahudiler mi? Hayır; İsa Yahudiler'e çok açıkça, “Bu nedenle size şunu söyleyeyim, Tanrı'nın Egemenliği sizden alınacak ve bunun ürünlerini yetiştiren bir ulusa verilecek” demişti (Matta 21:43). İsa'nın egemenliği vereceğini söylediği bu ulus hangisiydi? Romalılar mı? İngilizler mi? Amerikalılar mı? Hayır, bunların hiçbiri değildi, çünkü Kutsal Yazılar bize şöyle der: “Artık ne Yahudi ne Grek, ne köle ne özgür, ne erkek ne dişi ayrımı var. Hepiniz Mesih İsa'da birsiniz. Eğer Mesih'e aitseniz, İbrahim'in soyundansınız, vaade göre de mirasçısınız” (Galatyalılar 3:28,29).

Bu yüzden bu egemenliğin tebaası, Mesih'e ait olan hepimiz, gerçekten yeniden doğmuş olan hepimiziz. Bizler, Tanrı'nın vadinin mirasçıları, O'nun yeni ulusunun vatandaşları haline geldik. Petrus, kendi zamanında yaşayan Yahudi olmayan Hristiyanlar'a yazarken onlara şu sözlerle hitap etti: “Ama siz seçilmiş soy, Kral'ın kâhinleri, kutsal ulus, Tanrı'nın öz halkı-sınız. Sizi karanlıktan şaşılmalı ışığına çağıran Tanrı'nın erdemlerini duyurmak için seçildiniz. Bir zamanlar halk değildiniz, ama şimdi Tanrı'nın halkı-sınız. Bir zamanlar merhamete erişmemiş-tiniz, şimdiyse merhamete eriştiniz” (I. Petrus 2:9-10).

Bu yüzden, Tanrı'nın Egemenliği'nin tebaası, tıpkı İsrail gibi, kutsal bir ulus, Kral'ın kâhinleri olmaya çağrılmıştı (Mısır'dan Çıkış 19:5,6). Ancak, egemenlik, İsraililer'den alınmış ve doğruluk meyveleri verecek bir ulusa, yeniden doğmuş inanılardan oluşan bir ulusa verilmişti.

Tanrı'nın Egemenliği'nin eşsiz bir yönü de, tebaasının, diğer krallıkların tebaaları gibi, yeryüzünün belirli bir yerinde oturmamasıdır. Tanrı'nın Egemenliği'nin tebaası dünyanın tüm uluslarına karışmıştır. Bu özellik, Tanrı'nın Egemenliği için

sürekli bir çatışmaya neden olmuştur. Bunun nedeni, vatandaşlarının her zaman, dünyanın egemenliği ve Tanrı'nın Egemenliği olmak üzere, iki değişik krallık altında yaşamasıdır.

İsa Samiriyeli kadına, “Baba’ya ne bu dağda, ne de Yerusolim’de tapınacaksınız!” demişti (Yuhanna 4:21). Tanrı'nın Egemenliği'nin yeryüzünde bir başkenti ya da kutsal bir tapınağı yoktur.

Bunların hepsi, İsa'nın zamanında yaşayan hem Yahudiler ve hem de Yahudi olmayanların o zamana dek yaşamış olduklarının çok ötesinde olan şeylerdi. İsraililer'in krallığı belirli bir coğrafi alanı kapsıyordu. İnsanların bütün krallıkları da öyleydi. İsraililer'in her zaman Tanrı'nın Konutu ya da tapınaklarının yer aldığı fiziksel bir mekanı olmuştur. Bu mekan, bin yıldır Yerusolim olmuştur. İnsanların krallıklarının her birinin yeryüzünde bir başkenti vardır ama Tanrı'nın Egemenliği'nin yoktur.

Tanrı'nın Egemenliği İçinizdedir (Aranızdadır)

Tüm bunlar yeterince hayret verici değilmişçesine, İsa Ferisiler'e daha da şaşırtıcı bir şey söylemişti: “Ferisiler İsa'ya, ‘Tanrı'nın Egemenliği ne zaman gelecek?’ diye sordular. İsa onlara şöyle yanıt verdi: ‘Tanrı'nın Egemenliği göze görünür bir şekilde gelmez. İnsanlar da, ‘İşte burada’ ya da, ‘İşte şurada’ demeyecekler. Çünkü Tanrı'nın Egemenliği aranızdadır” (Luka 17:20,21).

Bu ne tür bir egemenliktir? Aranızda olan bir egemenlik mi? İsa gerçekten de harika bir şekilde yeni, devrimci bir şey öğretiyordu. Bu sadece yeni bir krallık değildi. Yeni türde bir krallıktı. İster Yahudi, ister Yahudi olmayan olsun, daha önce hiç kimsenin duymamış olduğu, tamamen farklı bir krallıktı. “Aranızda olan” bir egemenlik.

Siz belki de, “Tamam anlıyorum. ‘İsa, gerçek, fiziksel değil, ruhsal bir krallıktan söz ediyordu” diye düşünebilirsiniz. Hayır, İsa gerçek bir krallıktan söz ediyordu. Antik zamanlardaki İsrail krallığı kesinlikle gerçek bir krallıktı, öyle değil mi? Gerçek kralları, gerçek bir tebaası ve gerçek yasaları vardı. Tanrı’nın Egemenliği de en az antik İsrail krallığı kadar gerçektir. Onun da gerçek bir Kralı, gerçek bir tebaası ve gerçek yasaları vardır. Dünya nüfusunun çoğu bu krallığın vatandaşları olmadığı halde arazisi bütün dünyayı kapsar.

İsa, Tanrı’nın Egemenliği’nin aramızda olduğunu söylediğinde ne demek istemişti? Erken Hristiyan dönemi yazarlarından Tertulyan, şu sözler hakkında bir yorumda bulunmuştur: “Aranızda’ sözünün, elinizde ya da gücünüzün yettiği bir şey anlamına geldiğini bilmeyen var mı? Yani, eğer Tanrı’nın buyruklarını duyup yerine getirirseniz,1 Gerekli adanmışlıkta bulunmaya razı olan herkes Tanrı’nın Egemenliği’nin vatandaşı olabilir. İnsanın bu egemenliğin vatandaşı olmak için bir yere seyahat etmesi ya da para ödemesi gerekmez.”

Günümüzdeki birçok Grekçe bilgini, Luka 17:21’in, “Tanrı’nın Egemenliği ‘içinizdedir’ yerine ‘aranızdadır’” şeklinde tercüme edilmesi gerektiğini düşünmektedir. Yani, o din önderleri İsa’ya egemenliğin ne zaman geleceğini sorduklarında Kral ve tebaasından bazıları zaten onların arasında duruyordu. Egemenlik aralarındaydı ama onlar bunu anlamamışlardı.

İsa, “içinizdedir” ya da “aranızdadır” sözleriyle ne demek istemiş olursa olsun, ilke yine aynıdır. İsa’nın egemenliğinin, ulusal sınırları, yeryüzüne ait bir kralı ve askeri gücü yoktur. Tebaası, bu dünya halklarının arasında yaşar ancak dünya bu krallığı göremez. Tanrı’nın Egemenliği’nin vatandaşı olmak herkesin erişebileceği bir şeydir. Hatta, Tanrı halkını bu egemenliğin

tebaası yapan, onların içindeki bir şey, içimizde yaşayan Kutsal Ruh'tur.

Tanrı'nın Egemenliği Yaklaşmıştır

Birçok Hristiyan, Tanrı'nın Egemenliği'nin sadece gelecekte olduğunu düşünür. Ama hayır, Tanrı'nın Egemenliği şu anda buradadır. Pavlus, Koloseliler'e, "O bizi karanlığın hükümlerinden kurtarıp sevgili Oğlu'nun egemenliğine aktardı" diye yazmıştır (Koloseliler 1:13). Pavlus geçmiş zamanda konuşur. Tanrı, bizi Kendi egemenliğine zaten taşımıştır. Tanrı bizi egemenliğine biz öldükten sonra değil, biz yeniden doğar doğmaz götürür.

Hristiyanlar'ın birçoğunun Tanrı'nın Egemenliği'nin şu anda dünyada var olan bir gerçek olduğunu anlamaması tuhaftır. Hatta birçok Hristiyanlar'ın birçoğu, Tanrı'nın Egemenliği'nin ne olduğunu bile bilmez. Ferisiler gibi, Tanrı'nın Egemenliğini görmezler. Ve bu yüzden de kendilerini hiçbir zaman ona adamazlar.

4

SİZ KENDİNİZİ EGEMENLİĞE ADADINIZ MI?

Amerika Birleşik Devletleri vatandaşı olmayı arzulayan yabancı uyrukluların şu şekilde ant içmeleri gerekir:

“Şimdiye kadar tebaası ya da vatandaşı olduğum herhangi bir yabancı hükümdar, kral, devlet ya da egemenliğe olan tüm bağlılık ve sadakatimi kesinlikle ve tamamen ret ettiğimi; Amerika Birleşik Devletleri'nin Anayasası ve yasalarını yabancı ve yurt içindeki tüm düşmanlara karşı destekleyip savunacağımı; bu ülkeye sadık ve bağlı olacağımı; yasa tarafından talep edildiğinde Amerika Birleşik Devletleri namına silah altına gireceğimi; yasa tarafından talep edildiğinde Amerika Birleşik Devletleri namına geri hizmetler yapacağımı; yasa tarafından talep edildiğinde sivil yönetim altında ulusal önem taşıyan işleri yapacağımı ve bu sorumluluğu serbestçe, aklımda hiçbir tereddüt ve kaçınma amacı olmadan yüklediğimi ant içerek beyan ediyorum; bu yüzden bana yardım et Tanrım.”¹

Başka birçok devlet gibi, Amerika Birleşik Devletleri de, vatandaş olmayı isteyenlerin kararsız kalmalarına izin vermez. Sonradan vatandaş olan kişiler, yabancı bir devlete bağlılıklarını

sürdürürlerse Amerika Birleşik Devletleri'ne sadık ve bağlı olduklarını iddia edemezler. Devlet buna izin vermez. Vatandaşlığa başvuran herkesten tam bir sadakat ister.

Bu yüzden Kral İsa'nın da Kendi egemenliğinde vatandaşlığa başvurmak isteyenlerden benzer bir sadakat talep etmesi kimseyi şaşırtmamalıdır. Hatta İsa bizden daha da büyük ölçüde sadakat talep eder. "Benden yana olmayan bana karşıdır. Benimle birlikte toplamayan dağıtıyor demektir. ...Annesini ya da babasını beni sevdiğinden çok seven bana layık değildir. Oğlunu ya da kızını beni sevdiğinden çok seven bana layık değildir. Çarmıhını yüklenip ardımdan gelmeyen bana layık değildir. Canını kurtaran onu yitirecek. Canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır. ...sizden kim varını yoğunu gözden çıkarmazsa, öğrencim olmaz" der (Matta 12:30; 10:37-39; Luka 14:33).

Amerika Birleşik Devletleri insanların vatandaş olmak için sahip oldukları her şeyi gözden çıkartmalarını talep etmez. Ama İsa talep eder. İsa'nın egemenliğinde sadakat bölük pörçük olamaz. İsa, bir kimseye ya da bir şeye boyun eğip hizmet edecek bir role indirgenemez. Bizden ya hep ya hiç talep eder. Hatta, İsa bu yüzden bize, Kendi egemenliğine katılmaya karar vermeden önce bunun bize neye mal olacağını hesaplamamız gerektiğini söyler. "Aranızdan biri bir kule yapmak isterse, bunu tamamlayacak kadar parası var mı yok mu diye önce oturup yapacağı masrafı hesap etmez mi? Çünkü temel atıp da işi bitiremezse, durumu gören herkes, 'Bu adam inşaata başladı, ama bitiremedi' diyerek onunla eğlenmeye başlar" (Luka 14:28-30). İsa bitiremeyeceğimiz bir şeye başlamamızı arzulamaz. "Sabanı tutup da geriye bakan, Tanrı'nın Egemenliği'ne layık değildir" (Luka 9:62).

Eğer egemenliği gerçekten anlayıp anlamını kavrarsak o bizim için sahip olduğumuz her şeyden daha değerli olacaktır. “Göklerin Egemenliği, tarlada saklı bir defineye benzer. Onu bulan yeniden sakladı, sevinçle koşup gitti, varını yoğunu satıp tarlayı satın aldı. Yine Göklerin Egemenliği, güzel inciler arayan bir tüccara benzer. Tüccar, çok değerli bir inci bulunca gitti, varını yoğunu satıp o inciye satın aldı” (Matta 13:44-46).

Aslında, yeryüzüne ait krallıklar bile, savaş zamanlarında, vatandaşlarının ülkelerine olan sadakatlerini, aileleri dahil, sadık oldukları tüm diğer şeylerden üstün tutmalarını bekler. Bazen savaş zamanlarında babalar ve oğullar birbirlerine karşı savaşırlar ve askerler kendi kardeşlerini öldürür. Hatta yeryüzü krallıkları, savaş sırasında, vatandaşlarından gerekirse ülkelerinin çıkarı için kendi canlarını vermelerini bile bekler. Her gerçek devlet, vatandaşlarından böyle bir sadakat bekler.

İsa da bizden en az bunun kadar sadakat bekler. Neden mi? Çünkü O'nun krallığı gerçek bir krallıktır. Yeryüzündeki krallıklardan farklı olarak, Tanrı'nın Egemenliği her zaman savaş halindedir (Efesliler 6:12). İsa'nın söylemiş olduğu gibi, “Yeryüzüne barış getirmeye geldiğimi sanmayın! Barış değil, kılıç getirmeye geldim. Çünkü ben babayla oğulun, anneye kızın, gelinle kaynananın arasına ayrılık sokmaya geldim. İnsanın düşmanı kendi ev halkı olacak” (Matta 10:34-36).

İsa, vatandaşlarından ateşli vatanseverlerin savaş zamanında ülkelerine olan sadakat, sevgi ve adanmışlığın aynısını, hatta daha fazlasını talep eder. Tanrı'nın Egemenliği'nin bir vatandaşı olmak, eğlence ve oyun değil, ciddi bir iştir. “Canını seven onu yitirir. Ama bu dünyada canını gözden çıkararak onu sonsuz yaşam için koruyacaktır” (Yuhanna 12:25).

İtaat

II. Dünya Savaşı sırasında, Amerika Birleşik Devletleri birçok şeyi karneye bağladı. Karneye bağlanan ilk şey kauçuktuktu. Ardından petrol geldi. Çok geçmeden devlet, şeker, kahve, et, tereyağı, konserve yiyecekler, kuru fasulye, bezelye ve daha başka birçok çeşit ürünü karneye bağladı. Sonunda ayakkabı ve giysi gibi şeyleri bile karneye bağladı ya da kısıtladı.²

Ateşli bir vatansever olduğunu iddia eden bir adam, savaş zamanı benzinin karneye bağlanmasına katlanmamak için yerel bir rafineriden benzin çalarken yakalanırsa insanlar onun hakkında ne düşünür? Ya aynı kişi savaş zamanında var olan diğer yasalardan bazılarını karşı gelirse kimse onun gerçek bir vatansever olduğuna inanır mı? Kesinlikle hayır! Onun ikiyüzlü, sahtekâr, hatta vatan haini olduğunu bile söyleyebilirler.

Mesih'in egemenliğinde de durum böyledir. İsa çeşitli yasalar ve buyruklar vermiştir ve O'nun yasalarının hepsi de savaş zamanı yasalarıdır. O'nun yasalarına karşı geldiğimizde vatan haini olduğumuzu ortaya koyarız. Yeni ülkemiz için gerçek bir sevgi taşımadığımızı gösteririz. O'nun devleti altında yaşamının yararlarından faydalanmak isteriz ama hiçbir zorluk ya da rahatsızlığa katlanmak istemeyiz. İsa, Kendi egemenliğine karşı sahte bir vatanseverliği, Kendisine karşı sahte bir sevgiyi derhal anlar.

Gerçekten de Tanrı'nın Egemenliği'nin Yasaları Var mıdır?

Ama belki de size, Hristiyanlar için hiçbir yasa olmadığı söylenmiştir. Birçok vaiz, "Bizim için artık yasa yok, yasa Musa'nın Yasası altında vardı. Biz yasanın değil, lütfun altındayız" der. Eğer gerçekten öyleyse, o zaman lütfen İsa'nın şu sözlerini açıklayın:

"Beni seviyorsanız, buyruklarımı yerine getirirsiniz. ...Kim buyruklarımı bilir ve yerine getirirse, işte beni seven odur. Beni

seveni Babam da sevecektir. Ben de onu seveceğim ve kendimi ona göstereceğim. ...Beni seven sözüme uyar, Babam da onu sever. Biz de ona gelir, onunla birlikte yaşarız. Beni sevmeyen, sözlerime uymaz. Size buyurduklarımı yaparsanız, benim dostlarım olursunuz. ...Eğer buyruklarımı yerine getirirseniz sevgimde kalırsınız, tıpkı benim de Babam'ın buyruklarını yerine getirdiğim ve sevgisinde kaldığım gibi..." (Yuhanna 14:15,21,23,24; 15:14,10).

Bizim için hiçbir buyruk yok mudur? Sadece lütuf mu vardır? Ama İsa'ya göre böyle değildir! Tek önemli olan da O'nun düşüncesidir. Yasalar ve buyrukların olmadığı bir yerde krallık ya da egemenlik de yoktur. Ve egemenliğin olmadığı yerde, İsa da yoktur. İsa'nın kolay anlaşılır, açık sözlerini etkisiz ve hükümsüz bırakan bir teoloji ya da yorum bilimi Mesih'ten değildir. İsa, ölümünden önceki son gecesini öğrencilerine buyruklarını yerine getirmelerini tekrar tekrar söyleyerek geçirdiği halde, daha sonra onlara hiçbir buyruğu olmadığını mı söylemişti?

Kayanın Üzerine Bina Etmek

İsa, Vaazı'nın sonuna doğru bize şöyle bir ön uyarıda bulunmuştur: "O gün birçokları bana diyecek ki, 'Ya Rab, ya Rab! Biz senin adınla peygamberlik etmedik mi? Senin adınla cinler kovmadık mı? Senin adınla birçok mucize yapmadık mı?' O zaman ben de onlara açıkça, 'Sizi hiç tanımadım, uzak durun benden, ey kötülük yapanlar!' diyeceğim" (Matta 7:22,23). Yani İsa, imanlı olduğunu söyleyip yasa tanımaz olan kişileri reddedeceğini söylemiştir. Benim sözlüğüm, "yasa tanımaz"ı, "yasanın yetkiyle denetlenmeyen" diye tanımlıyor.³ Yasa tanımaz davranışlarda bulunanlar, İsa'nın yasalarını veya buyruklarını kabul etmek istemeyen veya onlara göre yaşamak istemeyenlerdir.

İsa vaazını şu sözlerle sonlandırmıştır: “İşte bu sözlerimi duyup uygulayan herkes, evini kaya üzerine kuran akıllı adama benzer. Yağmur yağar, seller basar, yeller eser, eve saldırır; ama ev yıkılmaz. Çünkü kaya üzerine kurulmuştur.

Bu sözlerimi duyup da uygulamayan herkes, evini kum üzerine kuran budala adama benzer. Yağmur yağar, seller basar, yeller eser, evi sarsar. Ev yıkılır; yıkılışı da korkunç olur” (Matta 7:24-27).

Bunlar anlaşılması kolay, apaçık sözler, değil mi? Kayanın üzerine bina edebilmemizin tek yolu, İsa'nın öğrettiklerini yapmaktır. O'nun öğrettiklerini yapmazsak kumun üzerine bina etmiş oluruz. Bu kadar basittir.

Egemenlik Değerleri

Ellilerde büyüdüğümde, sık sık “Amerikan tarzı” sözünü duydum. “Amerikan tarzı” sözü, Komünist değerleriyle tezat olan Amerikan değerlerinden söz etmektedir. Amerikan değerleri arasında, din özgürlüğü, konuşma özgürlüğü, basın özgürlüğü, hukuka uygunluk ve halka hesap vermesi gereken seçilmiş yetkililere kuvvetli bir inanç vardır.

Bunlara benzer bir şekilde de “egemenlik tarzı” vardır. İsa'nın egemenliğinin kendine özgü özel değerleri vardır. Bundan sonraki bölümlerde, bu değerleri temel alan egemenlik yasalarının bazılarına bakacağız. Bu egemenlik yasaları çoğu insana ters görünecektir. Bunun nedeni, birçoğunun her günlük insansal değerlerin tam tersi olmasıdır. Ama bunlar hakkında hatırlamamız gereken en önemli şey, egemenlik değerlerinin köklerinin sonsuzlukta olduğudur. Ve olaylara, sonsuzluğun ışığında bakıldığında tamamen farklı özellikler alırlar.

Bu, H²O adlı kimyasal maddenin özelliklerinin farklı ısılarda

değişmesine benzer. Bu maddenin ısısı, 0 derecenin üzerinde, 100 derecenin altında olduğunda ona su adını veririz. Bir borudan akacak bir sıvıdır. Onu içebilir ya da içinde yüzebiliriz. Ama H^2O , 0 derecenin altında tamamen farklı bir özelliğe sahip olur. Tüm özellikleri birden bire altüst olmuştur. Daha önce içebileceğiniz bir şeyi artık yiyebilirsiniz. Daha önce içinde yüzebileceğiniz şeyin artık üzerinde yürüebilirsiniz.

Aynı şey sonsuzluk için de geçerlidir. Sonsuzluğun gözleriyle bakıldığında, her şey, mal, mülk, beceriler, etkinlikler ve değerler, her şey tamamen yeni özellikler alır. Dünyasal bir bakış açısına göre bir bereket olan şeylere sonsuzluğun gözleriyle bakıldığında çoğu kez bir lanet haline gelirler. Egemenlikte sonsuzluk, esas şey değil, tek şeydir. Nihai olarak başka her şey konu dışıdır. Ve egemenliğin yasa ve değerlerinin farklı olmasını, devrimci olmasını beklememiz gerekmesinin nedeni de budur. Bunlar sonsuzluğun yasa ve değerleridir. Tabii ki, yeryüzüne ait yasa ve değerlerden farklıdırlar!

Dünya Görüşünde Büyük Bir Değişiklik

Tanrı'nın Egemenliği'nde yaşamak ve çalışmak dünya görüşünde radikal bir değişiklik gerektirir. Bir şey hakkındaki gerçeğin bir şey olduğunu düşünürken daha sonra başka bir şey olduğunu keşfettiğimizde dünyaya bakışımız değişir.

Örneğin, bilim alanındaki dünya görüşünün ünlü örneklerinden biri de, Kopernik'in dünya ve diğer gezegenlerin güneşin etrafında döndüğünü kabul ettirmesiyle gerçekleşmiştir. Bilim insanları Kopernik'in güneşin merkez olduğu modelini kabul edince, dünyanın hareketleri hakkındaki önceki varsayımlarının birçoğundan vazgeçmeleri gerekmişti. Aynı şekilde Lui Pastör ve diğer bilim adamları da, hastalıklara mikropların

neden olduğunu keşfettiklerinde, bu bilgi, tıp uygulamalarını kökten değiştirmişti.

Yazar Frank Koch, A.B.D. Deniz Akademisi'nin dergisi Proceedings'de anlattığı bir öyküde dünya görüşü değişimine harika bir örnek verir:

“Eğitim filosauna verilen iki savaş gemisi birkaç gün boyunca kötü hava şartlarında denizde manevralar yapıyordu. Ben öncü savaş gemisinde hizmet ediyordum ve gece olduğunda köprünün üzerinde nöbet tutuyordum. Görüş mesafesi kötüydü, yer yer sis vardı, bu yüzden kaptan tüm etkinlikleri denetlemek için köprüde kaldı...

“Karanlık bastıktan kısa bir süre sonra, köprünün kenarındaki gözcü, ‘Işık, sancak başından yaklaşıyor’ diye bildirdi.

Kaptan, ‘Hareketli mi, hareketsiz mi?’ diye seslendi.

Gözcü, ‘Sabit, kaptan’ diye yanıt verdi. Bu da, o gemiyle çarpışma tehlikesiyle karşı karşıya olduğumuz anlamına geliyordu.

Kaptan bundan sonra sinyalcie, “O gemiye sinyal yolla: ‘Çarpışmak üzereyiz. Rotanızı 20 derece değiştirmenizi tavsiye ediyorum’ de” dedi.

Gelen yanıt şuydu: “**Sizin** rotanızı 20 derece değiştirmenizi tavsiye ediyoruz.”

Kaptan, “Gönder: ‘Ben kaptanım, rotanızı 20 derece değiştirin.’”

Yanıt şöyleydi: “Ben ikinci sınıf gemiciyim. “**Siz** rotanızı 20 derece değiştirirseniz iyi olur.”

Artık kaptanın tepesi atmıştı. Öfkeyle, “Gönder: ‘Ben **savaş gemisiyim**. Rotanızı 20 derece değiştirin.’”

Gelen yanıt şuydu: Ben deniz feneriyim.”

Rotayı değiştiren biz olduk!”⁵

Tanrı'nın Egemenliği'ne girmek ve orada kalmak için dünya görüşümüzün de bu kadar radikal bir şekilde değişmesi

gerekmektedir! Tanrı'nın Egemenliği'nin yeni bir vatandaşı olarak, gemi olduğunu sandığımız ama aslında deniz feneri olan birçok şey keşfederiz. Eğer gerçekten egemenlik vatandaşlarıysak, dünya görüşümüz tamamen değişir.

Bunlar Sadece “Gün İçin Güzel Düşünceler” Değildir

Egemenliğin radikal yasa ve ilkelerinden bazılarını bakmadan önce son bir yorumda daha bulunmak istiyorum. Çoğumuz İsa'nın bu öğretilerini o kadar çok duyduk ki, bu sözlerin gerçek anlamlarına karşı resmen duyarsızlaştık. İsa'nın devrimci öğretileri, klişelere, beylik, basmakalıp sözlere ve “gün için güzel düşüncelere” indirgendi. İsa'nın “Ne mutlu” diye başlayan sözlerinden, “Altın Kural”dan ve “Bizi bin adım yol yürümeye zorlayanla iki bin adım yürümekten” bahsederiz. Bunlar güzel düşünceler ama fazla ciddiye ya da kelimesi kelimesine gerçek olarak alınacak şeyler değildir.

Benim Kutsal Kitap'ımda, Dağdaki Vaaz'ın ilk yedi ayeti, sadece güzel sözlermiş ama fazla ciddiye alınmaması gerekiyor gibi, şiir formatında basılıdır. Şiir mi? İsa o gün Kendisini dinlemeye gelen kalabalıklara şiir okumuyordu. Bu insanların evlerine döndüklerinde paylaştığı güzel sözlerden bahsetmelerini istemiyordu. Hayır, o insanların ruhlarının içine işlemek istiyordu. Onlara yeni bir yaşamın yanı sıra, yeni bir değer dizisi ve yeni bir dizi yasa vermek istiyordu.

Bunu izleyen sayfalarda, egemenliğin yeni değerleri ve bizi zorlayan yasalarının bazılarını bakacağız. Ama bunu, onları sulandırmadan ve akla yatan açıklamalarla etkisizleştirmeden yapacağız. Onlara dürüstçe bakacağız. Peki, İsa'nın sözleri bazarlarımızı rahatsız edecek mi? Tabii ki, edecek!

5

MAMMON (PARA) HAKKINDAKİ GÖRÜŞÜMÜZÜ DEĞİŞTİRMEK

İlk olarak, İsa'nın devrimci yasalarının en zorlayıcılarından birine bakalım. Bu yasa, insanların çoğunun peşinden koştukları şey olan zenginlik ve refahla ilgilidir. Yeryüzü devletleri, insanların yeryüzüne ait zenginlikler biriktirmelerini yasaklamaz. Ama İsa'nın devleti yasaklar. Kralımız bize, “Yeryüzünde kendinize hazineler biriktirmeyin. Burada güve ve pas onları yiyip bitirir, hırsızlar da girip çalarlar. Bunun yerine kendinize gökte hazineler biriktirin. Orada ne güve ne pas onları yiyip bitirir, ne de hırsızlar girip çalar” diye buyurmuştur (Matta 6:19,20).

Ne? Burada, yeryüzünde hazineler biriktiremez miyim? Nedenmiş? İsa bunun nedenini, “Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacaktır” diye açıklar (Matta 6:21). Bundan önceki bölümde, İsa'nın tebaasının yaşamlarında Kendisini ikincil bir role indirgemesine izin vermeyeceğini gördük. “Hiç kimse iki efendiye kulluk edemez. Ya birinden nefret edip öbürünü sever,

ya da birine bağlanıp öbürünü hor görür. Siz hem Tanrı'ya, hem de paraya kulluk edemezsiniz" (Matta 6:24).

Kısacası, tek Efendimiz'in İsa olması gerektir. Yeryüzündeki devletlerin çoğu, bizden istediklerini yerine getirdiğimiz sürece, mammona ya da maddesel şeylere hizmet etmemize itiraz etmez. Buna karşın, yeryüzüne ait devletler bile, savaş zamanında ülkemizi maddi düşüncelerden üstün tutmamızı bekler. Devlet insanların gelirleri ya da işlerinin askerlikten nasıl etkilendiğine bakmadan gerektiğinde onları askere alır. Böyle zamanlarda, ulusal çıkarlar ön sırada olmalıdır.

Yine, Tanrı'nın Egemenliği de bundan farklı değildir, ancak o bizden yeryüzü devletlerinin istediğinden daha azını değil, daha fazlasını talep eder. Daha önce de söylediğim gibi, Tanrı'nın Egemenliği her zaman savaş halindedir. Maddi uğraşlar, Tanrı'nın Egemenliği'nin bizden istediği adanmışlıklarla her zaman çatışma içinde olacaktır.

Bu sözler, işten ayrılmamız ya da işimizi bırakmamız gerektiği anlamına mı geliyor? Öyle olması gerekmez. İsa şöyle açıklamıştır.

"Bu nedenle size şunu söylüyorum: 'Ne yiyip ne içeceğiz?' diye canınız için, 'Ne giyeceğiz?' diye bedeniniz için kaygılanmayın. Can yiyecekten, beden de giyecekten daha önemli değil mi? Gökte uçan kuşlara bakın! Ne eker, ne biçer, ne de ambarlarda yiyecek biriktirirler. Göksel Babanız yine de onları doyurur. Siz onlardan çok daha değerli değil misiniz? Hangi biriniz kaygılanmakla ömrünü bir anlık uzatabilir?

Giyecek konusunda neden kaygılanıyorsunuz? Kır zambaklarının nasıl büyüdüğüne bakın! Ne çalışırlar, ne de iplik eğirirler. Ama size şunu söyleyeyim, bütün görkemine karşın Süleyman bile bunlardan biri gibi giyinmiş değildi. Bugün var olup yarın

ocağa atılacak olan kır otunu böyle giydiren Tanrı'nın sizi de giydireceği çok daha kesin değil mi, ey kıt imanlılar?

“Öyleyse, ‘Ne yiyeceğiz?’ ‘Ne içeceğiz?’ ya da ‘Ne giyeceğiz?’ diyerek kaygılanmayın. Uluslar hep bu şeylerin peşinden giderler. Oysa Göksel Babanız bütün bunlara gereksinmenizi olduğunu bilir. Siz öncelikle O'nun egemenliğinin ve doğruluğunun ardından gidin, o zaman size bütün bunlar da verilecektir” (Matta 6:25-33).

İsa bize, kendimiz ve ailemiz için maddi şeyler sağlama-mamızı değil, öncelikle Tanrı'nın Egemenliği'nin ardından gitmemiz gerektiğini söyledi. Tanrı'nın Egemenliği'nde kalmak istiyorsak, işlerimizi ikinci kademeye indirgememiz gerekmektedir.

Eğer öncelikle O'nun egemenliğinin ardından gidersek İsa bize ne vaat etmektedir? Maddi refah mı? Hayır. O bize sadece Tanrı'nın yiyecek, giyecek ve bir tür barınak gibi temel ihtiyaç-larımızı sağlayacağını vaat eder.

Değer Yargılarındaki Büyük Değişim

İş, maddi mal varlığına gelince, Tanrı'nın Egemenliği'nin sadece farklı yasaları değil, aynı zamanda tamamen farklı bir değer dizisi de vardır. “Ne mutlu size, ey yoksullar! Çünkü Tanrı'nın Egemenliği sizindir” (Luka 6:20). Çoğumuz, İsa'nın “Ne mutlu” diye başlayan sözlerini çok duyduğumuzdan içimiz onlara karşı o kadar nasırlaştı ki, İsa'nın burada dile getirdiği radikal, devrimci bildiriye fark edemiyoruz bile.

Yoksul olmak bir bereket midir? Kaçımız buna inanıyor? Yani, gerçekten inanıyor? Fakir bir Hristiyan'ın evinin önünden geçerken, içimizden “Ne büyük bereket! Bakın, Tanrı bu aileyi nasıl bereketlemiş!” mi diyoruz? Dürüst olalım. Çoğumuz

böyle düşünmeyiz. Bunun nedeni, fakirliğin bir bereket olduğuna yürekten inanmadığımızdır.

Buna tezat olarak, Hristiyanlar'ın bana güzel evlerini ve bol mal varlıklarını gösterip, "Bakın, Rab bize neler verdi" dedikleri zamanlar sayısızdır. Birisi bana böyle dediğinde, içimden, "Gerçekten mi? Tanrı neden böyle bir şey yapsın? Tanrı'nın sizi neden lanetlediği hakkında bir fikriniz var mı?" demek geliyor. Ne zaman silkinip İsa'ya inanacağız? İsa bize, "Ama vay halinize, ey zenginler, çünkü tesellinizi almış bulunuyorsunuz!" der (Luka 6:24). Refah, bir bereket değil, bir tuzaktır. Tanrı yolundaki yoksulluk, bir lanet değil, bir berekettir.

Dünya görüşümüzde, bir zamanlar gemi olduğunu düşündüğümüz şeyin aslında bir deniz feneri olduğunu anlamak kadar radikal bir değişim gerektirir. "Oysa eldekiyle yetinerek Tanrı yolunda yürümek büyük kazançtır. Çünkü dünyaya ne bir şey getirdik, ne de ondan bir şey götürebiliriz. Yiyeceğimiz, giyeceğimiz varsa bunlarla yetiniriz. Zengin olmak isteyenler ayartılıp tuzağa düşerler, insanı çöküşe ve yıkıma götüren birçok saçma ve zararlı arzulara kapılırlar. Çünkü her türlü kötülüğün bir kökü de para sevgisidir. Kimileri zengin olma hevesiyle imandan saptılar, kendi kendilerine çok acı çektirdiler" (I. Timoteos 6:6-10).

Egemenlik Uğruna Yoksul Olanlar ve Dünyasal Yoksullar

Peki, o zaman, eğer ben yoksulsam, bu benim Mesih'in önünde otomatik olarak iyi bir konumda olduğum anlamına mı gelir? Hayır. Çünkü sadece yoksul olmak yetmez. Sırf yoksul olmamız öncelikle Tanrı'nın Egemenliği'nin ardından gittiğimiz anlamına gelmez. İsa, Dağdaki Vaazı'nda, Luka 6'da kaydedilen Ovadaki Vaazı'nda söylediklerinden biraz farklı bir ifade kullandı. Dağdaki Vaaz'da şöyle dedi: "Ne mutlu ruhta yoksul

olanlara! Çünkü Göklerin Egemenliği onlarındır” (Matta 5:3). Bu, “ruhta yoksul” sözü, Kutsal Yazılar’ın başka hiçbir yerinde kullanılmamıştır. Birçok modern yorumcu, bu sözün “kederli” ya da “alçakgönüllü” anlamına geldiğini düşünür. Belki de öyledir.

Ancak, ikinci yüzyılda yaşamış bir Hristiyan önder olan İskenderiyeli Klement bu sözü epey farklı yorumlamıştır. Onun anlayışına göre, İsa, “Ne mutlu ruhlarında yoksul olanlara” diyordu.¹ Yani bunlar, dünyasal zenginlikleri ne kadar az ya da ne kadar çok olursa olsun, ruhlarının maddi şeylerle ilişkisi kopmuş kişilerdi. Ne de olsa bir insan gerçekten yoksul olabildiği halde ruhta epey aç gözlü olabilir. Hatta bu dünyadaki yoksul insanların büyük çoğunluğu “ruhta yoksul” değildir. Ruhları Tanrı’nın Egemenliği’ne değil, mammona odaklıdır.

Dünyasal yoksulluk seçim ile olmaz. Dünyasal yoksulların birçoğunun içinde daha çok maddi şeyler elde etme arzusu vardır. Zengin ve orta sınıflara haset duyarlar. Hatta, mammona olan arzuları o kadar büyüktür ki, güçleri yetmeyen şeyleri satın almak için genellikle borca girerler. Dünyasal yoksulların bazıları, ki bunlara bazı zenginler de dahildir, dürüst olmayan şekillerde davranır, hatta hırsızlık eder. Yapmayı kabul ettikleri ödemeleri yapmakta genellikle geç kalırlar. Faturalarını ödemediği şehirden kaçır ya da iflas ederek alacaklılarını atlatırlar. Dünyasal yoksullar da bazen en az zenginler kadar en şık giysileri giyip en göz alıcı arabaları sürmek isterler. Aslında, onlar da en az zenginler kadar para severler.

Bir başka dünyasal yoksul türü de sadece tembel ya da sorumsuz olanlardır. Mammonu kazanmaya çok az zaman ayırırlar. Bu durum övülebilecek bir şey olabilirse de, bu kişiler sonunda başkalarına, kiliselerine, anne babalarına, dostlarına

ya da devlete yük olurlar. (Yaşlılar, hastalar, sakatlar gibi çalışamayacak durumdaki kişilerden söz etmiyorum.) Bazen paraları olmamasının nedeni, paralarını alkol, kumar, tütün, uyuşturucu gibi şeylere harcamalarıdır. Hristiyan olduklarını söyleyen bu tür dünyasal yoksullar, Tanrı'nın Egemenliği için çok az şey yapar. Mammon için çalışmazlar ama Mesih için de çalışmazlar.

Buna tezat olarak, Tanrı'nın Egemenliği uğruna yoksul olmak bir seçimdir. Egemenlik uğruna yoksul olanların bazıları, eskiden zengin olan Hristiyanlar'dır, ancak zenginliklerini ihtiyacı olan insanlara yardım etmek için harcamışlardır. Diğerleri zaten yoksul kişilerdir ve yoksul kalmayı seçmişlerdir. Tanrı yolundaki yoksullar sadece dışsal olarak değil, içsel olarak da yoksuldur. Yüreklerindeki planlar, daha çok mammon elde etmeyi değil, Tanrı'nın Egemenliği'ni odaklar. Tanrı'nın Egemenliği uğruna yoksul olanlar, daha zengin insanlara haset etmez, çünkü yoksul olmanın bir bereket olduğuna gerçekten inanırlar. Bu yüzden zenginlere haset duymaları için bir neden yoktur. Ne de olsa, bereketi kaçıranlar zenginlerdir.

Tanrı'nın Egemenliği uğruna yoksul olanlar tembel değil, çalışkandır. Durumlarına bağlı olarak, ailelerinin ihtiyaçlarını karşılamak için uzun süre ve çok çalışmaları gerekebilir. Kutsal Yazılar'ın, "Çalışmak istemeyen yemek de yemesin!" diye öğrettiğini çok iyi bilirler (II. Selanikliler 3:10). Ama ailelerinin ihtiyaçlarını karşılamak için ne kadar çaba harcarsa harcasınlar aynı zamanda egemenlik için de çok çalışırlar.

Egemenlik uğruna yoksul olanlar aç gözlü değildir. Güçlerinin yetmediği şeyleri almazlar ve krediyle tüketim yapmazlar. Sorumluluklarını yerine getirirler, çünkü "Evet"leri, "Evet," "Hayır"ları "Hayır" anlamına gelir. Tanrı'nın Egemenliği uğruna yoksul olanlar, Krallarının hizmetinde çok çalıştıkları sürece,

Müjde ve Tanrı'nın önünde onurlu olan şeyler aracılığıyla yaşar. Ancak egemenlik uğruna yoksul olanlar geçimlerini anne babaları, arkadaşları ya da sosyal yardım kuruluşlarından temin etmez (yaşlı, hasta, sakatlardan söz etmiyorum). Başkalarına yük olmazlar.

Zengin İnsan "Ruhta Yoksul" Olabilir mi?

Teoride, bir insan bu dünyanın mallarına çok miktarda sahip olduğu halde "ruhta yoksul" olabilir. Yani mammon, onun efendisi değil hizmetkârıdır. Pavlus, "ruhta yoksul" olan birine iyi bir örnektir. Filipililer'e söylediği gibi, "Ben her durumda eldekiyle yetinmeyi öğrendim. Yoksulluk çekmeyi de bilirim, bolluk içinde yaşamayı da. İster tok ister aç, ister bolluk ister ihtiyaç içinde olayım, her durumda, her koşulda yaşamanın sırrını öğrendim" (Filipililer 4:11,12). Pavlus, elinde avucundaki şeyler az da olsa, çok da olsa, mal varlıklarından elini çekmişti. İhtiyaç oluştuğunda tereddütsüz bir şekilde dünyasal mallarından vazgeçiyordu.

Buna karşın Pavlus'un her şeye sahip olduğu zamanlarda bile hiçbir zaman zengin olmadığını düşünüyorum. Hepimiz, gerçekten zengin olup da yine de "ruhta yoksul" olmanın çok zor olduğunu anlamalıyız. İsa'nın dediği gibi: "Hazineniz neredeyse, yüreğiniz de orada olacaktır." Eğer burada, yeryüzünde hazinelerimiz varsa yüreğimiz o hazinelerde olacaktır. Aklımız fikrimiz onu korumak olacaktır ve onu bir şekilde kaybedeceğimizden endişe duyacağız. İsa bu nedenle başka bir seferinde şöyle demişti: "Yine şunu söyleyeyim ki, devenin iğne deliğinden geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği'ne girmesinden daha kolaydır" (Matta 19:24).

Bir önceki bölümde gördüğümüz gibi, İsa bize çok açık

olarak, “Aynı şekilde sizden kim varını yoğunu gözden çıkar-
mazsa, öğrencim olamaz” demiştir (Luka 14:33). Gözden
çıkartmamız gereken şeyler ne kadar çoksa onları bırakmak da o
kadar zordur. Hâlâ “ruhta yoksul” olduğumuz konusunda kendi-
mizçi kandırabilsek de İsa’yı kandıramayız. Hazinemizin nerede
olduğunu biz bilmesek de O bilir.

Peki, bu bizi, Tanrı’nın Egemenliği’yle bağlantılı olarak
nereye koyar? Bazılarımız zenginiz ve İsa, “Devenin iğne deliğın-
den geçmesi, zenginin Tanrı Egemenliği’ne girmesinden daha
kolaydır” demişti. Çoğu Hristiyan’ın düşündüğünün tersine,
Amerika’nın zenginliği Tanrı’dan gelmiş bir bereket değildir.
Maddi refahı Tanrı’nın bereketleriyle eşit saymak, eski değer
sisteminden kalmış bir şeydir. Dünya görüşümüzde gerekli deği-
şimin gerçekleşmemiş olduğunu gösterir. Tanrı’nın Egemenli-
ği’nde yoksullar bereketlenir ve zenginlerin ise bir deveyi iğne
deliğinden geçirmeye uğraşması gerekir.

Peki, zengin Hristiyanlar için umut yok mudur? Vardır,
çünkü İsa bize zayıf da olsa bir umut vermiştir. İsa’nın zengin
bir adamın Tanrı’nın Egemenliği’ne girmesinin zorluğuyla ilgili
sözlerini işiten öğrenciler büsbütün şaşırmışlardı. “Öyleyse kim
kurtulabilir?” diye sordular. İsa onlara bakarak, “İnsanlar için
bu imkânsız, ama Tanrı için her şey mümkündür” dedi (Matta
19:25,26).

Tanrı’nın duruma el atmasından ötürü zenginler için umut
vardır. Ama zengin olanlarımız, hepimizin bu küçük istisnaya
dahil olduğumuzu düşünüyorsak sadece kendimizi kandırıyor-
ruz. Bu istisnaya dahil olmayı ümit ediyorsak, İsa’nın öncelik ver-
diği değerlere kendimizin de öncelik verdiğimizden kesinlikle
emin olmamız gerekir.

“O zaman Kral, sağındaki kişilere, ‘Sizler, Babam’ın kutsadıkları, gelin!’ diyecek. ‘Dünya kurulduğundan beri sizin için hazırlanmış olan egemenliği miras alın! Çünkü acıkmıştım, bana yiyecek verdiniz; susamıştım, bana içecek verdiniz; yabancıydım, beni içeri aldınız. Çıplaktım, beni giydirdiniz; hastaydım, benimle ilgilendiniz; zindandaydım, yanıma geldiniz.’ ... ‘Size doğrusunu söyleyeyim, bu en basit kardeşlerimden biri için yaptığınızı, benim için yapmış oldunuz” (Matta 25:34,35,40).

Gördüğünüz gibi para, hastaları, fakirleri ve hapiste olanları doyurmak, giydirmek, barınak sağlamak ve ziyaret etmek gibi sonsuz değeri olan şeyleri gerçekleştirmek için iyi bir şekilde kullanılabilir. Ve biz zengin Hristiyanlar, Tanrı’nın Egemenliği’nde kalmak istiyorsak, başkalarına bu tür hizmetler yapmak, İsa için olduğu gibi, bizim için de, esas olmalıdır.

Kutsal Kitap’a inanan Hristiyanlar arasında yoksullara hizmet etmenin genellikle ikinci sınıf bir hizmet şeklinde görülmesini çok tuhaf buluyorum. Eğer canlar kurtarmakla uğraşmıyorsanız, birçok insan hizmetinizi özde değersiz saymaktadır. Ancak egemenlikte neyin değerli, neyin değersiz olduğuna karar vermeyi İsa’ya bırakırız. Ve İsa, fakirlere hizmet etmeyi bir ana hizmet saydığını söyler. Hatta bunun, egemenliği kimin miras alıp kimin almayacağını belirleyen ana etken olacağını söyler. Yoksullarla paylaşmak, İsa’nın Müjdesi’ni bildirmek kadar önemlidir.

Kişinin Kendini Sınaması

Hristiyanlar’ın çoğu, egemenliğin hayatlarında gerçekten de ilk sırada olduğunu iddia eder. “Evet, burada, yeryüzünde hazinem var. Ama bunların hiçbiri benim için bir şey ifade

etmiyor. Kalbim, yeryüzüne ait olan bu hazinelerle değil, İsa'yla dolu" derler. Çoğumuz da böyle diyoruz, değil mi?

Belki siz de kendinizin böyle olduğunuzu iddia ediyorsunuzdur. Belki de doğruyu söylüyorsunuzdur. Ama insan yüreği aldatıcı olduğundan hepimiz yüreklerimizin gerçekten neye odaklı olduğunu anlamak için kendimizi sınamalıyız. Aşağıda bunu yapmanıza yardımcı olabilecek bazı basit sorular yer alıyor.

Soru: Ailenizin geçimini siz sağlıyorsanız, bir kağıt kalem alıp şunları yazın:

1. İşe gidip gelme zamanı dahil, para kazanmak için haftada kaç saat harcıyorsunuz?
2. Sahip olduğunuz malları temizlemek, bakımını yapmak ya da yeni bir şeyler almak için haftada ne kadar zaman harcıyorsunuz?
3. Tanrı'nın Egemenliği'yle ilgili şeyler için haftada kaç saat harcıyorsunuz? Tanıklık etmek, hastaları ziyaret etmek, yoksulları doyurup giydirmek, Kutsal Kitap etüdü, dua, paydaşlık ve ailenizin ruhsal ihtiyaçlarını karşılamak ya da Tanrı'nın Egemenliği'ni iletirmek için tasarlanmış diğer etkinliklerden söz ediyorum.

Şimdi Tanrı'nın Egemenliği için harcadığınız saat sayısını, para kazanmak ve maddi şeyler hakkında gerekenleri yapmak için harcadığınız saat sayısı ile kıyaslayın. Zamanınızın çoğu nereye gidiyor? Hayatın gereksinimlerini karşılamak için belirli miktarda seküler iş yapılması gerektiği kesindir. Bazı durumlarda, ihtiyaçları karşılamak için uzun saatler çalışılması gerekebilir. Ancak her birimizin kendimize ciddi bir şekilde, "İsa bizim hayatımıza baktığında, hayatımızın ihtiyaçlarını karşılamak için

mi, yoksa rahat bir yaşam biçimini korumak için çalıştığımızı mı söyleyecektir?” diye sormamız gerekir.

İşlerimizle egemenliğe karşı sorumluluklarımız arasında bir çatışma olduğunda hangisi önce geliyor? İşimiz, kiliseye sık sık ya da düzenli olarak gitmemizi engelliyor mu? Bizi, Tanrı'nın Egemenliği için anlamlı bir şey yapamayacak kadar yoruyor mu? Kral ve Babası'yla günde 10 dakika konuşursak Egemenliğimize karşı sorumluluklarımızı yerine getirmiş olduğumuzu mu düşünüyoruz?

Soru: Bir ev kadınıysanız, kendinize aşağıdaki soruları sorabilirsiniz:

1. Kocam sadece hayatın gereksinimlerini karşılayacak kadar para kazansa mutlu olabilir miyim yoksa beni mutlu tutmak için çok daha fazlasını mı sağlaması gerekiyor?
2. Kocamın kazandığından daha fazlasını mı harcıyorum?
3. Paramız yetmediği için kocama şikayette bulunuyor muyum?
4. Evimizdeki malların yüzde kaçını, kocamın vazgeçmek istemediği şeyler yerine, benim vazgeçmek istemediğim şeyler?

Çoğu kez kocalar, karılarının maddeciliğinin ceremesini çeker. Çünkü karısının maddeciliği, genelde kocayı daha uzun saatler çalışmaya ya da daha çok para getiren ama ruhsal yaşamını mahveden bir işe girmeye zorlar. Kadın kocasının uzun saatler çalıştığından şikayet edebilir ama kocasını böyle uzun saatler çalışmaya iten kendisinin para harcaması ve istekleridir.

Bu yüzden siz evli bir Hristiyan kadınsanız, egemenliğin çıkarlarını ön sırada tuttuğunuzdan emin olun. Gerçekten bir

egemenlik Hristiyanı'ysanız, kocanızın hayatın temel ihtiyaçlarıyla mutlu olduğunuzu bilmesini sağlayın. Ama bunu sadece söylemekle kalmayın; yaşama ve harcama biçiminiz ve istediğiniz şeylerle de ona gösterin.

Bu Daha Başlangıçtır

İsa'nın sadece bu öğretisi bile dünya görüşünde epey büyük bir değişimi gerektiriyor, öyle değil mi? Tanrı'nın Egemenliği'nde maddi şeylerin değeri, bu dünyadakinin tam tersidir. Ama Mammon sadece başlangıçtır. Tanrı'nın Egemenliği'ne uymak için daha birçok değer değişiminde bulunmamız gerekir.

Yalnız ümitsizliğe kapılmayın. İsa bizden, Kendi gücü aracılığıyla yapabileceğimizi bildiği şeylerden fazlasını talep etmez.

6

YENİ DÜRÜSTLÜK STANDARDI

“Yine atalarımıza, ‘Yalan yere ant içmeyeceksin, ama Rab’bin önünde içtiğin antları yerine getireceksin’ dendiğini duydunuz. Oysa ben size diyorum ki, hiç ant içmeyin: Ne gök üzerine, çünkü orası Tanrı’nın tahtıdır; ne yer üzerine, çünkü orası O’nun ayak taburesidir; ne de Yeruşalim üzerine, çünkü orası Büyük Kral’ın kentidir. Başınızın üzerine de ant içmeyin. Çünkü saçınızın tek telini ak ya da kara edemezsiniz. ‘Evet’ iniz evet, ‘hayır’ınız hayır olsun. Bundan fazlası Şeytan’dandır” (Matta 5:33-37).*

Yani, İsa tebaasına, yemin etmemeleri ve ant içmemeleri gerektiğini çok kesin bir şekilde söylemiştir. Ant içmek, Tanrı’nın adını boş yere ağzımıza alma olasılığını açar ki, bu da ciddi bir günahtır.

Buna karşın İsa’nın buyruğu, Tanrı’nın adını boş yere ağzımıza alma tehlikesinden çok daha fazlasıdır. İsa öğrencilerine

* Ant içmekle ilgili aynı öğreti Yakup Kitabı’nda da tekrarlanmıştır: “Kardeşlerim, öncelikle şunu söyleyeyim: Ne gök üzerine, ne yer üzerine, ne de başka bir şey üzerine ant için. ‘Evet’ iniz evet, ‘hayır’ınız hayır olsun ki, yargıya uğramayasınız” (Yakup 5:12). İnsanlar neden bu kadar sık ant içiyordu? Çünkü birbirlerine güvenemiyorlardı.

devrimci bir dürüstlük standardı tanıtıyordu. Yemin etmek ya da ant içmek, hem Yahudi, hem Yahudi olmayan uluslar dahil olmak üzere antik toplumun belirleyici özelliklerinden biriydi. İnsanlar, özellikle ticaret, din ve devlet işlerinde sık sık ant içerdi.

Örneğin, birinci yüzyıl Yahudiyesi'nde Levi bar Yusuf'un, bir yüzük almak için pazara gittiğini düşünelim. Almak istediği güzel bir altın yüzük görüyor ama yüzük epey pahalı. Yüzük gerçekten som altınsa tacirin istediği fiyata değer. Bu yüzden Levi tüccara, "Bu saf altın mı?" diye soruyor.

Tüccar, "Evet, öyle" diye yanıt veriyor. "Saf altın."

Levi, yüzüğü evirip çevirirken "Hımm" diyor. "Emin misin?"
"Tabii ki, eminim."

"Ama kesinlikle emin misin?" diye soruyor Levi.

Tüccar, "Evet, kesinlikle eminim. Bu yüzüğü yapan kuyumcuyu şahsen tanıyorum ve o bana bunun saf altın olduğu hakkında güvence verdi" diyerek Levi'yi sakince temin ediyor.

Levi hâlâ şüpheli. Kendisi gibi bir Yahudi'ye bile güvenemeyeceğini biliyor. Bu yüzden yüzüğün ağırlığını tahmin etmek amacıyla yüzüğü elinde tutuyor. Altında ucuz bir metal olup olmadığını gösterebilecek sıyrıkların varlığını görmek için yüzüğü dikkatle inceliyor. Nihayet saf altın olduğuna ikna oluyor. Ama hâlâ yüzde yüz emin değil. Bu yüzden sonunda tüccara, "Bu yüzüğün altın kaplama değil de saf altın olduğu hakkında tapınak üzerine ant içmeni istiyorum" diyor.

Tüccar, Levi'nin istediği şekilde ant içiyor. Artık Levi yüzüğü fazla endişe etmeden alabilir. Tanrı'dan korkan bir Yahudi, yalan söylüyorsa, tapınak üzerine ant içmez.

Antik dünyada gündelik hayatta böyle şeyler olurdu. Güvenilecek insanlar azdı. Doğru olmayan iddialarda bulunanlar

hakkında gerekli işlemleri yapacak Başsavcılar ve Federal Ticaret Komisyonu gibi devlet kuruluşları yoktu. Bu yüzden toplum ant içmeye yöneliyordu. Bunun nedeni insanların çoğunun yalan yere ant içmekten korkmasıydı. Yahudi olmayan uluslar bile ant içilmesine saygı gösteriyordu çünkü eğer yalan yere ant içerlerse tanrıların kendilerini cezalandıracağından korkuyorlardı. Bunun sonucu olarak, ant içmek, ticaret, yasal konular, iş ve devlet işlerinde kökleşmiş bir adet haline geldi. Toplumun akışını sağlayan bir uygulamaydı.

Yine de, ant içme sistemiyle, dürüstlük konusunda iki standart olduğu kabul ediliyordu. Biri, insanların normal konuşmada kullandığı standart, diğeri de ant içtikleri zaman kullandıkları farklı standarttı.

Ancak İsa'nın egemenliğinde dürüstlük konusunda çifte standart yoktur. İsa, tebaasının ant içmesini yasaklayarak, tamamen yeni bir dürüstlük standardı getirmişti. Tebaası için tek bir standart vardı: "Evet"iniz "Evet," "Hayır"ınız "Hayır" olsun. Gerçek Hristiyan'ın sözü ant içmek gibidir.

Gerçeği Sevenler

Ama dürüstlük ve gerçek, ticaret, yasa ve devlet işleriyle sınırlı değildir. İsa Pilatus'a şöyle dedi: "Ben gerçeğe tanıklık etmek için doğdum, bunun için dünyaya geldim. Gerçekten yana olan herkes benim sesimi işitir" (Yuhanna 18:37). İsa, egemenliğine sadece "gerçekten" olanların girmesine izin vermektedir. Gerçeğe sevgi ruhlarımızın dokusuna işlemelidir. Ve eğer gerçekten Ruh'tan doğduysak ve Ruh'ta yaşamayı sürdürürsek işleyecektir. İsa, Kutsal Ruh'tan "Gerçeğin Ruhunu" diye söz eder (Yuhanna 14:17).

Buna karşın, egemenliğin dürüstlük standardına uyan kaç

Hristiyan* tanıyorsunuz? “Evet”i “Evet,” “Hayır”ı “Hayır” anlamına gelen kaç tane Hristiyan tanıyorsunuz? Bir Hristiyan size bir şey söylediğinde söylediklerinin her zaman tamamen gerçek olduğuna güvenebiliyor musunuz? Yani söylediklerinin, yalan, abartı ya da sadece söylenti olmadığını nasıl kesinlikle bilebiliyorsunuz? Hristiyan kişi, bir şey yapacağını söylediğinde, (bir araba kazası gibi beklenmedik bir durum olmadıkça) onu yapacağından kesinlikle emin olabilir misiniz? Yoksa “Evet”i, “Belki” anlamına mı geliyor?

İşimizde Dürüstlük

Bir iş yerinin sahibi Hristiyan’sa, herkes onun yaptığı işin tamamen adil ve dürüst olacağını bilmelidir. Öyle olmalıdır, ama sizin deneyimleriniz de benimkiler gibiyse, öyle olmadığını bilirsiniz. Üzücü gerçek, Hristiyan olduklarını söyleyen insanların çoğunun gerçekten egemenlik insanları olmadığıdır. Dürüstlük bakımından dünyadaki insanlardan pek farklı değildirler.

Hristiyanlar, düzenli olarak vergi kaçıran, çalışanlarına yalan söyler, karşılıksız çek yazar ve faturalarını ödemediği şehirden kaçar. Ben avukatım, oturduğum kentin[†] merkezinde yazıhanem vardı. Müşterilerime iyi hizmet etmeye çalıştım ve neredeyse hepsi paramı hemen ödedi. Hatta, paramı ödemeyen sadece dört müşterim oldu. Ve hepsi de Hristiyan’dı! İsmen Hristiyan

* Bu kitapta “Hristiyanlar”dan söz ettiğimde, Hristiyan olduklarını söyleyen kişilerden söz ediyorum. Bunu iddia eden kişiler gerçek Hristiyan olabilirler de, olmayabilirler de. “Egemenlik Hristiyanları” sözünü, İsa’nın egemenlik öğretilerine göre yaşayan Hristiyanlar’dan söz etmek için kullanıyorum.

[†] Yazar, şimdi sıkı sıkıya sarıldığı egemenlik değerlerini anlamadan önce hukuk tahsili yapmıştı. Şu anda sadece, vasiyetnameler ve tapu belgeleri hazırlamak ve bunlar gibi, Egemenlik ilkeleriyle çatışmayan işler yapmaktadır.

olanlardan söz etmiyorum. Hristiyanlıklarını çok yüksek sesle bildirenlerden söz ediyorum.

Gerçekleri Vansıtmayan Hristiyan Yayınlar

Birçok Hristiyan'ın dürüst olmayışı, sadece iş uygulamalarında değil, yazdıkları ruhsal kitaplarda da ortaya çıkar. Hristiyan biri tarafından yazılmış bir kitabı elimize aldığımızda içindeki bilgilere güvenebileceğimizi bilmeliyiz. Ancak gerçekte böyle olmuyor.

Mike Warnke, ilk olarak 1972 yılında yayınlanan *The Satan Seller* adlı bir kitap yazmış popüler bir Hristiyan komedyendi (belki hâlâ öyledir!). Kitabı milyonlarca sattı ve Mike Warnke, Focus on the Family ve The 700 Club gibi programlara çıkan ünlü bir Hristiyan oldu. Warnke, kitabında eskiden uyuşturucu bağımlısı olduğundan ve daha sonra da Şeytanî bir tarikata çekildiğinden söz etmektedir. Şeytanî tarikatta hızla baş kahin konumuna yükselmiş ve garip ritüeller ve seks partileri yönetmişti. Warnke kitabında, Şeytanî kahin sıfatıyla, gizlice Şeytan'a tapanlardan oluşan bir ağın bir parçası olarak üç kentte 1.500 izleyicisi olduğunu bildirmektedir. Kitap çok ilginçtir.

Ancak 1992'de, müjdecî bir yayın olan Cornerstone dergisi, kapak konusu hikâyesi olarak şu başlıklı bir makale yayınladı: "Şeytan'ı Satmak: Mike Warnke'nin Trajik Öyküsü." Dergideki makale, Mike Warnke'nin iddialarının arkasındaki esas gerçekleri belgelerle ve dikkatle su yüzüne çıkarıyordu. Warnke'nin sadece tanıklığının sahte olmakla kalmayıp, ayrıca bir sürü ciddi günah işlediğini de gösteriyordu. Örneğin, hiçbir zaman gerçekleşmeyen projeler için para toplamıştı. Ve kamu hizmeti yaparken ciddi bir ahlaksızlık olayına karışmıştı.¹ Ne yazık ki, modern Hristiyan müzik endüstrisinden birkaç kişi durumu

biliyordu ama bu durumu halletmek için Kutsal Kitap'a uygun adımlar atmadılar.

Tüm Hristiyanlar'ın, Cornerstone dergisinin bu cüretkâr sahtekârlığı ortaya çıkartmasından ötürü minnettar olduğunu düşünebiliriz. Şüphesiz birçok Hristiyan, Cornerstone dergisine yazıp araştırmacı işlerinden ötürü teşekkür etmişti. Ancak başka Hristiyanlar, dergi ve editörlerine, olup bitenleri ortaya çıkarttıklarından ötürü çok sayıda azarlayıcı mektup yazdı. Birçok kişi, "Mike'ın tanıklığı yalan bile olsa, sonuçta binlerce insanın Mesih'e iman etmesini sağladı" dedi.

Örneğin, Cornerstone dergisinin araştırmacı makalelerine yanıt olarak gelen mektuplardan bazıları (kısaltılmış olarak) şöyledir:

"Mike Warnke hakkındaki makalenizi beğenmedik, seküler basının yaptığından fazlasını yapmadınız. Mike Warnke'nin yaşadıkları zaten yeteri kadar kötü, ama siz fazla ileri gittiniz! İster doğru, ister yanlış nedenle bildirilsin yine de Mesih'in bildirildiğini söyleyen ayete ne oldu?

Siz bu adamı duada Tanrı'nın önüne kaldırmak yerine onu daha çok suçlayıp bir sahtekâr haline getirdiniz. Mesih, zina yaparken yakalanan kadını suçlamamıştı. El üstünde tutulan bir adamın günahı başkalarının günahlarından farklı mıdır? Bunun yerine kendi hayatınıza bir baksanız? Evet, ben kızgınım. Bir vaizim ve bazı konulardan ötürü çok eleştirildim. Bağışlamadan çok az söz ettiniz; neden bir kardeşi suçlamak yerine onu kaldırmaya odaklanmıyoruz? Bir düşünün! Şimdi bile bir şeyleri berbat ettiğinizde Tanrı sizi suçluyor mu?"²

Bir başka okur şöyle yazdı:

"Neden Mike Warnke'yi alaşağı etmeye çalışıyorsunuz? O sizin tahmin edebileceğinizden fazla kişinin kurtulmasına neden

oldu. Belki hayatının bütünü sizin düşündüğünüz gibi değil. Burada yerel bir kilisede onun konserlerinin üçüne gittim ve ben ve iki arkadaşım Mike aracılığıyla Rab'be iman ettik. İblis, Mike'ı düşürmek için yalanlar söyleyecektir çünkü Mike'dan korkar. Lütfen yaptıklarınızı bana açıklayın.”³

Hristiyan toplumun verdiği karşılık beni, Mike Warnke'nin işlediği çirkin sahtekârlıktan daha da çok şoke ediyor. Dürüstlük sevgisi ve yalana olan nefret nerede? Tabii ki, Mike gerçekten tövbe ettiyse onu bağışlamamız gerekir. Ama bu, onun yalanlarını hasıraltı edeceğimiz anlamına gelmez. Bu, sadece bir “hata yapma” meselesi değil. Warnke kasıtlı yalancılığıyla yüzlerce bin dolar kazanmıştır. Mike Warnke'nin durumu, bu tür olaylara sadece bir tek örnek oluşturmaktadır.

1980'lerin ortasında karımla ben birkaç yıl boyunca kâr amacı gütmeyen bir Hristiyan kitabevi yönetiyorduk. Dükânda, *Crying Wind* adlı epey popüler bir kitap vardı. Kitap, Hristiyanlığı kabul eden Kızılderili bir kadının sıra dışı öyküsünü içeriyordu. Tek sorun, yayıncının kadının öyküsünün doğru olmadığı sonucuna vararak kitabı yeniden basmamaya karar vermesiydi. Daha sonra, kitabevindeki sıra dışı tanıklıklar ve mucizevi öyküler içeren kitapların birçoğunun tamamen yalan ya da abartılı olduğunu öğrendim.

Örneğin, Lauren Stratford, *Satan's Underground* adlı kitabında Şeytanî tarikatı bırakıp Hristiyan oluşunun tanıklığını verir. Kitabında, bu tarikattayken sözde yaşadığı deneyimleri tanımlar. Örneğin, tekrar tekrar cinsel istismara uğradığını ve birkaç çocuk doğurduğunu ve bu çocukların tarikat tarafından törensel olarak kurban edildiğini iddia eder. Ancak, iddialarını araştıran kişiler, Stratford'un (sözde ölmüş olan) annesini, sözde olmayan kız kardeşini, eski kocasını, kuzenlerini ve

öğretmenlerini buldular. Bu kişilerin hepsi de kitapta yazılı olanların doğru olmadığı hakkında kuvvetli deliller sundu.⁴ Bunun sonucu olarak, Satan's Underground adlı kitabı yayınlayan Hristiyan yayıncı, kitabı önce piyasadan çektiyse de sonradan yayın haklarını başka bir yayıncıya devretti.

Bu örnekler buzdağının sadece üst ucudur. Aslında günümüz Hristiyanlığı bir yalan kültürünü beslemektedir. Hile ve sahtekârlık, kurumsal Kilise'nin dokusuna baştan başa işlemiş görünmektedir. Televizyon müjdecilerinin sahtekârlıkları ve ahlakî bozuklukları epey iyi bilindiğinden sanırım onlar hakkında fazla bir şey söylemem gerekmeyecek. Ancak kürsüden vaaz veren bazı müjdeciler bile, Mesih'in mesajını ilerletmek için sahtekârlık yapılabileceği ilkesini kabul etmiş gibidir.

Örneğin, çok saygı duyulan müjdeciler bile, düzenli olarak, kendi ekip üyelerini, dinleyiciler arasına oturtup rol yapmaya teşvik eder. Sonra, İsa Mesih'i kabul etme daveti verildiğinde, bu kişiler kalkıp öne çıkarak Mesih'e yeni iman etmiş numarası yapar. Buradaki düşünce, bu davranışın gerçekten iman eden kişilere öne çıkma cesaretini vererek onların da bunu yapmalarını kolaylaştıracağıdır. Yani, sonuç iyi bir şeyse ona götüren her yol mubahtır.

Ama bu, dünyanın değer sistemidir. Egemenlikte, bir şeyi hangi yolla yaptığımız da, başardığımız sonuç kadar önemlidir. Hiçbir zaman, egemenliğin amaçlarını gerçekleştirmek için dünsal yollar kullanmamalıyız. Sizce İsa, dinleyicilerinin arasına bu tür sahte kişiler yerleştirmiş miydi?

Kurumsal Hristiyanlık'taki dürüst olmama kültürü her yerde filizlenmektedir. Birçok müjdecî, destekleyicilerine çok sayıda kişinin iman ettiğini bildirebilmek için her türlü hileye başvurmaktadır. Kilisede yetki sahibi olmayan Hristiyanlar,

tanıklıklarının önyargılı bir ideale uyması için onları sık sık süsler.

Gerçekten Uzak İyileştirmeler

Ama dürüst olmama kültürünün belki de en yaygın olduğu alan, mucizesel iyileşmeler alanıdır. İsa ve elçileri hastaları iyileştirdiler. Hatta iyileştirme, Tanrı'nın Egemenliği mesajıyla yakından bağlantılıdır. Ve ben İsa'nın bugün de hâlâ insanları iyileştirdiğine inanıyorum. Ancak iyileştirme hizmeti, dürüst olmayan birçok kişiye de cazip gelmiştir.

Şöyle bir sahne düşünün: İyileştirme hizmeti olan bir müjdeci, bir konser salonunda büyük bir kalabalığın önünde durmaktadır. Tekerlekli sandalyede oturan yaşlı bir kadının yanına gidip, ona yüksek sesle, "Kalk ve yürü!" diye emreder. Kadın, tekerlekli sandalyesinden destek alarak zayıf, titreyen bacaklarıyla yavaşça kalkar. Sonunda tekerlekli sandalyeyi bırakıp kendi gücüyle ayakta durur. Seyircilerin heyecandan nefesleri tutulur ve salon şükran bağırışlarıyla yankılanır. Ama sonra daha da hayret verici bir şey olur. Kadın çok yavaş bir şekilde bir adım atar, sonra bir adım daha, sonra bir tane daha! Artık oradaki herkes ellerini havada sallayıp Rab'be övgüler haykırmaktadır. Bir mucize gerçekleşmiştir!

Gerçekten öyle mi olmuştur? İnsanların çoğu, tekerlekli sandalye kullanan insanların birçoğunun, hatta belki de çoğunun yürüyebildiğinin farkında değildir. Annem doksan yaşına yakın ve biraz yavaş da olsa normal bir şekilde yürüyebiliyor. Ancak uzun mesafeler yürünmesi gereken bir hastanede ya da büyük bir mağazada olduğumuzda onun için bir tekerlekli sandalye ya da motorlu bir alışveriş arabası isteriz. Böylelikle, fazla yürüyerek yorulmaz. Birisi annemin tekerlekli sandalyeden

kalkıp yürüdüğünü görüp de bir mucizeye tanık olduğunu düşünürse gördüğü şey aslında bir mucize olmaz.

İyileştirme kampanyalarında da durum böyledir. Bir iman iyileştiricisi, tekerlekli sandalyedeki bir insanın yürüyüp yürüyemediğini gerçekten bilmiyorsa, ona kalkıp yürümesini emretmesi maskaralıktan başka bir şey değildir.

Ama bazı ünlü iman iyileştiricileri, tekerlekli sandalye sahtekârlığını bir adım daha öteye taşımıştır. 1980'lerde, iyileştirici müjdecisi W. V. Grant ve Peter Popoff, teşrifatçıların konser salonuna kendi kuvvetleriyle yürüyerek gelen yaşlı kişilerin çoğuna tekerlekli sandalyeler sağlamalarını emreliyordu. Bu tekerlekli sandalyelerin hepsi de aynı renk, model ve markaydı. Bundan sonra teşrifatçılar bu kişileri konser salonunun ön tarafına getiriyordu. Yani iyileştiriciler o belirli tekerlekli sandalyelerdeki kişilerin kesinlikle yürüyebildiğini biliyordu, çünkü hepsi de konser salonuna kendi kuvvetleriyle yürümüşü. Buna karşın, bu iyileştiriciler dürüst olmayan bir şekilde o kişileri ayağa kalkıp yürümeye çağırıyor, sonra da tam o sırada bir mucize gerçekleşmiş gibi davranıyordu. W. V. Grant, bu "iyileşmiş" insanların tekerlekli sandalyesine oturarak onların kendisini sıraların arasında gezdirerek seyredenlerden tezahürat gelmesini sağlardı.⁵

Peter Popoff bu numarayla da tatmin olmayarak program başlamadan önce karısı Elizabet'in seyirciler arasında değişik kişilerle oturup sohbet etmesini sağlardı. Kadın iyi notlar alır, sonra konser salonundan ayrılıp yakınlardaki bir karavana girerdi. Karavanda kapalı devre televizyon ve bir radyo vericisi vardı. Kocasını kulağına seyircilerin göremeyeceği kadar küçük bir radyo alıcısı takıyordu. Konser salonunda olup bitenleri kapalı devre televizyondaki yayından seyreden Elizabeth Popoff seyirciler arasından değişik kişileri kocasına gösterir ve

isimlerini, nerede oturduklarını ve ne hastalıkları olduğunu bildirirdi. O da sıraların arasında dolaşırken Tanrı'dan bir vahiy alıyormuş gibi yapar, Tanrı'nın o gece iyileştireceği insanların isimlerini ve adreslerini söylerdi. Sonunda ulusal televizyonda kirli çamaşırları ortaya döküldü ama bu, kampanyasının kapatılmasına neden olmadı.⁶

Grant-Popoff sahtekârlığının en üzücü yanı, bu iki ünlü şarlatanın maskesini düşürenlerin agnostikler olmasıydı. Aslında onların yaptıklarını Hristiyanlar ortaya çıkarmalıydı. Ama daha önce de söylediğim gibi, modern Hristiyanlık bir sahtekârlık kültürünü beslemektedir. Hristiyanlar, sahte mucizelerin maskelerini düşürmeyi istemez. Bu modern çağ mucizecileri, bir refah ve kolay inanış müjdesini bildirdiğinden mucizelerin doğru olduğuna inanmayı çok isterler. Bu kişilerin “mucizeleri,” müjdelerinin doğruluğuna sözde kanıt oluşturmaktadır.

Şüphesiz bu mucizeciler ve onları destekleyenler Yargı Günü'nde İsa'ya, “Ya Rab, ya Rab! Biz senin adınla peygamberlik etmedik mi? Senin adınla cinler kovmadık mı? Senin adınla birçok mucize yapmadık mı?” diyeceklerdir. “O zaman ben de onlara açıkça, ‘Sizi hiç tanımadım, uzak durun benden, ey kötülük yapanlar!’ diyeceğim” (Matta 7:22,23).

İsa'nın gözünde, mucizelerin varlığı da, eksikliği de, bir insanın Mesih'in önündeki konumunu kanıtlayıcı bir değere sahip değildir. Gerçek Hristiyanlar aracılığıyla da, sahte Hristiyanlar aracılığıyla da gerçek mucizeler gerçekleşmiştir. Ama hiçbir zaman gerçek bir Hristiyan aracılığıyla sahte bir mucize gerçekleşmemiştir. Gerçek mucizeler, birisinin Tanrı'nın önündeki konumunu kanıtlamaz, ama sahte mucizeler, o kişinin hizmetinin arkasında Mesih'in olmadığını kesinlikle kanıtlar. Mesih hiçbir zaman yolsuzluk ve sahtekârlık aracılığıyla etkin olmaz.

7

EGEMENLİĞİN EVLİLİK VE BOŞANMA HAKKINDAKİ YASALARI

“Benden ötürü sendeleyip düşmeyene ne mutlu!” İsa'nın bu sözleri söylemesinin nedeni, öğretilerini işiten insanların büyük çoğunluğunun bunlardan ötürü alınacağını bilmesiydi. İnsanlar İsa'nın öğretilerinden ötürü sendelediğinde, genelde şu iki şekilde biriyle yanıt verirler. Bazıları artık İsa'yla hiçbir alakaları olsun istemez ve yeniden dünyaya dönüp ortadan kaybolur. Ancak, İsa'nın öğretilerinden ötürü alınan diğerleri, dünyasal değerlere sahip bir kiliseye katılır. İsa'nın söylediklerinin gerçekten o anlama gelmediğini öğreten bir kilise bulana dek kilise kilise dolaşırlar. Aslında günümüzde böyle bir kilise bulmak zor değildir. Hatta zor olan, İsa'nın öğretilerini boşa çıkartmayan bir kilise bulmaktır.

Günümüzde insanların Mesih yüzünden en çok alınmasına neden olan öğretilerinden ikisi, O'nun zenginlik ve boşanma hakkındaki standartlarıdır. İsa'nın zenginlikle ilgili öğretilerini

zaten ele almıştık. Şimdi boşanma hakkında söylediklerine bir bakalım:

“Kim karısını boşarsa ona boşanma belgesi versin’ denmiştir. Ama ben size diyorum ki, karısını fuhuş [porneia] dışında bir nedenle boşayan onu zinaya itmiş olur. Boşanmış bir kadınlı evlenen de zina etmiş olur” (Matta 5:31,32).

Epey açık, öyle değil mi? Fuhuştan [porneia] başka bir nedenle karısını boşayan kişi kadın yeniden evlenirse onun zina etmesinin nedeni olarak sorumlu tutulacaktır. Çünkü kadın yeniden evlenirse, hem kendisi, hem de yeni kocası zina etmiş olur.

Musa'nın Yasası'nda Boşanma

İsa'nın boşanma hakkındaki egemenlik yasasının anlamını iyice kavramak için, ilk olarak, Musa'nın Yasası altındaki boşanma uygulamasını anlamamız gerekir. İsa, boşanma hakkındaki bildirisine, “Kim karısını boşarsa ona boşanma belgesi versin’ denmiştir” diye başlamıştır. İsa, bu konuda şöyle diyen Yasa'nın Tekrarı Kitabı'ndan söz ediyordu: “Eğer bir adam evlendiği kadında yakışsız bir şey bulur, bundan ötürü ondan hoşlanmaz, boşanma belgesi yazıp ona verir ve onu evinden kovarsa, kadın adamın evinden ayrıldıktan sonra başka biriyle evlenirse, ikinci kocası da ondan hoşlanmaz, boşanma belgesi yazıp verir, onu evinden kovarsa ya da ikinci adam ölürse, kadını boşayan ilk kocası onunla yeniden evlenemez. Çünkü kadın kirlenmiştir. Bu RAB'bin gözünde iğrençtir” (Yasa'nın Tekrarı 24:1-4).

Yani Tanrı, Musa'nın Yasası altında, bir adam karısında “yakışsız bir şey” bulursa onu boşamasına izin veriyordu. Ama Tanrı, “onda yakışsız bir şey” bulmak sözüyle neyi kastediyordu? Bazı Yasa öğretmenleri, bunun hemen hemen her anlama

gelebileceğini söylemiştir. Ama İsa, bir adamın karısını sadece fuhuştan (porneia) ötürü boşamasına izin vermiştir.*

Peki ama ya kadının kocasını boşaması? Aslında Tanrı, bir kadının kocasını boşamasına hiçbir zaman izin vermemiştir. Eğer bu sizin için yeni bir düşünceyse, lütfen Strong's ya da başka bir kısaltılmamış Kutsal Kitap ABC Dizini'ni açıp "boşanma" sözcüğüyle ilgili ayetleri okuyun. Eski Antlaşma'nın boşanmadan söz ettiği her yerde bunun erkeğin karısını boşamasıyla ilgili olduğunu göreceksiniz. Buna hiçbir istisna yoktur.

Cambridge Üniversitesi'nde Yahudi bir profesör olan Israel Abrahams, Eski Antlaşma'da zamanlarındaki boşanmayla ilgili şunları söylemişti: "Yahudi yasasında boşanma her zaman baştan sona kocanın etkinliği idi. Kutsal Kitap'ta boşanma için kullanılan yaygın terim, 'karısını kovmak' anlamına gelen shil-luach 'ishshah idi. Hiçbir zaman, 'Kocayı kovmak'la ilgili bir şey okumuyoruz. 'Kovulan kadın' anlamına gelen dişil ortaç, gerushah, boşanmış bir kadın için kullanılan bir terimdi. Eril biçimi bulunmamaktadır."¹

İsa, Tanrı'nın Boşanma Yasasının Kapsamını Genişletti mi?

Şimdi soracağım soru, sizi şaşırtmak için değildir. İsa, Ferisiler'e söylediği sözlerle, boşanma yasasının kapsamını genişletiyor mu, yoksa daraltıyor muydu?

* Bu parçadaki porneia sözcüğünün anlamı hakkında Batılı Hristiyanlar arasında yüzyıllar boyunca epey tartışmalar olmuştur. Roma Katolik Kilisesi tarihsel olarak bunu, Levililer Kitabı'nda yer alan akrabalık veya evlilik bağından doğan akrabalıkla ilgili yasalara aykırı evliliklerden söz ettiği şeklinde yorumlamıştır. İlk Hristiyanlar, bunu bir tek zina etkinliği yerine, zina yapma alışkanlığıyla ilgili olarak anlamışlardı. (Bkz. Hermas, Kitap 2, Yorum 4, Bölüm 1).

Sanırım onu daralttığını hepimiz görebiliriz, öyle değil mi? İsa, bir erkeğin “yakışksız bir şey”den ötürü karısını boşamasına izin vermek yerine, onu sadece cinsel ahlaksızlıktan ötürü boşamasına izin vermişti. Ayrıca, Musa’nın yasası boşanmış bir kadının yeniden evlenmesine izin verdiği halde, İsa, “Boşanmış bir kadınla evlenen de zina etmiş olur” diyerek bunu kesinlikle yasaklamıştı (Matta 5:32). Erkeklerin de boşandıktan sonra yeniden evlenmelerini kesin bir şekilde yasaklamıştı. “İsa onlara, ‘Karısını boşayıp başkasıyla evlenen, karısına karşı zina etmiş olur’ dedi” (Markos 10:11).

Yani İsa, Musa’nın izin verdiği boşanmayı hiçbir şekilde genişletmemiş, hatta onu epey daraltmıştı. Bu yüzden günümüz Kilisesi’nin İsa’nın boşanmayla ilgili yasayı genişlettiğini öğretmesini tuhaf buluyorum. Sahiden öyle mi yapmıştır? Peki nasıl, diye sorabilir miyim? Çünkü, neredeyse bildiğim her geleneksel kilise, bir adamın karısını cinsel ahlaksızlıktan ötürü boşayabileceğini ve bir kadının da kocasını cinsel ahlaksızlıktan ötürü boşayabileceğini öğretiyor. Ama İsa’nın söylediği bu muydu? Musa’nın Yasası’nı artık kadınların kocalarını boşayabilecekleri şekilde genişletmiş miydi? Hayır, böyle bir şey yapmamıştı. Boşanmaya giden kapıyı daha çok açmamıştı. Sadece kocaya çok küçük bir istisna tanıyarak bu kapıyı neredeyse tamamen kapatmıştı.

Kadınlar ve Boşanma

Siz belki, “Ama, İsa kadınların kocalarını boşamalarına izin veren başka bir kültürde yaşasaydı belki de kadının kocasını boşamasına izin verirdi” diye düşünüyor olabilirsiniz. Bu konuda varsayım yapmamıza gerek yoktur. Çünkü hem Grek, hem de Roma yasalarına göre bir kadın kocasını boşayabiliyordu. Yahudiye ve

Celile’de birçok Romalı ve Grek yaşıyordu, bunlardan bazıları Yahudi dinini kabul etmişti.

Bu nedenle, İsa başka bir seferinde yine boşanma konusuna değinip hem kocaya hem de kadına, “Karısını boşayıp başkasıyla evlenen, karısına karşı zina etmiş olur,” “Kocasını boşayıp başkasıyla evlenen kadın da zina etmiş olur” şeklinde talimat vermişti (Markos 10:11, 12). İsa bu konuda istisna yapmaz.

Bu neden mi önemlidir? Çünkü günümüzde boşanmak için başvuranların büyük çoğunluğu kocalar değil, kadınlardır. Amerika Birleşik Devletleri’nde, (eyaletine göre) tüm boşanmaların % 67 ila % 75’inin başvuruları kadınlar tarafından yapılır.² İngiltere’de boşanma başvurularının % 70’i kadınlar tarafından yapılır.³

Ancak bu istatistikler, evlilikte küçük çocuklar olup olmasına bakılmadan, tüm boşanmalar hakkındadır. Sadece küçük çocukların söz konusu olduğu boşanmalara baktığımızda, boşanmaya başvuran kadın yüzdesi daha büyüktür.

Yirmi iki yıldır mülkiyet hukuku alanında çalışıyorum. Arazi tapularını incelerken, birkaç bin boşanma davasının da yasal dosyalarını okudum. Bu boşanma davalarının rahat yüzde doksanının kadınlar tarafından açıldığını gördüm. Kadınların açtığı bu boşanma davalarının yüzdesi, ülke ortalamasına göre neden bu kadar yüksek? Bu konuyu araştırmamın nedeni, sadece gerçek mülk sahibi olan kişilerin boşanma başvurularını gözden geçiriyor olmam. Bu mülk sahipleri genel olarak yirmili yaşlarının sonlarında ve çoğunun küçük çocukları vardır.

Margaret Brining, “Bu Çizmeler Yürümek İçin Yapılmıştır: Neden Boşanma Başvurusunda Bulunanların Çoğu Kadın?” adlı makalesinde şöyle yazıyor: “Bir evlilikteki en önemli değerli şey çocuklardır ve çocukların tam vekaletini almayı bekleyen eş,

boşanma başvurusunda bulunur.”⁴ Kadınların çocukların velayetini kaybetmek gibi bir korkuları olmadığından onlar boşanmaya daha isteklidir.”

Buna karşın kurumsal Kilise bu yanlışa göz yummuştur. Birkaç yıl önce, Teksas'taki bir vaizden, Teksas'taki kusura dayanmayan boşanma yasalarımız aleyhinde bir mektup aldım. Kutsal Kitap'a sözde inandıklarını söyleyen kiliselerin çoğu bu konuda sessiz kaldığından bir vaizin bu konuda bir şey söylediğine memnun olmuştum. Ama sonra mektup, kolay boşanma yasalarımızın kadın ve çocuklara karşı ayrımcılık yaptığını söyledi.

Kadın ve çocuklara karşı mı? Bu çağdaş Don Kışot, kiliselerimizdeki binlerce boşanmış kadının, kocaları kendilerini boşadığı için buldukları durumda olduklarını hayal ediyordu. Hiçbir araştırmada bulunmadan, konunun bütününe, erkekler karılarını binlerle terk edip hayatlarını kaygısız bir şekilde sürdürüyorlarmış gibi yaklaşmıştı.

Buna karşın bu, kiliselerin çoğunun boşanma hakkındaki genel tutumu olarak gözükmektedir. Günümüz boşanmalarının gerçeğini tamamen görmezden gelirler. Vaizlerin, boşanma davalarını açanlar genellikle babalarmış gibi, “karılarını ve çocuklarını terk eden” babaları azarladıklarını duydum. Buna tezat olarak, genelde kocalarını boşayanlar” bekâr anneler” oldukları halde, onlara şehitler, kahraman kurbanlar ve ruhsal dullar gibi davranırlar.

Boşanma, kurbansız bir günah değildir. Ve bu günah, çocukları karılarından alanlar babalar olduğunda da hiç farklı değildir. Günümüzde kendilerinden alınan çocukları için derin acı çeken milyonlarca anne ve baba vardır. Buna karşın, boşanmanın bu kötü meyvesi hakkında düşündüklerini çok az kilise açıkça söyler.

Pavlus'un Sözleri İsa'nın Sözleriyle Çelişkili midir?

Bazı modern Kutsal Kitap yorumcuları, İsa'dan farklı olarak Pavlus'un boşanmaya izin verdiğini iddia eder. Hatta, Pavlus'un boşanmayı Musa'nın Yasası'nın ötesine genişleterek kadınların kocalarını boşamasına izin verdiğini savunur ve iddiaları için I. Korintliler 7:10-15'deki ayetleri temel alırlar:

“Evlilereyse şunu buyuruyorum, daha doğrusu Rab buyuruyor: Kadın kocasından ayrılmasın. Ayrılırsa evlenmesin, ya da kocasıyla barışsın. Erkek de karısını boşamasın. Geri kalanlara Rab değil, ben söylüyorum: Eğer bir kardeşin karısı iman etmemişse ama kendisiyle yaşamaya razıysa, onu boşamasın. Bir kadının kocası iman etmemişse ama kendisiyle yaşamaya razıysa, kadın onu boşamasın.”⁵

Pavlus burada İsa'nın sözleriyle tezat oluşturan bir şey mi söylüyor? Pavlus herhangi bir şekilde boşanmaya izin mi veriyor? Hayır, vermiyor.

Okurlara, Pavlus'un burada boşanmadan söz ettiği izlenimini veren birkaç modern Kutsal Kitap çevirisi olduğunu biliyorum. Ancak birçok başka çeviri, Pavlus'un bir eşin boşamasından değil, terk etmesinden söz ettiğini açıkça bildirir. Pavlus'un kullandığı Grekçe sözcükleri incelediğimizde bunun doğru olduğunu anlarız. Pavlus, Hristiyanlar'a eşlerini bırakmalarını öğütler. Eğer ayrılmaları gerekiyorsa, yeniden evlenmeleri kesinlikle yasaklanmıştır.

Pavlus, evli kadından söz ederken, Grekçe *chorizo* sözcüğünü kullanır. Bu sözcük başka ayetlerde, “ayrılmak, gitmek” “ayırarak” olarak çevrildiği halde,^{*} hiçbir zaman “boşanmak” olarak çevrilmemiştir. Evli erkekle bağlantılı olarak da *aphiemi*

^{*} Bakınız Elçileri İşleri 1:4, 18:1, Romalılar 1:15, Filimon 1:15 ve diğer ayetler.

sözcüğünü kullanır. Bu sözcük, hem bu, hem de başka ayetlerde genel olarak “ayrılmak, gitmek” olarak çevrildiği halde, hiçbir zaman “boşanmak” olarak çevrilmez.

Bu iki sözcük, İsa'nın Matta 5:32'de boşanmaktan söz ederken kullandığı terim olan *apolo* teriminden tamamen farklıdır. Pavlus'un ayetlerindeki, *aphiemi* sözcüğünü “boşanma” olarak çevirmeye ne Kutsal Kitap, ne de tarih yetki verir.

Pavlus bu parçanın son ayetinde şöyle der: “İman etmeyen ayrılırsa ayrılınsın. Kardeş ya da kız kardeş böyle durumlarda özgürdür. Tanrı sizi barış içinde yaşamaya çağırdı” (I. Korintliler 7:15). Pavlus bu son ayette, Hristiyanlar'a iman etmeyen eşlerini boşama yetkisi verir mi? Hayır, boşanma hakkında hiçbir şey söylemez. Pavlus bu ayetlerde, eşini bırakıp evlenmeden kalmaktan söz ediyordu. Ayrılıp gidenin iman eden eş olmaması gerektiğini söyler. Bu ayetleri, eğer iman etmeyen onu bırakıp giderse, bırakıp gitmesine izin vermekten bahsederek sonlandırır. İman eden kişinin iman etmeyen eşi izlemesi gerekmez ama yeniden evlenmeye de hakkı yoktur.

Tanrı'nın Egemenliği'nde Kral ve Yasa Verici, İsa'dır. İsa'nın elçileri, O'nun kendilerine vermiş olduğu buyruklara hiçbir zaman karşı gelmez. İsa, kocalar için, sadece bir tek ve çok dar bir istisnaya izin vermiştir ve İsa'nın elçileri de buna göre öğretiler bulunmuştur.

İkisi Tek Beden Olmuştur

İsa bize yasalar verdiğinde, belirli bir yasanın neden verildiğini açıklama yükümlülüğünde değildir. Ancak İsa, boşanma hakkındaki konuşmalarının birinde, bu konu hakkındaki mutlak öğretisini açıklar: “Kutsal Yazılar'ı okumadınız mı? Yaradan başlangıçta ‘İnsanları erkek ve dişi olarak yarattı’ ve şöyle dedi: ‘Bu nedenle adam annesini babasını bırakıp karısına bağlanacak, ikisi

tek beden olacak.’ Şöyle ki, onlar artık iki değil, tek bedendir. O halde Tanrı’nın birleştirdiğini, insan ayırmasın” (Matta 19:4-6).

Günümüzde, evlilikten “evlilik ortaklığı” olarak söz eden birçok Hristiyan kitap görüyorum. Ama İsa evlilikten hiçbir zaman bir ortaklık olarak söz etmedi. “Tek beden” olarak söz etti ki bu epey farklı bir şeydir. Kanunda, iki kişi bir ortaklık oluşturduğunda, ayrı kimlikleri var olmaya devam eder. Birisi, bir ortaklığın mülkündeysen ihmalen kaynaklanan bir yaralanma yaşarsa, ortakların her birine ayrı dava açabilir. Yasa, ortaklığı, birlikte çalışan iki birey olarak görür.

Ancak iki birey bir şirket kurarsa, durum farklı olur. Yasanın önünde, iki kişi bir şirket kurduğunda bireysel kimlikleri son bulur. Şirket mülkü üzerinde yaralanan birisi, normalde şirketi oluşturan iki kişiye dava açamaz. Sadece şirkete dava açabilir. Yasa şirketi yeni bir kişi olarak görür. Şirket kendi başına bir varlık olarak dava açabilir ya da ona karşı dava açılabilir.

Aynı şekilde evlilik de, bir ortaklık değil, bir şirket gibidir. Bir erkekle bir kadın evlendiğinde yeni bir varlık oluşmuştur. Artık ortak değildirler; birleşip “tek beden” olmuşlardır. Dünya bir karı kocaya ortakmışlar gibi davranabilir ama İsa böyle yapmaz. İsa, bir erkekle bir kadını evlilikte kimin birleştirdiğini söyler? Tanrı’nın. Bu yüzden evlilikte, erkekle kadın sonsuzluk alanına geçer. Burada söylemek istediğim, evliliğin sonsuz olduğu değil, insansal bir kurum yerine göksel bir kurum olduğudur. Birleştiren Tanrı’dır ama ayırmaya çalışan insandır.

Yüzyıllar İçinde Boşanma

Sizinle paylaştığım şey yeni bir şey değildir. Bu, tarihsel Hristiyanlık’tır. İlk Hristiyanlar, İsa’nın öğretilerini böyle anlamıştır ve Reform hareketine kadar neredeyse tüm Hristiyanlar

da İsa'nın buyruklarını böyle anlamıştır. Ne yazık ki, Reformcular'ın bazıları, evlilik ve boşanmayı kilisenin yetkisi dışına taşımaya ve bu işlemleri kamu yetkililerinin ellerine teslim etmeye çalışmıştır. Buna karşın, Reform hareketinden sonra bile, 1950'ler ve 1960'a kadar Kutsal Kitap'a inanan Hristiyanlar arasında boşanma hâlâ epey enderdi. Ama sonra her şey değişti.

Ellili ve Altmışlı yıllarda ne oldu? Dünya boşanma hakkındaki tutum ve yasalarını değiştirdi. Değişik eyalet ve devletler boşanmayı kolaylaştırmak için yasalarını değiştirdi. Boşanma artık sosyal bakımdan utanç verici bir şey olmaktan çıktı. Ve dünya değiştiğinde kurumsal Kilise de değişti. Yani, eğer Sezar boşanmanın kötü olduğunu söyler ve onu yasaklarsa, o zaman boşanma yanlıştır. Ama eğer İsa, boşanmanın yanlış bir şey olduğunu söyleyip onu yasaklarsa, belki o kadar da kötü bir şey olmadı düşünülür. Kiliseler gerçek efendilerinin kim olduğunu çok açık bir şekilde göstermiştir: Efendileri İsa değildir.

Günümüz Müjdedi Kilisesi'nde Boşanma

1999'da, ünlü Barna Araştırma Grubu'nun başkan ve kurucusu George Barna, çeşitli dini gruplar arasındaki boşanma olaylarını araştırmıştı. Yeniden doğmuş Amerikalı Hristiyanlar arasındaki boşanma oranının bir bütün olarak Amerikan halkı arasındaki boşanmalardan daha yüksek olduğunu görmüştü.6 Hristiyan olmayan birçok çiftin evlenmeden birlikte yaşadığı kesindir. Ve bu yüzden boşanma istatistikleri, bu şekilde birlikte oturan kişilerin ayrılmalarını hesaba katmamaktadır. Yine de dünyasal insanlar, bir kez "ölüm bizi ayırana dek" diye ant içtiklerinde, bu andı yerine getirmeye, "Kutsal Kitap'a inanan" Hristiyanlar kadar (hatta onlardan daha çok!) yatkındırlar.

Barna Araştırma Grubu, Hristiyan bir kuruluş olduğu halde,

bulguları diğer Hristiyanlar'ın protesto ve eleştirilerine hedef oldu. Ancak Bay Barna verilerini savundu. Kendisini eleştirenleri, "Yeniden doğmuş Hristiyanlar'ın* başkalarından daha çok boşanmaları daha olası olduğu halde, bu kalıp epey uzun bir zamandır var olmaktadır" diyerek yanıtladı.⁷ Barna Proje Müdürü, Meg Flammang de şöyle yazdı: "Hristiyanlar'ın bambaşka yaşamlar sürdürdüklerini ve toplumu etkilediklerini bildirebilmeyi çok isterdik, ama boşanma oranları alanında aynı olmayı sürdürmektedirler."⁸

Barna Araştırma Grubu'nun bulgularına devlet kuruluşlarının istatistikleri de katkıda bulunmuştur. Örneğin, Amerika Birleşik Devletleri'nin çok dindar olarak bilinen Orta Batı ve Güney bölgelerinde boşanma oranı, Nevada⁹ hariç,[†] Amerika'nın bütün diğer taraflarında olduğundan daha yüksektir. Hatta, bu bölgelerdeki boşanma oranı, tutucu nüfusun çok daha az olduğu New England bölgesinde olduğundan çok daha yüksektir.¹⁰

Amerikalı Hristiyanlar'ın yüzlerini gerçekten kızartması gereken şey, sözde yeniden doğmuş Hristiyanlar arasındaki boşanma oranının kendilerini ateist olarak sınıflandıran Amerikalılar arasında olduğundan çok daha yüksek olmasıdır.¹¹ İşin garip yanı, müjdeciler Hristiyanlar arasında boşanma oranının Amerikan toplumunununkiyle özde aynı ya da daha yüksek olmasına karşın, (ister Hristiyan olsunlar, ister olmasınlar) Asyalı Amerikalılar arasındaki boşanma oranının Amerikan toplumunkinden çok daha düşük olmasıdır.¹² Ayrıca Asyalı-Amerikalı çiftler evlenmeden önce pek birlikte oturmazlar. Bu

* Araştırma, yeniden doğduklarını iddia eden kişileri içeriyordu.

† A.B.D.'de güney ve Orta Batı alanlarında nüfusun büyük çoğunluğu çok dindar Hristiyan'dır.

yüzden, insanların içinde yaşayan Kutsal Ruh'un yapamadığını Asya kültürü yapabiliyor görünüyor! Ya da belki de sorun, yeneden doğmuş Hristiyanlar olduklarını söyleyenlerin çoğunun içinde Kutsal Ruh'un yaşamamasıdır.

Daha da utanç verici olanı, Amerika Birleşik Devletleri'ndeki müjdeciler Hristiyanlar arasındaki boşanma oranının, (Kutsal Kitap'a uygun Hristiyanlığın bir kalesi olduğu söylenilemeyecek olan) Kanada ulusunun tümündeki boşanma oranından iki katından daha da fazla olmasıdır.¹³ Daha da kötüsü, Amerikalı müjdeciler arasındaki boşanma oranının Çin'dekinin 6 katından, İtalya'dakinin 18.5 katından ve Sri Lanka'dakinin 33 katından daha fazla olmasıdır!¹⁴

Boşanma, Amerika Birleşik Devletleri'nin güneyindeki müjdeciler Hristiyanlar arasında o kadar kabul görmektedir ki, boşanma avukatları bazen telefon rehberlerindeki reklamlarının yanına Hristiyan balık logosunu koymaktadır. Bu, jambon dükkanı işleten bir Yahudi'nin reklamlarına Davut'un yıldızını koyması gibidir!

Boşanma hakkında konuştuğumda Hristiyanlar bana sık sık, "Ama ya şöyle bir durumda?" diye sorar. Evet, evliliği taşınacak gerçek bir çarım haline getirebilecek birçok zor durum vardır. Ama durum birinci yüzyılda da, onuncu yüzyılda da, on dokuzuncu yüzyılda da pek farklı değildi. Diğer yüzyıllardaki Hristiyanlar, İsa'nın evlilik ve boşanma öğretilerine göre yaşamışken yirmi birinci yüzyıl Hristiyanları'nın birçoğu neden özel bir istisna olmaya hakları olduğunu düşünüyor ki?

Söylediklerimden Ötürü Alındınız mı?

Bu bölümde söylediğim şeylerin birçok insanı rahatsız edeceğinin farkındayım. Şu anda bana çok kızgın olduğunuzdan

birçoğunuzun bu kitabı atmaya hazır hale geldiğinize de şüphem yok. Ama bu kitabı atmadan önce, lütfen söylediklerim konusunda kendiniz dürüstçe bir araştırma yapın. Bunu söylerken, gidip boşanmanın bir sakıncası olmadığını söyleyen bir kitap bulmanızı söylemek istemiyorum. Aslında böyle bir kitap bulmak yeterince kolay olacaktır.

Hayır, söylemek istediğim, dürüst bir araştırma yapmanız. Eski Antlaşma'daki boşanmayla ilgili söylediklerimi araştırıp doğru olduklarını görün. Sonra, İsa'nın boşanmadan söz ettiği tüm ayetleri okuyun. Ve İsa'nın, Tanrı'nın boşanma hakkındaki yasasını genişletmiş mi yoksa onu epey daraltmış mı olduğunu kendiniz görün?

Eğer söylediklerim doğruysa, o zaman aslında benden ötürü değil, İsa Mesih'ten ötürü alınmışsınızdır. Belki de aşık olduğunuzu düşündüğünüz İsa, gerçek İsa değildir. Ama eğer gerçek İsa'ya hizmet etmezsek, gerçek sonsuz yaşamı miras almayız. İsa, "Benden ötürü sendeleyip düşmeyene ne mutlu!" demiştir.

II. KISIM

BÜYÜK TÖKEZ TAŞI

8

NE? DÜŞMANLARIMI MI SEVEYİM?

Daha önce söylemiş olduğum gibi, İsa'nın zenginlik, ant içme ve boşanma hakkındaki öğretileri, onları duyan insanların çoğunun tökezlenmesine neden olur. Bunların İsa'nın daha çetin öğretileri arasında oldukları kesindir. Yine de, geleneksel kiliselerin egemenliğin yolunu genelde ret etmiş olmalarının ana nedeni bu üç öğreti değildir.

Hayır, en büyük tökezleme taşı O'nun 'diğer yanağı çevirmek' ve düşmanlarımızı sevmek hakkındaki öğretileri olmuştur. Bu öğretiler çok büyük birer tökez taşı olduklarından bu kitabın bir tam bölümünü onlara adadım. İlk olarak, İsa'nın 'diğer yanağı çevirmek' hakkında söyledikleriyle başlayalım:

“Göze göz, dişe diş’ dendiğini duydunuz. Ama ben size diyorum ki, kötüye karşı direnmeyin. Sağ yanağınıza bir tokat atana öbür yanağınızı da çevirin. Size karşı davacı olup mintanınızı almak isteyene abanızı da verin. Sizi bin adım yol yürümeye zorlayanla iki bin adım yürüyün. Sizden bir şey dileyene verin, sizden ödünç isteyeniyi geri çevirmeyin” (Matta 5:38-42).

Bu gerçekten de devrimci bir öğretiydi! Sadece Yahudi olmayan uluslar değil, Yahudiler de bu şekilde yaşamıyordu. Ne yazık ki, Hristiyan olduklarını söyleyen insanların çoğu da böyle yaşamamaktadır.

Karşı Koymayış ve Barışı Sağlamak

Biraz önce okuduğumuz buyruklar grubu pasif bir davranış gerektirir. Kötü bir insana karşı koymayın. Diğer yanağı çevirin. Size karşı davacı olup mintanınızı almak isteyeneye abanızı da verin. Sizi bin adım yol yürümeye zorlayanla iki bin adım yürüyün. İsteyene verin. Bu buyrukları uygulamaya koymaya bazen karşı koymayış adı verilir.

Ama İsa'nın öğretisinin proaktif bir kısmı da vardır: “Komşunu seveceksin, düşmanından nefret edeceksin” dendiğini duydunuz. Ama ben size diyorum ki, düşmanlarınızı sevin, size zulmedenler için dua edin. Öyle ki, göklerdeki Babanız'ın oğulları olasınız. Çünkü O, güneşini hem kötülerin hem iyilerin üzerine doğdurur; yağmurunu hem doğruların hem eğrilerin üzerine yağdırır. Eğer yalnız sizi sevenleri severseniz, ne ödülünüz olur? Vergi görevlileri de öyle yapmıyor mu? Yalnız kardeşlerinize selam verirseniz, fazladan ne yapmış olursunuz? Putperestler de öyle yapmıyor mu? Bu nedenle, göksel Babanız yetkin olduğu gibi, siz de yetkin olun” (Matta 5:43-48).

Sadece karşı koymamak yetmez. Biz Hristiyanlar'ın, daha önce düşman olduğunu düşündüğümüz herkese sevgiyle uzanarak aynı zamanda proaktif olmamız da gerekmektedir. Eğer birisi bizden nefret ederse, bunun nedenini öğrenmeliyiz. Belki sorunu çözebiliriz ve daha önce düşmanımız olan kişi dostumuz olabilir. İsa bize şöyle demiştir: “Sunakta adak sunarken kardeşinin sana karşı bir şikâyeti olduğunu anımsarsan, adağını orada,

sunanın önünde bırak, git önce kardeşinle barış; sonra gelip adağını sun” (Matta 5:23,24).

Bu yüzden, Tanrı'nın Egemenliği'nin vatandaşları olarak başka insanlarla barış yapmak için elimizden gelen her şeyi yapmalıyız. İsa, “Ne mutlu barışı sağlayanlara! Çünkü onlara Tanrı oğulları denecek” demiştir (Matta 5:9). İşimizde, komşularımız ve arkadaşlarımızla gündelik ilişkilerimizde her zaman incinmeler, tartışmalar ve anlaşmazlıklar olmaktadır. Böyle bir anlaşmazlığın taraflarından biriyecek, haklı olduğumuzdan emin olsak bile, zeytin dalını uzatıp barış yapmayı ilk teklif eden biz olmalıyız.

İsa'nın Günlük Hayatla İlgili Öğretileri

Karşı koymayış tabii ki, düşmüş benliğimize tamamen aykırıdır! Karşı koymamak öğrenilmesi gereken bir şeydir. Doğduğumuzda içimizde var olan bir şey olmadığı kesindir.

Bunu, yeni yürümeye başlayan çocukların oyun oynamasını seyrederken anladım. Yeni yürümeye başlayan çocuklardan birinin bir oyuncacı varsa, diğeri de mutlaka onun oyuncacığını ister. Küçüklerden biri, “Tabii, canım arkadaşım, oyuncacımla oynayabilirsin” der mi? Kesinlikle hayır. Genelde ikinci çocuk onun oyuncacığını kapar ve ilk çocuk da tüm gücüyle onunla mücadele eder. Genelde epey bağırışma, bazen de vurma ve ısırma yaşanır.

Diğeri yanağı çevirmem ve kötülüğe karşı koymamam gerektiğinde benliğimin buna büyük bir güçle karşı çıktığını biliyorum. Tabiatım bakımından karşı koymayan biri olduğum kesindir. On dört yıl önce ailemle birlikte şimdi oturduğumuz yere taşındık. Ev, kırsal bir alanda, bir buçuk hektarlık bir arazi üzerinde. Buraya taşındıktan kısa bir süre sonra, etrafımızdaki orman ve tarlalarda epey çok kır kurdu ve sahipsiz köpeklerin

dolaştığını gördük. Birkaç keçimiz olduğundan onları köpekler ve kurtlarından korumak için sağlam kapılı bir ağıl inşa etmeye karar verdik.

Keçi ağılının çevresine bir buçuk metre yüksekliğinde bir çit inşa etmek için profesyonel bir parmaklık şirketi tuttuğumuz halde bir sabah erkenden köpek havlamaları ve keçi melemeleleriyle uyandık. Dışarı koştuğumuzda köpekleri bir şekilde ağıla girmiş ve keçilere saldırır bulduk. Hemen keçi ağılına koştuk. Bizi gören köpekler ağıldan kaçıp yakınlardaki tarlalarda kayboldular. Bu vahşi saldırıda ötürü keçilerimizden biri öldü ve bir diğeri de günlerce ciddi bir şokta kalıp hemen hemen hiçbir şey yemedi.

Sabah hava daha iyice aydınlanmamış olduğundan köpeklerle iyice bakamadık ama saldırıyı yapanların başıboş köpekler olduklarını düşündük. Bunun üzerine bölge hayvan kontrol yetkililerini arayıp yardım istedik. Bize, köpeğin ayağını tutacak ama ayağına zarar vermeyecek insancıl, dişsiz tuzaklardan birkaç tane verdiler. Kurum, yakaladığımız köpeklerin hepsini gelip alabileceklerini de söyledi.

O gece tuzakları kurduk ama ertesi sabah yine dışarıda bir gürültüyle uyandık. Dışarıya koştuğumuzda keçi ağılının içinde bir köpek sürüsü gördük. Çok geçmeden bunların sahipsiz değil de, komşumuzun köpekleri olduğunu anladık. Bir tanesi hariç, köpekler bizi görünce kaçtılar. Bir tanesi tuzağa yakalanmıştı ve kurtulamıyordu. Zavallı köpek çok korkmuştu, ona yaklaştığımızda yaprak gibi titriyordu.

O sırada evimizin önüne hızla bir kamyonetin geldiğini gördüm. Ardından büyük bir toz bulutu bırakarak toprak yolu muza hışımla girdi. Sürücüsü arabadan atlayıp hemen yakalanan köpeğe koştu; yakalanan köpeğin sahibiydi.

Yumuşak bir sesle. “A, bu sizin köpeğiniz mi?” dedim.

Tuzağı açıp köpeği kurtarmama yardım ederken ters bir şekilde, “Evet, öyle” diye yanıt verdi. “Biliyor musunuz, bu yaptığınız komşularınızı kızdırmaktan başka bir işe yaramayacak” diye devam etti. “Ben kırsal alana, köpeklerim rahat dolaşabilirler diye taşındım.”

İlk düşüncem, “Ben de kırsal alana keçilerim rahat dolaşabilirler diye taşındım” şeklinde sert bir cevap vermektir. Ama öyle yapmadım. Ayrıca ona şöyle söylemeyi de düşündüm: “Bakın, sizinle bir anlaşma yapalım. Siz köpeklerinizi benim arazimden uzak tutun, ben de keçilerimi sizinkinden uzak tutarım!”

Ancak, İsa'nın diğer yanağı çevirme sözlerini düşündüm. Böyle bir durumda İsa ne yapacağı konusunda aklımda hiçbir kuşku yoktu. Bu yüzden neşeli bir şekilde, “Her türlü öneriyeye açığım” dedim.

Daha önce hiç karşılaşmadığım komşum yumuşak yanıma biraz şaşırılmış göründü. Sert ifadesi kayboldu ve sakince, “Çitinizin altından ve üstünden elektrik teli geçirebilirseniz bu, köpeklerin girmemesini sağlar” dedi.

Ben de ağzımdan çıkanlara biraz şaşırarak “Bunu yapmaya razıyım” dedim. “Önerinizi yerine getirip tuzaqları bölgeye geri vereceğim.”

Adamın arazime giren köpeklerinin keçilerime zarar vermemesi için daha fazla masraf etmek zorunda olmam bana biraz haksızca geldi. Ama bu küçük krizi İsa'nın istediği şekilde ele almış olduğumu biliyordum.

Kutsal Kitap'tan Örnekler

Karşı koymamak ve düşmanlarını sevmek, İsa'nın belki de en zor ve kesinlikle de en devrimci öğretileridir. Bunlar, dünyanın öğrettiklerinin tamamen tersidir. Kötü bir insana karşı

koymamak mı? Anne babalarımız, okullarımız, devletlerimiz ve kiliselerimiz bize bunun tam tersini aşılar: “Hakkını almak için mücadele et!” “Okulda kabadayılara karşı koy!” “Kimsenin seni itip kakmasına izin verme!” Taklit etmeye teşvik edildiğimiz kahramanlar, genelde karşı koymayan kişiler değil, düşmanlarına kafa tutup onlara karşı koyan kişilerdir.

Karşı koymamak sadece teolojik bir doktrin olmakla kalmaz, ayrıca bir yaşam biçimidir. İnsanlar ve şirketlerle her türlü günlük etkileşimi etkiler. Karşı koymamak, paspas ya da pısrık olmak anlamına gelmez. İsa ve Pavlus karşı koymamışlardı. İkisinin de paspas ya da pısrık kişiler olmadığı kesindi. Kendilerine güvenleri olan ve sözlerini esirgemeyen kişilerdiler. İkisi de başka birini incitmektense incinmeyi seçmişti. İkisi de kötülüğün aleyhinde bulunmuş, ancak kötülüğe fiziksel güçle karşı koymamıştı.

Pavlus’un kaç kez dayak yediğine ve taşlandığına bakın. Pavlus silahlanıp iri yarı bir grup korumayla gezebilirdi. Ama öyle yapmadı. Pavlus gelmiş geçmiş en cesur adamlardan biriydi ama kötülüğe fiziksel güçle karşı koymadı. Sonra da söylediği gibi, “Olağan insanlar gibi yaşıyorsak da, insansal güce dayanarak savaşmıyoruz. Çünkü savaşımızın silahları insansal silahlar değil, kaleleri yıkan tanrısal güce sahip silahlardır” (II. Korintliler 10:3,4). Pavlus farklı bir savaşçıydı, altüst edici değerleri olan bir egemenliğin savaşçısıydı.

Mahkemeler

Pavlus’u döven ve taşıyan kişiler, kanunları pek takmayan kalabalıklardı. Pavlus, bir Roma vatandaşı olarak kendisini yasaya aykırı olarak dövüp taşıyanlara dava açabilirdi. Ancak öyle yapmadı. Diğer yanağını çevirdi. İsa, eğer birisi bize karşı davacı olup mintanımızı almak isterse ona abamızı da vermemizi söylemişti.

Yani birisi mintanımızı zorla alırsa onu geri almak için mahkemeye gitmememiz gerekir. İsa'nın söylediği gibi, "İsteyene verin." Aynı zamanda Pavlus da, Hristiyanlar'ın zulüm gördüklerinde devletin korumasından yararlanmalarının uygun bir şey olduğunu göstermiştir. Örneğin Pavlus, Romalı yüzbaşıya, "Mahkemesi yapılmamış bir Roma vatandaşını kamçılamanız yasaya uygun mudur?" diye sorarak kırbaçlanmaktan kurtulmuştu (Elçilerin İşleri 22:25).

Pavlus, Korintliler'e mektubunda İsa'nın öğretisini yeniden dile getirmiştir: "Sizden birinin öbürüne karşı bir davası varsa kutsallar önünde değil de, imansızlar önünde yargılanmaya cesaret eder mi? ...Sizi utandırmak için söylüyorum bunu. Kardeşler arasındaki davalarda yargıçlık edecek kadar bilge biri yok mu aranızda? Kardeş kardeşe karşı dava açıyor, üstelik imansızlar önünde! Aslında birbirinizden davacı olmanız bile sizin için düpedüz yenilgidir. Haksızlığa uğrasanız daha iyi olmaz mı? Dolandırılırsanız daha iyi olmaz mı? (I. Korintliler 6:1,5-8).

Yaklaşık yirmi yıl önce, İsa'nın öğretileriyle davalar arasındaki çelişkiyi gördüm. Hristiyan bir birey olarak kardeşimi mahkemeye vermem yanlışsa, bir avukat olarak, kardeşini mahkemeye veren başka bir Hristiyan'ı temsil etmem nasıl doğru olabilirdi? Doğru yol açıktı.

Ama bu benim ekmek paramdı. Eğer davalara bakmazsam geriye ne kalırdı? Vasiyetler, tapular yazıp arazi tapularını incelemekten başka bir şey kalmazdı. Bunlar hukukun en heyecan verici ya da parasal bakımdan en ödüllendirici alanları değildir. Bu, benim kendi sınırlı imanımdan ötürü zor bir karar olmuştu. Ama sonunda İsa'ya itaat etmem gerektiğini biliyordum. Bunun üzerine İsa'nın öğretileriyle çelişkili olan davalara ya da hukukun başka alanlarına bakmayı ret ettim.

Peki, ya Savaş?

İsa'nın karşı koymama talimatlarının, sadece O'nun, "Aynı şekilde sizden kim varını yoğunu gözden çıkarmazsa, öğrencim olamaz" (Luka 14:33) şeklindeki diğer öğretilerini kabul edenlere makul geldiğini anlamamız önemlidir. Her şeyden vazgeçtiğimizde savaşmak için geriye çok az şey kalır, değil mi? İş canımıza geldiğinde bile, İsa bize, "Canını kurtaran onu yitirecek. Canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır" demiştir (Matta 10:39).

İsa Pilatus'a, "Krallığım bu dünyadan olsaydı, yandaşlarım, Yahudi yetkililere teslim edilmemem için savaşırıldır" demişti (Yuhanna 18:36). Yani, fiziksel savaşla savunulabilecek bir egemenliğimiz varsa, o zaman egemenliğimiz bu dünyadandır, değil mi? İster kişisel mallar, ister bir ev, ister bir ulustan söz edelim, durum aynıdır. Eğer bu dünyadan bir çıkarınız varsa, büyük ölçüde onu korumaya ayartılırsınız. İsa'nın öğretilerini, mal mülk, dünyasal güç ve ulusal gurura sarılmakla bağdaştırmaya çalıştığımızda bunun imkânsız olduğunu görürüz. Sonuç olarak bağdaşmayacak iki şeyi bağdaştırmaya çalışmaktayızdır.

On dokuzuncu yüzyılda yaşayan Hristiyan yazar, Adin Bal-lou, İsa'nın egemenlik buyruklarını devletlerin askeri yasalarıyla bağdaştırmaya çalışmanın saçmalığını göstermek için aşağıdaki hicvi yazmıştır:

"İsa Mesih, kötülere karşı koymamı ve onlardan göze göz, dişe diş, kana kan ve cana can almamı yasaklıyor.

"Devlet ise benden bunun tersini talep ediyor ve iç ve dış düşmanlara karşı darağacı, tüfek ve kılıç kullanılan bir savunma sistemini temel alıyor. Bundan ötürü ülke de, idamlar, hapishaneler, cephanelikler, savaş gemileri ve askerlerle dolu.

“Adam öldürmek için bu pahalı araçların bakımı ve kullanımında, bizi incitenleri bağışlama, düşmanlarımıza sevgi, bizi lanetleyenlere kutsama ve bizden nefret edenlere iyilik yapma erdemlerini çok uygun bir şekilde hayata geçirebiliriz. Bunun için, toplu katliamın kutsal işinde bizim için dua eden ve gökten bereketler gelmesi için yalvaran bir dizi Hristiyan vaiz vardır.

“Ben bütün bunları görüyorum ve dindar olduğumu bildirmeyi ve hükümette yer almayı sürdürüyorum ve aynı zamanda hem dindar bir Hristiyan olmakla, hem de devletin adanmış bir hizmetkârı olmakla gurur duyuyorum. Ben bu şiddet uygulamayı, karşı koymayı saçmalığına katılmıyorum. Kendi yetkimden vazgeçip devleti sadece ahlaksız insanların yönetimine bırakamam.

Anayasa, devletin savaş açma hakkı olduğunu söylüyor. Ben de buna katılıyorum, destekliyorum ve gelecekte de destekleyeceğime dair ant içiyorum. Bunu yaptığımdan ötürü Hristiyanlığımı kaybetmiyorum. Savaş da bir Hristiyan görevidir. İnsanın yüz binlerce insanı öldürmesi, kadınlara tecavüz etmesi, şehirleri yakıp yıkması ve her türlü olası zalimlikte bulunması bir Hristiyanlık görevi değil midir? Bütün bu sahte duygusallıkları bırakma zamanı gelmiştir. İncinmeleri bağışlayıp düşmanları sevmenin en gerçek yolu savaştır. Bunu sadece sevgi ruhuyla yaparsak, böylesi bir katillikten daha Hristiyan bir şey var olamaz.”¹

Bir önceki bölümde, sözde Kutsal Kitap’a iman eden Hristiyanlar’ın dünyadaki insanlardan daha yüksek boşanma oranları olduğunu görmüştük. İş karşı koymama konusuna gelince, kalıp yine aynıdır. “Kutsal Kitap’a iman eden” Hristiyanlar, kötülüğe güçle karşılık verme konusunda, aslında dünyadaki insanlardan daha saldırgandır. Amerika Birleşik Devletleri savaşa gitmeyi düşündüğünde, günümüzde askeri müdahaleyi

en çok destekleyenler her zaman “Kutsal Kitap’a iman eden” Hristiyanlar’dır.

Ben bu kitabı yazarken, Amerika Birleşik Devletleri, diktatör Saddam Hüseyin’i devirmek için Irak’a savaş açmıştı. Yerel kiliseler derhal kiliselerinin önlerine Amerikan bayrakları koymaya başladılar. Kilise önlerindeki levhalarda “Tanrı Amerika’yı kutsasın” ve “Askerlerimiz için dua edin” gibi sloganlar görülmeye başlandı. Ama, “Irak halkı için dua edin” diyen bir tane levha görmedim. Bu savaşın amacı Saddam Hüseyin’i indirmek olduğu halde, bu istilada ölecek olanlar erkek, kadın, çocuk, bebek sıradan Iraklı insanlar olacaktı. Ancak öyle görünüyor ki, hiçbir kilise bize, onlar için dua etmemizi hatırlatmayı düşünmedi.

9

AMA YA ŞÖYLE OLURSA?

Siz de Hristiyanlar'ın çoğu gibiyse, bu karşı koymama ve düşmanları sevme kavramları büyük bir olasılıkla sizin için de yeni şeylerdir. Siz kendi kendinize, “Evet, ama ya şöyle olursa?” diyor olabilirsiniz. Bu yüzden şimdi biraz bu “ya şöyle olursa” sorularını ve kafanızdaki diğer soruları ele alalım.

Soru: Ya birisi evinize zorla girmişse ve karınız ve çocuklarınıza zarar vermek üzereyse? Tabii ki, orada öyle durup kötü işlerini yapmalarına izin verecek değiliz!

Bu soru doğal olarak erkeklerin ailelerini koruma hakkındaki kuvvetli içgüdüsüne hitap ediyor. Ama Tanrı'nın Egemenliği'nin bir vatandaşının bu soruya vermesi gereken yanıt, İsa'nın buyruklarına karşı gelmekle ilgili herhangi bir soruya vereceği yanıtın aynısı olmalıdır. Size şunu sorayım: Devlet sizden İsa Mesih'i inkâr edip İblis'e kurban kesmenizi istese, bunu yapmazsanız karınıza tecavüz edip çocuklarınızı öldüreceğini söylese ne yapardınız? Bir egemenlik vatandaşı için yanıt açıktır. İsa zaten bize ailelerimizi Kendisinden çok seversek

O'nun öğrencileri olamayacağımızı söylemiş ve bize, "İnsanların önünde beni inkâr edeni, ben de göklerdeki Babam'ın önünde inkâr edeceğim" demiştir (Matta 10:33).

Peki, ya devlet bana Mesih'i inkâr etmek yerine, kapı komşumu öldürüp karısının ırzına geçmemi buyursaydı? Ve bunu yapmazsam, karımla çocuklarıma zarar vereceklerini söyleseydi? Durum, İblis'e kurban sunmaktan daha farklı olur muydu? Bu durumların birinde Mesih'i ağızımla, diğerinde ise, davranışlarımla inkâr ediyordum.

Ya yabancı bir ülke benden Amerika Birleşik Devletleri'ndeki bir şehre bomba atmamı ya da Amerika başkanını öldürmemi isteyip aksi takdirde karıma ve çocuklarıma zarar vereceklerini söyleseydi? Ne yapmam gerekirdi? Bence Amerikalılar'ın çoğu, ülkelerine ihanet etmektense karılarına ve çocuklarına zarar gelmesine hatta onların öldürülmesine izin verir.

O zaman, iş İsa'ya sadakate gelince durum neden farklı olsun? İsa'nın karşı koymama hakkındaki öğretileri apaçıktır. Konu ya O'nu, ya da ailemi inkâr etmektir. Bu tabii ki çok zor bir seçimdir ama ben hayatımı Mesih'e verdiğimde bu seçimi zaten yaptım.

Peki bu, ailemi korumak için hiçbir şey yapmayacağım anlamına mı geliyor? Tabii ki, hayır. Onların güvenliğini sağlamak için zaten yapabileceğim en iyi şeyi yaptım: Evimi ve ailemi, İsa'nın bakımı ve korumasına teslim ettim. Bu sadece naif bir güven değildir. Aynı şekilde kılıçlarını çekiçle dövüp saban demiri yapan ve ailelerinin güvenliğini Kralları İsa'nın ellerine teslim etmiş olan on binlerce başka Egemenlik Hristiyanı vardır. İsa hiçbir zaman ailelerimize bir zarar gelmeyeceğini vaat etmediği halde, dinsel zulüm dönemleri hariç, sıradan suçluların egemenlik ailelerine zarar vermesinin çok ender bir durum olduğunu söyleyebilirim.

Aklıma bir örnek olarak, çaresiz bir şekilde kaçmakta olan suçlu Stephen Roy Carr'ın, 1988 yılının Mayıs ayında Pennsylvania'da karşı koymayan bir Menonit aileyle karşılaşması geliyor. Carr daha önce büyük bir hırsızlıktan ötürü arandığı Florida'dan kaçmıştı. Apalaş dağlarında saklanıyordu, özgürlüğünü tehdit edecek herkesi öldürmeye hazır. Çok geçmeden Apalaş Yürüyüş Patikası'nda iki kadın kampçıya rastladı ve ikisini de vurdu. Kadınların biri öldü, diğeri ağır yaralandı.

Oradan kaçan Carr, terk edilmiş bir çimento karıştırma kabı buldu ve onu Conodoguinet Creek'i geçmek için kullanarak Chester ve Esther Weaver'in çiftliğine vardı. Weaverler muhafazakâr Menonitler olduklarından radyo ya da televizyonları yoktu, bu yüzden öldürülen kadın olayını duymamışlardı. Kaçak Carr, Weaverler'den yiyecek ve kalacak yer istedi, onlar da bunları kendisine memnuniyetle sağladılar. Carr, Weaver'lerin evinde beş gün kaldığı halde onlara zarar vermedi ve hiçbir şey çalmadı. Carr orada daha çok kalabilirdi ama sonunda polis onu buldu.¹

El Arabası İmanı

Bu da bana, Hristiyan yazar ve konuşmacı Winkey Pratney'in, on dokuzuncu yüzyılın çok yetenekli bir ip cambazı olan Büyük Blondin'le ilgili bir anlatımını hatırlatıyor. Blondin, yeteneğini göstermek için, Niagara Şelalesi'nin üzerine 335 metrelik bir halat çektirtmişti. Dev kalabalıkları heyecanlandırarak Şelale'nin üzerindeki gergin ipte yürüdü ve çeşitli olağanüstü cambazlıklar yaptı. Hatta ipin ortasına geldiğinde ters takla bile attı. Gösterilerini yaparken güvenlik ağı kullanmıyordu.

Gösterisini izlemeye gelen bir gazeteci ona hayran kalmıştı.

Blondin'e, "Eminim, bu ipin üzerinde yapamayacağın hiçbir şey yoktur" dedi.

Blondin gazeteciye, "Bu ipin üzerinden bir el arabası iterek geçebilir miyim?" diye sordu.

"Eminim yapabilirsin."

"Peki, içinde bir adam oturan bir el arabası iterek bu ipin üzerinden geçebilir miyim?"

"Kuşkusuz!"

Blondin bundan sonra gazetecinin gözlerine bakarak, "Peki, bu ipin üzerinden bu el arabasının içinde sen olarıktan geçebilir miyim?" diye sordu.

"A, şey ..."

Ama gerçek iman işte budur, yani Mesih için el arabasına binmektir. Başka türlü bir iman gerçekte iman olamaz. Sadece laftır. Hristiyanlar'ın çoğu Tanrı'nın gücünün her şeye yettiğini hemen kabul eder. Tanrı'nın evrenin yönetiminde olduğunu bildirirler. Tanrı'nın aktif ya da izin veren isteği dışında hiçbir şeyin olamayacağını söylerler. Arabalarına, "Tanrı'nın melekleri beni koruyor!" diyen levhalar koyarlar. Ama o el arabasına binmezler! Ailelerinin güvenliğini Tanrı'nın eline teslim etmezler.

Ne yazık ki, Hristiyan aileler Tanrı'ya güvenmedikleri için her yıl kendi silahlarıyla ölür ya da yaralanır. En üzücü olaylardan biri, birkaç yıl önce bir adam ve karısı bir seyahatten eve döndüklerinde gerçekleşmişti. Kızları bir arkadaşlarının evinde kalıyordu. Ancak kız, eve erken gelip yatak odasındaki dolaba saklanarak anne babasına sürpriz yapmayı düşünmüştü. Anne babası eve geldiklerinde dolaptan bir ses duydular. Baba, bunun bir hırsız olduğunu düşünerek dolu tabancasını alıp dolaba yavaşça yaklaştı. Dolabın kapısı birden bire açılınca baba içgüdüsel olarak tetiği çekti. Dolaptaki kişinin kızı olduğunu gördüğünde çok

geç olmuştu. Kız, “Baba, beni seviyorum” dedi ve düşüp öldü.

Bu ender gerçekleşen bir olay değildir. Evde tutulan bir tabancanın, bir aile üyesini ya da arkadaşı öldürme olasılığı, eve girecek bir yabancıyı öldürme olasılığından 22 kat daha fazladır.² Kötülük, tabancalardan daha az tehlikeli yöntemlerle de karşılanabilir.

Birkaç yıl önce bazı Hristiyan arkadaşlarım, Decio ve Olivia, Atlanta’da küçük bir otelde kalıyordu. Şehirde birkaç silahlı soygun ve adam öldürme olayı yaşanmıştı. Bu soygunlarda, saldırganlar kurbanlarına yüzükoyun yatmalarını emretmiş ve onları başlarının arkasından vurarak öldürmüştü. Bu yüzden Decio tetikteydi.

Havanın güzel olduğu bir Ekim akşamıydı ve Decio ile Olivia, bir arkadaşlarını bekledikleri için odalarının kapısını birkaç dakikalığına açmıştı. Birden bire kapıda ellerinde silahlarla iki genç haydut belirdi. Herkesin yere yatmasını emrettiler. Decio tereddüt etti, sonra soygunu engellemenin bir yolunu bulmaya çalışarak diz çöküp dua etmeye başladı.

Bunun Cadılar Günü şakası olduğunu düşünen karısı Olivia yatakta oturmayı sürdürdü. Bunun üzerine genç haydutlardan biri silahını ona doğrulttu ve yere yatmasını emretti. Kadın bunun yerine, yataktan kalkıp iki gence doğru yavaşça yürürken yüksek sesle, “İsa Beni Seviyor” şarkısını söylemeye başladı. Bir tanesi tabancasını kaldırdı, onun yüzüne doğru doğrulttu ve silahındaki horoz parçacığını geriye çekti. Ama kadın şarkı söyleyerek ona doğru yürümeye devam edince, ortağına, “Bunlar bir sürü İsa delisi!” diye bağırdı. “Buradan gidelim!” Bunun üzerine iki genç kaçıp karanlığın içinde kayboldu.

Yıllar boyunca, bir dua, bir ilahi ya da bir tanıklığın bir haydut ya da saldırganı etkin bir şekilde zararsız hale getirmesiyle

ilgili daha birçok anlatım duydum ve okudum. Tanrı'nın gerçekten harika olduğuna inanmıyorsak, "Tanrımız Harika Bir Tanrı'dır" diye ilahi söylemenin bir anlamı yoktur.

Soru: *"Peki ama ya Hitler?" sorusu bana sık sık sorulmaktadır.*

Aslında bu benim, karşı koymamayı ret eden Hristiyanlar'a sormak istediğim sorudur: "Peki ama ya Hitler?" Bakın, eğer tüm Hristiyanlar, İsa'nın öğrettiklerini uygulasalardı, Hitler o yaptıklarını hiçbir zaman yapamazdı. Neden mi? Çünkü Hitler'in ordusundaki askerlerin çoğu Hristiyan olduklarını söyleyen kişilerdi. Alman ordusuna ya gönüllü katılmış ya da askere çağrılmışlardı ve tıpkı kendileriyle savaşan İngiliz ve Amerikalı Hristiyan askerler gibi ülkelerine hizmet ediyorlardı. Eğer Hristiyanlar, İsa'nın buyruklarına sadık kalsalardı, Hitler'in yaptığı kötülükler hiçbir zaman gerçekleşmezdi. Planlarını gerçekleştirecek çok az askeri olurdu.

Tüm Hristiyanlar İsa'nın öğretilerine sadık kalsalardı, belki hiç savaş olmazdı. Bu boş bir hayal değildir. Pax Romana (Roma Barışı) bunu göstermişti. Pax Romana, seküler tarihçilerin Roma İmparatorluğu'nda İ.Ö. 27- İ.S.180 arasında tadı çıkarılan barış zamanına verdiği addır. Pax Romana, Roma İmparatorluğu'nun en barış dolu dönemidir. Hatta Akdeniz dünyasının, Avrupa uygarlığının başlangıcından şimdiye kadar yaşadığı en uzun barış dönemidir. Pax Romana sırasında, İmparatorluğun sınırlarına bir tane bile başarılı istila yapılamamıştır. Ülkede Yahudi isyanları gibi birkaç isyan olmuşsa da Romalılar arasında iç savaşlar yaşanmamıştır.

Pax Romana'yı ne sağlamıştı? Roma'nın güçlü orduları mı?

Hayır, barış olmayan dördüncü ve beşinci yüzyıllarda Roma'nın o güçlü orduları hâlâ vardı. Barbarların sonunda Roma İmparatorluğu'nu başarılı bir şekilde istila ettikleri zaman da dördüncü ve beşinci yüzyıldı.

Pax Romana iyi yöneticilerin gerçekleştirdiği bir şey miydi? Bu dönemde yönetimde, Sezar Avgustos ve Marcus Aurelius gibi birçok çok yetenekli imparatorun olduğu kesindi. Buna karşın, Caligula, Neron ve Domitian gibi deli ve ahlaksal bakımdan canavar olan kişiler de vardı. Buna karşın Romalılar, bu deli adamların hükümdarlıkları sırasında bile barış içinde yaşadılar.

Peki o zaman, Pax Romana dönemini gerçekten farklı kılan neydi? Seküler tarihçiler buna açık bir yanıt veremiyorlar. Ancak ben bu dönemi farklı kılanın Tanrı'nın, Oğlu olan Barış Önderi'nin doğacağı Akdeniz dünyasına barış getirmesi olduğuna inanıyorum. Ben Tanrı'nın bu barışı insansal orduların yardımı olmadan gerçekleştirdiğine inanıyorum. Hristiyanlar'ın daha sonra, İmparatorluğu savunmak için kılıç kullanmayıp karşı koymayan barışçıl yaşamları ve dualarıyla bu barışı koruduklarına da inanıyorum.

Ama bu sadece benim kişisel inancım değil. Pax Romana zamanına sıralarında yaşayan ilk Hristiyanlar, Pax Romana'nın aynı zamanda Tanrı'nın duruma el atmasının sonucu olduğuna ikna olmuşlardı. Örneğin, Orijen Romalılar'a, "İsa'nın gelişiyle dünya düzenine daha yumuşak bir ruh getirilmiş olmasaydı, insanların düşmanlarından bile oç almalarına izin vermeyen Müjde'nin barış doktrininin yeryüzünün bütününde zaferli olması nasıl mümkün olurdu?" demiştir.³

Arnobius adındaki başka bir Hristiyan yazar da şöyle yazmıştır: "Dünyada Mesih'in ismi duyulduktan sonra, savaşların artmadığını kanıtlamak zor olmaz. Hatta insanların hırslı

tutkuları dizginlenerek aslında savaşlar büyük ölçüde azalmıştır. Bunun sonucu olarak, nankör dünya şimdi Mesih'ten gelen bir yararın tadını çıkartmaktadır ve uzun zamandır da çıkartmıştır. Çünkü O'nun aracılığıyla, vahşi gaddarlığın öfkesi yumuşamış ve düşmanca elleri diğer insanların kanını dökmekten uzak tutmaya başlamıştır. Hatta, eğer istisnasız tüm insanlar, O'nun geliştirici ve barışçıl kurallarına bir süre kulak verse, tüm dünya en barışçıl sükunet içinde yaşardı. Dünya, çeliğin kullanımını daha barışçıl şekillere dönüştürerek kutlu bir uyum içinde birleşir ve anlaşmaların kutsallığına karşı gelmezdi.⁴

Karşı Koymama İlkesiyle Ülke Savunmak

Günümüzde, Hristiyan olduklarını söyleyen birçok insan, egemenlik Hristiyanları'nı silahlanıp ülkelerini savunmadıkları için eleştirir. İşin ilginç tarafı, putperestlerin de, Roma İmparatorluğu'nu kılıçlarla savunmayı reddeden ilk Hristiyanlar için aynı eleştiriyi yapmış olmalarıydı. Orijen, putperest eleştirmenlere yanıt olarak şöyle yazmıştı:

“Dualarımız, savaşı kıskırtan tüm cinleri yener. Bu cinler insanları aynı zamanda içtikleri andı bozmaya ve barışa son vermeye de yöneltir. Aynı şekilde, bizler krallar için, savaş alanına gidip savaşanlardan daha faydalıyız. Doğruluk içindeki dualara ve derin düşüncelere dalışımızı, bize zevkleri küçük görüp onlar aracılığıyla yoldan çıkmamayı öğreten, kendimizi inkâr eden uygulamalarımızı birleştirdiğimizde kamu işleri konusunda üzerimize düşeni yapmış oluyoruz. Bu yüzden kimse kral için bizden daha iyi savaşmıyor. Gerçekten de, kral bunu talep etse de biz onun yönetiminde savaşmıyoruz. Buna karşın, Tanrı'ya dualarımızı sunarak özel bir ordu, Tanrı yolundaki bir ordu oluşturarak onun için savaşıyoruz.

Ve eğer kral, 'ülkemizi savunmak için orduları yönetmemizi' isterse, bunu yapacağımızı bilsin. Ve biz bunu insanlar tarafından görülmek ya da kendini beğenmişlik amacıyla yapmayız. Çünkü dualarımız gizlide ve kendi yüreklerimizde, kâhinlerden gelir gibi, diğer yurttaşlarımız için yükseliyor. Bu yüzden Hristiyanlar, ülkeleri için diğer insanlardan daha çok faydalıdır."⁵

Tanrı'ya tamamen güvenmek işe yaramıştır! Güçlü sonuçlar doğurmuştur. Akdeniz dünyasına, Avrupa uygarlığının başlangıcından şimdiye kadar yaşadığı en uzun barış dönemini getirmiştir. Orada, antik Akdeniz dünyasının tüm savaşçı halklarına karşı işe yaradıysa, Hitler'i durdurmaya da yarardı. Hatta, daha önce de belirttiğimiz gibi, Hitler asla başa geçemezdi.

Ama birisi, "Kötülüğün yayılması için gereken tek şey, iyi insanların hiçbir şey yapmamasıdır" sözünü hiç duymadınız mı?" diyebilir. Sorunun özü de zaten budur. İman ve güvenme hakkındaki dindarca sözlerimize karşın, Hristiyanlar'ın çoğu duayı aslen "bir şey yapmamak" olarak görür. Çoğu Hristiyan, bunu itiraf etse de, etmese de, biz silahlarımızı alıp kötülüğü durdurmazsak kötülüğü başka hiçbir şeyin durdurmayacağına inanır.

Peki ama, ya günümüzde Hristiyan olduğunu söyleyen herkes karşı koymama ilkesine göre yaşayıp düşmanlarını sevse? Ya kilisenin bütünü insanlığın Koruyucusu olarak Tanrı'ya gerçekten iman etse ve duanın gücüne güvense? İlk üç yüzyılda kilisenin bütünü bunu yaptı ve bunun sonucu olarak da içinde yaşadıkları dünya barış içinde oldu. Kilise günümüzde de böyle yapsa yeni bir Pax Avrupa ya da Pax Amerikana yaşayacağımızdan hiç şüphem yok.

Kötülük hiçbir zaman kötülükle yenilemez, hatalar da hiçbir

zaman başka hatalarla düzeltilemez. İblis, İblis'in yollarıyla kovulamaz. Kötülüğe karşı koymanın tek etkin yolu Mesih'in öğretilerini izlemektir.

Soru: Ama İsa'nın sözleri, devletin desteklediği etkinlikler için değil de, sadece kişisel ölçüyle ilgili değil mi?

Bazı Hristiyanlar, eğer bireyler olarak kötülüğe kötülükle karşılık verirsek, bunun yanlış olduğunu, ancak eğer bunu devlet otoritesi altında yaparsak, İsa'nın öğretilerine aykırı olmadığını savunur. Bu sav bana Adin Ballou'nun, "Bir Suçu Bir Erdeme Dönüştürmek İçin Kaç Adam Gerekir?" broşürünü düşündürüyor. Bu broşürde şöyle sormuştur:

"Tanrı'nın buyruklarını iptal etmek için kaç kişi lazımdır? Tanrı'nın yasakladığı bir şeyi yasal kılmak için kaç kişi lazımdır? Kötülüğü doğruluğa dönüştürmek için kaç kişi gerekir? Bir insanın kimseyi öldürmemesi lazımdır. Eğer öldürürse katil olmuş olur. Kendileri sorumluluk alarak hareket eden iki, on, yüz kişi öldürmemelidir. Eğer öldürürlerse bu yine katilliktir.

Ama bir devlet ya da bir ulus istedikleri kadar insan öldürebilir ve buna katillik demezler. Bu adil, gerekli, övülecek ve doğru bir şey olarak görülür. Sadece yeteri kadar kişinin bunu kabul etmesini sağlarsanız çok sayıda insanı kasap gibi kesmek tamamen masum bir şey olur. Ama bunun sağlanması için kaç kişi gerekir? Önemli olan soru da budur.

"Tıpkı, hırsızlık, haydutluk, soygunculuk ve tüm diğer suçlar gibidir. Bir adamı da, birkaç adamı da kaçırmak büyük bir suçtur. Ama bu suçu ulusun tümü işlerse, bu etkinlik sadece masum değil, epey onur duyulan bir şey haline gelir. Bu yüzden bir ulusun bütünü, sıkıyönetim ilan ederek büyük çapta hırsızlık

edebilir ve şehrin bütününde soygun yapabilir ve bu suç sayılmaz. Bütün bunları dokunulmazlıkla yaparlar ve vaizleri ve dinlerini kendileri için dualar etmeye çağırırlar. Sayılarda sihir olduğu kesindir! Egemen kalabalık, yüce Tanrı'yı kanun dışı bir hale getirebilir, hiç olmazsa kendi fikirlerince. Ama bunun için kaç kişi gerekir?"⁶

Devletin putlara tapmamı buyurması böyle bir şeyi yapmanın doğru olduğunu gösterir mi? Yani, benim bir birey olarak putlara tapmam yanlıştır ama bunu devletin yetkisiyle yaparsam sakıncası olmayan bir şey haline gelir mi? Birey olarak medyumluk yapmam yanlıştır ama bunu devletin yetkisiyle yaparsam sakıncası olmayan bir şey haline gelir mi? Birey olarak zina yapmam yanlıştır ama devlet bunu yapmamı buyurursa sakıncası olmayan bir şey haline mi gelir mi? Birey olarak boşanmam yanlıştır ama devlet bana eşimi boşama yetkisi verirse bu sakıncası olmayan bir şey haline gelir mi?

Ya da bir Hristiyan'ın, devletin ülke çıkarları için kadınlara kürtaj yaptırmalarını emrettiği bir ülkede yaşadığını varsayalım. Belki bu ülkede çok fazla nüfus vardır ve devlet, bu fazla nüfus sorununu çözüme yolunun doğum oranlarını azaltmak olduğunu düşünmektedir. Bu durum Hristiyan bir kadının bebeğini kürtaj yoluyla öldürmesini yasal kılar mı? Eğer kılmazsa, aynı devletin vatandaşlarına bir savaşta başkalarını öldürmelerini emretmesinden ne farkı vardır?

İsa, karşı koymama ve düşmanlarımızı sevme buyruklarını verdiğinde, özel hayattaki davranışlarla devlet tarafından desteklenen davranışlar arasında bir ayırım yapmış mıydı? Kesinlikle böyle bir şey yapmamıştı. Hatta, İsa'nın öğretisi, özel davranışlarla değil devletin etkinlikleriyle ilgili bir Eski Antlaşma yasasının yerini alıyordu. Hatırlayacağınız gibi, İsa

karşı koymama konusundaki mesajına şöyle diyerek başlamıştı: “Göze göz, dişe diş’ dendiğini duydunuz. Ama ben size diyorum ki, kötüye karşı direnmeyin” (Matta 5:38, 39). O’nu dinleyenler “Göze göz, dişe diş” sözünü nerede duymuşlardı? Bu sözlerin üç kez yer aldığı Musa’nın Yasası’nda duymuşlardı.

Bu sözler ilk olarak Mısır’dan Çıkış Kitabı’nda yer almaktadır: “İki kişi kavga ederken gebe bir kadına çarpar, kadın erken doğum yapar ama başka bir zarar görmezse, saldırgan, kadının kocasının istediği ve yargıçların onayladığı miktarda para cezasına çarptırılacaktır. Ama başka bir zarar varsa, cana karşılık can, göze karşılık göz, dişe karşılık diş, ele karşılık el, ayağa karşılık ayak ... ödenecektir” (Yasa’nın Tekrarı 21:22-24). Lütfen bu etkinliğin özel bir öç olmadığına, işin içinde yargıçlar olduğuna dikkat edin.

İkinci parça Levililer Kitabı’nda yer alır. Babası Mısırlı, annesi İsraili olan bir adamın Tanrı’ya küfür etmesiyle ilgilidir. İsraililer Rab’be ne yapmaları gerektiğini sorduklarında, Tanrı şöyle yanıtladı: “RAB’be söven kesinlikle öldürülecektir. Bütün topluluk onu taşıyacak. ...Adam öldüren kesinlikle öldürülecektir. Kim komşusunu yaralarsa, kendisine de aynı şey yapılacaktır. Kırığa karşılık kırık, göze göz, dişe diş olmak üzere, ona ne yaptıysa kendisine de aynı şey yapılacaktır. ...Musa bunları İsrail halkına bildirdikten sonra, halk RAB’be lanet eden adamı orduğunun dışına çıkardı ve taşıyarak öldürdü” (Levililer 24:16-23). Bu ayetler kişilerin özel davranışlarından mı söz ediyor? Kesinlikle hayır! İsrail cemaatinin tümü bu cezayı yerine getirmeliydi.

Son ayet grubu da Yasa’nın Tekrarı’ndan: “Eğer yalancı bir tanık kötü amaçla birini suçlarsa, aralarında sorun olan iki kişi RAB’bin önünde ve o dönemde görevli kâhinlerin ve yargıçların önüne çıkarılmalı. Yargıçlar sorunu iyice araştıracaklar. Eğer

tanığın kardeşine karşı yalancı tanıklık yaptığı ortaya çıkarsa, kardeşine yapmayı tasarladığını kendisine yapacaksınız. Aranızdaki kötülüğü ortadan kaldırmalısınız. Geri kalanlar olup bitenleri duyup korkacaklar; bir daha aranızda buna benzer kötü bir şey yapmayacaklar. Acımayacaksınız: Cana can, göze göz, dişe diş, ele el, ayağa ayak” (Yasa’nın Tekrarı 19:16-21). Tekrar ediyorum, bu ayetler özel bir adalet biçiminden söz etmiyor. İşin içinde hem kâhinler, hem de yargıçlar bulunmaktadır. Bu yüzden, İsa’nın karşı koymama konusundaki öğretileri, özel öçle değil, ulus ve yargının verdiği karşılıkla ilgiliydi. Ne de olsa, “Göze göz” standardı bununla ilgiliydi. Ve İsa’nın öğretisi bu standardın yerini almıştır.

*Soru: Ama her ikisini de yapamaz mıyız? Ordunun bir parçası olarak ordu üniformasını giydiğimde, öldüren kişi, birey olarak **ben** değilim. Ülkemin devletidir. Ve Romalılar 13’e göre Tanrı, ülkemin devletine bir kılıç vermiştir.*

Böyle bir savın mantıklı gözükmesinin tek nedeni, Hristiyanlar’ın çoğunun Tanrı’nın Egemenliği’ni hâlâ gerçek, var olan bir devlet olarak düşünmemeleridir.

Bunu açıklamak için şöyle bir örnek vermek istiyorum: Diyelim ki, bir Amerikan vatandaşı 1930’larda Almanya’da yaşıyordu. Ayrıca Alman ordusunun onu askere aldığını da varsayalım. (Evet, devletlerin ülkelerinin vatandaşı olmadıkları halde ülkelerinde oturan kişileri askere alma yetkisi vardır.) Diyelim ki Amerikalı, Alman ordusuna askere alınmayı kabul etmiş ve daha sonra II. Dünya Savaşı’nın muharebelerinden birinde yurttaşı olan Amerikalılar’ı öldürmüştü. Sonunda

Amerikalı güçler tarafından ele geçirilip mahkemeye çıkarıldığını da varsayalım.

Bu Amerikalı'nın mahkemede aşağıdaki savunmayı yaptığını düşünelim: "Bir Amerikalı birey olarak kendi yurttaşlarıma karşı silah kullanmamın yanlış olacağını biliyordum. Ancak Alman ordusuna alınmışım bu yüzden diğer Amerikalılar'ı öldüren kişi, artık bir Amerikan vatandaşı olarak ben değildim. Alman devletinin Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı yasal savaşıydı."

Sizce Amerika Birleşik Devletleri halkı ve devleti böyle bir savunmayı kabul eder mi? Tabii ki, hayır. O zaman neden İsa'nın böyle bir savunmayı kabul edeceğini düşünüyoruz?

Aslında, verdiğim örneğe benzer bir olay da geçenlerde gerçekleşti. Amerika Birleşik Devletleri, birkaç yıl önce Afganistan'daki Taliban rejimine savaş açtı. Savaş sırasında, Amerikan ordusu, Taliban savaşçılara katılan bir Amerikan vatandaşı olan John Walker Lindh'i yakaladı. Şimdi Bay Lindh'in mahkemesinde şöyle bir savunmada bulunduğunu varsayalım:

"Ben, John Walker Lindh, bireysel bir Amerikan vatandaşı olarak hiçbir zaman başka bir Amerikalı'ya zarar verecek bir şey yapmam. Evet, Taliban ordusuna katıldığım doğrudur. Ama ben onlara katıldığımda onlar Amerika Birleşik Devletleri'yle savaş halinde değildi. Bundan sonra yaptığım her etkinlik, benim değil, Taliban hükümetinin etkinliği idi. Ben bir birey olarak Amerika Birleşik Devletleri'ne karşı savaşmadım. Sadece Taliban hükümetinin bir ünitesi olarak savaştım. Bu yüzden masumum."

Sizce bir Amerikan jürisi bunu kabul eder mi? Bence etmez.

Karşı koymamayı ret eden Hristiyanlar aslında İsa'nın Sezar'a boyun eğmesini ister. Eğer Sezar halktan böyle yapmalarını istiyorsa, İsa'nın yasalarına karşı gelinebileceğinin kabul etmesini isterler. Ama kendisinden aynı şey istense Sezar bunu yapmaya

razı olur muydu? Eğer İsa bunu talep etse Sezar bizim kendi yasalarına karşı gelmemize izin verir miydi?

Bu soruya yanıt olarak, Bay Lindh'in şöyle bir savunmada bulunduğunu varsayalım: "Ben, John Walker Lindh, bireysel bir Amerikan vatandaşı olarak hiçbir zaman başka bir Amerikalı'ya zarar verecek bir şey yapmam. Böyle bir şey tabii ki yanlış olur! Afganistan'da Amerika'ya karşı savaştıysam bunu sadece Taliban John Walker Lindh olarak yaptım. Allah'a olan bağlılığım tüm kâfirleri öldürmemi gerektiriyor. Bu yüzden İslam dininin bir parçası olarak Amerikalılar'ı öldürdüm. Ancak bunu bir birey, ya da bir Amerikalı olarak değil, uluslararası İslam toplumunun bir parçası olarak yaptım. Bu yüzden masumum."

Ne düşünüyorsunuz? Böyle bir savunma işe yarar mıydı? Tabii ki, hayır. Amerika Birleşik Devletleri, vatandaşlarının dini inançları ne olursa olsun, birbirlerini öldürmelerine izin vermez. Birisi, bir başka Amerikalı'yı öldürürse, katillikle suçlanır. Dininin bunu talep etmesi onu mazur göstermez.

Devletimiz vatandaşlarının dini farklılıklarından ötürü birbirlerini katletmelerine izin vermiyorsa, neden İsa'nın vatandaşlarının birbirlerini politik ya da ulusal farklılıklardan ötürü katletmesine izin vereceğini düşünüyoruz?

10

AMA KUTSAL YAZILAR ŞÖYLE DEMİYOR MU?

Karşı koymama konusundan rahatsız olan Hristiyanlar, yıllar içinde bana, Kutsal Yazılar'dan karşı koymamayı yalanlıyor görünen çeşitli ayetler hakkında sorular sordular. Bu yüzden bu ayetlerin bazılarına bakalım.

Soru: İsa yeryüzüne barış değil, kılıç getirmeye geldiğini söylemişti. Bunu söylerken savaşa izin vermiyor muydu?

İsa'nın, "Yeryüzüne barış getirmeye geldiğimi sanmayın! Barış değil, kılıç getirmeye geldim" dediği doğrudur (Matta 10:34). Bir tek bu ayete bakıldığında, İsa izleyicilerine, egemenlik için ellerine askeri kılıç alarak savaşmaları gerektiğini söylüyor gibi gelebilir. Ancak, bu parçadaki ayetlerin tamamını okuduğumuzda, İsa'nın sözünü ettiği şeyin bu olmadığı epey açıklığa kavuşur.

Aslında İsa'nın bu sözleri, on iki elçiyi Tanrı'nın Egemenliği'ni bildirmek üzere yolladığında onlara verdiği talimatların bir

parçasıydı. Bu ayetlerin tamamına bakalım:

“İşte, sizi koyunlar gibi kurtların arasına gönderiyorum. Yılan gibi zeki, güvercin gibi saf olun. İnsanlardan sakının. Çünkü sizi mahkemelere verecek, havralarında kamçılacaklar. “Kardeş kardeşi, baba çocuğunu ölüme teslim edecek. Çocuklar anne babaya başkaldırıp onları öldürtecek. Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır.

Bir kentte size zulmettikleri zaman ötekine kaçın. ...Bedeni öldüren, ama canı öldüremeyenlerden korkmayın. Canı da bedeni de cehennemde mahvedebilen Tanrı'dan korkun. ...İnsanların önünde beni açıkça kabul eden herkesi, ben de göklerdeki Babam'ın önünde açıkça kabul edeceğim. İnsanların önünde beni inkâr edeni, ben de göklerdeki Babam'ın önünde inkâr edeceğim.

Yeryüzüne barış getirmeye geldiğimi sanmayın! Barış değil, kılıç getirmeye geldim. Çünkü ben babayla oğulun, anneye kızın, gelinle kaynananın arasına ayrılık sokmaya geldim. ‘İnsanın düşmanı kendi ev halkı olacak.’ Annesini ya da babasını beni sevdiğinden çok seven bana layık değildir. Oğlunu ya da kızını beni sevdiğinden çok seven bana layık değildir. Çarmıhını yüklenip arımdan gelmeyen bana layık değildir. Canını kurtaran onu yitirecek. Canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır” (Matta 10:16-39)

Bu parçanın tamamını okuduğumuzda, İsa'nın elçilerine silahlanıp Tanrı'nın Egemenliği'ne karşı çıkanlara karşı kutsal savaşlar savaşma iznini vermediğini kolayca görebiliriz. Durum bunun tam tersidir. İsa öğrencilerine onları kurtlar arasına koyunlar gibi yolladığını söylemişti. Koyunlar kılıç taşımaz ve kurtları katletmez. Tersine, katledenler kurtlardır. İsa, elçilerine,

Kendisi için ölmeye hazır olmaları gerektiğini söylüyordu. Eğer O'nun için ölmeye hazır değilse O'na layık değillerdi. İsa'nın öğrencilerinin şiddet karşısında yapmalarına izin verdiği tek şey, eğer kaçmaları mümkünse başka bir yere kaçmalarıydı.

Antik zamanlarda kılıcın iki amacı vardı. Normalde kılıcın öldürmek için kullanıldığını düşünürüz. Ancak kılıç aynı zamanda kesmek ve bölmek için de kullanılırdı. Kutsal Yazılar, Tanrı Sözü hakkında, "İki ağızlı kılıçtan daha keskindir. Canla ruhu, ilikle eklemeleri birbirinden ayıracak kadar derinlere işler" der (İbraniler 4:12).

Matta 10:34'de İsa aslında bölen kılıçtan söz etmiyor mu? İsa, "Çünkü ben babayla oğulun, anneye kızın, gelinle kaynananın arasına ayrılık sokmaya geldim. 'İnsanın düşmanı kendi ev halkı olacak'" demişti.

İsa, annelerle kızların birbirlerine karşı savaş kılıcını ellerine alıp birbirlerini öldüreceğini mi söylüyordu? Hristiyanlar'ın anne babalarını ya da çocuklarını öldürmelerine yetki mi veriyordu? Yoksa bunun yerine, Egemenliğin Müjdesi'nin ailelerde bölünmelere neden olacağını mı söylüyordu?

Sanırım çoğumuz O'nun bu ikincisinden söz ettiğini anlayabiliriz. Kendi ailelerimiz bizi evlatlıktan ret edip bize zulüm edebilirler. Buna karşın, eğer onlara Rab'den çok öncelik verirsek, Rab'be layık olmayız.

Şimdi İsa'nın Matta 10'da öncelikler hakkında söylediklerini biraz düşünelim. İsa, "Oğlunu ya da kızını beni sevdiğinden çok seven bana layık değildir" demişti. Eğer kendi çocuklarımızı bile O'ndan daha çok sevmemize izin vermezse ülkemizi O'ndan daha çok sevmemizin kabul edilir olduğunu neden düşünüyoruz?

Soru: *Ya, Vaftizci Yahya'yı görmeye gelen askerler? Yahya onlara kılıçlarını yere koyup ordudan ayrılmalarını söylememiştir.*

Bu parçayı birlikte okuyalım. Şöyle diyor: “Bazı vergi görevlileri de vaftiz olmaya gelerek, ‘Öğretmenimiz, biz ne yapalım?’ dediler. Yahya, ‘Size buyrulandan çok vergi almayın’ dedi. Bazı askerler de, ‘Ya biz ne yapalım?’ diye sordular. O da, ‘Kaba kuvvetle ya da yalan suçlamalarla kimseden para koparmayın’ dedi, ‘Ücretinizle yetinin’” (Luka 3:14).

Kutsal Kitap'ın İngilizce çevirilerinden New King James çevirisinde “suçlama” olarak tercüme edilen sözcüğün Grekçesi *diaseio*'dur ve aslında “şiddetle sarsmak” anlamına gelir.¹ King James Çevirisi bunu “şiddet uygulamak” olarak tercüme eder. Yani King James Çevirisi bu ayeti şöyle verir: “Bazı askerler de, ‘Ya biz ne yapalım?’ diye sordular. O da, ‘Kaba kuvvetle ya da yalan suçlamalarla kimseden para koparmayın’ dedi, ‘Ücretinizle yetinin’” dedi (Luka 3:14). Bu yüzden Yahya belki de aslında askerlere başkalarına saldırıp onları öldürmemelerini söylüyordu.

Yine de, *diaseio* sözcüğünü nasıl yorumlarsak yorumlayalım, Yahya'nın yeni düzenin değil, eski düzenin bir peygamberi olduğu gerçeği değişmez. Yahya, Tanrı'nın yeni egemenliğinin bir vatandaşı bile değildi. “Size doğrusunu söyleyeyim, kadından doğanlar arasında Vaftizci Yahya'dan daha üstün biri çıkmamıştır. Bununla birlikte, Göklerin Egemenliği'nde en küçük olan ondan üstündür” (Matta 11:11). Ve İsa yine, “Kutsal Yasa ve peygamberlerin devri Yahya'nın zamanına dek sürdü. O zamandan bu yana Tanrı'nın Egemenliği müjdeleniyor” dedi (Luka 16:16).

Kısaca Yahya, İsa için yolu hazırlayan bir haberciydi. Yahya'nın tövbe mesajı, İsa'nın vaaz ettiklerinin çoğunu önceden bildirdiği

halde, Yahya ilk Hristiyan peygamber değil, son Yahudi peygamberdi. Tanrı, Yahya'yı egemenliğin müjdesini açıklaması için göndermemiştir.

Soru: Peki, ya Romalı yüzbaşı? İsa ona ordudan ayrılmasını söylememiştir. Peki, ya Kornelyus? Kutsal Kitap, onun iman ettikten sonra ordudan ayrıldığını söylemez.

İlk önce yüzbaşıyla ilgili ayetlere kısaca bakalım: “İsa Kefarnahum’a varınca bir yüzbaşı O’na gelip, ‘Ya Rab’ diye yalvardı, ‘Uşağım felç oldu, evde yatıyor; korkunç acı çekiyor.’ İsa, ‘Gelip onu iyileştireceğim’ dedi. Ama yüzbaşı, ‘Ya Rab, evime girmene layık değilim’ dedi, ‘Yeter ki bir söz söyle, uşağım iyileşir.’ ...Sonra İsa yüzbaşıya, ‘Git, inandığın gibi olsun’ dedi. Ve uşak o anda iyileşti” (Matta 8:5-13).

Aslında, İsa bu adamın mesleği hakkında hiçbir şey söylememiştir. Bu konuyla ilgili ne bir onay, ne de bir kınama belirtmemiştir. Aslında bu parçanın en önemli noktası bu adamın bir yüzbaşı olması değildi. Yahudi olmayan uluslardan olmasıydı. İsa’nın “Size doğrusunu söyleyeyim. Ben İsrail’de böyle imanı olan birini görmedim” demesi bundan ötürüydü (Luka 8:10). Bu olay, Yahudi olmayan ulusların daha sonra Müjde’ye karşı İsrail’den daha olumlu karşılık vereceklerinin bir habercisiydi.

İsa’nın Romalı yüzbaşıyla karşılaşması, kuyunun başında Samiriyeli kadınla görüşmesine çok benziyordu. Samiriyeli kadın evli olmadığı bir adamla birlikte yaşıyordu. Buna karşın İsa ona bu adamı bırakmasını söylememiştir, öyle değil mi? Bu, İsa’nın evli olmadan birlikte oturmayı onayladığı anlamına mı gelir?

Kornelyus'a gelince, Kutsal Yazılar onun İsa'ya iman ettikten sonra ne yaptığı hakkında hiçbir şey söylemez. Kornelyus'un Hristiyan olduktan sonra kılıcını kullanmayı sürdürdüğüyle ilgili bir kanıt yoktur.

Aslında, Kutsal Yazılar, yeni Hristiyan olan kişilerin bundan sonra ne yaptıklarıyla ilgili bize çok az anlatımda bulunur. Sanırım çoğumuz, İsa'ya yeni iman eden kişiler, iman etmeden önce Kutsal Kitap'a aykırı meslekler yapıyor idiyse, iman ettikten sonra bu meslekleri değiştirdiklerini varsayabiliriz. Örneğin, birçok fahişe İsa'ya iman etmişti. Haklı olarak iman ettikten sonra fahişeliği bıraktıklarını varsayabiliriz ama Kutsal Yazılar bu konuda sessizdir (Matta 21:31,32).

Soru: Evet, ama İsa tapınakta para bozan insanları kamçılıyıp onları tapıntan zor kullanarak çıkartmamış mıydı?

Bu parçayı birlikte okuyalım: “Yahudiler’in Fısıh Bayramı yakındı. İsa da Yerusolım'e gitti. Tapınağın avlusunda sığır, koyun ve güvercin satanları, orada oturmuş para bozanları gördü. İpten bir kamçı yaparak hepsini koyunlar ve sığırlarla birlikte tapıntan kovdu, para bozanların paralarını döküp masalarını devirdi. Güvercin satanlara, ‘Bunları buradan kaldırın, Babam’ın evini pazar yerine çevirmeyin!’ dedi” (Yuhanna 2:13-16).

Peki İsa kamçıyı kimin ya da neyin üzerinde kullanmıştı? Anlatım bunu söylemiyor, öyle değil mi? Koyunlar normalde sadece çobanlarını izler. Peki İsa, koyun ve ineklerin tapınağın avlusundan çıkmalarını nasıl sağlayacaktı? Bir mucize olmadıkça (ki İsa, bu durumda bir mucize gerçekleştirmeyi seçmemiştir), hayvanları tapıntan çıkartmanın en makul yolu onları bir

kamçıyla çıkartmaktı. İsa'nın kamçıyı insanlar üzerinde kullandığıyla ilgili bir kanıt kesinlikle yoktur.

Yine de, bu anlatım, karşı koymama konusuna önemli bir ışık tutar. İsa, karşı koymamanın bir insanın kendine güvenip hakkını savunamayacağı ya da günah aleyhinde konuşamayacağı anlamına gelmediğini göstermiştir. Tabii ki, Tanrı'nın Oğlu olduğundan, siz ve benden çok daha fazla otoriteye sahipti. Elçiler hiçbir zaman tapınaktaki para bozanları kovmamışlardı.

Soru: Belki de İsa'nın karşı koymama hakkındaki öğretileri geçiciydi. İsa daha sonra öğrencilerine kılıç satın almalarını söylememiş miydi?

Sözü edilen ayetler, Luka 22:35,36'dır: "Sonra İsa onlara, 'Ben sizi kesesiz, torbasız ve çarüksüz gönderdiğim zaman, herhangi bir eksiginiz oldu mu?' diye sordu. 'Hiçbir eksigimiz olmadı'" dediler. O da onlara, 'Şimdi ise kesesi olan da, torbası olan da yanına alsın' dedi. 'Kılıcı olmayan, abasını satın bir kılıç alsın.'"

İlk bakışta, birisinin neden bu parçanın İsa'nın karşı koymama hakkındaki daha önceki öğretilerini etkisizleştiriyormuş gibi algılayabileceğini anlamak kolaydır. Ama bölümün geri kalanını okuduğumuzda durumun böyle olmadığını görürüz. İsa, elçilerine kendilerine birer kılıç almalarını söyledikten hemen sonra şöyle açıklamıştır: "Size şunu söyleyeyim, yazılmış olan şu sözün yaşamımda yerine gelmesi gerekiyor: 'O, suçlularla bir sayıldı'" (Luka 22:37). Böylece İsa Kendi sözlerini açıklamıştır. Kılıçların amacı, sadece Yeşaya 53:12'de İsa'nın başkaldıranlarla bir sayılacağını söyleyen peygamberliği yerine getirmektir.

Bir sonraki ayet bu konuya daha çok ışık tutar: “Ya Rab, işte burada iki kılıç var’ dediler. O da onlara, ‘Yeter!’ dedi” (Luka 22:38). İsa’nın elçilerine silahlı çatışmaya hazırlanmalarını söylemediği açıktır. Ayrıca, iki kılıç on iki adamı savunmaya yetmezdi. Ancak iki kılıç, Eski Antlaşma peygamberliğini yerine getirmeye yeterliydi.

Luka’da İsa’nın tutuklanmasıyla ilgili olan bu parçanın geri kalanı, bu konuyu daha da çok açıklığa kavuşturur: “İsa’nın çevresindekiler olacakları anlayınca, ‘Ya Rab, kılıçla vuralım mı?’ dediler. İçlerinden biri (Petrus) başkâhinin kölesine vurarak sağ kulağını uçurdu. Ama İsa, ‘Bırakın, yeter!’ dedi, sonra kölenin kulağına dokunarak onu iyileştirdi” (Luka 22:49-51). Yani, sonunda İsa öğrencilerinin iki kılıcı kendilerini savunmak için kullanmalarına izin vermemişti. Hatta kılıcın verdiği zararı da tamir etmişti.

İsa, kılıçların yer aldığı bu olayı iyi bir ders vermekte kullanmıştı. İnsanlık tarihinin en büyük suçu gerçekleşmek üzereydi. Masum Tanrı Oğlu haksız yere suçlanıp tutuklanmak, işkence görmek ve öldürülmek üzereydi. Hristiyanlar’ın kılıç kullanmaları gereken bir zaman olacaksa, o zaman olduğu kesindi! Ama İsa, öğrencilerinin ne Kendisini, ne de kendilerini korumak için kılıç kullanmalarına izin vermemişti. Kötülüğe karşı koymamalarını söylediğinde de aynen bunu demek istiyordu! Söyledikleri dünyanın en büyük suçu işlendiği zaman için bile geçerliydi.

Matta’nın anlatımı, İsa’nın Petrus’a söyledikleri hakkında bir ayrıntı daha ekler: “O zaman İsa ona, ‘Kılıcını yerine koy!’ dedi. ‘Kılıç çekenlerin hepsi kılıçla ölecek. Yoksa Babam’dan yardım isteyemez miyim sanıyorsun? İstesem, hemen şu an bana on iki tümenden fazla melek gönderir.’” Tanrı bizi korumak istediği zaman melekleri yeterlidir. Daha sonra Tertulyan’ın

da söylediği gibi, “Rab, Petrus’la birlikte asker olan herkesi de silahsızlandırmıştır.”²

İsa, “Kılıç çekenlerin hepsi kılıçla ölecek” dediğinde ne demek istemişti? Bu bildiri, İsa’nın daha önceki, “Canını kurtaran onu yitirecek. Canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır” sözüne çok benziyordu (Matta 10:39). Eğer askeri silahlarımız ve dünyanın gücüne güveniyorsak o güven sonunda bizi yok eder.

Bundan sonra bir daha asla İsa’nın öğrencilerinin kılıçları olduğunu ya da kendilerini savunmak için savaştıkları gibi bir şey okumuyoruz. Elçilerin İşleri kitabı, elçiler ve diğer Hristiyanlar’ın karşı koymayışlarını ayrıntılı bir şekilde anlatır. Kalabalıklar, Yahudi yetkililer ve Yahudi olmayan yöneticiler Hristiyanlar’a saldırmıştı. Ama onlar bu durumların hiçbirinde fiziksel olarak karşı koymamışlardı. Kalabalık İstefanos’ı öldürmek için yakaladığında İstefanos kendisini savunmamıştı. Ve ölürken bile, “Ya Rab, bu günahı onlara yükleme!” diyerek düşmanlarına sevgisini göstermişti (Elçilerin İşleri 7:60).

Elçilerin İşleri, İstefanos’un öldürülmesinden hemen sonra, “Yeruşalim’deki kiliseye karşı korkunç bir baskı dönemi başladı” diye bildirir (Elçilerin İşleri 8:1). İsa’nın öğrencileri o zaman ne yapmıştı? Silahlanıp kendilerini mi savunmuştu? Hayır. Luka bizlere, “Elçiler hariç bütün imanlılar Yahudiye ve Samiriye’nin her yanına dağıldılar” diye bildirir (Elçilerin İşleri 8:1). İsa’nın öğrencilerinin zulüm karşısında yapmalarına izin verdiği tek şey kaçmaktı. Ve onlar da böyle yapmışlardı.

İsa’nın Öğretilerinin Kalıcılığı

İsa, Tanrı’nın Egemenliği’nin yasalarının birçoğunu içeren Dağdaki Vaazi’nin sonunda Kendisini dinleyenlere şöyle

demmişti: “İşte bu sözlerimi duyup uygulayan herkes, evini kaya üzerine kuran akıllı adama benzer. Yağmur yağar, seller basar, yeller eser, eve saldırır; ama ev yıkılmaz. Çünkü kaya üzerine kurulmuştur” (Matta 7:24,25).

Bir temel olarak bir kayayı düşündüğümüzde kalıcılığı düşünürüz. Musa'nın Yasası bin beş yüz yıl sürmüştü ama sonunda tamamlanmıştı. Geçici olduğu kanıtlanmıştı. Ama İsa'nın öğretileri kalıcıdır. Ne de olsa, İsa ya da elçiler öğretilerini onları verdikten birkaç yıl içinde iptal etselerdi bu öğretiler kaya gibi sağlam olmazlardı. Hayır, İsa'nın öğretileri değişmez. İsa'yı ilk duyan kişiler için olduğu kadar bizim için de geçerlidirler ve mutlak şekilde geçerlidirler.

Daha önce de aktarmış olduğum gibi, “İsa Mesih dün, bugün ve sonsuza dek aynıdır” (İbraniler 13:8).

11

YA BU DÜNYANIN KRALLIKLARI?

Şimdiye kadar Tanrı'nın Egemenliği'nden çok söz ettiğim halde dünyanın krallıkları hakkında çok az şey söyledim. Bunun için şimdi birazcık bunlardan söz edelim.

Aslında Kutsal Yazılar, Tanrı'nın dünyanın krallıklarını yönetimi hakkında çok az şey bildirir. Eski Antlaşma'da, Tanrı'nın Mısır, Asur ve Babil gibi İsraililer'le ilişkisi olan krallıklarla etkileşimini görüyoruz. Ama Kutsal Kitap bize, bu dönemdeki Çin, Hindistan, Japonya, Afrika ve Amerikalılar gibi dünya krallıkları hakkında ya çok az şey bildirir ya da bir şey bildirmez.

Tanrı'nın, Hristiyanlığın Akdeniz dünyasında yayılmasını kolaylaştırmak için Roma İmparatorluğu'nun yükselişini sağladığını tahmin edebiliriz. Ne de olsa Romalılar, İmparatorluğun her yerinde iyi yollar inşa etmiş ve Akdeniz'i seyahat bakımından güvenli bir yer haline getirmiştiler. Ama Han hanedanı Çin'de neden yükselmişti? Ya da Aztek krallığı Meksika'da neden yükselmişti? Sunga hanedanı Hindistan'da neden egemenlik kazanıp oradaki Maurya yöneticileri neden

devrilmişlerdi? Bilmiyoruz. Aslında Tanrı'nın dünyanın krallıklarının yönetimi hakkında göreceli olarak çok az şey biliyoruz. Bir ulusun savaşta kazanması, hiçbir şekilde Tanrı'nın onları bir ulus olarak onayladığını göstermez.

Ancak Kutsal Yazılar, Tanrı'nın dünyanın krallıklarını yönetimi konusunda beş ilke bildirir.

- ◆ Bu krallıkların nihai yönetiminde Tanrı vardır.
- ◆ Yeryüzündeki yöneticilerin tümü güçlerini Tanrı'dan alır.
- ◆ Tanrı'nın yeryüzündeki krallıklarını denetimi, Kendi egemenliğini yönetmesinden ayrı ve farklıdır.
- ◆ Yeryüzündeki krallıkların hepsi sadece geçicidir.
- ◆ İblis, dünyanın krallıklarına büyük ölçüde karışır.

1. Dünya krallıklarının nihai yönetiminde Tanrı vardır. Tanrı, Kral Nebukadnessar'ın hem akli dengesini, hem de krallığını geçici olarak elinden aldığında, onun bu gerçeği çok güçlü bir şekilde anlamasını sağlamıştı. Kutsal Yazılar, Tanrı'nın bunu neden yaptığını açıklar: "Öyle ki, her canlı Yüce Olan'ın insan krallıkları üzerinde egemenlik sürdüğünü ve onları dilediği kişiye, en hor görülen birine bile verebileceğini bilsin" (Daniel 4:17).

Yani nihai yönetimde Tanrı vardır. Egemenlik Hristiyanları'nın bu dünyanın Hitlerleri konusunda endişe etmemelerinin nedeni budur. Tanrı kötülüğü hiçbir zaman kontrolsüz olarak başıboş bırakmaz. Bir müddet yönetimde kalabilirler ama bu, ancak Tanrı'nın onlara izin verdiği bir süre kadar olacaktır. Tanrı'nın yönetimde olduğuna gerçekten inanan Hristiyanlar, kötülüğe karşı en etkin silahın dua olduğunu bilir.

2. Yeryüzündeki yöneticilerin tümü güçlerini Tanrı'dan alır.

Pilatus İsa'yı, Kendisini çarmıha germe gücüne sahip olduğu konusunda uyardığında, İsa sakin bir şekilde, "Sana gökten verilmeseydi, benim üzerimde hiçbir yetkin olmazdı" diye karşılık vermişti (Yuhanna 19:11). Ya da Pavlus'un söylediği gibi, "Tanrı'dan olmayan yönetim yoktur. Var olanlar Tanrı tarafından kurulmuştur" (Romalılar 13:8).

Bu yüzden, insanların krallıklarının yasal, Tanrı tarafından verilmiş yetkileri vardır. Ama Tanrı bu yetkiyi onlara neden vermiştir? Pavlus şöyle açıklar: "İyilik edenler değil, kötülük edenler yöneticilerden korkmalıdır. Yönetimden korkmamak ister misin, öyleyse iyi olanı yap, yönetimin övgüsünü kazanırsın. Çünkü yönetim, senin iyiliğin için Tanrı'ya hizmet etmektedir. Ama kötü olanı yaparsan, kork! Yönetim, kılıcı boş yere taşımıyor; kötülük yapanın üzerine Tanrı'nın gazabını salan ölç alıcı olarak Tanrı'ya hizmet ediyor" (Romalılar 13:3,4).

Demek ki, Tanrı insanların krallıklarına, insanlığın günahlılığından ötürü güç vermiştir. Kötü yöneticiler bile çoğu kez anarşiden daha iyidir. Irak'la en son savaşta, batılı koalisyon güçleri, Iraklı Saddam Hüseyin'in ordularını çabucak yenilgiye uğrattı. Ancak Saddam hükümetinin çökmesiyle Amerikan işgalci güçlerin Irak'ın başkenti Bağdat'ta geçici bir hükümet kurmaları arasında birkaç günlük bir boşluk oldu. Bu birkaç gün boyunca anarşi hüküm sürdü. Yağmacılar dükkanları soydular, serseriler silah zoruyla otomobilleri gasp ettiler ve kan davalı insanlar düşmanlarını öldürdüler. Saddam Hüseyin'in rejimi kötü olduğu halde, onun rejimi bile hiçbir hükümet olmamasından daha iyiydi.

Pavlus, yöneticinin "Tanrı'ya hizmet ettiğini" söylediği zaman, Roma İmparatorluğu'nu yöneten adam, çok kötü bir insan olan Neron'du. Bu yüzden kimse Pavlus'un yöneticinin

Tanrı'yla işbirliği içinde olduğunu ya da hatta Tanrı'nın dostu olduğunu söylediğini düşünmesin. Pavlus'un burada "hizmet" için kullandığı sözcük, diakonos'tur. Bu sözcüğün Grekçe'deki normal anlamı, "hizmetkâr"dır. Pavlus, yöneticinin Tanrı'nın gönüllü vekili ya da ortağı olduğunu söylemiyor. Tanrı Efendi olduğu için, yöneticinin Tanrı'nın hizmetkârı olduğunu söylüyor.

Neron gibi, kral ve yöneticilerin çoğu, Tanrı'nın kendileri üzerindeki yetkisini kabul etmemişlerdir. Çoğu zaman Tanrı ve halkının aleyhine çalışmışlardır. Bu, antik İsrail zamanında da doğrudur ve İsa'nın günlerinden beri de doğru olmayı sürdürmüştür. Yöneticiler her zaman Tanrı'nın kendilerine verdiği güçten daha fazlasını kullanmaya çalışır. "Sezar'ın şeyleri"yle tatmin olmazlar. "Tanrı'nın şeyleri"ni de isterler.

3. *Tanrı'nın yeryüzündeki krallıklarını denetimi, Kendi egemenliğini yönetmesinden ayrı ve farklıdır.* İsa bunu şöyle söyleyerek Pilatus'a açıkladı: "Benim krallığım bu dünyadan değildir. Krallığım bu dünyadan olsaydı, yandaşlarım, Yahudi yetkililere teslim edilmemem için savaşlardı. Oysa benim krallığım buradan değildir" (Yuhanna 18:36).

Yeryüzündeki hükümdarlıkların hepsi "bu dünyadan"dır. Bu da onları, Tanrı'nın Egemenliği'yle zıt ve genelde muhalif bir konuma koyar. Yeryüzüne ait hiçbir krallık Tanrı'nın Egemenliği'yle bir ortak olamaz. Birinin özü, diğersinin özünün tam tersidir. İnsanların krallıklarından birini Tanrı'nın Egemenliği'yle bağlan-tılamak, kil ile plastiği yapıştırmaya çalışmak gibidir. Yapışmazlar çünkü yapıları fazlasıyla farklıdır.

Kutsal Kitap'a iman eden Amerikalı Hristiyanlar genellikle vatanseverliği Hristiyanlıkları'yla karıştırırlar ve Amerika Birleşik Devletleri'nin her nasılsa Tanrı'nın Egemenliği'yle ortaklık içinde olduğunu hayal ederler. Amerika'dan "Hristiyan bir ulus"

olarak söz ederler. Ama Amerika Birleşik Devletleri, Fransa, Almanya ya da Çin gibi, dünyaya ait bir krallıktır. Amerika Birleşik Devletleri, madeni paralarının üzerine “Tanrı’ya Güveniriz” diye bastırabilir ama Tanrı’ya güvenmez. Ordularına, tanklarına ve misillerine güvenir.

4. *Yeryüzündeki krallıkların hepsi sadece geçicidir.* Tanrı’nın Egemenliği’yle dünyanın krallıklarının birbirlerine zıt doğası Daniel peygamberin peygamberliğinde açıklığa kavuşturulmuştur: “Bu krallar döneminde Göklerin Tanrısı hiç yıkılmayacak, başka halkın eline geçmeyecek bir krallık kuracak. Bu krallık önceki krallıkları ezip yok edecek, kendisiyse sonsuza dek sürecek” (Daniel 2:44). Daniel, Tanrı’nın Egemenliği’nin yeryüzüne ait krallıklardan biri ya da daha fazlasıyla birleşeceğini söylememiştir. Yeryüzü krallıklarının bazılarının Tanrı’nın Egemenliği’yle ortaklık içinde olduğunu da söylememiştir. Hayır, Tanrı’nın Egemenliği’nin bu krallıkların her birini ezip yok edeceğini söylemişti. Bunlara Hristiyan sayılan her ülke de dahildir. Dünyanın krallıkları sadece, sonunda yok edilecek olan geçici varlıklardır.

5. *Son olarak, her zaman İblis’in insanların krallıklarına epey müdahalede bulunduğunu da hatırlamalıyız.* Devletlerin yüzyıllar boyunca davranışlarına bakıldığında bu nokta epey açık olmalıdır. Ama bu nokta İblis İsa’yı ayartmaya çalıştığına daha da direkt olarak görünmüştü: İblis bu kez İsa’yı çok yüksek bir dağa çıkardı. O’na dünya ülkelerini bütün görkemleriyle göstererek, ‘Yere kapanıp bana taparsan, bütün bunları sana vereceğim’ dedi. İsa ona şöyle karşılık verdi: ‘Çekil git, Şeytan! ‘Tanrın RAB’be tapacak, yalnız O’na kulluk edeceksin’ diye yazılmıştır” (Matta 4:8-10). İsa’nın, İblis’in dünyanın bütün krallıklarını Kendisine verme gücünü tartışmadığına dikkat

etmek önemlidir. Ne de olsa, İblis İsa'ya hiçbir zaman veremeyeceği bir şeyi sunuyor olsaydı, bu fazla bir ayartılma olmazdı. Hatta İsa daha sonra İblis'ten, "Bu dünyanın egemeni" şeklinde söz etti (Yuhanna 12:31). Mesih'in doğumundan yüzyıllar önce, Daniel peygamberin peygamberlikleri yeryüzü krallıklarının Tanrı yolundan uzak ruhsal güçler tarafından denetlendiğini ortaya koymuştu (Daniel 10:13,20).

Tabii ki, Tanrı izin vermeseydi İblis'in dünya devletleri üzerinde hiçbir gücü olmazdı. İnsanların krallıklarının nihai otoritesi İblis'ten değil, Tanrı'dan gelir. Ama normalde, dünyanın krallıkları Tanrı'nın değil, İblis'in yolunu izler.

12

İKİ KRALLIK ALTINDA YAŞAM

Tanrı'nın Egemenliği'nin vatandaşı olmak kolay değildir. Bunu özellikle zor kılan da, Tanrı'nın Egemenliği'nin, diğer krallıklardan farklı olarak özellikle herhangi bir coğrafi bir bölgeyi kapsamadığıdır. Bu yüzden vatandaşları her zaman, Tanrı'nın Egemenliği ve dünyanın egemenliği olmak üzere iki devlet altında yaşayacaktır. Peki, Hristiyanlar hangi devlete itaat eder?

Durum, yabancı bir ülkede yaşayan bir Amerika Birleşik Devletleri vatandaşının durumundan farklı değildir. Diyelim ki, Amerika Birleşik Devletleri vatandaşı olan Joe Amerikalı, Almanya'ya taşınmış ve orada bir işe girmiştir. Amerika Birleşik Devletleri vatandaşı olması onu Almanya yasalarına itaat etmekten muaf mı tutar? Tabii ki, tutmaz. Eğer Almanya trafik yasalarına aykırı davranırsa, onu yabancı olduğu için mazur mu görürler? Eğer Joe bir banka soyarsa Alman yasaları altında yargılanır. Ve Almanya'da hapis yatma cezasıyla karşı karşıya kalır. Ayrıca Joe, Amerika Birleşik Devletleri vatandaşı olduğu halde, Almanya'da çalışıyorsa Almanya'ya vergi vermesi gerekir.

Aynı zamanda Joe Amerikalı, yabancı olduğu halde, Alman yasası altında çeşitli haklara da sahiptir. Herhangi bir Alman vatandaşı gibi, polis tarafından korunma hakkına sahiptir.

Alman mahkemelerinde dava açabilir. Eğer Almanya'da çalışıyorsa, bir Alman vatandaşı gibi aynı iş yeri güvenlik şartlarının koruması altında olur.

Tanrı'nın Egemenliği'nin vatandaşları olarak bizim durumu-muz da Joe'nunkiyle aynıdır. Tanrı'nın Egemenliği'nin vatandaş-ları olduğumuz halde, yaşadığımız ülkenin yasalarına uymamız gerekir. Kutsal Yazılar bunu çok açık bir şekilde bildirir: "İnsanlar arasında yetkili kılınmış her kuruma – gerek her şeyin üstünde olan krala gerekse kötülük yapanların cezalandırılması, iyilik edenlerin onurlandırılması için kral tarafından gönderilen vali-lere – Rab adına bağımlı olun. Çünkü Tanrı'nın isteği, iyilik yapı-larak akılsızların bilgisizliğini susturmanızdır" (I. Petrus 2:13-15).

Tanrı'nın Egemenliği'nin vatandaşları olduğumuz halde, yeryüzü devletlerini yasa dışı, düşman güçler olarak görmeyiz. Bunun nedeni, dünyanın krallıklarının otoritelerini nihai olarak Tanrı'dan aldıklarını anlamamızdır. Kutsal Yazılar bunu açık bir şekilde bildirir: "Herkes, baştaki yönetime bağlı olsun. Tanrı'dan olmayan yönetim yoktur. Var olanlar Tanrı tarafından kurulmuş-tur. Bu nedenle, yönetime karşı direnen, Tanrı buyruğuna karşı gelmiş olur. Karşı gelenler yargılanır" (Romalılar 13:1,2).

Tanrı'nın Egemenliği'nin görünürde ironi gibi görünen noktalarından biri de, Mesih'e itaatkâr olmak için önce Sezar'a itaatkâr olmamız gerekmesidir. Hatta, Tanrı'nın Egemenliği'nin vatandaşları, genelde dünyasal devletlerin yasalarına itaat etme konusunda sadece burada yeryüzü vatandaşlığına sahip insanlar-dan daha özenlidir.

Egemenlikler Çatışması

Ama şimdi bir dakika, Almanya'da oturan Joe Amerikalı örneğimize dönelim. Ya Almanya yasaları, Amerika yasalarıyla

çatışıyorsa? Örneğin ya Joe'nun, Alman yasalarına itaat etmek için Amerika için ihanet sayılacak bir etkinlik yapması gerekiyorsa? Böyle bir durumda Joe'nun hangi vatandaşlıktan vazgeçmesi gerektiğine karar vermesi gerekir. Çünkü bir çatışma çıktığında her iki devlete birden itaat edemeyecektir. Bir seçim yapması gerekecektir.

Buna örnek vermek için Almanya ve Amerika Birleşik Devletleri'nin birbirlerine karşı savaşa girdiklerini varsayalım. Joe yabancı bir ülkede yaşadığı halde, Amerika Birleşik Devletleri'nin onu askere alma gücü var mıdır? Tabii ki. Joe, Alman vatandaşı olmadığı halde, Almanya'nın onu askere alma gücü var mıdır? Evet, vardır. Joe, Alman ordusuna alınmasına izin verip Almanya'ya sadık kalacağına dair askerlik yemini edebilir mi? Amerikan vatandaşlığını korumak istiyorsa edemez! İki efendiye kulluk edemez. Mutlak efendisinin hangi devlet olacağına ve hangisine sadece biraz itaat edeceğine karar vermesi gerekecektir.

Tanrı'ya Ait Şeyleri Tanrı'ya Vermek

Bazı kişiler, yukarıda yer alan Romalılar 13'ten ayetleri okuduklarında, üzerimizde nihai güç sahibi olanın, altında yaşadığımız yeryüzüne ait devlet olduğunu düşünmüştür. Yaşadığımız ulusa sadakat borcumuz olduğunu, hatta onlar için hayatlarımızı bile vermemiz gerektiğini düşünürler. Ama Kutsal Yazılar asla böyle bir şey söylemez.

Ferisiler ve Hirodes yanlıları, İsa'ya Sezar'a vergi vermenin yasal olup olmadığını sorduklarında O'nun verdiği yanıtı hiç unutmamalıyız: Onlara, "Öyleyse Sezar'ın hakkını Sezar'a, Tanrı'nın hakkını Tanrı'ya verin" demişti (Matta 22:21)

Lütfen Ferisiler ve Hirodes yanlılarının İsa'ya Tanrı

hakkında bir şey sormadıklarına dikkat edin. Sadece vergilerle ilgili bir soru sormuşlardı. İsa, Tanrı'yı da kefeye koyarak Kendisine soru soranların odağının çok dar olduğunu göstermişti. Yüreklere, sonsuzlukla ilgili konulara değil, bu dünyaya ait konulara sabitlenmişti. Evet, Sezar'ın vergilerini Sezar'a vermeleri gerektiği kesindi. Neden mi? Çünkü madeni paraların üzerinde Sezar'ın resmi vardı. O paraları Tanrı bastırtmamıştı. Sezar bastırtmıştı. Bu yüzden ona ait olan bir şeyin ona geri verilmesi gerekiyordu.

Peki, ama ya biz insanlar? Bizim üzerimize kimin benzerliğinin damgası bulunmaktadır? Sezar'ın mı? Kesinlikle hayır. Tanrı bizleri Kendi benzerliğinde yaratmıştır. Biz O'na aitiz. Bunun sonucu olarak hayatımızda nihai söz sahibi Tanrı'dır. Sezar sadece kendi yaratmış olduğu şeyler üzerinde hak sahibidir. Bizim bedenimizi ve ruhumuzu Sezar yaratmamıştır. Bu yüzden ikisi üzerinde de hak sahibi değildir.

Romalılar 13'de Pavlus bizlere baştaki yönetimlere boyun eğmemizi söyler. Ama sonra, sözünü ettiği boyun eğilecek alanları tarif ederek şöyle devam eder: "Herkes hakkını verin: Vergi hakkı olana vergi, gümrük hakkı olana gümrük, saygı hakkı olana saygı, onur hakkı olana onur verin. Birbirinizi sevmekten başka hiç kimseye bir şey borçlu olmayın" (Romalılar 13:1-8).

Lütfen Pavlus'un vergiler, gümrükler (örneğin, nakliyesi yapılan mallara uygulanan gümrük ücretleri), korku ve saygı gibi sadece yeryüzüne ait şeyleri listelediğine dikkat edin. Bütün bu şeyler Sezar'ın alanındaydı. Pavlus'un askerlik hizmetini yönetimdeki yetkililere borcumuz olan şeylerden biri olarak saymadığı epey dikkat çekicidir.

Daha önce de bildirmiş olduğum gibi, yeryüzü devletleri sadece Sezar'a ait şeylerle tatmin olmaz. "Tanrı'ya ait şeyleri" de

isterler. Bütün vatandaşlarının kendilerine tam ve mutlak bir sadakat göstermesine hakları olduğuna inanırlar. Hatta vatandaşlarının yaşamlarının ve canlarının da büyük ölçüde kendilerine ait olduğunu hayal ederler. Ama Tertulyan'ın da söylediği gibi, "Eğer her şey Sezar'a aitse, Tanrı'ya ait olan nedir?"¹

Gerçekten de, Hristiyan olduklarını söyleyen insanların çoğunun Tanrı'ya verecek neyi kalmıştır? Genelde, yaşamlarını tehlikeye atmışlar, paralarını, gençliklerini, ruhlarını ve mutlak sadakatlerini Sezar'a vermişlerdir. Mesih'in egemenliğine verecek neleri kalmıştır? Ondalıkları ve haftada birkaç saatlik zamanları gibi birkaç artık kırıntıdan başka verecek bir şeyleri kalmamıştır. Bir de bunun İsa'nın kabul edeceği bir şey olduğunu hayal ederler!

Sezar Tanrı'ya Ait Olan Şeyleri İstedığında

Peki, Sezar'ın yasaları Tanrı'nın yasalarına aykırı olduğunda ne yapmamız gerekir? O zaman örnek verdiğimiz Amerikalı Joe ile aynı konumda oluruz. Joe'nun hangi ülkeye tam bir sadakat içinde olması gerektiğine karar vermesi lazımdır. Almanya'ya mı, Amerika'ya mı? Her ikisine de tam bir sadakat içinde olmaz. Aynı şekilde Tanrı'nın Egemenliği'nin vatandaşları da ya Tanrı'ya ya da Sezar'a tam bir sadakat içindedir.

Bu sınavdan elçiler de geçmişlerdi. İsa onlara Tanrı'nın Egemenliği'nin Müjdesi'ni bildirmelerini buyurmuştu. Ancak Yahudi yetkililer onları tutuklatmış ve İsa hakkında bir daha bildiride bulunmamalarını buyurmuştu. Bu Yahudi yetkililer devletin yetkisine el koyan hainler değildiler. Aralarında konumu doğrudan Tanrı tarafından belirlenen başkâhin vardı. Roma devleti de, Yahudi diniyle ilgili konularda başkâhinin yetkisini kabul ediyordu.

Ama bunların hiçbiri durumu değiştirmemişti. Elçiler emirlerini, Kralları olarak kabul ettikleri ve tam bir sadakatle bağlı oldukları İsa'dan almışlardı. Bu yüzden Yahudi yetkililere şöyle yanıt verdiler: “Tanrı'nın önünde, Tanrı'nın sözünü değil de sizin sözünüzü dinlemek doğru mudur, kendiniz karar verin. Biz gördüklerimizi ve işittiklerimizi anlatmadan edemeyiz” (Elçilerin İşleri 4:20). Ve elçiler yeniden sokağa dönüp İsa'yı bildirmeye devam ettiler.

Bunun üzerine yetkililer onları tekrar çağırıp, “Bu adı kullanarak öğretmeyin diye size kesin buyruk vermiştik” dediler. Ama Petrus ve diğer elçiler onlara, “İnsanlardan çok, Tanrı'nın sözünü dinlemek gerek” diye yanıt verdiler (Elçilerin İşleri 5:28,29).

Onların bu örneğinden ne öğrenmeliyiz? Eğer Tanrı'nın Egemenliği'nin bir vatandaşı olmak ve öyle kalmak istiyorsak, öncelikle Tanrı'nın Egemenliği'ne sadık olmamız gerektiğini. Göksel Kralımız'ın buyrukları yeryüzündeki yöneticileriyle zıtlık içinde olduğunda kime itaat etmemiz gerektiği konusunda bir tereddüdümüz olmamalıdır. Yanıt her zaman aynıdır: İnsanlar yerine Tanrı'ya itaat etmemiz gerektir. Tanrı'nın Egemenliği'nin vatandaşı olmak istiyorsak, o zaman ağır basacak egemenliğin O'nunki olduğunu kabul etmemiz gerekir.

Dünyanın krallıklarının Tanrı'yla ilişkisi, bir şirketin devletle ilişkisine benzer. Bir şirket devletin verdiği yetkiyle var olur. Eğer devlet ona yetki vermemiş olsaydı hiçbir yetkisi olmazdı. Bu durum, devletin şirketin yaptığı her şeyi onayladığı anlamına mı gelir? Hayır.

Bu, şirketi devletle ortak haline mi getirir? Kesinlikle hayır. Buna karşın devlet şirkete güç verdiğinden, şirketin çalışanları, orada çalıştıkları süre boyunca şirkete itaat etmeye mecburdur.

Ancak bu itaat görecelidir. Eğer şirket çalışanlarına yasa dışı

bir şey yapmalarını emrederse, devlet bu çalışanların şirkete itaatsizlik etmelerini bekler. Yoksa bu kişilerin cezai sorumlulukları olur. Şirketin onlara yasa dışı bir şey yapmalarını emretmiş olması onları suçlu olmaktan kurtarmaz.

Aynı şekilde, Tanrı'nın yasalarıyla insanların yasaları arasında bir zıtlık olduğunda da uyulması gereken Tanrı'nın Egemenliği'dir. Tanrı'nın yasaları insanların yasalarına değil, insanların yasaları, Tanrı'nın yasalarına uymalıdır. Sırf dünyasal bir yönetici tebaasına, İsa'nın Kendi yasalarına aykırı olduğunu bildirdiği bir şeyi yapmalarını emredek kadar haddini bilmez olduğu için, İsa yasalarına itaatsizliği, mazur görmez.

Bu, eyalet yasalarının A.B.D. Anayasası'yla olan ilişkisine benzer. Her eyaletin çok çeşitli konularda kanunlar çıkartma yetkisi vardır. Ve o eyalette oturan kişilerin bu yasalara itaat etmeleri gerekmektedir. Ama ya bir eyalet yasası, Anayasa'nın hükümleriyle çelişki içindeyse? Böyle bir durumda Anayasa, eyalet yasasını geçersiz kılar. Hiçbir zaman bunun tersi olmaz. Aynı şekilde, insanların yasaları da Tanrı'nın yasalarıyla çelişkili olduğunda, Tanrı'nın yasaları insanların yasalarını geçersiz kılar. Tanrı'nın yapılmasını söylediği şeylerle, Sezar'ın yapılmasını söylediği şeyler farklıysa, ağır basan insanın değil, Tanrı'nın yasası olur. Bu, Tanrı'nın Egemenliği'nin temel kurallarından biridir.

Düşmanlarımızı Sevmek

Dinsel zulüm hariç, Sezar'ın yasaları ve Mesih'in yasaları arasındaki çatışma, en çok karşı koymama alanındadır. Örneğin, yeryüzündeki bir devlet genellikle genç bir adama askere gitmesi, silah kullanması ve ülkesinin düşmanlarını öldürmesi gerektiğini söyler. Ancak Kralımız bizlere düşmanlarımızı

sevmemizi ve onlardan nefret etmememizi zaten buyurmuştur. İster Budist, ister başka bir dinden, ya da dinsiz olsunlar, bu kişileri hem öldürüp, hem de onları sevdiğimizi iddia edemeyiz. Yani hem Mesih'e, hem de Sezar'a itaat edemeyiz.

Mesih'in yasaları iman etmeyen insanları öldürmemize izin vermiyorsa, diğer Hristiyanlar'ı öldürmemizi daha da çok yasakladığı kesindir. Buna karşın, geçtiğimiz 1700 yıl içinde Amerikalılar ya da Avrupalılar tarafından savaşılan her savaşta, her iki tarafta da Hristiyan olduklarını söyleyen kişiler yer almıştır. Yabancı bir devlet, bir Amerikalı'ya diğer Amerikalılar'a karşı savaşmasını emretse, Amerikalılar'ın büyük bir çoğunluğu bunu yapmayı ret eder. Buna karşın, bir yeryüzü devleti, bir Hristiyan'ın diğer Hristiyanlar'a karşı savaşıp onları öldürmesini emretse, Hristiyan olduklarını söyleyenlerin büyük bir çoğunluğu bunu yerine getirir.

İki farklı krala nihai sadakat içinde olamayız. Bir Hristiyan, sırf bir yeryüzü kralı böyle bir şey yapmasını emrettiği için, Tanrı'nın Egemenliği'nin bir başka vatandaşını öldürürse, nihai sadakatinin yeryüzü kralına olduğunu kabul etmektedir. Ülkesinin çıkarını, Tanrı'nın Egemenliği'nin çıkarından ve Mesih'teki kardeşlikten üstün tutacaktır.

Ama yine, bir Hristiyan sadece diğer Hristiyanlar'ın katıldığı savaşlarda silaha sarılmayı ret etmemelidir. İsa bize düşmanlarımızı da sevmemizi söylemiştir. Eğer sadece egemenliğin diğer vatandaşlarına karşı silaha sarılmayı ret edersek, dünyadaki insanlardan o kadar farklı olmayız. Onlar da kendi vatandaşlarına karşı silah kullanmayı ret eder. Tanrı'nın Egemenliği'ne katılmak, dünyadan bir adım daha öteye gittiğimiz, yoldaşlarımızı sevdiğimiz gibi, düşmanlarımızı da sevdiğimiz anlamına gelir.

Devlete Saygı Göstermek

Bazı Hristiyanlar, İsa'nın karşı koymama ve düşmanlarımızı sevmemiz hakkındaki öğretilerinin ışığında, askerler ve polis yetkililerine karşı çıkıp onları aşağılamamız gerektiği gibi yanlış bir düşünceye sahip olur. Ama gerçekte durum hiç de böyle değildir. İsa ve elçileri, etkileşimde oldukları askerlere karşı her zaman saygılıydı. Kutsal Yazılar bize, Tanrı'nın bu dünyanın yönetimlerine kılıç kullanma yetkisini verdiğini bildirir. Tanrı'nın Egemenliği'nde askeri bir güce ihtiyaç olmadığı halde, bu dünyanın devletlerinde normalde vardır. İsa'nın öğretileri Kendi egemenliği içindir. İsa, dünyadaki bir devletin güç kılıcı olmadan etkin olabileceğini söylemedi. Bu nedenle ben, askerlere ve polis memurlarına her zaman nezaket ve saygı göstermeye çalışırım.

Doğal olarak, tüm askerlerin bu dünyanın orduları yerine Tanrı'nın Egemenliği'nin ordusuna katıldığını görmek isterim. Ancak bu, kendilerinin vermeleri gereken bir karardır. Ama devletleri namına ülke halklarına hizmet ettikleri sürece alay edilmeyi değil, saygıyı hak ederler. Ve çağrıldıkları fedakârlıklar göz önünde bulundurulduğunda, devletleri tarafından gerektiği kadar ödeme almayı hak ederler.

13

BEN BU DÜNYADAN MIYIM?

Kısa bir süre önce, İsa'nın Pilatus'a söylediği sözlere baktık: “Benim krallığım bu dünyadan değildir. “Krallığım bu dünyadan olsaydı, yandaşlarım, Yahudi yetkililere teslim edilmem için savaşılardı. Oysa benim krallığım buradan değildir” (Yuhanna 18:36).

Eğer Pilatus'un kafasında, Mesih'in egemenliğinin devrimci doğası hakkında herhangi bir şüphe olsaydı, bu sözleri duyduktan sonra bu şüphenin yok olması lazımdı. Mesih'in krallığı, kılıçla savunulmaz, hatta savunulamayacak bir egemenlikti. Pilatus'un İsa'dan korkması gerekmiyordu. İsa'nın krallığı, Pilatus'un hizmet ettiği İmparatorluğu devirmeyecekti, hiç olmazsa Pilatus'un zamanında devirmeyecekti ve bunu maddesel kılıçlarla gerçekleştirmeyecekti. İsa'nın krallığı bu dünyadan değildi. Korunmak için, yeryüzüne ait güce değil, sadece doğaüstü güce bağımlıydı.

Mesih'in krallığı bu dünyadan olmamakla kalmaz, tebaası da bu dünyadan değildir. İsa, tutuklanmadan kısa bir süre önce tebaası için şöyle dua etmişti: “Ben onlara senin sözünü ilettim, dünya ise onlardan nefret etti. Çünkü ben dünyadan olmadığım

gibi, onlar da dünyadan değiller. Onları dünyadan uzaklaştırmanı değil, kötü olandan korumanı istiyorum. Ben dünyadan olmadığım gibi, onlar da dünyadan değiller. Onları gerçekle kutsal kıl. Senin sözün gerçektir. Sen beni dünyaya gönderdiğin gibi, ben de onları dünyaya gönderdim” (Yuhanna 17:14-18).

Bu yüzden, eğer bizler İsa Mesih’in tebaası olacaksak, “bu dünyadan olmamız” gerekmektedir. Bu, erişilmez bir dağ tepesine ya da çöldeki bir sığınağa çekilmemiz gerektiği anlamına mı gelir? Hiç de değil. Çünkü İsa, bizi dünyaya gönderdiğini söylemiştir. Bizi dünyadan uzağa değil, dünyanın içine göndermiştir.

Bu yüzden bizler dünyaya gönderildiysek nasıl “bu dünyadan olmaktan” uzak durabiliriz? Yuhanna şöyle açıklar: “Dünyayı da dünyaya ait şeyleri de sevmeyin. Dünyayı sevenin Baba’ya sevgisi yoktur. Çünkü dünyaya ait olan her şey – benliğin tutkuları, gözün tutkuları, maddi yaşamın verdiği gurur – Baba’dan değil, dünyadandır. Dünya da dünyasal tutkular da geçer, ama Tanrı’nın isteğini yerine getiren sonsuza dek yaşar” (I. Yuhanna 2:15-17).

Bu yüzden, “dünyadan olmamak,” bu dünyada yaşadığımız halde onun tüm çekiciliklerine karşı ölü olduğumuz anlamına gelir. Bizler sadece bu dünyadan gelip geçmekte olan yabancılarız, evimizi burada yapmıyoruz. Yuhanna’nın bize söylediği gibi, eğer dünyayı seviyorsak, İsa’yı ne kadar sevdiğimizden söz etmenin bir anlamı yoktur. Eğer dünyayı seviyorsak, otomobilimizin ve evimizin her tarafına İsa çıkartmaları yapıştırmak bize bir şey kazandırmaz. Çünkü eğer dünyayı seversek, İsa’yı sevmeyiz.

Yakup’un söylediği gibi, “Ey vefasızlar, dünyayla dostluğun Tanrı’ya düşmanlık olduğunu bilmiyor musunuz? Dünyayla dost olmak isteyen, kendini Tanrı’ya düşman eder” (Yakup 4:4).

Bu nedenle, İsa da, öğrencileri de, hiçbir zaman “Hristiyan bir ulus”tan söz etmemiştir. Böyle bir terimde yer alan sözcükler,

tıpkı “gümbürtülü sessizlik” gibi aslında birbirleriyle çelişkili sözcüklerdir. “Hristiyan” sözcüğü her zaman “bu dünyadan olmayan” kişiler ve şeyler için geçerli olmalıdır. Diğer yandan, Tanrı’nın Egemenliği’nden söz ediyor olmadıkça, “ulus” sözcüğü, her zaman “bu dünyadan olan” bir şeyle ilgilidir.

Tanrı, İncil boyunca halkına çeşitli yetki alanlarında nasıl davranmaları gerektiği konusunda talimatlar verir. Hem kocalara, hem de eşlerine talimatlar verir. Hem efendilere, hem de hizmetkârlara talimatlar verir. Hem anne babalara, hem de çocuklara talimatlar verir. Hem vaizlere, hem de çobanlık ettikleri sürü üyelerine talimatlar verir. Ancak, iş yeryüzüne ait devletlere geldiğinde, iş oldukça faklıdır. Yeni Antlaşma, hiçbir zaman Hristiyan yöneticilere değil, sadece Hristiyan tebaaya talimatlar verir. Eğer Tanrı, Hristiyan yöneticiler olmasını tasarlamış olsaydı, neden onlara hiçbir talimat verilmemiştir?

Dünyanın Boyası

Tabii ki, her kilise İsa’yı sevdiğini iddia eder. Hiçbir kilise, kendisini dünyanın dostu olarak tanıtmaz. Ama konuşmak kolaydır. Önemli olan bir kilisenin söyledikleri değil, yaptıklarıdır. İsa, Yargı Günü’nde bize, “Güzel konuştun iyi ve güvenilir köle!” değil, “Aferin iyi ve güvenilir köle!” diyecektir (Matta 25:21).

Birçok banka, soygunları önlemek için boya paketleri kullanır. Eğer bir soygun gerçekleşirse, banka çalışanları, soyguncuya verilen her para destesinin içine gizlice ince boya paketleri koyar. On dakika kadar sonra, soyguncular bankadan kaçarken, boya paketleri patlayarak çalınan paranın ve çoğunlukla da soyguncunun üzerine kırmızı boya püskürtür.

1999’da, Wilmington, Delaware’de, fazla akıllı olmayan bir sahtekâr, yerel bir bankayı soydu ve epey bir para alarak kaçtı.

Ancak soyguncu bankadan ayrıldıktan birkaç dakika sonra, boya paketleri patladı ve paranın ve soyguncunun sağ elinin üzerine boya püskürdü. Soyguncu kendisini azimle izleyen bir polisi görene kadar ancak birkaç bloklu yol gidebilmişti. Bu yüzden bir apartman binasına yaslandı, para torbasını sırtına attı ve ellerini cebine koydu.

Polis memuru banka soyguncusunu arayarak koşa koşa geldiğinde orada soğukkanlı bir şekilde duruyordu. Hırsız hemen polisin bir tanıdık olduğunu gördü. Bu yüzden sağ elini cebinden çıkartıp memura el salladı. Eyvah, bu boyalı eldi. Ve bu da onun bir suçlu olarak yaşadığı kısa sürenin sonu oldu.¹

Dünya da, tıpkı bu boya paketi gibi, dostlarının üzerinde tanımlayıcı bir işaret bırakır. Dünyanın dostları, İsa'ya tapınmak için ellerini kaldırdıklarında, İsa'nın gördüğü, dünyanın bıraktığı kırmızı boya lekesidir. Bir kilise ne kadar yüksek sesle böyle olmadığını söylerse söylesin, o leke onu tanımlamak için orada olacaktır.

Gittiğimiz kilisenin dünyanın boyasıyla lekelenip lekelenmediğini nasıl anlayabiliriz? Bir kilise, dünyanın boyasıyla lekelendiğinde, dünyada gerçekleşen sosyal gelenekler, tutumlar ve hareketler aynı şekilde o kilisenin içinde de gerçekleşecektir. Buna tezat olarak, İsa "dün, bugün ve sonsuza dek aynıdır." O'nun tutumları, değerleri ve buyrukları hiçbir zaman değişmez. Bu dünyadan olmayan bir kilise, Yeni Antlaşma Kilisesi'nin değerlerine sahip olacak ve onların yaşam biçimine göre yaşayacaktır. Ahlak standartları her on ya da yirmi yılda bir değişmez.

Ancak, Konstantin'in zamanından beri, kurumsal Kilise dünyaya ayak uydurma kalıbında kalmıştır. Örneğin, Romalılar'ın insanları kazığa bağlayıp yakmaları kabul edilebilir bir şeydi, bu yüzden Kilise'nin de böyle yapması kabul edilir bir şey haline

gelmiştir. Antik Romalılar işkenceyi, suçlanan kişilerden bilgi almak için kesinlikle kabul edilebilir bir yol olarak görüyordu. Bu yüzden Kilise de işkenceyi kabul etmişti. Romalılar, çeşitli “barbar” halkları küçümsüyordu, Kilise de aynısını yaptı.

Konstantin'den sonraki Kilise, İsa Mesih'e sevgisini dile getirmeyi sürdürdü ama suçlu elleri dünyanın boyasıyla kaplıydı. Kilise dünyayı sevdi, bu yüzden dünyanın değer ve geleceklerinin birçoğunu benimsedi. Dünya sonunda bunların yanlış olduğunu kabul edene kadar, Kilise genellikle bu kötülükleri uygulamaya devam etti. Örneğin, dünya insanları kazığa bağlayıp yakmayı kabul etmez olduğunda, Kilise de öyle yaptı. Dünyanın büyük bir kısmı sonunda işkencenin korkunç bir kötülük olduğunu kabul ettiğinde, Kilise de işkence kullanmayı bıraktı.

Elli yıl önce, A.B.D.'nin Güney bölgelerinde, dünyaya ait olan beyaz insanlar, siyahilerle aynı lokantalarda yemez, aynı otellerde kalmaz ve aynı konser salonlarına gitmezdi. Kilise bu durum karşısında farklı bir tavır almış mıydı? Hayır, beyaz Hristiyanlar dünyadan hiç de farklı bir şekilde davranmıyordu. Hatta siyahilerle birlikte tapınmayı bile reddediyorlardı. Ama günümüzde, güneyle beyazlar, siyahilerle aynı lokantalarda yiyor, aynı otellerde kalıyor ve aynı konser salonlarına gidiyor. Dünya sonunda ırkçılığın yanlış bir şey olduğunu kabul etti. Sonra ne olduğunu tahmin edin. Şimdi kiliselerin çoğu ırkçılığın yanlış bir şey olduğunu kabul ediyor. Güney'deki kiliselerin hepsinde olmasa da, çoğunda siyahiler artık beyazlarla bir arada tapınabiliyor. Ama beyaz Hristiyanlar'ın farklı cilt tonundan insanlara sevgi göstermeye razı olmasından önce dünyanın değişmesi gerekmişti. İsa'nın öğretileri, her nasılsa beyaz Güneyle Hristiyanlar'ın yüreklerine hiç mi hiç işlememişti ama dünya sonunda

onları da etkiledi. Daha önce boşanmadan söz etmiştik. Yetmiş beş yıl önce, hemen hemen her kilise boşanmayı yasaklıyordu. Günümüzde ise hemen hemen hiçbir kilise yasaklamaz. Değişen nedir? Kesinlikle İsa değildir. Hayır, değişen dünyadır ve Kilise de boyayla lekelenmiş elleriyle dünyayla birlikte değişmiştir.

Geçtiğimiz kırk yıl içindeki en önemli sosyal hareketlerden biri feminizm olmuştur. Feminizm dünyadaki hemen hemen her kuruluşu etkilemeye başladığında, aynı zamanda kurumsal Kilise'yi de etkilemeye başlamıştır. Kilise birden bire İsa Mesih ve elçilerinin iki cins hakkında öğrettiklerinden utanır olmuştur. Bunun sonucu olarak Kilise, Kutsal Yazılar'daki erkek ve kadın ile ilgili hemen hemen her parçayı "yeniden yorumlamıştır."

Feminizm, eşitlikten söz ettiği halde, gerçekte cinsler arasında büyük bir çifte standarda ön ayak olmuştur. Eğer insanlar, söyledikleri adil ve doğru olsa da, kadınları uzaktan yakından aşağılayıcı olarak yorumlanabilecek bir şey söylese, derhal susturulur, söyledikleri önemsenmez ve cinsiyet ayrımı gözetken kişiler olarak nitelendirilir. Ancak insanlar, söyledikleri adil ve doğru olsa da olmasa da, erkekleri rahatça kötüleyebilir ve bu kesinlikle kabul edilebilir bir şeydir.

Sözde Kutsal Kitap'a iman eden Hristiyanlar, dünyanın çifte standardını toptan kendilerine mal etmiştir. Vaazlarda erkekleri kötülemek artık epey tipik bir şeydir. Dahası, Kutsal Yazılar'da kadınlar için özel bir buyruk içeren her ayet nötr bir hale getirilmiş ya da feshedilmiştir. Buna tezat olarak, Kutsal Yazılar'da erkekler için özel bir buyruk içeren her ayet vurgulanmış ve sık sık da daha güçlü bir hale getirilmiştir.

Örneğin, günümüzde çok az vaiz, Kutsal Yazılar'ın öğrettiği biçimde kadınların kocalarına her bakımdan bağımlı olmalarından söz eder. Ya da eğer bundan söz ederlerse, onu o kadar gerçek

dışı bir şekilde yorumlar ki, buyruk hiçbir şey ifade etmez. Ancak birçok vaiz genelde kocaların karılarını sevmeleri hakkında vaaz verir. Ve bu buyruğu öyle bir şekilde yorumlarlar ki, ağır, yerine getirilmesi neredeyse imkânsız bir yük haline gelir.

Bir başka örnek de, Kutsal Yazılar'ın baş örtmek hakkındaki öğretisidir: "Başına bir şey takıp dua ya da peygamberlik eden her erkek, başını küçük düşürür. Ama başı açık dua ya da peygamberlik eden her kadın, başını küçük düşürür. Böylesinin, başı tıraş edilmiş bir kadından farkı yoktur. Kadın başını açarsa, saçını kestirsin" (I. Korintliler 11:4-6).

Yeni Antlaşma kilisesinin ilk günlerinden itibaren on dokuzyüzyılın ortalarına kadar, hemen hemen her kilise bu konuda Kutsal Ruh'a itaat etmiştir. Erkekler dua ederken ya da kilisedeyken şapkalarını çıkartmışlardır. Kadınlar dua ederken ya da kilisedeyken başlarını örtmüştür. Ama sonra 1800'lerin ilk feminist hareketleri, toplumu ve Kilise'yi etkiledi. Birçok kilisede kadınlar dua ederken başlarını örtmeyi bıraktılar. Çoğu kilisede kadınlar hâlâ başlarını örtmektedir ama örtüler ya da bonelerin yerini şık şapkalar almıştır. 1960'lara kadar birçok kilisede kadınlar kilisedeyken hâlâ şapka takıyordu. Ama 1960'ların yeni feminist hareketiyle şapkalar çabucak yok oldu.

İroni şu ki, günümüzde resmen her kilise Pavlus'un talimatlarının ilk kısmını, erkeklerini başlarını örtmeden dua etmelerini söyleyen kısmını, hâlâ uyguluyor. Erkeklerle hâlâ kiliseye geldiklerinde ya da dua edilirken şapkalarını çıkartmaları söyleniyor. Bir keresinde bir dua toplantısında idim ve başlarında şapka olan iki adam geldi. Vaiz hemen onları çağırdı ve şapkalarını çıkartmalarını söyledi. Buna karşın hiçbir zaman bir vaizin bir kadına kilisede ya da duadan önce başını örtmesini söylediğini

görmedim. Dünyanın cinsiyetlere karşı yeni bir çifte standardı vardır, bu yüzden Kilise de aynı uygulamayı yapmaktadır.

İlk bakışta, günümüz Kilisesi kadınlara büyük bir iyilik yapıyormuş gibi görünebilir. Ancak gerçekte, kadınlara karşı en kötü biçimdeki cinsel ayrımcılığı yapmaktalar.

Eskiden bir şirketin avukatıydım, başkana ve şirketin diğer yetkililerine karşı doğrudan sorumluydum. Bu yetkililer, yasayla ilgili konularda kendilerine doğru bilgileri vermem konusunda bana güveniyorlardı. Eğer bu yetkililere bazı davranışlar yasal olmadığı halde, yasal olduklarını söyleseydim ne tür bir avukat olurdum? Hapse gittikleri zaman kendilerine doğruyu söylemediğim için bana teşekkür mü ederlerdi? Bence etmezlerdi.

Aynı şey İsa'nın yasaları için de geçerlidir. İsa'nın, ister şahsen, ister elçileri aracılığıyla, her cinse verdiği yasalar ve öğretiler, "dün, bugün ve sonsuza dek" aynı olmayı sürdürmektedir. Hristiyan yazar ve vaizler, Hristiyan kadınlara İsa'ya itaat etmeleri gerekmediğini söylediklerinde, bu kadınları krallıktan diskalifiye olmaya hazırlıyorlar.

Sağcılar da En Az Solcular Kadar Dünyasaldır

Günümüzde Kutsal Kitap'a iman eden birçok Hristiyan, günümüzün eşcinsellik, kürtaj ve diğer sosyal ve politik konularındaki liberal görüşlerini ret ettiklerinden ötürü dünyadan ayrılmış olmakla gurur duyar. Her nedense sağcı Cumhuriyetçi gündemi izlemenin dünyadan farklı olmak olduğunu hayal ederler. Ama Cumhuriyetçi Parti dünyanın kendisidir, ya da en azından dünyanın bir kısmıdır. Hatta Cumhuriyetçi parti, liberal partilerden daha militarist ve savaşı daha çok destekleyicidir. Politik platformu, İsa'nın öğretilerini, Demokratik platformdan daha çok temel almaz. Ancak Cumhuriyetçi Parti hakkında olumlu

bir şey söylememiz gerekirse, o da, geleneksel ve Kutsal Kitap'a uygun ahlakı bir yana atmak konusunda genelde Demokrat Parti'den daha yavaş olduğudur.

İsa, dünyanın hangi kısmıyla dost olduğumuza aldırılmaz. Dünyanın herhangi bir kısmıyla dostsak, O'nun düşmanımızdır.

14

BU BİZİ BARIŞ VE ADALET AKTİVİSTLERİ Mİ YAPAR?

Şimdiye kadar söylediklerime bakıp hepimizin “barış ve adalet”^{*} aktivistleri olmamız gerektiğini söylediğimi düşünebilirsiniz. Belki hepimiz nükleer santrallerin ve cephane fabrikalarının önünde protestolar yapmalıyız. Ama söylediğim hiç de bu değil.

“Barış ve adalet” aktivizmi, “Tanrı ve ülke” aktivizmi madalyonunun sadece öbür tarafıdır. Her iki taraf da, dünyanın krallıklarının Tanrı’nın krallığının bir parçası olduğunu hayal eder ya da en azından dünyanın krallıklarının İsa’nın öğretilerine göre yönetilebileceğini hayal eder. Ama İsa dünyayı “Hristiyanlaştırmaya” çalışmış mıydı? İsa, Pilatus’un önünde durduğunda, ona Roma İmparatorluğu’nun çeşitli sosyal kötülükleri hakkında vaaz vermiş miydi? Yeni Antlaşma Hristiyanları, Roma İmparatorluğu’ndaki idam cezası ve işkenceyi sonlandırmak için çalışmış mıydı?

^{*} Liberal politik aktivistlerin bir sloganı.

“Barış ve Adalet” Aktivistlerinin Tutarsızlığı

“Barış ve adalet” Hristiyanları, kendilerinin sağcı, cahil tutuculara kıyasla başka bir dünyaya ait olduklarını hayal eder. İsa'nın öğretilerini sadece kendilerinin savunduklarını hayal ederler. Aslında, onlar da en az sağcı tutucular kadar dünyasaldır. Sadece dünyanın farklı bir kısmıyla, liberal solla aynı çizgidedirler. Buna karşın, Demokrat Parti de, Cumhuriyetçi Parti kadar dünyasaldır.

Sağcı benzerleri gibi, “barış ve adalet” Hristiyanları da, İsa'nın buyruklarından beğendiklerini kabul ederler. Her nasılsa sadece solcu çevrelerde politik doğrucu olan öğretileri seçmeyi becermişlerdir. Savaşın ve ekonomik hırsın günahları aleyhinde ateşli bir şekilde konuşurlar. Ama boşanma, kürtaj ve eşcinsellik gibi başka günahlarda genellikle sessizdirler. Tanrı'nın Egemenliği'nin aktif bir vatandaşı olabileceklerini buna karşın politik olarak doğru olandan hiçbir zaman ayrılmayacaklarını hayal ederler.

Ama İsa hiçbir zaman politik doğruculuk yapmadı. Birinci yüzyılda politik doğrucu değildi ve o zamandan beri hiçbir yüzyılda da öyle olmamıştır. Bu dünyanın devletlerini ve krallıklarını değiştirmekle ilgili bir mesajı bildirmeye gelmemiştir. Dünyayı değil, bireyleri değiştirmeye çalışmıştır. Hepimizi Kendi egemenliğine katılmaya davet etmeye gelmiştir.

İsa'nın mesajı, “Zenginlerden ağır vergiler alarak fakirlere bakmalarını sağlayalım” şeklinde değildi. Hayır, mesajı, “David Bercot, fakirlere yardım etmek için sen kendi rahatlığından vazgeç”ti. İsa ve elçileri, Zakkay'ın bütün parasıyla fakirlere bakması için politik bir etkinlik komitesi kurmamıştı. Hayır, İsa, Zakkay'ı, fakirlere bakmayı kendisinin isteyeceği şekilde değiştirmişti.

“Barış ve adalet” Hristiyanları, her yıl yüz kadar Amerikalı'yı

öldüren ölüm cezasını şiddetle kınar.¹ Buna karşın çoğu, her yıl bir milyondan fazla Amerikalı'yı öldüren kürtaj konusunda tamamen sessizdirler.² "Barış ve adalet" Hristiyanları, kadınlara karşı ayrımcılığı protesto eder ama erkeklere karşı ayrımcılık konusunda sesleri çıkmaz. Solcu devrimcilerin zulüm görmesine karşı seslerini yükseltir ama solcu diktatörlüklerde Hristiyanlar'ın zulüm görmesi hakkında ender olarak bir şey söylerler. "Tanrı ve ülke" Hristiyanları gibi onlar da gündemlerini dünyanın belirlemesine izin verir.

Egemenliğin dar yolu, hem sağcı, hem de solcu politik aktivistleri dışarıda bırakır. Egemenlik Hristiyanları devletlerine saygı duyup itaat eder. Ama ülkelerinin bir şekilde "Tanrı'nın ülkesi" olduğunu ya da Tanrı'nın Egemenliği'nin bir ortağı olduğunu hayal etmezler. Tanrı'nın krallığının bu dünyadan olmadığını bilirler.

15

BUNU GERÇEK HAYATTA YAPAN OLDU MU?

İsa bize sadece bir krallık Hristiyanı'nın nasıl yaşaması gerektiğini öğretmekle kalmadı. Hayır, İsa egemenlik yaşamını Kendisi yaşadı ve bize egemenlikte yaşamak hakkında bir gerçek hayat kalıbı bıraktı. Ve Tanrı da, Oğlu'nu yeryüzüne göndermek için kusursuz zamanı; İsa'nın öğreteceği şeyleri kesin bir şekilde örnekleyecek bir zamanı seçti. Tanrı'nın zamanlamasını takdir etmek için, ilk önce İsa'nın doğumuna götüren tarihsel zeminin bir kısmını anlamamız gerekiyor.

Çoğumuz Yahudiler'in esir alınıp Babil'e sürgüne gönderildiğini bilir. Persler, Babil'i devirdikten sonra, geri kalan Yahudiler Yahudiye'ye geri dönüp tapınağı yeniden inşa ettiler. Ancak bağımsız bir ulus değildiler. Bu tarihten iki yüzyıldan fazla bir zaman sonrasına kadar Persler tarafından yönetildiler. Ancak İ.Ö. 335 yılında, Grekler, Persler'i yenilgiye uğratarak Yahudiler'in yeni yöneticileri oldular.

Yahudiler sonunda İ.Ö. 142'de Simun Makabi yönetiminde bağımsızlıklarını kazandılar. Yahudiler'in Babil Sürgünü'nden

sonra ilk kez herhangi bir yabancı krala boyun eğmeleri gerekmedi. Bu da onlar için çok sevinçli bir durumdu!

Roma'nın Yükselişi

Yahudiler, Grekler'e karşı mücadele verirken, Roma da yavaş yavaş yükselerek dünya gücü olmaya başlıyordu. Yunanistan, hem Roma, hem de Yahudiye için ortak düşman olduğundan, Yahudiler Romalılar'la bir dostluk antlaşması imzaladı. Bu antlaşmada Roma, Yahudiye'nin bağımsız bir ulus olduğunu onayladı ve Grekler'i Yahudiye'yi yeniden fethetmeye çalışmamaları için uyardı.¹

Bu antlaşmaya karşın İ.Ö. 66 yılında Romalılar kendileri Yahudiye'yi kontrol altına aldılar. Ve çok geçmeden Yahudiler'i çok ağır bir biçimde vergilendirmeye başladılar. Peki, bu vergiler ne için kullanılacaktı? Yahudiler'in yararına mı? Hayır. Yahudiler'e boyun eğdiren orduları desteklemekte kullanılacaktı.

Yahudiler, yetmiş beş yıldan fazla bir süredir özgür bir halk olmuştu ve Roma'ya munisçe teslim olmayacaklardı. Bu yüzden İsa'nın doğduğu zamanda Yahudi milliyetçiliği epey kuvvetliydi. Hatta, İsa'nın yetişkin olduğu zamana kadar, nefret edilen Romalılar'a karşı birkaç Yahudi ayaklanması olmuştu. Ama Roma bunların hepsini hunharca bastırmıştı.

Vatan Haini Yahudiler

Ancak tüm Yahudiler Romalılar'dan nefret etmiyordu. Hatta, bazı Yahudiler'in Roma'dan çıkarları vardı. Bunun nedeni, Romalılar'ın Yahudiler'den zorunlu olarak aldıkları vergileri kendilerinin toplamayışlarıydı. Bunun yerine, bu işi başka Yahudiler'e vermişlerdi. Ne de olsa, bir Yahudi'nin Yahudiler'den vergi toplaması, bir Romalı'nın toplamasından daha kolay olurdu. Bir

Yahudi, kendi vatandaşının vergi vermemek için başvuracağı hile ve dolapları anlayabilirdi. Ayrıca, onların arasında yaşıyordu. Neler olup bittiğini, kimin zenginleştiğini, kimin zenginleşmediğini biliyordu.

Vatan Hainleri! Dönekler! Yahudiler, nefret edilen Romalılar'a vergi toplayıcıları olarak hizmet eden adamlardan tiksiniyordu. Yahudiler'in çoğu kesinlikle, "Hele bir bağımsızlığımızı kazanalım, sizi en yüksek darağaçlarında sallandıracamız" diye düşünüyordu.

Yahudi ulusunun çoğu, doğal olarak, vaat edilen Mesih'in gelişini büyük bir özlemle bekliyordu. Roma'ya karşı bir özgürlük savaşında Mesih'in Yahudiler'e önderlik edip zafer kazanacağına kesin gözüyle bakıyorlardı. Eğer Makabi ailesi Grekler'i devirebilirse, Mesih Romalıları'ı kim bilir nasıl devirecekti!

Ama bundan sonra İsa adında bir marangozun oğlu gelip onlara düşmanlarını sevmelerini söylemişti. Romalıları'ı sevmek mi? Bu vatan hainliği gibi bir şeydi! Bu neydi? Romalı bir asker sizden çantasını bir kilometre taşımanızı isterse, onun yerine iki kilometre mi taşıyacaktınız? Bu sadece vatan hainliği olmakla kalmayıp ayrıca delilikti! Sezar'ın talep ettiği ağır vergilerin hepsini ödemek mi? Bu kişinin uzun zamandır beklenen Mesih olamayacağı kesindi! Daha da kötüsü, İsa o vatan haini vergi görevlileriyle dost olup onlarla birlikte yemek de yiyordu (Luka 7:34).

Bir ülke için vatanseverlerin gerektiği bir zaman ve yer varsa o da birinci yüzyıldaki Yahudiye'ydi. Romalıların Yahudiye'de olmak için yasal bir hakları yoktu. Ve onları oradan ancak kılıç zoruyla çıkarabilirlerdi. İsa, vatandaşları için korkak ve vatan hainiydi. Sadece onların davasına katılmamakla kalmıyor, Romalıları'a da dostça davranıyordu.

İsa neden bağımsızlık mücadelelerinde Yahudiler'e yardım etmemiştir? Çünkü O burada, yeryüzünde sadece bir konuktu. Yahudiye'de oturuyordu ama Tanrı'nın Egemenliği'nin vatan-daşydı. Yahudiler'in ulusal meseleleri Tanrı'nın Egemenliği için anlamsızdı. Yahudiler'in Roma'dan bağımsızlıklarını elde edip etmemelerinin egemenlik için ne farkı vardı? Yeryüzündeki güç ve bağımsızlık için mücadeleler sonsuzluk için anlamsızdır. Yeryüzüne ait vatanseverliğin Tanrı'nın Egemenliği'nde bir yeri yoktur.

İsa'nın Öğrencileri Ne Yapmıştı?

Bazı Hristiyanlar, İsa'nın Yahudiler'in bağımsızlık mücadelesine katılmamasının nedeninin hayatını insanlık için bir fideye olarak vermek üzere gelmiş olması olduğunu söyler. Ama eğer öyle olsaydı, hemen hemen hepsi Yahudi olan öğrencileri de bu mücadelenin içinde olurdu.

Ancak, İsa'nın öğrencileri tıpkı İsa'nın yaptığı gibi Yahudiler'in özgürlük mücadelesine aldırış etmemiştir. Hatta, Elçilerin İşleri Kitabı ve Mektuplar'ı okuyan biri, o sırada böyle bir mücadelenin yaşandığını fark etmez bile. Yeni Antlaşma yazarlarının çoğu Yahudi olduğu halde, Elçilerin İşleri Kitabı ve Mektuplar bu mücadeleden asla söz etmez. Yahudiler'in bağımsızlık mücadelesi, Tanrı'nın Egemenliği için işte bu kadar konu dışı idi.

Hatta, Hristiyan Yahudiler'in Yahudi bağımsızlığı mücadelesine katılmadığını tarihten görmekteyiz. Bunun yerine Hristiyanlar, Yahudiler, Yeruşalim'i (kısa bir süreliğine) Romalılar'dan kurtardıktan sonra Yeruşalim'i terk etti. Hemşerilerine yardım etmek yerine, Yeruşalim dışındaki Pella kentine kaçtılar.² İsa gibi, Yahudiye'deki Yahudi Hristiyanlar da Yahudi vatanseverleri değildi. Yahudiye'nin Romalılar ya da Yahudiler tarafından

yönetilmesine aldırıyorlardı çünkü, ister Yahudi, ister Yahudi olmayan uluslardan olsun herhangi bir yeryüzü krallığını desteklemekle ilgilenmiyorlardı.

Bu vatanseverliğe benzemiyor, değil mi? Gerçekten de, öyleydi. İsa'nın öğrencilerinin bayrağı, "Tanrı ve ülke!" değildi. Ya Tanrı ya da ülkeydi. Kişinin yüreği, ya tamamen Tanrı'nın Egemenliği'ne, ya da bu dünyanın krallıklarına adanmıştır. Yüreğimiz ikiye bölünemez ve iki efendiye kulluk edemez. Birinci yüzyılda yaşayan Yahudi Hristiyanlar'ın vatan sevgisi, artık Tanrı'nın Egemenliği sevgisine transfer olmuştu.

Aynı şey Romalı Hristiyanlar için de geçerliydi. Onlar da Yahudi kardeşleri gibi, Yahudiye'nin Romalılar tarafından mı, yoksa Yahudiler tarafından mı yönetildiğine aldırıyorlardı. Yahudiler'e karşı savaşta yer almamışlardı ve Yahudiye'nin bağımsızlığı konusunda ötürü Yahudi ve Romalı Hristiyanlar'ın arası bozuk değildi.

Daha önce de söylediğim gibi, Tanrı'nın Egemenliği'nde vatandaşlık elde etmek, Amerika Birleşik Devletleri'nde vatandaşlık elde etmeye benzer. Bir insanın Amerika Birleşik Devletleri vatandaşı olabilmesi için, eski ülkesi yerine Amerika'ya sadık olacağına ant içmesi lazımdır. Her ikisine de sadakati sürdürülemez. Tanrı'nın Egemenliği'nin bir üyesi olmayı istediğimizde de durum farklı değildir.

16

AMA TARİHSEL HRİSTİYANLIK BÖYLE MİDİR?

Şimdiye kadar paylaştıklarım büyük bir olasılıkla sizi ruhsal bakımdan biraz zorlamıştır. Hatta belki de alınmanıza neden olmuştur. Bütün bu düşüncelerin, Hristiyanlar'ın çoğu için yeni olduğunun farkındayım. Ama sizinle paylaştıklarımın sadece David Bercot'un kişisel görüşü olmadığını anlamanız önemlidir. Bu kitap, yazarının, yüzyıllardır başka herkesin Kutsal Kitap'ı yanlış anladığını ama sonunda sadece kendisinin onu doğru anladığını söylediği o kitaplardan biri değildir. Bu tür kitaplar-
dan çok miktarda vardır ve benim bunlarla bir alakam olmaz.

Hayır, sizlerle savaş, karşı koymama ve devlet hakkında paylaştıklarım aslında Hristiyan kilisesinin tarihsel görüşüdür. Bunlar kilisenin özgün öğretileridir ve dördüncü yüzyıldaki Konstantin'in zamanına kadar da, tüm Hristiyanlar'ın evrensel ya da hemen hemen evrensel görüşü olarak kalmışlardır.

Ama buna ben söylediğim için inanmanızı istemiyorum. Bunu en yetkili ağızdan duymanızı istiyorum. Bu yüzden bundan sonraki sayfalarda sizinle elçilerin zamanına en yakın

dönemde yaşamış o Hristiyanlar'ın tanıklıklarını paylaşacağım. Lütfen bunların bir görüşü desteklemek için kullanılan birkaç özel aktarma olmadığını bilin. Farklı bir görüşü desteklemek için, ilk Hristiyanlar'dan dikkatle bazı alıntılar yapıp diğerlerini bırakmak gibi bir şey yapmadım. Geçtiğimiz yirmi yıldır ilk kilise özel araştırma alanım oldu ve Konstantin'in zamanından önce aşağıda sunulan görüşten farklı bir görüş dile getiren kimseyi bilmiyorum.

Yabancı Bir Ülkedekiler Gibi Yaşamak

Kilise hâlâ elçilerin dönemine yakın bir zamandayken, Hristiyanlar bu dünyada gerçekten de yabancılar ve yabancı bir ülkede ikamet edenler gibi yaşadılar. Kendilerini etraflarındaki dünyadan gözle görülür bir şekilde farklı yapan egemenlik değerlerine göre yaşadılar. İsa Mesih'e ve O'nun egemenliğine odaklandıklarından bu dünyanın kamu işleri onlar için özde konu dışıydı.

Hermas adlı bir yazar, İ.Ö. 150 civarında ya da daha önce Roma kentinden şöyle yazmıştı:

“Tanrı'nın yabancı bir ülkede yaşayan hizmetkârları olduğunuzu biliyorsunuz. Çünkü sizin kentiniz bu kentten çok uzaktadır. Öyleyse, eğer gelecekte yaşayacağınız kentinizin hangisi olduğunu biliyorsanız, neden burada arazi alıyor, pahalı hazırlıklar yapıyor ve evler ve işe yaramayan bina sayılarını arttırıyorsunuz? Bu kentte bu tür hazırlıklar yapan biri kendi kentine dönemez. ...Bütün bunların başka birine ait ve başka birinin yetkisi altında olduğunu anlamıyor musunuz? ...Öyleyse dikkat edin. Yabancı bir ülkede yaşayan biri olarak, kendiniz için sadece yeterli olandan daha fazla bir hazırlık yapmayın. Ve bu kentin efendisi yasına itaatsizlik ettiğiniz için sizi kovmaya geldiğinde bu kentten ayrılmaya hazır olun.”¹

Orta Doğu'da yaşayan Tatian, İ.S. 160 yılında Hristiyanlığı savunmuştur. Hristiyanlar'ı savunarak yazarken şöyle bildirmiştir: “Ben kral olmayı istemiyorum. Zengin olmak endişesi içinde değilim. Askeri emirler altında olmak istemiyorum. Zinadan tiksiniyorum. Paraya doymaz bir sevgim olmadığından denizlere açılmaya yönelmiyorum. Başa konan bir çelenk kazanmak için mücadele etmiyorum. Şöhret için çılgınca bir arzum yok. Ölümü küçümsüyorum... ..Dünyadaki deliliği ret ederek dünyaya karşı ölümlü! Tanrı için yaşayın!”²

İskenderiyeli Klement, Mısır'ın İskenderiye kentindeki kilisede bir Hristiyan öğretmendi. İ.S. 195 sıralarında yazdıkları ilk Hristiyanlar'ın politika, vatanseverlik ve bu dünyanın olaylarından bir kopukluğu dile getirir. Şöyle yazdığı zaman ilk Hristiyanlar'ın ruhunu özetlemişti: “Bizim yeryüzünde bir ülkemiz yok. Bu yüzden dünyasal mal mülkleri hor görebiliriz.”³

Tertulyan, İ.S. 195 ila 212 arasında, Kuzey Afrika'daki Kartaca kentindeki kilisenin bir üyesi olan ateşli bir yazardı. O çağda yaşayan diğer Hristiyanlar gibi, o da, Hristiyanlar'ın etraflarındaki politika ve devlet işlerine hiçbir ilgileri olmadığına tanıklık etmişti:

“Bizim içimizde yücelik ve onur peşinde koşmakla ilgili her türlü gayret ölüdür. Bizi mitinglerinize katılmaya yönelten hiçbir neden yok. Devlet işleri bizim için yabancısıdır. Biz tüm toplumları kapsayan bir milletler topluluğunu kabul ediyoruz. Tüm gösterilerinizi ret ediyoruz. ...Aramızda, sirklerin çılgınlığı, tiyatroların belden aşağı edebiyatı, arenaların gaddarlıkları ya da güreş meydanlarının yararsız idmanları ile ortak bir şey söylenmez, görülmez ya da duyulmaz. Biz sizin zevk aldığınız şeylerden zevk almadığımız için neden bize kızılıyorsunuz?”⁴

Tertulyan, Hristiyan dostlarına hitaben şöyle yazmıştı:

“Sizlere gelince, siz bu dünyada yabancısınız, göksel kent olan Yeruşalim’in vatandaşlarıdır. Elçi, bizim cennetin vatandaşları olduğumuzu söyler.”⁵

Orijen kendi zamanındaki en zeki insanlardan biriydi. On yıllarca İskenderiye’deki kilisede öğretmen olarak hizmet etti. Daha sonra bir ihtiyar ya da papaz olarak atandığı Sezariye’ye taşındı. Orijen’in en değerli eserlerinden biri, Hristiyanlığın put-perest bir eleştiricisi olan Celsus’a yanıtıydı:

“Celsus ayrıca ‘yasaların korunması ve dinin desteklenmesi için sanki gerekliymiş gibi bizi ülke hükümetinde görev yapmaya’ teşvik ediyor. Ancak bizler her devlette Tanrı Sözü tarafından kurulan bir başka ulusal organizasyonun varlığını görüyoruz. Ve sözde güçlü ve yaşamları kusursuz olanlara kiliseleri yönetmelerini öğütüyoruz. ...Hristiyanlar’ın devlet memurlarından uzak durmalarının amacı kamu görevinden kaçmak değildir. Bunun yerine, insanların kurtuluşu için kendilerini Tanrı’nın kilisesinde daha ilahi ve gerekli bir hizmete saklamak istemeleridir.”⁶

Cyprian, İ.S. 250 yılı yakınlarında Kartaca episkoposu olarak görev yaptı. Ondaki geriye diğer Hristiyanlar ve kiliselerle epey mektuplaşma kalmıştır, bunlar bize, onun yaşadığı zamandaki Hristiyanlar’ın inançlarını daha iyi anlamamız için değerli bilgiler sağlar. Diğer Hristiyanlar’ın söylediklerini destekleyerek şöyle yazmıştır: “Bu dünyadan vazgeçtiğimizi ve bu arada dünyada misafirler ve yabancılar olarak yaşadığımızı her zaman hatırlamalıyız.”⁷

Karşı Koymamak

İlk Hristiyanlar kendilerini devlet ve bu dünyanın diğer işlerinden uzaklaştırmakla kalmamış aynı zamanda İsa'nın karşı koymama hakkındaki öğretilerini harfiyen yerine getirmişlerdir. Aşağıda daha önce aktardığımız bazı yazarlardan örnek alın-
tılar veriyorum:

İskenderiyeli Klement, "Hristiyanlar'ın günahların suçunu düzeltmek için şiddet kullanmalarına izin yoktur" diye yazmıştır.⁸

Tertulyan, "Kışkırtanla kışkırtılan arasında ne fark vardır?" diyerek bunu onaylamıştır. Aradaki tek fark, birincisinin kötülüğü ilk yapan, ikincisinin de kötülüğü daha sonra yapan olduğudur. Rab'bin önünde ikisi de bir insanı incittiklerinden ötürü suçlanmış olarak durur. Çünkü Tanrı her kötülüğü yasaklar ve kınar. Kötülük konusunda sıralama gözetilmez. ...Buyruk mutlaktır: Kötülüğe kötülükle karşılık verilmez.⁹

Tertulyan yine şöyle yazmıştır: "Rab o günde, halkını koyun gibi kurtaracaktır. ...Kimse ellerinde silahlarla savaşta ölenlere ya da kaba kuvvete kaba kuvvetle karşılık verenlere "koyun" adını vermez. Bu isim, kendini korumak için savaşanlara değil, sadece kendi görev yerlerinde kalıp sabırla kendilerini teslim edenlere verilir."¹⁰

Dördüncü yüzyılın ilk kısmında yazan iyi eğitilmiş bir Hristiyan olan Lactantius, "Böylesine Tanrı yolundan uzak şeylere katlanırken sözle bile karşı koymayız. Bunun yerine öç almayı Tanrı'ya bırakırız" demişti.¹¹ Ve yine, "Hristiyan kimseyi incitmez. Başkalarının malını mülkünü arzulamaz. Hatta kendi malı mülkü, şiddet yoluyla kendisinden alınırsa onları savunmaz bile. Çünkü kendisine yapılan kötülüklere sabırla katlanmayı

bilir” de demişti.¹² Ve, “Bize kötülük edenlere karşı koymuyoruz, çünkü onlara teslim olmamız lazım” demiştir.¹³

Daha önce sözünü etmediğim ilk Hristiyanlar’dan bir başkası da Athenagoras’tır. Hristiyanlığı savunarak İ.S. 175’de şöyle yazmıştı: “Yumruğa yumrukla karşılık vermemeyi ve mallarımızı zorla elimizden alıp bizi soyanları mahkemeye vermemeyi öğrendik. Sadece o kadar da değil, bir yanağımıza vuranlara öbür yanağımızı sunmayı da öğrendik.”¹⁴

Ordudaki Hristiyanlar

Herhangi bir Hristiyan’ın İ.S. 170 yılından önce Roma ordularında askerlik yaptığıyla ilgili olarak Hristiyan yazılarında da, seküler Roma yazılarında da bir kanıt bulunmamaktadır. Ancak ilk kilisenin savaşı ve öldürmeyi kınamasına karşın, tarihin tanıklığı İ.S. 170’den sonra Roma ordusunda bazı Hristiyanlar olduğunu gösteriyor. Bazı yazarlar bu gerçeğe işaret etmiştir ve buna dayanarak ilk Hristiyanlar’ın hiç de savaşa karşı olmadıklarını söylemeye çalışmışlardır. Ancak, ilk Hristiyan yazarların hepsinin tanıklığı, tüm Hristiyanlar’ın adam öldürmeyi ret ettiği olduğundan, bu, tarihin dürüst bir sunumu değildir.

Peki, bu görünürdeki çelişkiyi nasıl çözeceğiz? İ.S. 200 yılında Hippolytus tarafından derlenen *The Apostolic Tradition* (Elçisel Gelenekler) adlı ilk Hristiyan eser bu konuya ışık tutar. Hippolytus, kilisenin vaftiz olmak isteyenler konusunda ne yapması gerektiğini tanımlarken şöyle bildirir: “Devlet yetkisine sahip bir askere, adam öldürmemesi ve eğer öldürmesi emredilirse bunu yapmayı ve ayrıca da ant içmeyi ret etmesi öğretilmelidir. Eğer bunlara razı olmazsa vaftiz isteği ret edilmelidir. Mor giyen bir komutan ya da kamu yetkilisi ya işinden istifa etmeli ya da vaftiz isteği ret edilmelidir. Vaftiz için başvuran biri ya da bir

inanlı, asker olmayı istiyorsa, ret edilmelidir çünkü Tanrı'yı hor görmüştür."¹⁵

Yani öyle gözüküyor ki, İ.S. 170 civarlarında, kilisenin genel politikası şuydu: Eğer bir asker Mesih'e iman ettiyse, vaftiz olmak için orduyu bırakması gerekmemektedir. Bunun yerine hiçbir zaman kılıcını kullanmamayı ya da ant içmemeyi kabul etmelidir. Ancak eğer sivil bir Hristiyan orduya kendi isteğiyle katılırsa ya da askerliği bitmiş bir asker, orduya gönüllü olarak dönerse, o kişi kiliseden çıkarılıyordu. Dördüncü yüzyıl kadar geç bir zamanda bile, kilisenin genel politikası hâlâ böyleydi.¹⁶

Kilise, yeni iman etmiş askerlerin vaftiz olabilmesi için önce orduyu bırakmalarını neden talep etmemiştir? Çünkü bir asker normalde orduya 25 yıllığına katılırdı. Genelde ordudan ya ölerек ya da görevini tamamladığında ayrılabilirdi. Kılıcını kullanmadan orduda kalması günümüzde bizim düşündüğümüz kadar zor değildi. Roma İmparatorluğu'nun, Hristiyanlığın ilk dönemlerinde görece barış içinde olduğu hatırlanmalıdır. Bu yüzden, bir Hristiyan'ın bütün hayatını orduda geçirdiği halde kendisinden hiçbir zaman kan akıtma ya da şiddet uygulama talep edilmemesi mümkündü. Hatta askerler, Hristiyanlığın ilk zamanlarında öncelikle kamu huzurunu sağlamak ve yol, kent surları ve köprüler inşa etmek gibi mühendislik kapasitelerinde hizmet ediyordu.

Hristiyanlar'ın orduda olmasıyla ilgili ilk kayıtlar (yaklaşık olarak İ.S. 170), özellikle Hristiyanlar'ın kılıçlarını kullanmayı ret ettiklerini, bunun yerine sadece dua ettiklerini bildirir. Tanrı bir sağanak yağmur yollayıp istilacıların savaş olmadan geri çekilmelerini sağlayarak onların dualarını yanıtlamıştı.¹⁷

Lütfen şunu bilin ki, ilk kilisenin İ.S. 170 yılından sonra yeni iman eden askerlere karşı tutumunun doğru olduğunu

değil, sadece savaşı kabul ya da karşı koyma konusundaki reddi temsil etmediğini söylüyorum.

Egemenlikler Çatıştığında

Tanrı'nın Egemenliği bu dünyadan olmadığından, çoğunlukla bu dünyanın krallıklarıyla çatışır. Petrus ve elçiler gibi, ilk Hristiyanlar da, bunu isteyen Sezar bile olsa, İsa'nın herhangi bir buyruğuna karşı gelmeyi ret etti.

Orijen şöyle yazmıştır: “Ya doğanın yasası, yani Tanrı'nın yasası, yazılı yasaya aykırı bir şey buyuruyorsa? Mantık bize yazılı yasaya veda edip kendimizi Yasayı Veren Tanrı'ya teslim etmemizi söylemez mi? Bunu yaptığımızda tehlikeler, çok ağır işler ve hatta ölüm ve şerefimizin lekelenmesini bile göğüslememiz gerekse de, durum böyledir.”¹⁸

Lactantius şöyle eklemiştir: “İnsanlar bize Tanrı'nın yasasına ve adalete aykırı davranmamızı buyurdıklarında tehditleri ya da verecekleri cezalar bizi caydırmamalıdır. Çünkü biz Tanrı'nın buyruklarını insanların buyruklarına tercih ederiz.”¹⁹

Kısaca, karşı koymamak ve dünyadan ayrılmak, Hristiyanlığın tarihsel uygulamalarıydı.

III. KISIM

TANRI'NIN EGEMENLİĞİ'NİN MÜJDESİ NEDİR?

17

İSA'NIN ÖĞRETİLERİNDEKİ KURTULUŞ YOLU

İsa, “Göksel egemenliğin bu Müjdesi bütün uluslara tanıklık olmak üzere dünyanın her yerinde duyurulacak. İşte o zaman son gelecektir” diye peygamberlik etmiştir (Matta 24:14). Tanrı'nın Egemenliği'nin önemli değerleri ve buyruklarının bazılarından söz ettik. Ama Tanrı'nın Egemenliği'nin Müjdesi tam olarak nedir?

Egemenliğin Müjdesi temelde tarihsel Hristiyan inancıdır. Birinci yüzyıldaki Hristiyanlar'ın inandığı, uyguladığı şeylerdir. Egemenlik Müjdesi, İsa ve elçilerinin her konuda söylediklerini bir bütün olarak kabul eder. Kendi görüşlerini haklı göstermek için ayet bulmayı temel almaz, Kutsal Yazılar'ın dışında olan herhangi bir şeye dayanmaz.

Büyük bir olasılıkla “Romalılar'a Mektup'taki kurtuluş yolu”nu duymuşsunuzdur. Bakın, Egemenliğin Müjdesi de, bir bakıma, “İsa'nın öğretilerindeki kurtuluş Yolu”dur. Temel inançları, Pavlus'un yazıları değil, İsa'nın Kendisinin doğrudan verdiği öğretilerdir. Pavlus'un yazılarının Kutsal Ruh tarafından

esinlendirildiği kesindir ve bu yüzden de hatasız ve doğrudurlar. Ama Pavlus, yepyeni bir müjde başlatmak yerine, İsa'nın temel öğretilerinin üzerine bina ediyordu. Buna tezat olarak, günümüzün popüler teolojisi olan kolay inanma müjdesi Pavlus'la başlar. Ve Pavlus'un mektuplarının metin çerçevesini görmezden gelecek Pavlus'u öyle bir şekilde yorumlar ki, İsa'nın öğretileri kabul edilmiş doktrinlere aykırı hale gelir.

“Haydi ya! Artık çok ileriye gittin” diye düşünüyor olabilirsiniz. “Modern teoloji İsa'nın öğretilerini nasıl kabul edilmiş doktrinlere aykırı bir hale getiriyor?” Bakın, günümüzde Kutsal Kitap'a inanan kiliselerin çoğuna gidip şöyle bir vaaz verseydim acaba ne olurdu?

- ◆ Ama siz başkalarının günahlarını bağışlamazsanız, sizin her gün işlediğiniz günahlar da bağışlanmaz” (Matta 6:15).
- ◆ Bir insanın kurtulması için İsa'nın öğretilerine göre **yaşaması** lazımdır (Matta 7:24,25).
- ◆ Eğer açları doyurmaz, fakirleri giydirmezsek cenneti görmeyeceğiz (Matta 25:32-46).

Müjdeci kiliselere gidip bunları vaaz etseydim çoğunun bana kâfir diyeceklerini biliyorum. Ama Egemenlik Müjdesi şöyle der: “Ben İsa'ya iman edebilirim! O'nun sözünü yerine getireceğine güvenebilirim.” Bu bir Hristiyan için kulağa herkesçe bilinen bir gerçek gibi gelebilir. Buna karşın, günümüzdeki popüler teolojik sistemlerin çoğu, bir Hristiyan'ın İsa'ya iman etmemesini talep eder.

Egemenliğin Merkeziliği

Egemenliğin Müjdesi, çoğu teolojik sistemden farklı olarak, insanın kişisel kurtuluşunu değil, Tanrı'nın Egemenliği'ni merkez

alır. Kurtuluşu egemenlikten ayıramayız. Eğer İsa'nın egemenliğine adanmış değilsek, İsa'nın Kendisine de adanmış olamayız.

Aslında Kutsal Yazılar'ın bütünü bu egemenliği bekler. Tanrı, başlangıçtan itibaren özel bir egemenlik kurmayı amaçlamıştır. Hatta, Eski Antlaşma döneminde de bununla ilgili peygamberlikler vermiştir. Bu Eski Antlaşma peygamberliklerinin en önemlilerinden biri Yeşaya'nın ikinci bölümünde yer alır:

“RAB'bin Tapınağı'nın kurulduğu dağ, son günlerde dağların en yücesi, tepelerin en yükseği olacak. Oraya akın edecek ulusların hepsi. Birçok halk gelecek, 'Haydi, RAB'bin Dağı'na, Yakup'un Tanrısı'nın Tapınağı'na çıkalım' diyecekler, 'O bize kendi yolunu öğretsin, biz de O'nun yolundan gidelim.' Çünkü yasa Siyon'dan, RAB'bin sözü Yeruşalim'den çıkacak RAB uluslar arasında yargıçlık edecek, birçok halkın arasındaki anlaşmazlıkları çözecek. İnsanlar kılıçlarını çekiçle dövüp saban demiri, mızraklarını bağcı bıçağı yapacaklar. Ulus ulusa kılıç kaldırmayacak, savaş eğitimi yapmayacaklar artık” (Yeşaya 2:2-4).

Hristiyanlar'ın çoğu, bu ayetlerin, Mesih'in yeryüzüne döndüğünden sonraki olaylardan söz ettiğini düşünür. Bunlar, o zamana da uygun oldukları halde, şimdi yerine gelmektedirler. Hatta, Mesih hizmetine başladığından beri devam etmektedirler. İsa yeryüzüne geldiğinde egemenliğini tanıtmış ve Kendisini dinleyenleri egemenliğine girmeye davet etmiştir.

Egemenliğe girmeye ilk önce sadece Yahudiler davet edilmişti. Ama sonra yol herkese açıldı ve her ulustan insan egemenliğe “akmaya” başladı. Bu egemenliğe girenler, “kılıçlarını çekiçle dövüp saban demiri, mızraklarını bağcı bıçağı yaptılar.” Artık birbirlerine karşı kılıç kaldırmadılar ve savaşı sonsuza dek unuttular.

İsa, Kendi yollarını izleyenlere bir krallık vermek için bir antlaşma yapmıştır: “Denendiğim zamanlar benimle birlikte dayanmış olanlar sizlersiniz. Babam bana nasıl bir egemenlik verdiyse, ben de size bir egemenlik veriyorum” (Luka 22:28, 29). Ve yine, “Ben nasıl galip gelerek Babam’la birlikte Babam’ın tahtına oturdumsa, galip gelene de benimle birlikte tahtıma oturma hakkını vereceğim” (Vahiy 3:21).

Egemenliğe Kimler Girebilir?

Tanrı tüm insanlara, Kendi egemenliğinin vatandaşları olabilmeleri için bir fırsat vermiştir. İnsanlığın belirli bir kısmını rastgele bir şekilde seçip onları egemenliğe girmeleri için belirleyerek geri kalanları sonsuz cezaya sevk etmemiştir. Böyle bir şeyin amacı ne olurdu? Eğer Tanrı'nın Egemenliği'nde olmak rastgele bir seçim konusu olsaydı, Tanrı herkesi egemenlikte olmak üzere seçerdi, “Çünkü kimsenin mahvolmasını istemez, herkesin tövbe etmesini ister” (II. Petrus 3:9).

Tanrı'nın sonsuz tebaasını seçmesi kesinlikle rastgele bir şey değildir. Hayır, Tanrı, egemenliğini Kendisini gerçekten seven o küçük azınlıkla doldurmayı ister. Tanrı'nın Egemenliği gerçekten O'nun yollarında yürümeyi isteyenler içindir. Ve Tanrı, egemenliğinde, sadece vaat ettiklerini yapacağına inanan insanları ister. Sadece, Kendi yasaları ve yollarının tebaası için her zaman doğru, iyi ve en iyisi olduğuna iman edenleri ister.

Peki, Tanrı, bu şartlara kimin uyduğunu nasıl belirler? Bizi deneyerek. İsa'nın yukarıdaki sözlerine dikkat ettiniz mi? “Denendiğim zamanlar benimle birlikte dayanmış olanlar sizlersiniz ve “Galip gelene...” Tanrı'nın Egemenliği'ne girenler için denenmeler ve sıkıntılar olacaktır. Pavlus bunu, “Tanrı'nın Egemenliği'ne, birçok sıkıntıdan geçerek girmemiz gerekir” diyerek dile getirmiştir (Elçilerin İşleri 14:22).

Hatta Tanrı insanlığı her zaman, Kendi sonsuz egemenliği- nin bildirilmesinin öncesinde bile denemiştir. Tanrı'nın insan- ları yarattıktan sonra yaptığı ilk işlerden biri onlara bir sınav vermek olmuştur. Tanrı Nuh'a bir gemi inşa etmesini emrederek onu sınamıştı. İbrahim'i ise, İshak'ı kurban olarak sunmasını söyleyerek sınamıştı. Kutsal Yazılar bize, "RAB doğru insanı sınar" der (Mezmun 11:5). Ve yine, "Altın ocakta, gümüş potada arıtılır, yüreği arıtansa RAB'dir" (Süleyman'ın Özdeyişleri 17:3). Ve, "Ey adil Tanrım... Sen ki akılları, gönülleri sınarsın" (Mezmun 7:9).

Üç Büyük Sınav

Tanrı, egemenliğine uygun olmayan insanları ayıklamak için üç büyük sınav kullanır.

1 Numaralı Sınav: İman. Tanrı'nın Egemenliği, yeniden doğmamış kişiler için görünmezdir. "Bir kimse yeniden doğ- madıkça Tanrı'nın Egemenliği'ni göremez" (Yuhanna 3:3). Bu yüzden, göremedikleri bir krallığa katılmayı istemek bile epey iman gerektirir. İkincisi, egemenlikle ilgili olarak vaat edilen bereketlerin çoğu gelecekte gerçekleşecektir. Bu yüzden kişi- nin, Tanrı'nın vaat etmiş olduklarını gerçekten yerine getirece- ğine iman etmesi gerekir.

İman sınavı, insanların çoğunu ayıklar. Çoğu insanın, göre- mediği bir krallığa inanacak ve kendisi öldükten sonra gerçekle- şecek vaatlere güvenecek kadar imanı yoktur.

2 Numaralı Sınav: Kendini Adamak. Daha önce de ele aldı- ğımız gibi, İsa, Kendi egemenliği için her şeyden vazgeçmemizi talep eder. Öncelikle ve nihai olarak Krallımız İsa Mesih'e ve O'nun egemenliğine sadık olmalıyız. İsa, Kendisine ve ege- menliğine sadakatimizin, anne babamız, çocuklarımız, eşimiz,

ülkemiz ve hatta kendi hayatımıza olan sadakat ve sevgimizi bile aşmasını talep eder.

İsa, Egemenliği'nde sadece şunları anlayan insanları ister: "Göklerin Egemenliği, tarlada saklı bir defineye benzer. Onu bulan yeniden sakladı, sevinçle koşup gitti, varını yoğunu satıp tarlayı satın aldı. Yine Göklerin Egemenliği, güzel inciler arayan bir tüccara benzer. Tüccar, çok değerli bir inci bulunca gitti, varını yoğunu satıp o inciyi satın aldı" (Matta 13:44-46).

İman sınavını başarıyla veren insanların çoğu, adanmışlık sınavında çuvallar. Görünmeyen bir krallığa ve sonsuz ödüllere inanmak onlara fazla bir şeye mal olmayacaksa bunlara tabii ki inanırlar. Ama sadece vaatleri temel alarak her şeyden vazgeçmek kesinlikle olmayacak bir şeydir.

Adanmışlık sınavını çok az kişi verebildiği için, mantıken egemenlikte hemen hemen kimsenin kalmadığını düşünebiliriz. Ancak İsa, birçok insanın, gereken adanmışlığı hiçbir zaman yapmadan egemenliğine gireceğini belirtmiştir. İsa öğrencilerine, "Size doğrusunu söyleyeyim, koyun ağılına kapıdan girmeyip başka yoldan giren kişi hırsız ve hayduttur" demiştir (Yuhanna 10:1). Birçok insan sembolik olarak duvarlardan atlar ve egemenlik vatandaşlığını bu yolla çalmaya çalışır.

İsa, düğün şöleni benzetmesinde de yine buna işaret etmişti. "Böylece köleler yollara döküldü, iyi kötü kimi buldularsa, hepsini topladılar. Düğün yeri konuklarla doldu. Kral konukları görmeye geldiğinde, orada düğün giysisi giymemiş bir adam gördü. Ona, 'Arkadaş, düğün giysisi giymeden buraya nasıl girdin?' diye sorunca, adamın dili tutuldu. O zaman kral, uşaklarına, 'Şunun ellerini ayaklarını bağlayın, dışarıya, karanlığa atın!' dedi. 'Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır.' Çünkü çağrılanlar çok ama seçilenler azdır" (Matta 22:10-14).

Bu yüzden iman sınavını verip de adanmışlık sınavında başarısız olanlar, iman etmeyen ve düğün davetini tamamen ret edenlerden farklı bir türdür. İmanı olmayanlar genelde İsa'nın iddial ve vaatlerini tamamen ret eder. Egemenliğin varlığına bile inanmazlar ve ona girmek için bir çabada bulunmazlar.

Ancak, adanmışlık sınavını veremeyenler, çoğunlukla İsa'nın iddia ve vaatlerine iman eden ancak İsa'nın talep ettiği adanmışlıkta bulunmayı istemeyen kişilerdir. Hatta, İsa'nın tüm şartlarını ret ederken O'nun krallık şölenu davetini kabul etmeye çalışırlar. Bunu nasıl mı yaparlar? Hiçbir şartı olmayan egemenlik davetleri dağıtan birini bulduklarından ötürü mecazi olarak duvarın üzerinden akın akın atırlar.

İsa'ya göre, sonunda egemenliğin büyük bir kısmını kapıya dayanan bu kaçaklar olacaktır. Bunlar çağrılan "çok"lardır, ama "az" olan seçilenler arasında değildırler. Bu kişiler hiçbir zaman Mesih'e ve egemenliğine adanmamışlardır. İsa'nın Kurtarıcıları olduğuna inanabilirler ama O'nu Rableri olarak gerçekten kabul etmezler.

3 Numaralı Sınav: İtaat. Bundan önceki bölümlerde, egemenlik yasalarının bazılarından söz ettim. Bu yasalar bizleri bu dünyanın değerleri ve kafa yapısından ayırır ve Tanrı'nın değerleri ve kafa yapısını benimsememize yardım eder. Ayrıca bir sınav görevi de görürler. İman ve adanmışlık sınavlarını başarıyla veren bazı inanlılar daha sonra itaatsizleşirler. Neyse ki, bu Hristiyanlar'ın birçoğu daha sonra tövbe edip egemenlik yaşamına döner.

Ancak diğlerleri, Mesih'e sevgilerini tamamen kaybeder. Artık O'na itaat etmezler çünkü artık O'nu sevmezler. Sonunda, onlar da egemenlikten ayıklanacaklardır: "İnsanoğlı meleklerini gönderecek, onlar da insanları günaha düşüren her şeyi,

kötülük yapan herkesi O'nun egemenliğinden toplayıp kızgın fırına atacaklar. Orada ağlayış ve diş gıcirtısı olacaktır” (Matta 13:41,42).

Bu yüzden, İsa'nın egemenliğinde sonunda sadece O'nun vaatlerine gerçekten inanıp şartlarını kabul edenler kalacaktır. Bunlar O'nu yeryüzündeki her şeyden daha çok seven ve hayatlarını O'nun için seve seve verecek olanlardır. İsa'nın sonsuzluğu birlikte geçirmeyi istedikleri de bunlardır.

Egemenliğin Müjdesi kısaca budur.

Kralımız'la İlişkimiz

Bundan sonraki bölümde, kişinin Tanrı'nın Egemenliği'ne nasıl girdiğini ele alacağız. Ama bunu yapmadan önce Egemenlik Müjdesi'nin özünün *ilişki* olduğunu anlamamız önemlidir. Gerekli teolojik doktrinlerin var olduğu kesindir ama teoloji, Müjde'nin özü değildir, Hristiyanlığın da *özü* değildir.

Egemenliğin vatandaşları olduğumuzda Kralımız'la sürekli bir ilişkiye gireriz. Ama bu ilişki, modern kolay inanma müjdesinin sözünü ettiği ilişkiden çok farklıdır. İsa, ne tür bir ilişki istediğini Kendisi şöyle açıklamıştı: “Ben gerçek asmayım ve Babam bağıcıdır. Bende meyve vermeyen her çubuğu kesip atar, meyve veren her çubuğu ise daha çok meyve versin diye budayıp temizler. Size söylediğim sözle siz şimdiden temizsiniz. Bende kalın, ben de sizde kalayım. Çubuk asmada kalmazsa kendiliğinden meyve veremez. Bunun gibi, siz de bende kalmazsanız meyve veremezsiniz” (Yuhanna 15:1-4).

İsa meyve vermekten söz ettiğinde ne demek ister? Aşağıda bu terimin Yeni Antlaşma'da kullanılmasının bazı örnekleri yer almaktadır.

“Ruh'un ürünüyse sevgi, sevinç, esenlik, sabır, şefkat, iyilik,

bağlılık, yumuşak huyluluk ve özdenetimdir. Bu tür nitelikleri yasaklayan yasa yoktur. Mesih İsa'ya ait olanlar, benliği, tutku ve arzularıyla birlikte çarmıha germişlerdir. Ruh sayesinde yaşıyorsak, Ruh'un izinde yürüyelim."

"Bundan böyle tövbeye yararışır meyveler verin! ...İyi meyve vermeyen her ağaç kesilip ateşe atılır. ...Ekinciye tohum ve yiyecek ekmek sağlayan Tanrı, sizin de ekeceğinizi sağlayıp çoğaltacak, doğruluğunuzun ürünlerini artıracaktır."

"Duam şu ki, sevginiz, bilgi ve her tür sezgiyle durmadan artsın. Öyle ki, üstün değerleri ayırt edebilirsiniz ve böylece Tanrı'nın yüceltilip övülmesi için İsa Mesih aracılığıyla gelen doğruluk meyvesiyle dolarak Mesih'in gününde saf ve kusursuz olasınız" (Galatyalılar 5:22-25; Luka 3:8,9; II. Korintliler 9:10; Filipililer 1:9-10).

Bunlar, İsa'nın asmasına bağlı olduğumuzda bizde yetişecek olan "doğruluk meyveleri"dir. Sözüünü ettiğimiz egemenlik değerleriyle iyi bir şekilde uyuşmaktadırlar. Ama bu meyve kendi başına, otomatik olarak büyümmez. Mesih'te kalmamız ve Baba'nın bizi budamasına izin vermemiz lazımdır. Ruh'ta yaşamayı sürdürmeliyiz. Meyve vermezsek Baba bizi Asma'dan kesip atacaktır. Egemenlik vatandaşlığının ilişkisel olmasının, Mesih'le kalmamıza ve O'na ve Babası'na boyun eğmemize bağlı olmasının nedeni de budur.

Ama Mesih'le nasıl kalırız? İsa bunun nasıl olacağını bize çok açık bir şekilde bildirmişti: "Eğer buyruklarımı yerine getirirseniz sevgimde kalırsınız, tıpkı benim de Babam'ın buyruklarını yerine getirdiğim ve sevgisinde kaldığım gibi..." (Yuhanna 15:10). Yani, İsa Mesih'te O'nu öven ilahiler söyleyerek değil, O'na itaat ederek kalırız. Peki, O'na itaat etmemeyi seçersek ne olur? İsa bize çok açık bir şekilde şöyle der: "Bir kimse bende

kalmazsa, çubuk gibi dışarı atılır ve kurur. Böylelerini toplar, ateşe atıp yakarlar” (Yuhanna 15:6).

Bu yüzden İsa ile ilişkimiz, gerçek ya da hayali, sadece herhangi bir ilişki değildir. İtaatkâr bir sevgi ilişkisidir. Aslında “itaatkâr bir sevgi ilişkisi” sözü gereksiz fazlalık içerir. Çünkü O'na itaat etmeden O'nu sevmek imkânsızdır. O'nu ne kadar sevdiğimizi herkesin önünde sözlerle bildirebiliriz ama itaat olmadan bunlar boş sözlerdir. Çünkü O Kendisi, “Kim buyruklarımı bilir ve yerine getirirse, işte beni seven odur. Beni seveni Babam da sevecektir. Ben de onu seveceğim ve kendimi ona göstereceğim” demiştir (Yuhanna 14:21). Bu yüzden eğer İsa'ya itaat etmezsek, O'nu sevmeyiz. Bu o kadar basittir. (Bunları ben söylemedim, O söyledi!)

Sahte İtaat

İsa, günümüzde çok popüler olan sahte bir itaatten değil, gerçek itaatten söz etmektedir. O'nun gerçek buyrukları, Yeni Antlaşma'da yazılı olanlardır. Ama günümüzdeki kolayca inanma müjdesi, O'nun yazılı buyruklarını görmezden gelebileceğimizi söyler. Hristiyanlar'ın çoğu bu buyruklara, sadece öneriymiş gibi bakar. Bu, popüler müjdeye göre gerçekten önemli olan, aklımıza gelen, kişiye göre değişiklik gösteren dürtülerdir. Bunlar güya İsa'nın gerçek buyrukları, itaat etmemiz gereken buyruklardır. Ve bunlar her Hristiyan'a şahsen vahyedildiğinden, her kişi, Tanrı'nın kendisine ne yapmasını ya da ne yapmaması gerektiğini söylediğinin tek yargıcıdır.

Milyonlarca Hristiyan, gerçekte İsa'nın öğretilerini görmezden gelip onları ayaklar altına aldığı halde, Mesih'e itaat içinde yaşıyormuş gibi davranır. Hatta İsa'nın buyruklarının birçoğundan hiç hoşlanmazlar. Ama akıllarına gelen, kişiye göre değişen

dürtülere itaat ederler, böylece İsa'ya itaat ettiklerini düşünerek kendilerini kandırırlar.

İsa, peygamberlere ve Kendisine yakın olanlara tabii ki kişisel olarak yol gösterir. Ama İsa Kendisini kime göstereceğini söylemiştir? “Beni seveni Babam da sevecektir. Ben de onu seveceğim ve kendimi ona göstereceğim” (Yuhanna 14:21). Daha önce de okuduğumuz gibi, O’nu sevenler, O’nun buyruklarını yerine getirenlerdir. “En küçük işte güvenilir olan kişi, büyük işte de güvenilir olur. En küçük işte dürüst olmayan kişi, büyük işte de dürüst olmaz” (Luka 16:10). Tüm Hristiyanlar için geçerli olan temel, yazılı talimatlar konusunda sadık olamıyorsak, İsa'nın bize ayrıca özel olarak yol göstereceğini düşünmekle kendimizi kandırmaktayızdır.

Eğer asmada kalıp meyve vermiyorsak, o zaman İsa Kendisini bize göstermiyordur. Böyle bir durumda, Mesih’le sahip olduğumuzu hayal ettiğimiz özel ilişki, birçok Katoliğin Merzem ile sahip olduğunu düşündüğü ilişki kadar aldatıcıdır.

İsa'nın Buyrukları, Musa'nın Yasasının Tekrarı Değildir

Ancak İsa'nın buyruklarından söz ettiğimizde, lütfen onlara itaat ederek kırmızı kurdele almaya ya da kurtuluşumuzu kazanmaya çalıştığımızı düşünmeyin. Daha önce de söylediğim gibi, O’nun için kabul edilebilir tek ilişki, bir sevgi ilişkisidir. Bu yenden Musa'nın Yasası da değildir. İsa, o Yasa'yı, sırf daha sonra bize onun yerini alacak benzer kurallardan oluşan uzun bir liste vermek için tamamlamadı.

İsa, şöyle diyerek O’nu sevdiğimizde Hristiyan yaşamının nasıl olduğunu tanımladı: “Ey bütün yorgunlar ve yükü ağır olanlar! Bana gelin, ben size rahat veririm. Boyunduruğumu yüklenin, benden öğrenin. Çünkü ben yumuşak huylu,

alçakgönüllüyüm. Böylece canlarınız rahata kavuşur. Boyunduruğumu taşımak kolay, yüküm hafiftir” (Matta 11:28-30).

Ama böyle bir şey nasıl olabilir? İsa başka ayetlerde Kendisi için her şeyden vazgeçmemiz gerektiğini söylemiştir. Hatta, “Çarmihını yüklenip ardından gelmeyen bana layık değildir. Canını kurtaran onu yitirecek. Canını benim uğruma yitiren ise onu kurtaracaktır” de demiştir (Matta10:38-39). Bu kolay bir boyunduruğa benzemiyor.

Şimdi Egemenlik Paradoksu'na geldik. İsa'nın sözlerine, benliğe dayanan açıdan bakıldığında bunlar çelişkili gözükmektedir. Ama Ruh'ta tamamen uyum içindedirler. Egemenlik yaşamı, hiçbir zaman benlikte yaşanması tasarlanmamış bir yaşamdır. Egemenlik yaşamı yeni bir Tevrat değildir. İlişkisel olması ve Ruh'ta yaşanması tasarlanmıştır. İsa'nın boyunduruğu, ancak yaşamımızı İsa Mesih'e gömdüğümüzde kolay ve yükü hafif olabilir. Ancak bu hayatta bizi engelleyen şeylerden kendimizi ayırıp Rabbimiz'e hizmete adandığımızda yük hafif olur.

Sadece yüreklerimiz bu dünyadaki hayatın kaygı ve endişelerinden özgür olduğunda Yuhanna'yla birlikte, “Tanrı'yı sevmek O'nun buyruklarını yerine getirmek demektir. O'nun buyrukları da ağır değildir” diyebiliriz (I. Yuhanna 5:3). Buyrukları da, tek krallığımız Tanrı'nın krallığı olduğunda ve ruhumuz başka her şeyi bıraktığında kolaydır. Diğer yandan, bu dünyaya ve dünyasal mal mülkümüze, gücümüze ve özgürlüklerimize bağlı kalmayı isteyip yine de İsa'ya hizmet etmeye çalıştığımızda İsa'nın buyrukları çok ağır ve yerine getirilmesi zor olur.

18

EGEMENLİĞE NASIL GİRİLİR?

Bir kişi, sırf Amerika Birleşik Devletleri sınırlarını yasal, ya da yasa dışı yollarla geçtiği için Amerikan vatandaşı olmaz. Amerika Birleşik Devletleri, göçmenlerin vatandaşı olabilmesi için bir prosedür belirlemiştir. Temel olarak, kişinin en az on sekiz yaşında olması, beş yıldır Amerika Birleşik Devletleri'nde yasal olarak oturması, iyi ahlaklı olması, basit İngilizce okuyup yazabilmesi ve Amerikan devleti ve tarihi hakkında temel bir bilgiye sahip olması gerekmektedir. Son olarak da, başvuru sahibinin bir sadakat yemini etmesi gerekmektedir.

Benzer şekilde, kişinin Tanrı'nın Egemenliği'ne girebilmesi için de yerine getirilmesi gereken prosedürler ya da atılması gereken adımlar vardır. İlk olarak, insanların bu Egemenliğe girebilmesi için öncelikle özgür olmaları gerekir. Bunun nedeni, tüm insanlığın günah, İblis ve ölümün kölesi oluşudur. İsa bizi bu kölelikten özgür kılmak için Kendisini fidye olarak sunarak ölmüştür. Ölümüyle, İblis'i bağlamış ve kanıyla tüm inanlıları temizlemiştir. Kişi, Kutsal Yazılar'da bildirilen adımları izleyerek imanla İsa'nın akıtılmış kanından faydalanabilir.

İsa, öğrencilerini, başka insanların egemenliğe girmelerine

yardım edebilecek şekilde eğitmiştir. Elçiler, İsa'nın cennete dönmesinden kısa bir süre sonra, İsa'nın verdiği eğitimi yaşama geçirme fırsatına sahip oldular. Pentikost gününde, yeni başvuranlardan oluşan ilk grup egemenliğe girdi. Elçilerin İşleri Kitabı'nın ikinci bölümü, bunu nasıl yaptıklarını tanımlar:

“Petrus’un bu sözlerini duyanlar, yüreklerine hançer saplanmış gibi oldular. Petrus ve öbür elçilere, ‘Kardeşler, ne yapmalıyız?’ diye sordular. Petrus onlara şu karşılığı verdi: ‘Tövbe edin, her biriniz İsa Mesih’in adıyla vaftiz olsun. Böylece günahlarınız bağışlanacak ve Kutsal Ruh armağanını alacaksınız. Bu vaat sizler, çocuklarınız, uzaktakilerin hepsi için, Tanrımız Rab’bin çağıracığı herkes için geçerlidir.’ Petrus daha birçok sözlerle onları uyardı. ‘Kendinizi bu sapık kuşaktan kurtarın!’ diye yalvardı. Onun sözünü benimseyenler vaftiz oldu. O gün yaklaşık üç bin kişi topluluğa katıldı” (Elçilerin İşleri 2:37,38).

Petrus’u duyanların Tanrı'nın Egemenliği'ne girmelerini sağlayan o adımların üzerinden geçelim:

- ◆ İsa Mesih ve egemenliğinin mesajını duyup ona **iman ettiler**. Ve bu sadece yüzeysel bir inanç değildi. “Yüreklerine hançer saplanmış gibi” olmuştu.
- ◆ Ayrıca eski yaşamlarından **tövbe etmişlerdi**. Bu ne anlama geliyor? Benim sözlüğüm “tövbe”yi, “geçmiş bir davranış ya da niyetten ötürü büyük bir pişmanlık ya da memnuniyetsizlik duyarak onun hakkında fikrini değiştirmek” şeklinde tanımlıyor.¹ Demek ki, Petrus’u işitenler, nasıl yaşamak istedikleri konusunda fikirlerini değiştirmişlerdi. Yaşamlarının geri kalanının İsa Mesih’in tebaası olarak yaşamaya karar vermişlerdi.
- ◆ Suyla vaftiz olmuşlardı.

- ◆ Kutsal Ruh'u almışlardı.

Egemenliğe, bu adımları attıktan sonra girmişlerdi.

Lütfen bu kişilerin günahlarından tövbe etmeleri gerektiğine ama günahları için kefaret etmeleri gerekmediğine dikkat edin. Bizim için İsa kefaret eder. Biz kendimizi kurtarmayız. Kurtarma işini İsa yapar. Lütfen ayrıca, Petrus'u duyanların kurtuluşlarını ya da Tanrı'nın Egemenliği'ni hak etmek için yapmaları gereken hiçbir şey olmadığına dikkat edin. Buna kesinlikle layık değildiler. Kurtuluşları ve egemenlik vatandaşlıkları onlara verilen karşılıksız armağanlardı. Kendi doğruluklarıyla değil, lütufla kurtulmuşlardı.

Yeniden Doğuşun Gerçekleştirdikleri

Pentikost'ta iman edip yeniden doğan kalabalığa ne oldu? Birçok şey, birçok harika şey! Geçmişteki tüm günahları bağışlanıp yıkandı. Geçmişlerine sünger çekilip, Tanrı'nın önünde yeni bir başlangıca sahip oldular. Ayrıca yeni yaratıklar olarak yeniden doğdular. Yani, doğüstü, ruhsal bir değişim yaşadılar. Egemenliğin vatandaşları oldular. Egemenliğin bu yeni vatandaşları, İsa'nın asmasında çubuklar haline geldiler (Yuhanna 15:5). Tam o sırada ölselerdi, cennete giderlerdi.

Kurtuluşun İki Yönü

Kolay inanış müjdesine göre konu burada kapanmıştır. Bu popüler müjdeye göre, bir kişi yeniden doğduğunda, o zamana kadar işlediği tüm günahlar ve gelecekte işleyeceği her günah da bağışlanmıştır. Bu popüler müjde, kurtuluşun bir kerede gerçekleşen bir adım olduğunu bildirir. İnsanlar bir kez yeniden doğduklarında kurtuluşlarından sadece geçmiş zaman olarak söz edilebilir.

Ama bunların hiçbirini İsa söylememiştir. Kolay inanış müjdesi, Egemenliğin Müjdesi değildir. Egemenliğin Müjdesi, kurtuluşumuzun hem geçmiş, hem de bir gelecek yönü olduğunu kabul eder. Kişi bu aşamaları anlamadıkça, Egemenliğin Müjdesi'ni ya da Yeni Antlaşma'nın kurtuluş konusundaki öğretilerini hiçbir zaman anlayamaz.

Yeni Antlaşma'daki birçok ayet kurtuluştan geçmiş zaman olarak söz eder. Örneğin Kutsal Yazılar şöyle der: "Rab de her gün kurtulanları yeni topluluğa katıyordu. ...İman yoluyla, lütufla kurtuldunuz. Bu sizin başarınız değil, Tanrı'nın armağanıdır. ... Çünkü bu umutla kurtulduk" (Elçilerin İşleri 2:47, Romalılar 8:24, Efesliler 2:8).

Bu yüzden, yeniden doğduğumuzda kurtulmuş oluruz. Dünyadan çıkarılmışızdır. Tam o sırada Tanrı'nın Egemenliği'ne gireriz. O anda isimlerimiz Yaşam Kitabı'na yazılır. Pavlus, Filipililer'e yazarken emektaşlarından, "adları yaşam kitabında bulunanlar" olarak söz etmiştir (Filipililer 4:3).

Ama Kutsal Yazılar aynı zamanda kurtuluşun gelecekteki bir yönünden de söz eder. İsa, "Benim adımdan ötürü herkes sizden nefret edecek. Ama sonuna kadar dayanan kurtulacaktır" demiştir (Matta 10:22). Bu yüzden kurtuluşun gelecek bir yönü de vardır. Kurtuluşumuzun nihai olması için hayatımızın sonuna dek dayanmamız gerekir. İsa asma örneğiyle bunu yine gayet açık bir şekilde bildirir: "Ben asmayım, siz çubuklarsınız. Bende kalan ve benim kendisinde kaldığım kişi çok meyve verir. Bense hiçbir şey yapamazsınız. Bir kimse bende kalmazsa, çubuk gibi dışarı atılır ve kurur. Böylelerini toplar, ateşe atıp yakarlar. ...Bende meyve vermeyen her çubuğu kesip atar (Yuhanna 15:5,6,2).

Bu ayetler, kurtuluşun geçmiş ve gelecek olmak üzere iki yönünü gösterir. Yalnız yeniden doğmuş olanlar, kurtulmuş

olanlar bu asmanın çubukları olabilir. Bu, kurtuluşun geçmiş yönüdür. Yine de, sırf İsa'nın asmasında bir çubuk olmamız, asmada kalacağımız anlamına gelmez. Eğer itaatkâr sevgi ilişkimizi korumazsak, Baba bizi Asma'dan kesip atar. Bu yüzden kurtuluşun gelecek yönünden de söz etmeliyiz.

İsa, Sart'taki Hristiyanlar'a kurtuluşun bu gelecek yönünden ötürü şöyle demişti: “Galip gelen böylece beyaz giysiler giyecek. Onun adını yaşam kitabından hiç silmeyeceğim. Babam'ın ve meleklerinin önünde o kişinin adını açıkça anaçağım” (Vahiy 3:4,5). Bu yüzden, sırf yeniden doğduğumuzda ismimiz Yaşam Kitabı'na yazıldığı için, ismimizin orada kalacağını varsayamayız. Hatta İsa'nın Sart'taki kiliseye sözleri, onların çoğunun ismini sileceğini göstermektedir. Çünkü İsa, “Sart'ta, aranızda giysilerini lekelememiş birkaç kişi var ki, beyazlar içinde benimle birlikte yürüyecekler. Çünkü buna layıktırlar” demiştir (Vahiy 3:4).

İsa, kurtuluşun bu gelecek yönünden ötürü Tiyatira'daki Hristiyanlar'a şöyle demişti: “Ben gelinceye dek sizde olana sımsıkı sarılın. Galip gelene ve yaptığım işleri sonuna dek sürdürene ulusların üzerinde yetki vereceğim” (Vahiy 2:25,26). Kutsal Yazılar da bize, kurtuluşun bu gelecek yönüyle ilgili şöyle der:

- ◆ “Kendine ve öğretine dikkat et, bu yolda yürümeye devam et. Çünkü bunu yapmakla hem kendini hem seni dinleyenleri **kurtaracaksın**” (I. Timoteos 4:16).
- ◆ “**Dayanırsak**, O'nunla birlikte egemenlik süreceğiz. O'nu inkâr edersek, O da bizi inkâr edecek” (II. Timoteos 2:12).
- ◆ “Rab ve Kurtarıcı İsa Mesih'i tanımakla dünyanın

çirkefliğinden kurtulduktan sonra yine aynı işlere karışıp yenilirse, son durumları ilk durumlarından beter olur. Çünkü doğruluk yolunu bilip de kendilerine emanet edilen kutsal buyruktan geri dönmektense, bu yolu hiç bilmemiş olmak onlar için daha iyi olurdu” (II. Petrus 2:20,21).

Kurtulmuş olduğumuzu, yani dünyadan kurtarıldığımızı, yeniden doğduğumuzu ve asmada bir çubuk haline getirildiğimizi *bilebiliriz*. Bilemeyeceğimiz şey, hayatımızın sonuna dek sadık bir şekilde meyve vermeyi sürdürüp sürdüremeyeceğimizdir. Bunu ancak Tanrı bilir.

Yine de, Egemenlik Hristiyanları olarak sürekli endişe ve güvensizlik içinde değil, İsa'nın vermiş olduğu vaatlerin yerine gelmesini sevinçle bekleyerek yaşarız. O'nu sevmeye ve O'na itaat etmeye devam ettiğimiz süreç, İsa'nın lütfunun asmada kalmamızı mümkün kılacağını biliriz. Sade bunun yanı sıra kendimize aşırı güven duyup mağrur olmamalıyız. Rab korkumuzu da hiçbir zaman kaybetmemeliyiz. Evet, gerçek güvenliğin tadını çıkarıyoruz ama bu şartlı bir güvenliktir.

Teolojiyle Kurtuluş mu?

Kişinin kurtulabilmesi için, son iki bölümde ele aldığım çeşitli şeyleri açıkça ifade edebilmesi gerekmediğini lütfen anlayın. İsa, söylediklerimizle değil, öncelikli olarak yaptıklarımızla ilgilenmektedir. Benzetmelerinden birinde bunu açıkça bildirmiştir: “Bir adamın iki oğlu vardı. Adam birincisine gidip, ‘Oğlum, git bugün bağda çalış’ dedi. Oğlu, ‘Gitmem!’ dedi. Ama sonra pişman olup gitti. Adam ikinci oğluna gidip aynı şeyi söyledi. O, ‘Olur, efendim’ dedi, ama gitmedi. İkisinden hangisi

babasının isteğini yerine getirmiş oldu?” ‘Birincisi’ diye karşılık verdiler” (Matta 21:28-31). Önemli olan söylediklerimiz değil, yaptıklarımızdır.

İsa'nın öğretileri, en basit insanların anlayabileceği şekilde tasarlanmıştır. Onları anlamak için bir eğitim gerekmiyordu. Teolojimiz, birisinin onu anlayıp başkalarına öğretebilmesi için yıllarca çalışmasını gerektiriyorsa, ortada ciddi bir hata vardır. İsa da, elçileri de ilahiyat fakülteleri kurmamışlardır çünkü Egemenliğin Müjdesi için böyle bir şey gerekmiyordu. Egemenlik Hristiyanları ender olarak ilahiyat fakülteleri kurarlar. Ancak bunu yaptıkları her seferinde de Egemenliğin Müjdesi'ni kaybederler.

Egemenlik Müjdesi o kadar basit, karmaşık teolojiden o kadar uzaktır ki, Hristiyanlığın ilk 300 yılı boyunca aşağıdaki iman bildirisi yeterli olmuştur:

“Göğün ve yerin Yaradan'ı, her şeye gücü yeten Baba, tek Tanrı'ya ve Onun biricik Oğlu Rabbimiz Mesih İsa'ya inanıyorum. O Kutsal Ruh'tan vücut buldu ve Bakire Meryem'den doğdu. Pontius Pilatus döneminde acı çekerek çarmıha gerildi; öldü ve gömüldü; ölümler diyarına indi, üçüncü gün ölümler arasından dirildi, göğe çıktı ve her şeye gücü yeten Baba Tanrı'nın sağında *oturur*; oradan dirileri ve ölüleri yargılamak için tekrar geleceğine inanıyorum. Kutsal Ruh'a, kutsal evrensel kiliseye, kutsalların birliğine, günahların affına, ölümlerin dirilişine ve sonsuz yaşama inanıyorum.”²

Bu basit iman bildirgesi, genelde Elçilerin İman Bildirgesi olarak bilinir. İlk Hristiyanlar'ın elbette bu basit iman bildirgesinin ötesine geçen öğreti ve görüşleri de vardı. Ama Hristiyan kişinin iman etmesi gereken teolojinin bütünü buydu. Bazı Hristiyanlar daha derine inmek istiyorlarsa bunu yapabilirlerdi,

ancak kendilerini fazla ciddiye almamaları ve kendilerine bildirilenlerin ötesine gitmemeleri gerekiyordu.

Eğer Elçilerin İman Bildirgesi ilk üç yüzyıl için yeterli teoloji idiyse, onu izleyen yüzyıllar için de yeterli teolojidir. Ve günümüzde de yine yeterli teolojidir. Kurumsal Kilise, Egemenliğin Müjdesi'ni terk ettiğinde Mesih'i daha iyi anlamaya başlamak yerine, gerçek Mesih'ten git gide daha çok uzaklaştı.

19

FERİSİLER BAŞVURMASIN

Tanrı'nın gemenliğinin tam bir adanmışlık gerektirdiğinden epey söz ettim. Egemenlik, disiplinsiz ve gönülsüz olan ve bu dünyayı seven kişiler için değildir. İnsanlığın büyük çoğunluğunun egemenliğe hiçbir zaman girmeyeceğini ve egemenliğe girenlerin büyük çoğunluğunun ayıklanacağını da gördük.

Düşmüş insanların bakış açısıyla söylersek, egemenliğin vatandaşları olanlarımızın, Hristiyan olmayanlara ve dünyasal Hristiyanlar'a karşı kendimizi üstün hissetmemiz epey doğal olurdu. Egemenlik Hristiyanı'nın egemenliğin dışında olanlara yukarıdan bakması kolay olurdu.

İsa, düşmüş benliğimizin bu yatkınlığını bilerek bizi önceden uyarmıştır: "Başkasını yargılamayın ki, siz de yargılanmayasınız. Çünkü nasıl yargıyorsanız öyle yargılanacaksınız. Hangi ölçekle verirseniz, aynı ölçekle alacaksınız. Sen neden kardeşinin gözündeki çöpü görürsün de kendi gözündeki merteği fark etmezsin? Kendi gözünde mertek varken kardeşine nasıl, 'İzin ver, gözündeki çöpü çıkarayım' dersin? Seni ikiyüzlü! Önce kendi gözündeki merteği çıkar, o zaman kardeşinin gözündeki çöpü çıkarmak için daha iyi görürsün" (Matta 7:1-5).

Egemenlikte korkak ve kararsızlara yer olmadığı doğrudur. Ama oraya ait olmayan bir başka sınıf daha vardır ki, bunlar yargılayıcı ve kendilerini başlarından daha doğru ve üstün görenlerdir. İsa'nın yargılamama buyruğu, karşı koymama öğretisi kadar bağlayıcı ve devrimcidir. Ne yazık ki, İsa'nın karşı koymama ya da mammon hakkında söylediklerine itaat etmeye razı olanların çoğu, O'nun "Yargılamayın" buyruğunu kabul etmek istemez. İsa'nın her nasılsa böyle demek istemediğine kendilerini ikna etmişlerdir.

Kendi kendimizi tebrik ederek, itaat ve kutsallığımızdan ötürü kendimizi yüceltip ve kendi kutsallık düzeyimize erişmemiş olanları küçümseyip umursamayarak egemenlikte yaşamak çok daha kolaydır. Ama bunu yaptığımızda gerçekten egemenlik yaşamını sürmemekteyiz. Kendi kendimizi kandırmaktayız. İsa için, üstten baktığımız bütün o insanlardan daha iğrenç olmaktadır.

Dar Kapı

İsa'nın bize, "Dar kapıdan girin. Çünkü yıkıma götüren kapı geniş ve yol enlidir. Bu kapıdan girenler çoktur. Oysa yaşama götüren kapı dar, yol da çetindir. Bu yolu bulanlar azdır" demiş olmasına şaşmamalı (Matta 7:13,14). Sonsuz yaşama götüren yol gerçekten de dar ve zordur. Her iki tarafta da büyük uçurumlar vardır.

Bir tarafta, gevşeklik ve dünyasallık uçurumu vardır. Hristiyan olduklarını söyleyenlerin çoğu bu uçuruma düşer. Egemenlik yaşamına uymak onlar için fazla zordur. Daha kolay bir yol isterler. Aslında kendilerine İsa'nın öğretilerine gerçekten itaat etmeleri gerekmediğini söyleyecek vaiz kılığı yoktur. Aynı vaizler, onlara dünyadan gerçekten ayrı olmalarının gerekmediğini de söyler.

Dar yolun diğer tarafında Ferisilik uçurumu bulunmaktadır. Bu da kendini doğru görme uçurumudur. İlk uçuruma düşmezsek, öbürüne düşmemiz olasıdır. Egemenlik yolu, kolay bir yol değildir.

1981’de, Doğu Teksas’ta küçük bir petrol şirketinde avukat olarak çalışıyordum*. Bir gün, Austin’de Teksas Demiryolları Komisyonu ile bir duruşmamız vardı. Teksaslı olmayan birisine tuhaf gelebilir ama Teksas’ta petrol ve gaz üretimini denetleyen devlet kurumu Demiryolları Komisyonu’dur. Neyse, belirli bir gaz yatağı için kuralların değişimiyle ilgili bir duruşmamız vardı. Şirketimizin kendi helikopteri olduğundan, Austin’e uçmaya karar verdik. Oraya giderken, durup Fina’dan, aynı duruşmaya giden bir petrol mühendisi ve jeologu aldık.

Austin’deki toplantı iyi geçti. Geri dönerken, ben önde pilotla birlikte oturdum ve onun helikopteri uçuşunu seyrediyordum. Kendi kendime, “Çok zor bir şeymiş gibi gözüküyor; herhalde ben de yapabilirim” dedim. Bunun üzerine pilota, kumandayı bir süreliğine elime almama izin verip veremeyeceğini sordum, hemen kabul etti. Ne yapmam gerektiğini sordum ve o da bana gösterge panellerindeki küçük bir topu gösterdi. “Yapman gereken tek şey, o topu göstergenin ortasında tutmak” diye açıkladı. Eh, bu da yeterince kolay gözüküyordu. Bunun üzerine hazır olduğumu söyledim ve o da kumandayı bana verdi.

Ancak çok geçmeden o topu ortada tutmanın bir acemi için hiç de kolay bir şey olmadığını gördüm. Kumanda o kadar hassastı ki, en ufak bir hareket, helikopteri bir yana, hatamı düzeltmeye çalıştığımda ise öbür yana eğiyordu. Böyle böyle, ben büyük bir gayretle o küçük topu göstergenin tam ortasında

* Bakınız: Bölüm 8’de “Mahkemelerde yazarın tanıklığı”

tutmaya çalışırken Teksas semalarında zikzaklar yaparak uçtuk. Sonunda arka koltukta oturan ve midesi bulanana Finalı mühendis, "Avukatı kumandadan çekin" diye bağırdı. Pilot hemen kumandayı geri aldı. Finalı iki adamı gidecekleri yere bıraktığımızda ikisi de bana düşmanca baktı.

Bu olaydan bir ay sonra ikinci bir duruşma için yeniden Austin'e dönmemiz gerekti. Bunun üzerine Fina'ya telefon edip mühendislerinin yine bizimle uçmak isteyip istemediklerini sorduk. Kıbarca reddedip kendilerinin arabayla gidip bizimle orada buluşacaklarını söylediler. Herhalde kumandayı yine elimde almamdan korkuyorlardı!

Hristiyan yaşamını yaşamak helikopter uçurmaya çalışmaya çok benzer. Yolun ortasında durmalıyız. Bunu yapmak kolay değildir, çünkü yol dardır. Yolun sınırlarından ötürü zigzaklar yaparak ilerlememiz mümkün değildir. Zikzaklarla dünyasallığın ya da kendimizi doğru saymanın uçuşumuna düşmemeliyiz. Yolumuza dümdüz devam etmeliyiz.

Günahın Aleyhinde Konuşabilir miyiz?

İsa bizlere başkalarını yargılamamamızı söylemiş, ama günahın aleyhinde konuşmamamızı söylememiştir. Pavlus, Yakup, Petrus ve diğer Yeni Antlaşma yazarları, kilisedeki günahların aleyhinde konuştular. Bunu kendilerini doğru görerek değil, İsa'ya itaat içinde yaptılar.

Bu kitap, Hristiyanlar'a ve iman etmeyen insanlara artık pek bildirilmeyen bir müjde olan Egemenlik Müjdesi'ni bildirmek amacıyla yazıldı. Bu kitapta günümüz Kilisesi'nin birçok kusurlarına ve Kilise'nin yüzyıllar içindeki yoldan çıkışlarına işaret ettim. "Kolay inanma" müjdesinden söz ediyorum. "Egemenlik Hristiyanları" nı, sadece Hristiyan olduklarını söyleyenlerle kıyaslıyorum.

Ama bu kitabı kendini doğru sayan bir ruhla yazmadığım konusunda size güvence verebilirim. David Bercot'un da bu mesaja, okurlarından biri kadar ihtiyacı olduğunu çok iyi biliyorum. Tek duam, ben bu kitabı yazarken nasıl derinden zorladıysam, okurlarımın da onu okurken ruhsal bakımdan zorlanmasıdır. Ben gerçekten insanları yargılamıyorum ya da Mesih'le son konumlarının ne olduğunu var saymak gibi bir haddini bilmezlik etmiyorum. Buna karşın, Hristiyanlığın günümüzdeki durumu beni epey endişelendiriyor. Bu kitabı yazmamın nedeni de bu.

Aynı zamanda, okurlarımın bazılarının dünyayı sevenler, ciddi teolojik hataları savunanlar ve Mesih'in ismiyle çok büyük kötülükler yapanlardan söz ederken "Hristiyan" sözünü bile kullanmamam gerektiğini düşündüklerini biliyorum. Bu yüzden bu kitapta "Hristiyan" terimini kullandığımda, Hristiyan olduklarını söyleyenlerden bahsettiğimi tekrar açıklığa kavuşturmak istiyorum. Söz konusu kişilerin Hristiyanlıklarının gerçekliğinin sorguya açık olduğu kesindir ama bu işi İsa'ya bırakacağım.

"Egemenlik Hristiyanları" terimini, Tanrı'nın Egemenliği'nin bir vatandaşı olmak konusunda ciddi olan ve Mesih'te ita-atkâr bir sevgi ilişkisi içinde kalan Hristiyanlar'dan söz etmekte kullandığımı da açıklamalıyım. Ancak bu terimi kullanarak başka herkesin yargıya yollanacağını ima etmek istemiyorum. Tekrar ediyorum, böyle bir kararı vermek bana değil, İsa'ya bağlıdır.

Son olarak, "kilise" terimini kullanırken genelde* ismen kilise adı verilenlerden, yani kendilerine Hristiyan adını veren-

* Eğer Mesih'in gerçek bedeni kastedilmişse, bu metin çerçevesinden belli olacaktır.

lerin tümünden söz ettiğimi de açıklığa kavuşturmalıyım. İsmen Kilise olanların, gerçek Hristiyan inanlılar topluluğuyla ne kadar özdeş olduğunu İsa'nın ellerine bıraktığımı tekrar dile getirmek istiyorum.

Tanrı'nın Egemenliği'nin Diğer Yasaları

Egemenliğin şimdiye kadar incelediğimiz dört ya da beş yasaının İsa'nın daha zor öğretilerinden olduğu kesindir. Ancak bunlar Kralımız'ın bize verdiği yasaların sadece küçük bir kısmını oluşturur. İsa'nın yasaları ve öğretilerinin geri kalanı İncil boyunca yer alır. Bu diğer yasaları ele almamış olmam, onların şimdiye kadar odakladıklarımız kadar önemli olmadıkları anlamına gelmez.

Egemenlik buyruklarının en geniş tek koleksiyonu Dağdaki Vaaz'da bulunur. Eğer bir Egemenlik Hristiyanı olma konusunda ciddiyseniz, Dağdaki Vaazı yeniden okumanızı, her öğretinin üzerinde düşünüp kendi hayatınızı o öğretilere göre ölçüp değerlendirmenizi tavsiye ederim.

20

EGEMENLİK SESSİZ TUTULAMAZ

Dünyanın bizden nefret etmesine neden olacak bir şeye katıldığımız zaman sessiz kalmayı istememiz doğaldır. Neden ortalığı karıştıralım ki? Her şeyi gizli tutalım. Ama Kralımız egemenliğini bir sır olarak saklamamıza izin vermez: “Size karanlıkta söylediklerimi, siz gün ışığında söyleyin. Kulağınıza fısıldananı, damlardan duyurun” der (Matta 10:27).

Bir kişinin yeniden doğmadıkça Tanrı'nın Egemenliği'ni göremeyeceğini hatırlamalıyız. Peki, biz yeniden doğanlar onlara söylemedikçe onlar bu egemenlik hakkında nasıl bilgi sahibi olabilirler? İsa, egemenliğini dünyaya bildirmek için bir reklam şirketiyle anlaşmamıştır. Bunun yerine, iyi haberi yaymak için tüm vatandaşlarını görevlendirmiştir.

İsa vaftiz olduktan sonra gittiği çölden döner dönmez hemen vaaz vermeye başlamıştır. Neyle ilgili vaaz vermiştir? Matta bize şöyle der: “O günden sonra İsa şu çağrıda bulunmaya başladı: “Tövbe edin! Çünkü Göklerin Egemenliği yaklaştı” (Matta 4:17). İsa Celile'de seyahat ederken hiç vakit

kaybetmeden “Egemenliğin Müjdesi’ni” bildirerek çabucak başkalarını da egemenliğine katılmaya davet etti.

İsa, öğrencilerine Tanrı'nın Egemenliği'ni sadece öğretmekle kalmadı, onlara Egemenlik Müjdesi'ni başkalarına bildirmek üzere özel bir eğitim de verdi. İsa, on iki elçisini seçtikten hemen sonra onları vaaz vermeye gönderdi. Onlar neyi vaaz ettiler? “Gittiğiniz her yerde Göklerin Egemenliği'nin yaklaştığını duyurun” (Matta 10:7). İsa daha sonra yetmiş öğrenciyi eğitip onları her yere ikişer ikişer yolladı. Yine onlara, bir kente girdiklerinde şunları yapmalarını söyledi: “Orada bulunan hastaları iyileştirin ve kendilerine, ‘Tanrı'nın Egemenliği size yaklaştı’ deyin” (Luka 10:9).

İsa ölmeden önce şöyle peygamberlik etmiştir: “Göksel egemenliğin bu Müjdesi bütün uluslara tanıklık olmak üzere dünyanın her yerinde duyurulacak. İşte o zaman son gelecektir” (Matta 24:14). Elçilerine en son söyledikleri arasında şu sözler de vardı: “Bu nedenle gidin, bütün ulusları öğrencilerim olarak yetiştirin; onları Baba, Oğul ve Kutsal Ruh'un adıyla vaftiz edin; size buyurduğum her şeye uymayı onlara öğretin” (Matta 28:19,20). Yani İsa yeryüzünden ayrıldığında egemenliğin vaaz edilmesi sona ermeyecekti. Öğrencilerine egemenlik hakkında öğrettiklerinin tümünü şimdi onların başkalarına bildirmeleri gerekiyordu. Egemenliğe başka vatandaşlar da kazanmalıydılar. Tüm dünya, başka bir dünyaya ait olan bu egemenliğin ve onun tanrısal ilkelerinin müjdesini duyacaktı. Ve arkalarında Tanrı oldukça onları kimse durduramazdı!

Sadece Sessiz Durun, Biz de Sizi Rahat Bırakınız

En çok sorun yaratanın da egemenliğin bu gürültülü yönü olmasına şaşmıyoruz. Öğrenciler çölde bir vahaya çekilip orada

dünyadan uzak bir ruhsal topluluk başlatsalardı, büyük bir olasılıkla devlet yetkilileriyle aralarında bir sorun çıkmazdı. Ne de olsa, Yahudiler de, Romalı yetkililer de, Lut Gölü kıyısındaki Kümran (Esseniler) topluluğunu, Yahudiler'in bağımsızlık savaşına kadar rahatsız etmemişti. İsa'nın öğrencileri de aynı kalıbı izleseydi, huzur içinde uzun ömürler sürebilirlerdi.

Ama Kral bunu kabul edemezdi. O da eğer sessiz kalsaydı, huzur içinde uzun bir ömür sürebilirdi. Ama Baba İsa'yı dünyadan uzağa değil, dünyanın içine göndermişti. İsa da aynı şeyi Kendi öğrencilerine yapmıştı. Görevleri, egemenlik hakkındaki haberi saklamak değil, yaymaktı!

Bu yüzden Kutsal Ruh elçilerin üzerine iner inmez çıkıp İsa Mesih'i vaaz etmeye başlamışlar ve diğer Yahudiler'e O'nun egemenliğinden söz etmişlerdi. O zamana dek Yahudi yetkililer elçileri rahat bırakmıştı. Ama bu kadarı çok fazlaydı. Bu yüzden elçileri tutukladılar ve onlara insanlara İsa hakkında öğretilere bulunmaya son vermelerini söylediler. Ancak elçiler onlara korkusuz bir biçimde, "Tanrı'nın önünde, Tanrı'nın sözünü değil de sizin sözünüzü dinlemek doğru mudur, kendiniz karar verin. Biz gördüklerimizi ve işittiklerimizi anlatmadan edemeyiz" diye yanıt verdiler (Elçilerin İşleri 4:19,20). Daha sonra yetkililere, "İnsanlardan çok, Tanrı'nın sözünü dinlemek gerek" dediler (Elçilerin İşleri 5:28,29).

Yahudi yetkililer, bundan kısa bir süre sonra öğrencilerden biri olan İstefanos'u öldürdü ve bulabildikleri tüm Hristiyanlar'ı hapse atmaya başladı. Ama bu bile egemenliği yavaşlatmadı. Yeruşalim'den kaçan Hristiyanlar gittikleri her yerde Tanrı sözünü müjdeliyordu (Elçilerin İşleri 8:4). Egemenlik Hristiyanları sessiz kalamazlar! Egemenliğin müjdesi Selanik'e eriştiğinde, oradaki Yahudiler, yetkililere, "Dünyayı altüst eden

o adamlar buraya da geldiler” diye itirazda bulundular (Elçilerin İşleri 17:6).

Egemenlik Vaazları

Egemenliğin temel bir yanı da gizli tutulamamasıdır. Bildirilmesi gerekmektedir! Yeni vatandaşlar getirmeye devam etmesi gerekir. Bir egemenlik Hristiyanları grubu, susturulup tanıklık etmeye ilgisini kaybettiği her seferinde ruhsal bakımdan geriler. Artık hareket etmeyen bir ırmak gibi olur. Çok geçmeden içinde yosunlar oluşur. Ardından su acılaştır ve kötü kokar. Aynı şekilde durağan Hristiyanlar da, saldıkları kötü kokuyla Kralları'nın burununun direğini kırar.

IV. KISIM

BİR HİBRİT DOĞUYOR

21

EGEMENLİK MÜJDESİNE NE OLDU?

Şimdiye kadar İsa ve elçilerinin öğrettiklerini ve kilisenin yaklaşık üç yüz yıl boyunca İsa'nın öğretilerini harfiyen yerine getirdiğini gördük. Buna karşın bu öğretiler günümüzdeki Hristiyanlar'ın çoğu tarafından yerine getirilmiyor. Peki, arada ne oldu?

Üçüncü yüzyılın son kırk yılı boyunca (yaklaşık olarak İ.S. 260 ila 300 arasında) kilise benzeri yaşanmamış bir barış ve huzur zamanı yaşadı. Yerel bazda münferit olaylar oluyordu ancak imparatorluk genelinde bir zulüm söz konusu değildi. Bu durum, ekildiği zamandan beri şiddetli zulüm dalgaları yaşamış, yorgun, sorunlu, kuşatılmış ve eleştirilerin hedefi olan kiliseye bir bereket gibi göründü.

Ancak kilise ilk sevgisini kaybetmeye başlıyordu. Bu yüzden, İsa'nın, zulüm gördüklerinde bunun bir bereket olduğunu söylediğini unuttular. Kilise tedbiri elden bırakıp kendini sakınmaya son verdi. Hristiyanlar zulmü unutup birbirleriyle tartışıp çekişmeye başladılar. Temel konuların ötesinde teoloji,

kilise için her zaman ikincil bir konu olduğu halde, bu noktadan sonra ön plana çıktı. İmparatorluğun her tarafında teolojik savaşlar çıktı.

Hristiyanlar, İsa'nın kilisenin gücü hakkındaki, "Bilirsiniz ki, ulusların önderleri onlara egemen kesilir, ileri gelenleri de ağırlıklarını hissettirirler. Sizin aranızda böyle olmayacak. Aranızda büyük olmak isteyen, ötekilerin hizmetkârı olsun. Aranızda birinci olmak isteyen, ötekilerin kulu olsun" sözlerini de unuttu (Matta 20:25-27). Roma, Antakya ve İskenderiye gibi İmparatorluğun büyük kentlerindeki episkoposlar, herkesin hizmetkârı olmayı istemek yerine, daha çok güç elde etmek için birbirleriyle yarışmaya başladı. Roma episkoposu, kendisinin Petrus'un halefi olduğunu ve tüm diğer kiliseler üzerinde yetki sahibi olduğunu iddia etmeye başladı.

Hristiyanlar da dünyadan ayrılmışlıklarını kaybetmeye başladı. Disiplin gevşedi, özellikle de Roma'da. Hristiyanlar, ilk kez olarak devlet makamlarında yer almaya başladı. Yine de İ.S. 300 yılındaki kilise, günümüzdeki kiliselerin büyük bir çoğunluğundan çok daha fazla disiplinli ve dünyadan çok daha fazla ayırdı. Bir zamanlarki halinden büyük ölçüde geriye dönmüştü.

Sonra birden bire kırk yıllık barış dönemi son buldu ve Hristiyanlar'ın çoğu buna hazırlıksız yakalandı. İ.S. 303 yılında İmparator Diocletianus, kilisenin yaşadığı en büyük zulüm dalgasını başlattı. Her yerde Hristiyanlar'ın dua ettikleri evler yakılıp yıkılıyor ve Kutsal Yazılar ateşlere atılıyordu. Askerler, kadın erkek herkesi hapse sürükleyip onlara sapık akıllarına gelen her türlü iğrenç işkenceyi uyguluyorlardı. Bu zulüm dalgası sırasında birçok Hristiyan imandan döndüğü halde, kilise bir bütün olarak sağlam kaldı. Hristiyanlar, egemenlik konusundaki gayretlerinin

bir kısmını kaybettikleri halde, yine de Kralları için ölmeye razı idiler.

Hristiyanlar'a karşı zulüm, sekiz uzun yıl boyunca tüm şiddetiyle devam etti ama devlet kiliseyi yok edemedi. Sonunda, Tanrı'nın Egemenliği galip geldi. Bu kolay bir savaş olmadı ama Hristiyanlar İblis'e, egemenliği zor kullanarak yenemeyeceğini göstermişlerdi. Bitkin düşen İmparator Diocletianus İ.S. 311 yılında zulmü sona erdiren Hoşgörü Fermanı'nı çıkarttı. Yenildiğini kabul eden imparator, Hristiyanlar'dan kendisi için dua etmelerini istedi. Bundan sonra mevkiinden emekli oldu ve daha sonra da intihar etti. İblis yenilgiye uğratılmıştı!1

Ama gerçekten öyle mi olmuştu? Kilise, İblis'in cephanesinde bir silah daha olduğunun farkına varmamıştı. O da, hilekârlık, kurnazlıktı. İblis ve dünya, egemenliği yenemezlerse ona katılacaklardı. Ya da Hristiyanlar'ı kandırıp kendilerine katılmaya razı edeceklerdi.

Milano Fermanı

İ.S. 312'de Hristiyanlar çok iyi haber aldılar. Diocletianus'un yerine geçen ortak krallardan biri olan Konstantin, Roma'da rakibi Maxentius'u yenmişti. Bu iyi bir haberdir, çünkü Konstantin Hristiyanlar'a karşı olumlu bir tutum içindeydi. Hatta Diocletianus'un uyguladığı zulüm sırasında, Konstantin'in yönetimi altındaki bölgelerde yaşayan Hristiyanlar zulmün büyük bir kısmından korunmuştu.

İ.S. 313 yılı daha da iyi haberler getirdi. Konstantin ve imparatorluğu birlikte yönettiği kişi olan Licinius, Hristiyanlığı bütün diğer dinlerle aynı düzeye koyan yeni bir ferman çıkarttılar. Milano Fermanı olarak bilinen bu ferman şöyle diyordu: "Hem Hristiyanlar'a, hem de tüm insanlara istedikleri dini

izleme özgürlüğünü vermeye kararlıyız. Böylece var olan tüm göksel ilahi varlıkların bize ve devletimiz altında yaşayan herkese lütuf göstermesini umut ediyoruz.”² Konstantin ve Licinius’un diğer fermanları bununla da kalmıyordu. Diocletianus zamanındaki zulüm sırasında el konulan mallar sahiplerine geri verilecekti. Ayrıca zulüm sırasında yakılan ya da başka türlü yok edilen tüm ibadethaneler halktan alınan vergilerle yeniden inşa edilecekti.

Milano Fermanı Hristiyanlığı devlet kilisesi haline getirmedi. Sadece Roma İmparatorluğu’na din özgürlüğünü getirdi. Ancak bundan kısa bir süre sonra Konstantin, Roma İmparatorluğu’nun kendisinin yönettiği kısmında aktif bir Hristiyan yanlısı politikayı benimsedi. (Birlikte İmparatorluğu yönettiği Licinius, hâlâ İmparatorluğun doğu kısmının büyük bir çoğunluğunu yönetiyordu. Bütün bunlara aldanan dördüncü yüzyılda yaşayan kilise tarihçisi, Eusebius, Konstantin’in yaptıklarını şöyle tanımlar:

“Zaferli çarmanın bildirimini ululayan dindar imparator, Tanrı Oğlu’nu Romalılar’a büyük bir cesaret dolu bir tanıklıkla bildirdi. ...Gerçekten de herkes, tek bir ses ve tek bir ağızdan, Konstantin’in Tanrı’nın lütfuyla insanlığa genel bir kutsama olarak geldiğini bildirdi. ...

İmparator şahsen Tanrı’nın hizmetkârlarıyla birlikte olmayı arzuluyordu. Onlara mümkün olan en yüksek saygıyı gösterip onurlandırdı. Onları, Tanrı’nın hizmetine ayrılmış kişiler olarak hem sözleri, hem de davranışlarıyla kayırdı. Buna uygun olarak onları sofrasına davet ediyordu. ...Ayrıca onları seyahatlerinde yoldaş olarak yanına alıyor ve onlar Tanrı’nın hizmetkârları olduğu için Tanrı’nın kendisine yardım edeceğine inanıyordu.”³

Kiliseyi “Kutsamak”

Böylece birkaç yıl içinde Hristiyanlar, zulüm gören bir azınlık olmaktan çıkıp sarayın favorileri haline geldiler. Ne yazık ki, devletten gelen bu beğeni, beraberinde bağlayıcı zincirler de getirdi. Bir devlet Hristiyanlığa herhangi bir şekilde yardım etmeye karar verdiğinde, bu yardıma genelde devletin kilise üzerinde bir şekilde yetki sahibi olması eşlik eder.

Örneğin, Konstantin’in zulüm zamanında yok edilen ibadethanelerin halkın parasıyla yeniden inşa edilmesini buyurduğunu söylemiştim. Parayı devlet verdiğinden, Konstantin doğal olarak devletin yeni ibadethanelerin görünüşü hakkında söz sahibi olmaya hakkı olduğunu düşünüyordu.

Konstantin imparatorlukta Hristiyanlığı yaymayı gerçekten istiyordu. Ama kendisi yeniden doğmamış bir dünya adamıydı. Bu yüzden Hristiyanlığı insansal yollarla yaymaktan başka bir şey bilmiyordu. Artık imparator olarak kendisi Hristiyanlığı yaydığından, kiliseye daha çok kişinin geleceğinden ve Hristiyanlar’ın önceki ibadethanelerinin hepsine yetmeyeceğinden emindi. Bunun üzerine İmparatorluğun her yerindeki Hristiyan ibadethanelerinin çok daha fazla büyütülmesini talep eden bir emir verdi. Bu kadarla da kalmayıp, bu kilise binalarının inşası işini Roma bölge valilerinin denetimi altına koydu.⁴

Konstantin binaların sadece daha büyük değil, aynı zamanda daha görkemli olmasına da karar verdi. Putperest tapınakları o kadar süslüken neden Hristiyan ibadethaneleri sadece evler ya da basit binalardan oluşsundu? Tam tersi olmalı mıydı? Gerçek din, en etkileyici binalara sahip olmamalı mıydı? Konstantin bu insansal mantığı izleyerek, yeni kilise binalarının etkileyici sıra sütunları ve kubbeli tavanları olmasını

buyurdu. Birçoklarını güzel çeşmeler ve şık mermer zeminlerle süslettirdi. Konstantin, iman etmeyen birisi, bir kilise binasının önünden geçerken dışarıdaki güzelliklerden etkilenip, içerideki güzelliklerini de görmek için içeriye girmeyi istemesini arzuluyordu.

Konstantin, kiliseyi “berekletmek” için başka yollar bulmak üzere kafa yoruyordu. Çünkü kendisi kiliseyi bereketlerse, Tanrı'nın da İmparatorluğu bereketleyeceğine içtenlikle inanıyordu.

Konstantin çok geçmeden Hristiyan episkoposların ve ihtiyarlarının çoğunun fakirlik içinde yaşadığına dikkat etti. Bunun tek gerçek Tanrı'nın temsilcileri için hiç de uygun bir şey olmadığını düşündü. Bunun üzerine episkoposlar ve ihtiyarlara devlet parasından maaş vermeye başladı. Hatta kendi konutlarından biri olan Lateran Sarayı'nı Roma episkoposu ve haleflerine verdi. Konstantin aynı zamanda tüm episkoposları, ihtiyarları ve gözetmenleri vergiden ve tüm kilise binalarını da emlak vergisinden muaf tuttu. Roma vergileri epey yüksek olduğundan (ki bunlar Konstantin'in hükümdarlığı sırasında daha yükselmişti), bu vergi muafiyetleri epey yararlı olmuştu.

Ve en iyi yanı da, bu maaşlar ve vergi muafiyetleri karşılığında kendilerinden bir şey istenmemesiydi. Ya da öyle gözüküyordu.

Donatistler

Kuzey Afrika'da, Diocletianus zamanındaki zulümde ödün veren kilise önderleri konusunda kilisede bir görüş ayrılığı olmuştu. Ödün veren önderlerle tüm alakalarını kesmeye karar veren bu Hristiyanlar daha sonra Donatistler olarak tanındı. Diğerlerine Katolik adı veriliyordu. Bu ayrılığın bir sonucu olarak Kuzey Afrika'daki Kartaca'da Donatistler ve Katolikler olmak üzere iki episkopos, iki ihtiyarlar heyeti ve iki inanlı topluluğu

vardı. Her ikisi de, o kentteki meşru kilise olduğunu iddia ediyordu.

Geçmişte olsaydı, bu tartışma sadece kilise içi bir konu olmakla kalırdı. Ama Konstantin'in kiliseyi "berekletmesi" yepyeni bir sorun oluşturmuştu. Devletin verdiği dolgun maaşı hangi episkopos alacaktı? Vergi muafiyeti hangi episkoposa ve ihtiyarlar heyetine verilecekti? Devletin parasıyla yeniden inşa edilen görkemli yeni kilise binası hangi episkoposun yönetiminde olacaktı?

Konstantin hükümeti, ilk olarak Kartaca'nın meşru episkoposu olarak Katolik episkopos Caecilian'ı kabul etti. Bunun üzerine Caecilian'a devlet maaşı bağlandı ve kendisi ve altındaki tüm din adamları vergiden muaf tutuldular. Bu duruma çok kızan Donatistler, Kartaca'daki meşru kilisenin kendileri olduğunu söyleyerek Afrika'daki Romalı genel valiye yazılı şikayette bulundular. Genel vali şikayeti Konstantin'e yolladı. Ne düşüneceğini bilmeyen Konstantin, bu davayı dinlemesi için Roma episkoposunu atadı. Roma'nın gevşek episkoposu tabii ki, kendi arkadaşı olan Katolik episkopos Caecilian'ın tarafını tuttu.

Bunun adil bir mahkeme olmadığını düşünen Donatistler, Konstantin'den davalarını dinlemesi için daha tarafsız birisini atmasını istediler. Bunun üzerine Konstantin, davayı dinlemeleri için (günümüz Fransası olan) Galya bölgesinden bir episkoposlar konseyi çağırdı. Konsey, İ.S. 314 yılında Arles'te toplandı ve onlar da yine Katolikler'in tarafını tuttu. Bunun üzerine Donatistler Konstantin'e son bir kez başvurdular. Bu kez Konstantin davaya şahsen kendisi baktı ve o da Katolikler'in lehine karar verdi.

Donatist tartışması, Roma imparatorunun kilise konseyleri

toplaması ve hatta kilise konularında şahsen hakemlik etmesi için emsal oluşturdu. Kilise ve devlet arasındaki duvar büyük ölçüde yıkılmıştı. Hristiyanlar artık Tanrı'nın Egemenliği'nin işlerini bu dünyanın işleriyle karıştırmaya istekli olmuşlardı.

Yeni Episkopos Konstantin

Konstantin Hristiyanlar'ı devlette yüksek yerlere atadı çünkü devletinde Hristiyanlar yer alırsa, hükümrانlığının Tanrı tarafından kutsanacağına inanıyordu. İroni şu ki, Lactantius birkaç yıl önce şöyle demişti: “Tanrı, daha önce halefleri olduğumuz ve devamları olduğumuz Yahudiler'e yaptığı gibi, halkına [yani, Hristiyanlar'a] hem zenginlikler, hem de krallıklar vermiş olabilir. Ancak, Hristiyanlar refahın mutluluğuyla yozlaşmasınlar, lükse dalmasınlar ve sonunda Tanrı'nın buyruklarını küçümsemesinler diye başkalarının gücü ve hükümeti altında yaşamalarını ister. Çünkü atalarımız da böyle yapmıştı.”⁵

Lactantius'un bilmeden önceden bildirdiği gibi, Hristiyanlar başa geçince yozlaştılar, lükse daldılar ve sonunda Tanrı'nın buyruklarını küçümsediler.

Konstantin artık kendini “kilise dışında olanların episkoposu” olarak görüyordu. Yani, kilise episkoposları kilisedekilere çobanlık etmekle ve Konstantin de kilisenin dışında olanların ruhsal çobanı olmakla sorumluydu. Konstantin, seküler episkopos olarak, devlet yetkililerinin putlara kurban sunmasını ve gaipten haberler vermesini yasaklayan bir buyruk yayınladı.

Konstantin çok geçmeden kendini, kilisenin içinde olanların valisi ya da “evrensel episkoposu” olarak görmeye başladı.

22

TEOLOJİ EGEMENLİĞİ

İ.S. 325 yılında kilise, Tanrı Oğlu ve Babası'nın doğası konusunda ateşli bir tartışmayla karıştı. Bu tartışmanın iki ana tarafı, İskenderiye Episkoposu İskender ve aynı kentteki bir ihtiyar olan Arius idi. Kendisini bir tür evrensel episkopos olarak gören Konstantin, bu tartışmayı çözümlemek için İznik kentinde dünyanın her yerinden episkoposlar için bir konsey gerçekleştirmesini şahsen sağladı. Hatta kendisi konseye başkanlık etti.

Bu konseyde ele alınan Arian sapkınının doğası hakkında biraz arka plan bilgisi sunmak istiyorum.

“Doğa” ve “Düzen”i Anlamak

Kilise, birinci yüzyıldan beri, Baba ve Oğul hakkında bazı temel anlayışlara sahipti. Bu inançlar Kutsal Yazıları sağlam bir şekilde temel alıyordu. Kilisenin Baba ve Oğul hakkındaki tarihsel öğretilerini kavramak için kişinin “doğa” ve “düzen” arasındaki farkı anlaması lazımdır. Teolojide, “doğa” ya da “madde,” bir kişi ya da yaratığın ait olduğu öz ya da sınıftan söz eder. Tüm insanlar aynı doğa ya da maddededir. Hiçbir erkek ya da kadın başka kimseden daha az insan değildir. Ancak insanlar düzen ya

da yetki konumları bakımından birbirlerinden farklıdır. A.B.D. Başkanı, Başkan Yardımcısı üzerinde yetki sahibidir. Bu iki kişi doğa bakımından aynı olmalarına karşın, düzen bakımından farklılık gösterir.

Kilise her zaman Baba ve Oğul'un aynı doğa ya da madde- den olduğunu öğretmiştir. Oğul, Baba için yabancı olan bir şey değildir. Meleklerin doğasına sahip değildir, bunun yerine Baba ile aynı doğaya sahiptir. Hem Baba, hem de Oğul aynı derecede İlahi'dir. Oğul da, tıpkı Baba gibi, gerçek Tanrılığa sahiptir.

Ancak Baba ile Oğul arasında bir düzen ya da yetki farkı vardır. Doğa eşitliği, düzen eşitliği anlamına gelmez. Karı ve koca arasında bir hiyerarşi olduğu gibi, Üçlü Birlik içinde de bir hiyerarşik düzen bulunmaktadır. Pavlus bunu şöyle diyerek açıklamıştı: "Ama şunu da bilmenizi isterim: Her erkeğin başı Mesih, kadının başı erkek, Mesih'in başı da Tanrı'dır" (I. Korintliler 11:3). Baba, Oğul üzerinde yetki sahibidir. Oğul, Baba tarafından gönderilmiştir. Oğul, Baba'nın isteğini yerine getirir. Ve Oğul, Baba'nın sağında oturur. Bu hiyerarşik düzen değiştirilemez. Ama düzendeki bu farklılık, Oğul'un Tanrılığını hiçbir şekilde azaltmaz.

Hristiyanlar, doğa ve düzen arasındaki farkı anlamadıklarında, Üçlü Birlik'i de iyi anlamazlar. Dördüncü yüzyılda yaşayan kilise ihtiyarı Arius'un sorunu da buydu. Doğa ve düzeni karıştırmıştı. Üçlü Birlik'te bir düzen hiyerarşisi olduğundan, Arius yanlış bir şekilde doğa ya da maddede de bir hiyerarşi olduğuna inanmıştı. Bu yüzden Oğul'un Baba ile aynı doğaya sahip olmadığını savunmuştu. Bunun yerine, Oğul, meleklerle Baba arasında bir yerdedir.

Konstantin'in Çözümü

Daha önce de gördüğümüz gibi, Konstantin, bu konuyu açıklığa kavuşturmak için, İznik kentinde dünya çapında bir konsey toplamıştı. Ancak, İznik Konseyi ilk toplandığında, Arius'un destekçileri çok geçmeden tartışmayı kaybedeceklerini anladılar, çünkü sayıca azdılar. Bu noktada liberal ödünler verdiler ve söz konusu konuların doğası anlaşılamaz olduğundan kendilerine tolerans gösterilmesini istediler. Kutsal Yazılar'da bulunmayan hiçbir dil ya da ifadeyi kullanmamayı bile kabul ettiler.

Ancak Ortodoks episkoposlar, Arius ve destekçilerine sevgiyle uzanıp, Kilise'deki bu teolojik bölünmeyi sona erdirmeye çalışmak yerine, onların ödünlerini ve barışma tekliflerini küçümsemeye karşıladı. Hatta episkoposlar, iki tarafın arasını zorla, uzlaştırılmaz bir şekilde açacak bir çözüm aradılar.

Buna karşın hiçbir Ortodoks episkopos, konseyin daha önce düşünülmez bir şey olan, Kutsal Yazılar'a bir şey eklemesini önermeye razı değildi. Bu yüzden konsey çıkmazdaydı. Bu noktada, Konstantin yine Kilise'ye "yardım etmek" için işe karıştı. Episkoposların kiliseye 300 yıldır hizmet etmiş basit inanç bildirisini değiştirip ona, Baba ile Oğul'un homoousian olduğunu söyleyen homoousian yani aynı doğadan sözünü eklemelerini önerdi. Episkoposlar çok geçmeden Konstantin'in çözümünü kabul edip bu yeni inanç bildirisini kendilerine mal etti.

Ben, İznik İnanç Bildirisi'nin Mesih'in Tanrılığının ve Baba ile Oğul ilişkisinin kısa ve öz bir bildirisi olarak en iyi bildiri-lerden biri olduğunu düşünüyorum. Bu bildiri, Hristiyanlar'ın Tanrı Oğlu hakkında elçilerin zamanından Konstantin'in zamanına dek neye inandıklarını doğru bir şekilde açıklamaktadır.¹

Kilise İçin Büyük Bir Dönüm Noktası: İznik

Yine de İznik, Hristiyan tarihinde büyük bir dönüm noktası oluşturur ancak bu daha kötüye götüren bir dönümdür. Bunun nedeni, Kilise'yi Tanrı'nın Egemenliği'nden ve özgün Hristiyanlık'tan git gide daha çok uzaklaştıran dört yeni yozlaşma getirmiş olmasıdır:

1. Zulüm Görenler Zulüm Edenler Haline Gelmiştir

İznik Konseyi'nden sonra Kilise, yanlış doktrinler öğreten bölücü bir adam olan Arius'u haklı olarak aforoz etti. Hristiyanlığın ilk üç yüzyılında olsaydı konu orada kapanmış olurdu. Ancak Konstantin daha da ileriye gidip Arius'u doğup büyüdüğü kent olan İskenderiye'den, Akdeniz'in karşı yakasında olan İllirikum bölgesine sürdü. Konstantin bundan sonra Arius'un tüm yazılarının yakılmasını emretti. Ama en kötüsü, evinde Arius'un yazıları bulunan herkesin öldürüleceğini bildirmesiydi.² Episkoposlar, bu önlemleri protesto etmek yerine, takdir ettiler.

On dört yıl önce, Hristiyanlar zulüm görüyordu. Şimdi ise kendileri zulüm edenler olmuşlardı. Konstantin, bir kamu yöneticisinin en büyük görevinin "Katolik (evrensel)" inancı koruyup desteklemesi olduğuna inanmaya başladı. Kendi buyruklarına karşı olan her türlü kâfir ya da bölücü kişi, Konstantin için, inatçı bir suçludan başka bir şey değildi. Hristiyanlar'a karşı en son büyük zulmü başlatan Diokletian'ın buyruklarındaki dili neredeyse harfiyen alıp kafirleri bastırmak için çıkarılan çeşitli buyruklarda kullandı.³

Bu yeni zulüm türünün etkisi, putperest Roma İmparatorluğu'nun daha önce yaptığı her şeyden çok daha zehirliydi. Bu yeni zulüm, putperest zulmün yaptığı gibi, İsa'ya Rab ve Kurtarıcıları olarak iman eden herkesi hedef almak yerine, sadece kurumsal

Kilise'nin kâfir olarak etiketlediği kişileri hedef alıyordu. Aryanlar tabii ki kâfirdi. Ama bu onlara zulüm yapılmasını haklı kılmıyordu. Ayrıca Kilise'nin bundan sonra zulmettiklerinin birçoğu, aslında kâfir değil, gerçek Egemenlik Hristiyanları'ydı.

Bu yeni zulüm, sadece masum Egemenlik Hristiyanları'nı sıklıkla hedef almakla kalmayıp Hristiyan zulümcülerin de ellerini kana bulayıp kirletti, onları dünyanın ahlak bozukluğuna çekti. Hristiyanlar, bunu "Tanrı yolunda" bir amaç için yaparlarsa, İblis'in araçlarını kullanabileceklerini hayal etmeye başladı. Bu yeni zulüm, Kilise'nin reform geçirmesini ya da özgün paklığına geri dönmesini daha da zorlaştırdı. Bunun nedeni potansiyel reformcuların hemen kâfir diye susturulmasıydı.

İzник Konseyi, Kilise destekli zulümü başlatarak Konseyden çıkabilecek iyi şeyleri iptal etmiş oldu.

2. Kutsal Yazılar'ın Ötesine Gitmek

İzник Konseyi'nin teoloji üzerindeki etkisi, birçok bakımlardan, zulmün etkisinden bile daha ciddiydi. Bunun nedeni, İzник Konseyi'nin Ortodoksluğun Kutsal Kitap'ta yer bile almayan bir kelimeyle ilgilenmesine yol açmasıydı: homoousian. Bu Grekçe sözcük, "aynı doğadan" anlamına gelir ve daha önce de ele aldığımız gibi, Tanrı Oğlu'nun Baba'yla ilişkisini doğru bir şekilde tanımlar. Bu sözcüğün kullanılmasına bir itirazım yok.

Ancak İzник, Kutsal Kitap'ta hiçbir zaman kullanılmayan bir sözcüğü, Ortodoksluğun mihenk taşı haline getirerek bir Pandora kutusu açtı. Bunun nedeni, İzник Konseyi'nin temelde, Kutsal Yazılar'ın yetersiz olduğunu söylemesiydi. Kutsal Yazılar'da yeterli bir belirginlikte bildirilmemiş ve kendileri olmadan kurtulamayacağımız temel gerçekler olduğunu söylüyordu. Birinci İzник Konseyi'ndeki episkoposlar, Tanrı'ya güvenip

Kutsal Yazıları'nın yeterli olduğuna inanmak yerine, Aryan tartışmasını çözmek için insansal bir çözüme başvurdular. Bunun oluşturduğu meyve de, Kilise'ye Arius'un verdiği zarardan çok daha fazla zarar verdi.

Episkoposlar Kutsal Yazılar'ın ötesine geçtikleri için hemen, İznik Konseyi'nin kararının Tanrı tarafından esinlendirildiğini ve Kutsal Yazılar'a eşit olduğunu bildirmeyi gerekli gördü. Yani özel vahiy, elçilerle birlikte son bulmamıştı. İki yüz yıllık bir aralıktan sonra, Kutsal Ruh güya yeniden Kutsal Yazılar düzeyinde özel vahiy veriyordu. Roma Katolik Kilisesi ve Doğu Ortodoks kiliseleri bugüne kadar, İznik Konseyi'nin ve ekümenik olarak kabul edilen diğer konseylerin bildirilerininin Kutsal Yazılar ile aynı yetkiye sahip olduğunu kesinlikle bildirir.

Yüzyıllar geçtikçe Kilise, Hristiyanlık dogmasına, Kutsal Yazılar dışındaki bir dili git gide daha fazla ekler oldu. Hatta Kutsal Yazılar'a aykırı olan bir dil ekledi. Örneğin, dört yüz altmış yıl sonra, İ.S. 785 yılında, yine İznik'te toplanan bir başka ekümenik konsey aşağıdaki bildiride bulundu:

“Tıpkı, değerli ve yaşam veren Çarmıh şekli gibi, diğer uygun maddelerin yanı sıra, resim ve mozaiklerdeki saygıdeğer ve kutsal görüntüler de, Tanrı'nın kutsal kiliselerinde önde, kutsal kaplar ve cübbelerin üzerinde ön planda olmalıdır. ...

“Bunlar gerekli şekilde selamlanmalı ve bunlara saygılı bir şekilde tapınılmalıdır [Grekçe: *proskineo*], ancak bunlar sadece Tanrısal Doğa'ya ait olan gerçek iman tapınması değildir [Grekçe: *latría*]. Ama değerli ve yaşam veren çarmıh ve Müjdeliler Kitapları'na ve diğer kutsal objelere olduğu gibi, bunlara da antik çağlardaki dindar adetlere göre buhur ve ışıklar sunulmalıdır. Çünkü resim ve heykellere gösterilen saygı, onların temsil ettiğine geçer ve resim ve heykele tapınan o resim ve heykelde

temsil edilene tapınır. ...Böylece Mesih'te konuşan Pavlus'u ve tüm ilahi elçisel grubu ve kutsal Babalar'ı izler ve almış olduğumuz geleneklere sıkı sıkı sarılırız. ...

Saygıdeğer resim ve heykelleri selamlarız. Bunu yapmayanları anatema (lanet) altına koyarız. ...Kutsal ve saygıdeğer resim ve heykelleri selamlamayanlara anatema (lanet olsun). Kutsal resim ve heykellere put diyenlere lanet olsun.”⁴

Kutsal Yazılar ve ilk kilise, resim ve heykel kullanımını kınamıştır. Ancak artık Kilise resim ve heykel kullanmayanları kınıyordu.

3. Teoloji Hristiyanlığın Özünü Haline Geliyor

İznik Konseyi'nden sonra, Kilise, Hristiyanlığın özünün teoloji olduğunu tasavvur etmeye başladı. İnsanların, hayatlarında radikal bir değişim olmadan, sadece bir doktrinler listesini aklen kabul ederek Hristiyan olabileceğini varsaydı.

Dahası, Kilise artık Egemenlik Müjdesi'nin temel teolojisiyle tatmin olmuyordu. Bunun yerine, artık teolojinin sıradan bir Hristiyan'ın büyük bir olasılıkla kavrayamayacağı ince noktalarına odaklandı. Bu yüzden İznik, tamamen yeni bir Hristiyan türünü oluşturdu: Tanrıbilimci ya da kilise babası. Ve bu tanrıbilimcilerin ortaya çıkışından itibaren, Kilise, teolojik tartışmalardan arınmış huzur dolu bir tek yıl bile yaşamadı.

Poitiersli Hilary, “Baba'nın ve Oğul'un kısmen mi, tamamen mi benzediği, bu mutsuz zamanların tartışma konusudur. Her yıl, hayır, her ay, görünmeyen gizemleri tanımlamak için yeni inanç bildirileri hazırlıyoruz. Yaptıklarımızdan tövbe ediyor, tövbe edenleri savunuyor, daha önce savunduklarımızı lanetliyoruz. Ya başkalarının doktrinini kendimizde ya da kendimizinkini başkalarında kınıyoruz. Ve karşılıklı olarak birbirimizi paralıyoruz, birbirimizin yıkım nedeni olduk.”⁵

Dördüncü yüzyılda epey çok sayıda kilise konseyi gerçekleşti ve tanrıbilimciler arasındaki kavgalar git gide daha şiddetli oldu. Bu tanrıbilimciler, kendilerinin erdemli ve motivasyonlarının pak olduklarını ama rakiplerinin kötü ve suçlu motivasyonlara sahip olduğunu savundular. Kimse, rakibinin inançlarındaki herhangi bir hatanın masum olduğuna ya da belki de inançlarının içten olduğuna inanmaya razı değildi.

Kimse kardeşine sevgiyle yaklaşıp onun gerçeği görmesine yardım etmeye çalışmadı. Bunun yerine tanrıbilimciler sadece rakiplerinin söylediklerini çürütmeye ve onları lanetlemeye çalıştı. O zamanın seküler tarihçisi Ammianus Marcellinus'un, Hristiyanlar'ın birbirlerine olan düşmanlığının vahşi hayvanların insanlara karşı olan büyük hiddetini aştığını söylemesine şaşmamalı.⁶

İzник Konseyi'nden sonraki yüz yıl içinde Kilise, Kutsal Kitap'ı etüt etmenin artık bir insana iman konusunda doğru bir anlayış sağlamaya yeterli olmadığına inanmaya başladı. Bu yeni kilise babalarının yazılarını ve çeşitli kilise konseylerinin bildirimlerini etüt etmek de gerekiyordu. Bir insanın Tanrı yolunda olması ve Kutsal Yazıları iyi bilmesi, onun kilisede vaaz vermeye kalifiye olduğu anlamına gelmiyordu. Önemli olan, kişinin Kutsal Yazılar'ın söyledikleri hakkındaki bilgisi değil, Kilise'nin söyledikleri hakkındaki bilgisiydi.

Bu "yeni Hristiyanlığın" zehri, Kilise'nin dokusunun her elyafına işledikçe, sonunda Kilise, ne kadar Tanrı yolunda olurlarsa olsunlar, kimsenin artık Kilise'den resmi bir yetki olmadan Müjde'yi (kilise içinde ya da dışında) bildiremeyeceğini bildirdi. Ruhsat belgesi olmadan Müjde'yi bildirmek hapse atılmakla hatta ölümle sonuçlanabilecek bir suç haline geldi.

Bu yeni yasanın nedeni tam olarak Kilise'nin insanları kasten

“karanlıkta” tutmaya çalışması değildi. Bence Kilise’nin motivasyonu içtendi. Ruhsatsız vaizler, Kutsal Yazılar’ı yanlış anlayıp insanları yanlış yola sürükleyebilir ve sonsuz yaşamı kaybetmelerine neden olabilirlerdi. Ama Kilise yine, sorunları çözmek için Tanrı’nın yöntemlerine güvenmek yerine, insansal yolları kullanıyordu.

4. Kutsal Kitap’ı Tehlikeli Bir Kitap Haline Getirmek

Kilise, Kutsal Kitap dışı tanımları ve anlaşılması güç tanrıbilimi kendisine mal etmekteki istekliliğiyle Kutsal Kitap’ı tehlikeli bir kitap haline getirdi. Kilise, Kutsal Kitap’ı kendileri için okuyan Hristiyanlar’ın “gerçek” doktrine varabilmeyi ümit edemeyeceklerini hayal etti. Bu tür Hristiyanlar neredeyse kesinlikle sapkınlıklara düşerdi. Hristiyanlar artık İsa’nın çok açık bir şekilde söylediklerini dinleyemiyordu. Bunun yerine, Kilise’nin kendilerine inanmalarını söylediklerine inanmaları gerekiyordu.

Sonunda Kilise, kişinin Kutsal Yazılar’ı okuyup onlara iman etmekle ruhunu kaybedebileceğine inandığı bir noktaya geldi. Bunun sonucu olarak, Toulouse Sinodu 1229’da şöyle bir bildiride bulunan bir kilise kanunu çıkarttı: “Din adamı olmayan sıradan kişilerin Eski ve Yeni Antlaşma kitaplarına sahip olmalarına izin yoktur, sadece Kutlu Meryem’e adanmış olan ve Mezmurlar Kitabı, Katolik Dua Kitabı ya da Mezmurlar, ilahiler, ayetler ve başka okuma parçalarından oluşan bir kitaba sahip olabilirler. Ve bu kitapların halkın anlayabileceği bir şekilde, kendi ana dillerinde olmaması gerekir.”⁷

Kutsal Kitap tehlikeli bir kitap haline gelmişti. İsa ve elçilerinin sözleri her nasılsa artık eğitim görmemiş insanların okuması için güvenli değildi.

23

TANRI KURALLARI MI DEĞİŞTİRİYORDU?

On beş yıldan kısa bir dönem içinde, Hristiyanlık'ta çok büyük değişiklikler gerçekleşmişti. "Bu dünyadan olmayan" egemenlik, artık bu dünyadan olan bir krallıkla çok yakından bağlantılıydı.

Değerler, bu kadar kısa bir zaman içinde nasıl olmuş da böyle tamamen zıt bir yönde değişmişti? Kilise önderleri bu konuda neden hiçbir şey söylememişti? Bunun nedeni, önderlerin kendilerini, Tanrı'nın bütün kuralları değiştirdiğine ikna etmiş olmalarıydı. Kutsal Yazılar'ın karşı koymama, düşmanlarını sevme ve bu dünyadan olmama konusunda söylediği her şey farklı bir zaman ve farklı bir paradigma için geçerliydi.

Ne de olsa, Hristiyanlar'ın çoğu, Tanrı'nın Konstantin aracılığıyla Kilise'yi gerçekten bereketlediğini düşünüyordu. Bu yeni değişiklikleri Tanrı getiriyor sanıyorlardı. Hristiyanlar, zulmün son bulması için dua etmişlerdi ve şimdi bütün bunlar dualarına bir yanıt gibi gözüküyordu. Ama bütün bunlar gerçekten de Tanrı'dan gelen bir bereket miydi, yoksa aslında Tanrı'nın

İblis'in kiliseyi sınamasına izin verdiği bir test miydi? Dördüncü yüzyılda yaşayan Hristiyanlar bunun cevabını nasıl bilebilirdi?

Dördüncü yüzyılda yaşayan kilisenin bunu bilebilmesinin epey kolay bir yolu vardı: Yapmaları gereken tek şey, her şeyi egemenlik tarzında yapmaya devam etmektir. Mesih'in öğretilerinden bir tek noktada bile ayrılmamaları gerekiyordu. "İsa Mesih dün, bugün ve sonsuza dek aynıdır" (İbraniler 13:1). Mesih geri dönene dek, egemenliğinin yönetilme biçiminde hiçbir değişiklik olmayacaktır. Ve yasalarında da hiçbir değişiklik olmayacaktır. Eğer Konstantin, Tanrı tarafından bir bereket olarak gönderilmiş olsaydı, Kilise'nin hiçbir şekilde ödün vermesi gerekmezdi. Ve mesajını da sulandırması gerekmezdi. Hristiyanlar'ın sadece Tanrı'nın Egemenliği'ne sadık kalmaları gerekiyordu ve böyle yapsalar çok geçmeden bu imparatorun bir bereket olup olmadığını anlayabileceklerdi.

Müjde'yi Susturmak

Daha önce de belirttiğim gibi, Konstantin değişik episkopos ve papazları kendisine danışman yapmıştı. Bu da, Konstantin'in Tanrı tarafından gönderilmiş olup olmadığını sınamak için kusursuz bir fırsat sağlamıştı. Bu danışmanların Konstantin'e sadece ödün vermeden öğüt vermeleri ve sonra da bekleyip yanıtının ne olacağını görmeleri yeterliydi. Eğer Konstantin Tanrı yolundaki öğütleri ret eder ya da bunlardan ötürü öfkelenirse, o zaman programı Tanrı'dan değildi. Tanrı'nın sadık adamları, yöneticilerle her zaman açık bir şekilde konuşmuşlardır. Samuel, Natan, İlyas, Yeşaya ve Yeremya'nın örneklerine bakın. Krallara Tanrı'dan gelen gerçeği söylemekten korkmuyorlardı.

Ya da, Vaftizci Yahya'ya bakın. Yahudi din önderleri O'na gelip ne yapmaları gerektiğini sormuşlardı. Yahya kendi kendine,

“Tanrı benim hizmetimi gerçekten bereketliyor!” diye düşünebilirdi. “Bakın, şimdi Yahudi önderleri bile gelip vaazımı dinlemek istiyor. Onların destek ve yardımıyla Yahudi ulusunun tümüne erişebileceğim!” Hayır, Yahya böyle bir mantık yürütmemişti, değil mi? Bunun yerine, onları günahlarından ötürü, “Ey engerekler soyu! Gelecek gazaptan kaçmak için sizi kim uyardı? Bundan böyle tövbeye yaraşır meyveler verin” sözleriyle azarlamıştı (Matta 3:7,8).

Vaftizci Yahya, Kral Hirodes’e karşı da aynı şekilde ödün vermez bir tutum içindeydi. Hirodes, Yahya’yı Tanrı’nın gerçek bir peygamberi olarak görüyordu. Hirodes, kral olarak Yahya’ya büyük yardımlarda bulunacak bir konumdaydı. Ama Yahya Hirodes’in isteklerini yerine getirmiş ya da Hirodes’in hatırı için mesajından ödün vermiş miydi? Kesinlikle hayır. Kutsal Yazılar bize şöyle der: “Hirodes’in kendisi, kardeşi Filipus’un karısı Hirodiya’nın yüzünden adam gönderip Yahya’yı tutuklatmış, zindana attırıp zincire vurdurmuştu. Çünkü Hirodes bu kadınla evlenince Yahya ona, ‘Kardeşinin karısıyla evlenmen Kutsal Yasa’ya aykırıdır’ demişti. Hirodiya bu yüzden Yahya’ya kin bağlamıştı; onu öldürtmek istiyor, ama başaramıyordu. Çünkü Yahya’nın doğru ve kutsal bir adam olduğunu bilen Hirodes ondan korkuyor ve onu koruyordu” (Markos 6:17-20).

Yahya, bir peygamber olarak kralın desteğiyle maddi açıdan büyük bir refaha sahip olabilirdi. Ama sessiz kalmak onaylamayı ima edebilirdi ve Hirodes ve Hirodiya’yı yanlış yönlendirebilirdi. Yahya, açıkça konuşarak Hirodes’e tövbe etme fırsatı verdi. Hirodes, Yahya’yı adil ve kutsal bir adam olarak görüyordu. Hirodes Tanrı’ya hizmet etmeyi gerçekten isteseydi Yahya’nın sözlerini dinlerdi. Ama Hirodes çarmıhını taşımaya razı değildi. Ve sonunda istemeyerek de olsa Yahya’yı katlettirmişti.

Bizim Kralımız bize örneği Kendisi vermiştir. Zengin genç yönetici İsa'ya geldiğinde, İsa adamın tanıklığını saygıyla dinledi. Bundan sonra ona, 'Hâlâ bir eksikğin var' dedi. 'Neyin varsa hepsini sat, parasını yoksullara dağıt; böylece göklerde hazinen olur. Sonra gel, beni izle'" (Luka 18:22). Bunun sonucu olarak genç yönetici, İsa'nın bir öğrencisi olmadı.

Konstantin'in zamanındaki Hristiyan önderler de aynı şeyi yapabiliirdi. Konstantin'e zenginlik ve gücünden vazgeçmesini söyleyebilirlerdi. Ona, İsa'nın zengin genç yöneticiye sözlerini hatırlatabilirlerdi. Ona düşmanlarını sevip onlara iyilik yapmasını söyleyebilirlerdi. Ama böyle yapmadılar.

İlk İnanlı İmparator

İnsanların çoğu Konstantin'in ilk Hristiyan imparator olduğunu düşünse de, aslında ondan önce Hristiyanlığı kabul eden başka bir Roma İmparatoru vardı. Adı, Arap Philip'ti ve Konstantin'den önceki yüzyılda kısa bir süre imparatorluk yapmıştı. Philip, Hristiyan bir kadınla evlenmiş ve Hristiyanlığın gerçek din olduğuna iman etmişti. Eusebius bize şöyle der:

"Gordon, altı yıl Roma imparatoru olduktan sonra öldü ve yerine Philip geçti. Philip'in Hristiyan olduğu ve Paskalya'dan önceki gece inanlılarla birlikte kilisenin dualarına katılmak istediği söylenir. Ama o zamanki episkopos, onun imanını herkesin önünde bildirmesine ve günahlı sayılan ve kilisede tövbe edenlerin oturduğu yerde oturanlara katılmasına dek, içeri girmesine izin vermedi. Bunu yapmasaydı, kendisine karşı yapılan birçok suçlamalardan ötürü hiçbir zaman kabul edilmezdi. Davranışlarıyla gerçek Tanrı korkusuna sahip ve dindar olduğunu gösteren bir biçimde çabucak itaat ettiği söylenir."¹ Konstantin'in zamanındaki episkoposlar da aynı şeyi yapabilirlerdi. Ödün

vermeyerek Konstantin'i tövbe etmeye davet edebilirlerdi. Ondan sonra inancının ne kadar gerçek olduğunu öğrenirlerdi!

Uyarı İşaretlerini Görmezden Gelmek

Bir insanın kalp krizi geçirmekte olduğunu ya da geçirmek üzere olduğunu belirtebilecek birkaç uyarı işareti vardır. Bu işaretlerden bazıları, göğüste rahatsızlık verici bir baskı ya da ağrı, sol kolda ağrı ve nefes darlığıdır. Bu uyarı işaretlerini görmezden gelmek çoğu zaman insanların hayatlarını kaybetmelerine neden olur.

Konstantin'in zamanındaki Hristiyanlar da İsa'nın egemenlik hakkında verdikleri uyarı işaretlerini görmezden gelmişti: "Bütün insanlar sizin için iyi sözler söyledikleri zaman, vay halinize! Çünkü onların ataları da sahte peygamberlere böyle davrandılar." "Benim yüzümden insanlar size sövüp zulmettikleri, yalan yere size karşı her türlü kötü sözü söyledikleri zaman ne mutlu size! Sevinin, sevinçle coşun! Çünkü göklerdeki ödülünüz büyüktür" (Luka 6:26, 27; Matta 5:11,12).

Popüler olduğumuzda ve insanlar hakkımızda iyi şeyler söylediklerinde doğru yolda olduğumuzu hissetmek insanın doğasında vardır. Ama egemenlikte durum böyle değildir. Dünya hakkımızda iyi şeyler söyleyip dostumuz olmak istediğinde yanlış giden bir şeyler vardır. Ne yazık ki, dördüncü yüzyılda yaşayan Hristiyanlar, İsa'nın uyarısını tamamen unutmuş gibiydi.

24

MESİH'İN ÖĞRETİLERİ NASIL YOK OLDU?

Bundan üç yüz yıl önce, Hristiyanlar'ın Tanrı'nın Egemenliği'ne girmek için geleneksel eylem tarzlarında radikal bir değişiklik yapmaları gerekmişti. Ama şimdi, İsa'nın uyarı işaretini görmezden geldikleri için, geleneksel eylem tarzlarında bir başka değişiklik yapmalarının zamanı geldiğine ikna olmuşlardı. Tanrı'nın, Hristiyanlar'ın zulümden kurtulup dünyasal güç ve lükslerin tadını çıkartabileceği yeni bir altın çağ başlattığını düşünüyorlardı. Ama Yeni Antlaşma böyle bir altın çağ hakkında herhangi bir şey söylüyor muydu?

İşte, problem de buradaydı. Yeni Antlaşma'daki hiçbir şey bu yeni sözde altın çağ modeline uymuyordu. Bu yüzden, Kili-se'nin duruma uyacak bir Kutsal Kitap modeli bulmak için Eski Antlaşma dönemini araştırması gerekti. Kilise, rol modelini bulmak için, ileri gitmek yerine geriye, antik İsrail'e döndü. Bu, eylem tarzında geriye dönük bir değişiklikti.

Biz bu yeni modelden “Konstantinci Hibrit”¹ olarak söz edeceğiz.¹ Bu, Yeni Antlaşma teolojisi ve buyruklarını Eski Antlaşma ahlakı ve yaşam biçimine yapıştırmak için bir çabaydı. Tanrı’nın Egemenliği’ni, dünyanın egemenlikleriyle birleştirme çabasıydı. Bu hibritin bir yarısını seküler devlet, öbür yarısını da Kilise oluşturacaktı. İki yarı bir bütünü, yeni hibrit edilmiş “Tanrı’nın Egemenliği”ni oluşturacaktı.

Eski Antlaşma egemenliği, İsrail’in fiziksel sınırlarıyla aynı alanda olduğu gibi, bu yeni hibritleşmiş Tanrı’nın Egemenliği de öзде Roma İmparatorluğu’nun geniş sınırlarıyla aynı alanda olacaktı. Tanrı’nın Egemenliği artık insanların “içinde” olmayacaktı. Dokunulabilir, görülebilir bir egemenlik olacaktı. İsraililer, egemenliklerini savunmak ve Tanrı’nın düşmanlarını bastırmak için savaştıkları gibi, şimdi de Hristiyanlar aynı şeyi yapmaya çağrılıyorlardı. Konstantinci Hibrit’i kabul etmeyen Hristiyanlar, kâfir olarak yaftalanıyordu.

İmparatorun Rolü

Davut, Süleyman ve Yoşiya gibi İsrail kralları, İsrail’in tapınma ve ruhsal yaşamlarıyla yakından ilgilenmişti. Bu yüzden Roma imparatorları da artık Kilise’nin tapınma ve ruhsal yaşamına “haklı olarak karışabilecekti.” Eusebius şöyle yazmıştı: “[Konstantin] Tanrı’nın kilisesine özel bir ilgi gösterdi. Değişik bölgelerde, insanların muhakeme bakımından görüş farklılıklarına düştükleri her yerde, Tanrı tarafından atanmış bir genel episkopos gibi, vaiz sinodları topladı. Onların toplantılarında hazır bulunmaktan ve toplantılarda onlarla birlikte oturmaktan da çekinmedi. Bunun yerine, Tanrı’nın huzuruyla ilgili her konuda hizmette bulunarak onların müzakerelerine katıldı.”²

Mesih'in Öğretilerine Ne Oldu?

Bu kitabın ilk kısmında, egemenlik yasalarının bazılarına baktık. Konstantinci Hibrit altında bu yasalara ne olmuştu? Yeni Hibrit, Mesih'in öğretileri Eski Antlaşma modeline de uyduğu durumlar dışında, Mesih'in egemenlik öğretilerinin hepsine temel olarak başka anlam verdi. Hibrit'in altında, bir şey Yahudiler için yasal ise, artık Hristiyanlar için de yasal sayıldı. Bunu aklımızda tutarak, hibritleşmiş kilisenin artık zenginlik, ant içme, boşanma ve karşı koymama konularında neler düşündüğünün üzerinden kısaca geçelim.

Zenginlik. Eski Antlaşma'da, insanların yeryüzünde hazineler biriktirmesini yasaklayan bir buyruk yoktur. Bu yüzden, Hibrit'in altında da, Hristiyanlar'ın yeryüzünde hazineler biriktirmesinde bir sakınca yoktu. Hristiyanlar'ın yeryüzündeki güç dolu konumlarını korumaları ya da bunlara erişmeye çalışmaları da kabul edilir olmuştu. Hatta Kilise, insanlar arasında sınıf farklılıklarını Tanrı'nın koymuş olduğunu öğretmeye başladı. Asil bir aileden gelen birisi, bir köylü gibi yaşamamalı ve giyinmemeliydi ve bir köylü de bir asil gibi yaşamaya ve giyinmeye çalışmamalıydı.

Ant içme. Ant içme Eski Antlaşma'da yasal olduğundan, yeni Hibrit'te de yasaldı. Kilise ayrıca, kiliseye gelen kalabalıkların gerçekte yeniden doğmamış olduğunun da farkına vardı. Sözleri güvenilir değildi. Bunun üzerine Kilise kendini, ant içmeyi yeniden geçerli kılmaya zorunlu hissetti. Hatta, ant içme Roma imparatorluğunun son dönemleri ve Orta Çağ devlet ve toplumunun temel direği haline geldi.

Karşı Koymamak. Eski Antlaşma, karşı koymamayı ya da insanın düşmanlarını sevmesini öğretmiyordu, bu yüzden

Kilise de artık bunları öğretmemeye başladı. Böylece birkaç on yıl içinde Hristiyanlar, alçakgönüllü ve savunmasız olmaktan çıkıp zalim ve güçlü kişiler haline geldiler. Daha önce de ele aldığımız gibi, Konstantin'in yükselişinden önce, Hristiyanlar kendilerini putperest barbarlara karşı savunmak için ellerine kılıç bile almazlardı. Ama artık diğer Roma vatandaşlarını ve diğer Hristiyanlar'ı kesip biçmekte bir sakınca görmüyorlardı.

Boşanma. İş boşanmaya gelince durum biraz farklıydı. Bunun nedeni, Eski Antlaşma'nın boşanma hakkını sadece kocaya ve ancak bir koca karısında "yakışksız bir şey bulduğu" durumlarda verdiği idi. Bazı Yahudi öğretmenler bu yasa'yı epey liberal bir şekilde yorumladıkları halde, Kilise epey dar bir şekilde yorumladı ve bir adamın karısını sadece *porneia* için boşamasına izin verdi.

Batıda Kilise *porneia*'yı, Eski Antlaşma'da akrabalık ya da hısımlığın belirli düzeylerinde evliliği yasaklayan Levililer Kitabındaki yasalara karşı gelmek olarak yorumladı. Örneğin, bir adam kız kardeşiyle ya da dul kalmış geliniyle evlenemezdi (Levililer 18:9,15). Eski Antlaşma artık Kilise'nin modeli haline geldiğinden, Kilise, Levililer'in evlenme ile ilgili bu yasalarının çoğunu toptan Hibrit'e dahil etti. Bir adam bir şekilde Levililer'in yasalarına aykırı olan bir evliliğe girmişse karısını boşaması beklenmekteydi. (Günümüzde bundan evliliğin yasal iptali olarak söz ediyoruz.) Yüzyıllar sonra VIII. Henry, ilk karısı Aragonlu Katerin'i, ağabeyinin dul eşi olduğu için bunu temel alarak boşamak istemişti.

Bu yüzden bu sözde altın çağ, sonunda antik İsrail'e çok benzemeye başladı. Eski Antlaşma'dan yerine getirmediikleri, sadece Yahudi törenleri ve yemek içmekle ilgili yasalarıydı. Ant içmek, para pul, mal mülk biriktirmek ve devletin izin verdiği

şekilde şiddet uygulamak artık hep kabul edilir şeyler olmuştu. Ancak cinsel ahlaksızlık, fal ve büyücülüğe izin verilmiyordu çünkü bunlar Eski Antlaşma'da yasaklanmışlardı. Ve neredeyse on yedi yüzyıl sonraki günümüzde, Eski Antlaşma ahlakıyla bu aynı bağlantının varlığı, Konstantinci Hibrit'ten gelen kiliseleri tipik bir şekilde işaretlemektedir.

Tanrı'nın Planı Engellenmiş miydi?

Peki bu durum, Tanrı'nın amacının engellenmiş olduğu anlamına mı geliyor? Olaylar Tanrı'nın planladığı şekilde gitmiyor muydu? Hiç de değil. Konstantinci Hibrit durumunun bütünü, aynen Tanrı'nın olacağını bildiği şekilde gerçekleşmişti. Bütün bunlar İsa'nın egemenlik öğretileri ve benzetmelerinde zaten hep önceden bildirilmişti.

İsa, benzetmelerinden ikisinde egemenliğinin çok geniş olacağını önceden bildirmişti: "Göklerin Egemenliği, bir adamın tarlasına ektiği hardal tanesine benzer. Hardal tohumlarının en küçüğü olduğu halde, gelişince bahçe bitkilerinin boyunu aşar, ağaç olur. Böylece kuşlar gelip dallarında barınır." Ve yine: "Göklerin Egemenliği, bir kadının üç ölçek una karıştırdığı mayaya benzer. Sonunda bütün hamur kabarır" (Matta 13:31-33).

İsa aynı zamanda şunu da açıkça bildirmişti: Oysa yaşama götüren kapı dar, yol da çetindir. Bu yolu bulanlar azdır" (Matta 7:14). Ayrıca şöyle demişti: "Korkma, ey küçük sürü, çünkü Babanız, egemenliği size vermeyi uygun gördü" (Luka 12:32).

Daha önce, egemenlikteki insanların çoğunun sonunda yabancı otlar gibi ayıklanacaklarını ele almıştık. İsa, Konstantinci Hibrit'in geleceğini biliyordu. Ve bunu, O'nu ve yollarını gerçekten sevmeyenleri seçmek için bir sınav olarak kullandı.

25

HİÇ GERÇEKLEŞMEYEN ALTIN ÇAĞ

Konstantinci Hibrit'in olumsuz yanlarından epey söz ettim. Ama hiç yararlı bir yönünün olmadığını düşünmek de bir hata olur. Her şey kötü olsaydı Kilise hiçbir zaman bu "yem" in peşinden gitmezdi. Bu yüzden bu yararlı yönlerin bazılarını bakalım.

Yeni Hibrit'in getirdiği en doğrudan ve görünür değişiklik, Hristiyanlığın yasallaştırılmasıydı. Devlet Hristiyanlığı tutuyordu ve kiliseyi vergiden muaf kıldı. Ayrıca Konstantin, halkın Pazar tapınmasına katılmasını daha kolaylaştırmak için Pazar gününü resmi tatil günü yaptı. Ayrıca büyücülük ve bilinmeyenle ilgili tüm uygulamaları da yasa ilan etti.¹

Hristiyanlığın özellikle kamu alanında birden bire yükselişine klasik putperestliğin hızla gerilemesi ve sonunda yok olması eşlik etti. Konstantin, putperest tapınmalara hoşgörü gösterdiği ve (kâfirler hariç) herkesin istediği gibi tapınmasını özgür bıraktığı halde, devlet görevlilerinin devlet namına putperest sunular sunmalarını yasakladı. Ayrıca başka putperest

tapınaklar yapılması konusunda parayı kesti ve tapınaklardan bazılarını kiliselere dönüştürdü.

Konstantin, sosyal alanda, insanların istenmeyen bebekleri ölüme terk etmeleri gibi yaygın bir uygulamayı yerine getirmemeleri için fakir ailelere kamu parasından yardım sunan bir yasayı da yürürlüğe koydu. Birçok kentte zalim gladyatör yarışmalarını yasakladı, müstehcen tiyatroları kapattı ve fahişeliği yasak etti.

Konstantin aynı zamanda cariyeliği de yasakladı, zinayı cezalandırdı ve boşanmayı daha zor bir hale getirdi.²

Hibritin Karanlık Yüzü

Ben, Konstantin'in Roma toplumunu düzeltmeyi ve Tanrı için iğrenç olan şeyleri yasa dışı kılmayı gerçekten istediğine inanıyorum. Ama yeniden doğmuş bir Hristiyan değildi. Hâlâ "bu dünyadan" olan bir adamdı. Bu yüzden, işleri sadece dünyanın yöntemleriyle yapmayı biliyordu ve bunlar da sıklıkla zalim ve gaddarcaydı. Örneğin, Konstantin, cinsel saldırı ve kandırmayı daha önce olduklarından çok daha ciddi suçlar haline getirdi. Bu iyi bir şeydi. Ama bu suçlara verilen cezalar korkunçtu: Suçlanan kişinin diri diri yakılması, amfi tiyatrodaki vahşi hayvanlara parçatılması ya da boğazından aşağıya erimiş kurşun dökülmesi gibi.³

Ayrıca Konstantin ve yetkilileri, tıpkı kendilerinden önceki putperest yöneticiler gibi, rutin olarak işkence yapmayı sürdürdüler. Hatta Konstantin, zaman içinde yozlaşmış kamu parasını sarhoş bir denizci gibi harcayan zalim, otokrat bir yöneticiye dönüştü. Konstantin, müsrifliğine para yetiştirmek için halka İmparatorluğun o zamana kadar gördüğü en ağır vergileri yükledi.⁴

Güç Tutkusu

Daha önce de ele aldığımız gibi, İsa, bizi yeryüzüne bağlayan her zinciri bırakmamız gerektiğini söylemişti. Endişe etmemize neden olacak her mal varlığını, yüreklerimizin bağlanabileceği her hazineyi bırakmamız gerekmektedir. Yeryüzündeki güç de altın ve gümüş kadar bir mal varlığıdır. Zenginlik kadar, hatta daha da çok sarhoş edicidir. İnsanlar güç kâsesinden bir yudum aldıktan sonra genelde daha fazlasını ister. Çok geçmeden sahip oldukları gücü ellerinde tutmak için hemen hemen her şeyi yaparlar. Sadece o kadarla da kalmaz, eğer mümkünse güçlerini arttırmak isterler. İlk üç yüzyılda yaşayan Hristiyanlar'ın, devletteki yüksek düzeyli yetkililere, eğer Hristiyan olmak istiyorlarsa onlara görevlerini bırakmaları şartını koymalarının nedenlerinden biri de budur.

Konstantin yeryüzüne ait gücü seviyordu ve gücünü koruma arzusunda insafsızdı. Örneğin, kendisine herhangi bir eleştiri, olası rakip ve isyan hazırlığının bildirilmesi için İmparatorluğun her yerinde bir casusluk sistemi kurmuştu. Casusları, birisini Konstantin'e sadık olmamakla suçlarsa, yetkililer o kişiyi suçlamalara cevap vermesi için Milano ya da Konstantinopolis'e sürüklerdi. Yeteri kadar kanıt olmadığında, hapisane görevlileri suçlanan kişi "suçunu" itiraf edene dek ona işkence yapardı. Suçlanan kişinin Hristiyan olması hiç fark etmiyordu.

Daha önce de bildirdiğim gibi, Konstantin ve kayınbiraderi Licinius, 313 yılında birlikte Milano Bildirisi'ni çıkarttılar. Konstantin, Batı Roma İmparatorluğu'nu, Licinius ise Doğu Roma İmparatorluğu'nu yönetti. Ama Konstantin aslında bölünmüş bir İmparatorluk istemiyordu. Roma İmparatorluğu'nun bütününü yönetmek hırsındaydı. Ve Konstantin, Licinius'un da aynı hırsa sahip olmasından korkuyordu.

Bu yüzden 324 yılında Konstantin, Licinius tarafından yönetilen toprakları istila etti. Bunu Kilise önünde, Licinius'un Hristiyanlar'a yine zulüm yapmaya başladığı gerekçesiyle haklı çıkarttı.⁵ Önceki tüm diğer Roma savaşlarından farklı olarak, Hristiyan askerleri, Licinius'a karşı yapılan bu savaşta adam öldürdüler. Konstantin, Kilise'den ordusuna eşlik edip muharebe sırasında kendileri için dua edecek episkoposlar istedi. Ayrıca savaş sancağı olarak dev bir haç yaptırttı ve askerleri de bunu zaferi sağlayacak bir tılsım olarak taşıdı.⁶

Konstantin'in askerleri gerçekten de zaferli oldu ve Konstantin, Licinius'u esir aldı. Artık Roma İmparatorluğu'nun tek yöneticisiydi. Ve bütün bunları Tanrı'nın gerçekleştirdiğini ilan etti:

"Tanrı'dan faydalar almış birinin bunları en yüksek övgülerle kabul etmesi, şüphesiz kibir kabul edilemez. Bu yüzden ben, Tanrı'nın hizmetlerini gerçekleştirmek için kullandığı araçtım. Ben, O'nun iradesini gerçekleştirmek için uygun bulduğum kişiydim. ...İlahi gücün yardımı ile, hakim olan her türlü kötülüğü yok edip tamamen ortadan kaldırdım. Bu da, benim aracılığım ile aydınlanan insanlığın Tanrı'nın kutsal yasalarını uygun bir şekilde yerine getirmeye yeniden çağırılması umuduyla yapıldı. Ve ayrıca en kutlu imanımızın O'nun Yüce elinin yol gösterimi altında başarılı olup artması için oldu."⁷

Konstantin, Licinius üzerinde zafer kazandıktan sonra, kendi kız kardeşi olan Licinius'un karısı Constantia'ya, Licinius'un ömrünün geri kalanını rahat ve huzur içinde geçirmesine izin vereceği hakkında ciddi bir vaatte bulundu. Hatta bu vaadini de ant içerek onayladı. Ancak Konstantin bir ay içinde Licinius'u öldürttü.⁸ Etrafta potansiyel bir rakip olması işine gelmiyordu.

Ama potansiyel rakipler her yerde vardı. Bu yüzden Konstantin, Licinius'la durmadı. Çok geçmeden kendi oğlu Krispus'u

öldürdü. Daha sonra tahtının peşinde olabileceğini düşündüğü yeğenini öldürdü. Konstantin, ayrıca kendisine karşı komplo kurduğundan korktuğu ikinci karısı Fausta'yı bile öldürdü.⁹ Buna karşın Kilise, bu katilliklerinden ötürü Konstantin'i hiç suçlamayarak, hatta eleştirmeyerek bunları görmezden geldi.

Konstantin ölüm döşeğindeyken Roma İmparatorluğu'nu hayatta kalan üç oğlu, Konstantius, Konstans, II. Konstantin'e ve en büyük iki yeğenine miras bıraktı. Bu adamların beşi de Hristiyan'dı. Roma, bir Hristiyan imparatorluğu olmayı sürdürecekti! Buna karşın bu adamların beşi de Konstantin'in güç ihtirasını paylaşıyordu. Bu yüzden Konstantin öldükten kısa bir süre sonra, oğlu Konstantius, kendisiyle birlikte ortak yönetici olacak iki yeğenini öldürdü ve ailede onların tarafında olan erkeklerin hemen hemen hepsini katletti.

İki yeğeni ortadan kalkınca, Konstantin'in üç oğlu İmparatorluğu kendi aralarında bölüştü. Artık mutlaka huzur olacaktı çünkü bu adamlar gerçek kan bağıyla kardeşti ve ayrıca Hristiyan'dılar!

Ama yeni Hristiyanlık, gerçek egemenlik Hristiyanlığına hiç benzemeyen bir şekilde hareket ediyordu. Üç kardeşten hiçbiri de İmparatorluğun sadece üçte birine sahip olmakla tatmin olmamıştı. Çok geçmeden II. Konstantin, İmparatorluğun kardeşi Konstans'a verilen kısmını almak için İtalya'yı istila etti. Ancak II. Konstantin bu çaba sırasında öldü. Böylece özgün beş varis arasından sadece iki yönetici hayatta kalmış oluyordu. Konstans, Batı Roma İmparatorluğu'nu ve Konstantius ise Doğu Roma İmparatorluğu'nu yönetti.

Ama bu basit güç bölümü bile uzun sürmedi. Çok geçmeden Magnentius adlı bir general Konstans'ı öldürüp Batı Roma İmparatorluğu'nu ele geçirdi. Ama sadece Batı Roma

İmparatorluğu'yla tatmin olmadı. İmparatorluğun bütününe ele geçirmek amacıyla, ordularıyla birlikte, Konstantin'in hayatta kalan tek oğlu olan Konstantius'a saldırdı. Bu kez Magnentius yenildi ve Galya'ya kaçtı. Bu da Konstantius'un tek imparator olarak kalmasını sağladı.¹⁰

Ama Hristiyanlığın İmparatorluğa getireceği altın çağ neredeydi? Yeni "Hristiyan" Roma İmparatorluğu'nun ilk elli yılında, putperest Roma İmparatorluğu'nun ilk iki yüz yılında olduğundan daha fazla iç savaş yaşanmıştı. İlk putperest imparatorlar, iki yüz yıl boyunca istikrar, refah ve huzur getiren Pax Romana'yı (Roma Barışı) gerçekleştirmişti. İlk Hristiyan imparatorlar, sonsuz iç savaşlar, baskıcı vergiler ve İmparatorluğun hızla düşüşe geçip yıkılmasına neden olan bir dönemi gerçekleştirdi.

Valentinianus

Konstantius'un ölümünden sonra, Konstantin'in bir yeğeni olan Julian yeni İmparator oldu. Ailenin, Konstantin'in oğlu Konstantius'un gerçekleştirdiği katliamdan kaçabilmiş olan birkaç üyesinden biriydi. "Hristiyanlığı" gerçek hayatta yeterince görmüştü ve onunla ilgili hiçbir şeyi istemiyordu. Bu yüzden, Hristiyanlar'a karşı hoşgörülü olduğu halde, İmparatorluk'ta klasik putperestliği canlandırmaya çalıştı. Ama çabaları boşa çıktı.

Julian'ın ölümünden bir yıl sonra, kiliseye giden bir Hristiyan olan Valentinianus yeni imparator ilan edildi. Valentinianus, Katolik bir Hristiyan olarak iffetli bir yaşam sürdü ve birçok övgüye değer yasa çıkarttı. Örneğin, Roma'nın on dört bölgesinin her birine fakirlere bakmaları için kamu doktorları koydu. Putperestler, Yahudiler ve her inançtan Hristiyanlar için din özgürlüğüne izin verdi.¹¹ Valentinianus'un denetimindeki yaşamın, Hristiyanlar'ın beklediği altın çağ olması gerekirdi. Ama değildi.

Valentinianus, kendisinden önceki Hristiyan imparatorlar gibi, birisinin bir darbe yapıp değerli tahtını elinden almasından her gün korkarak yaşadı. Bu yüzden, o da Konstantin gibi, özellikle potansiyel rakip olabilecek kişilerdeki herhangi bir sadakatsizliği saptamak için casuslar kullandı. Valentinianus, valilerinin ve yargıçlarının çalışkanlığını, mahkemelerinde kaç tane idam cezası verdiklerine göre ölçüyordu. Casuslar ve politik düşmanlar, saygıdeğer vatandaşlara karşı bile sık sık ihtimal dışı suçlamalarda bulunuyordu. Zalim işkenceciler tarafından zorla alınan itiraflar, suçlulara karşı sağlam kanıt olarak görülüyordu. Zengin aileler, muhtaç ve sefil hale getirildi ve yüzlerce senatör, kadın yönetici ve filozof, karanlık zindanlar ve işkence odalarında alçakça, aşağılayıcı ölümlerle öldü.¹²

Her yerde masum vatandaşlar, birisinin kendilerini ihanetle suçlaması korkusu içinde yaşıyordu. Valentinianus, konu, yönetimine sadakatsizlik olduğunda, şüphenin kanıtla eşdeğerli olduğu görüşünü benimsemişti.¹³ Hafif ya da hayali bir suç, bir vatandaşın dilinin kesilmesi ya da vücudunun diri diri yakılmasıyla sonuçlanabilirdi. Bir tarihçi, Valentinianus'un en çok kullandığı sözlerin, "Kafasını kesin," "diri diri yakın" ve "öldürene kadar sopyayla dövün" olduğu gözleminde bulunmuştu.¹⁴ Vatandaşlarının işkence altında büyük acılarla kıvrınmasını sakinlikle seyredip onlara karşı hiç acıma duygusu taşımazdı. Yaptıklarının Hristiyan inançlarına herhangi bir şekilde aykırı olduğunu da düşünmüyordu.¹⁵

Sonunda Valentinianus'un kontrol dışı asabiyeti sonunu getirdi. Yetkililerinden biri bir ziyafete bir barbar kralı davet etmişti ama sonra bu kralı ziyafette hain bir şekilde öldürdü. Buna yanıt olarak, öldürülen kralın barbar aşireti, birkaç Roma bölgesini yağmalayarak Romalılar'dan intikam aldı.

Valentinianus kralın öldürülmesinden ötürü özür dileyip bir anlaşma sağlamaya çalışmak yerine, Roma ordularını barbarların üzerine yolladı ve kanlı bir şekilde öç aldı. Barbarların elçileri merhamet dilenmek için Valentinianus'un çadırına geldiklerinde Valentinianus onlara o kadar öfkelenmişti yüzü neredeyse mosmor olmuştu. Elçilere avazı çıktığı kadar bağırdı. Ancak öfkelenildiğinde, beynindeki kan damarlarından biri patladı ve anında öldü.¹⁶

Roma'nın Düşüşü

Roma'nın düşüşüyle ilgili en kalıcı tarihsel mitlerden biri, onların putperest kötülüklerle dolu oluşu, sık sık çılgın içki ve sefahat alemleri ve kana susamış eğlenceler yaptıklarıdır. Kutsal Kitap'a uygun ahlak yenilenmezse, Roma'da gerçekleşenlerin, Amerika Birleşik Devletleri'nde gerçekleşeceklerine bir ders olacağına işaret eden birçok Hristiyan yazar okudum.

Ama Roma, putperestler tarafından yönetilirken düşmedi. Roma düştüğünde, gladyatör oyunları yasaklanmıştı ve nüfusa katı bir Eski Antlaşma ahlakı dayatılmıştı. Ayrıca nüfusun neredeyse tümü Hristiyan'dı.¹⁷

Peki Roma kime yenilip düşmüştü? Popüler resimlerde, manzara, yarı çıplak, Thor'a tapınan vahşi barbar ordularının Roma surlarından girerek görünürdeki herkesi kılıçtan geçirdikleri şeklinde yansıtılır. Ama bu da bir mittir. Roma'yı fetheden Cermen halkları vahşi ve uygarlaşmamış değildi. Kültürleri yarı Romalıydı ve birçokları İmparatorluğun müttefiki, hatta koruyucuları olmuştu. Ayrıca onlar da Hristiyan olduklarını söylüyorlardı.¹⁸

Çiçek açması gereken altın çağ asla gerçekleşmemişti. Hristiyanlar Roma İmparatorluğu'nu miras aldığı anda imparatorluk

zaten düşüştüydü. Yine de Hristiyanlar, kendilerinden önce gelen putperestlerden daha iyi yöneticiler olmadılar. Hristiyan imparatorlar, durumu değiştirmek yerine daha da beter bir hale getirdi. Baskıcı vergileri ve birbirleriyle sürekli kavga etmeleri, üçüncü yüzyılda putperest imparatorların altında başlayan düşüşü hızlandırdı ve sonunda Batı Roma İmparatorluğu'nun tamamı çöktü.

Dördüncü yüzyılın başındaki Hristiyanlar, aslında Tanrı'nın Egemenliği'nden vazgeçip bu dünyanın egemenliğini seçmişti. Bunun yeryüzündeki en kötü değiş tokuşlardan biri olarak, Esav'ın ilk doğan oğul hakkını bir kâse çorbaya değişmesinin hemen yanında yer alması gerekir. Ama en azından Esav çorbasını içebilmişti. Hristiyanlar sadece Tanrı'nın Egemenliği'ni kaybetmekle kalmayıp Roma İmparatorluğu'nu da kaybetti.

Konstantin'in İ.S. 312 yılında tahta çıkmasıyla başlayıp İ.S. 476 yılında Batı İmparatorluğu'ndaki son imparatorun tahtan indirilmesi arasındaki olayların Hristiyanlar'a üzerinde düşünecek çok şey sağlaması lazımdır. Putperest Roma İmparatorları savaşlarının çoğunda zaferli olmuştu ama Hristiyan imparatorlar olmamıştı. Mesih, Esenlik Önderi'dir (Barış Prensi'dir). Öyleyse, neden putperest imparatorlar, hatta Caligula ve Neron gibi kötü imparatorlar bile, Pax Romana'yı (Roma Barışı'nı) korumayı başardığı halde, Hristiyan imparatorlar bunu yapmamıştı? İmparatorluk neden birinci ve ikinci yüzyıllardaki putperest imparatorların yönetiminde sadece var olmakla kalmayıp gelişip büyümüş, ancak dördüncü ve beşinci yüzyıllarda Hristiyan yöneticilerin yönetimi altında çökmüştü?

İ.S. 476 yılına gelindiğinde, Konstantinci Hibrit'in Tanrı'dan olmadığı açıkça anlaşılmalıydı.

Hibrit'in Kalıbı

Ama Roma'nın düşüşü Kilise'yi tövbeye yöneltmemişti. Konstantinci Hibrit'e de son vermemişti. Hatta, Kilise Orta Çağ'ın hakim kurumu haline gelmişti. Hibrit'in toplumsal kalıbı, Orta Çağ dönemi boyunca devam etti: Cinsel günahlar, büyüklük, kürtaj ve iffetsiz eğlenceler kınandı (ancak, cinsel ahlaksızlık konusunda asillere çifte standart uygulanıyordu). Zenginlik biriktirmek, ant içmek ve savaşta adam öldürmek kabul edilir sayılıyordu. Konstantin'in zamanındaki kalıp buydu, Orta Çağ sırasında kalıp buydu ve günümüze kadar da çoğu "Hristiyan" devletin kalıbı bu olmuştur.

26

HİBRİT'İN SAVUNUCUSU: AVGUSTİN

Roma İmparatorluğu parçalanıyordu. Kilise, insanları Tanrı'nın Egemenliği'nde yeni bir yaşama çağırmak yerine kendisi dünyaya batıyordu. Bu yüzden Tanrı'nın Egemenliği'nin, Konstantinci Hibrît'e cesur bir şekilde karşı çıkıp ona meydan okuyacak bir Pavlus'a ya da Vaftizci Yahya'ya çok ihtiyacı vardı. Ancak, Kilise'ye bunun yerine Hibrît'in baş savunucusu geldi. Adı Avgustin'di.

Avgustin, çağının tipik bir ürünü olarak, Konstantinci Hibrît'i ve Kilise'ye getirdiği değişiklikleri tamamen kabul ediyordu. Hibrît'in çok yetenekli bir savunucusuydu ve ne yazık ki, egemenlik için armağanlı sözcüler yoktu. Bu yüzden doğal olarak Avgustin'in savunmaları baskın çıktı.

Ama Avgustin, sadece Hibrît'i savunmaktan da fazlasını yaptı. Gnostikler gibi kafirlerin iddialarına karşı Ortodoks Hristiyanlığı savunmaya da çalıştı. Yöntemi, rakibinin düşüncelerini dinlemek ve sonra da tam karşıt görüşü alarak ona karşı gelmekti.

Buna örnek vermek için, elçilerin doktrinlerin bir tanesini, mavi ve sarının karışımıyla elde edilen yeşil rengine benzetelim. Ve o doktrin sapkın görüşünü de mavi rengine benzetelim. Yeşil, kısmen maviden oluştuğu için sapkın kişi gerçeğin bir kısmına sahiptir. Ancak, sapkın kişi gerçeğin bütününe kavramamıştır. Elçilerin doktrininin önemli bir kısmını, sarı kısmını dışarıda bırakarak değiştirmiştir.

Avgustin'in yöntemi, rakibini, yeşil renkle temsil edilen elçilerin doktrin doluluğuna çağırarak değildi. Hayır, Avgustin basitçe tam ters uca gidip, konunun hiç de mavi değil, aslında sarı olduğunu savunurdu. Böylelikle rakibinin biraz bile gerçeğe sahip olduğunu kabul etmiyordu. Ve bu da tartışmaları kazanmak için epey etkin bir yoldu.

Avgustin, tartışmaları kazanmış olabilirdi ama bunu yaparken Kutsal Kitap'a uygun tarihsel Hristiyanlığı altüst etmişti. Mavi kadar sarı da, elçilerin (yeşil) inancının yarı gerçeğidir.

Şimdi ne demek istediğim hakkında size iki örnek vereyim.

Avgustin Gnostikler'e Karşı

Gnostizm, Hristiyanlığın karşı karşıya geldiği ilk sapkınlıklar arasındaydı. Maddesel dünyanın, Yeni Antlaşma'nın Tanrısı'ndan farklı bir tanrı tarafından yaratıldığı için kötü olduğunu öğretiyordu. Gnostikler, görüşlerini savunmak için, İsa'nın öğretilerinin Musa'nın öğretilerinden farklı oluşuna işaret ediyordu. Örneğin, Eski Antlaşma'nın Tanrısı, İsraililer'e savaşa gitmelerini buyurmuş ancak İsa, öğrencilerine düşmanlarını sevmelerini söylemişti. Gnostikler'in birçoğu İsa'nın egemenlik öğretilerini mantıksal olarak kabul etmiş ancak Eski Antlaşma'nın bütününe başka bir tanrının eseri olarak ret etmişti. Tanrı Oğlu'nun gerçekten insan olduğunu bile inkâr etmişlerdi.

Irenaeus ve Tertulyan gibi ilk Hristiyan yazarlar, Gnostisizm öğretilerine karşı tarihsel Hristiyanlığı yetenekli bir şekilde savunmuştu. İmanın bu ilk savunucuları, Eski ve Yeni Antlaşmalar arasında yeni bir Tanrı olmadığını savunmuştu. Sadece ikisi arasında vahiylerin artışı bulunmaktaydı. Musa'nın Yasası, İsraililer'i Mesih için hazırlayan bir öğretmen olmuştu. İsa'nın öğretileri, Yasa'nın İsraililer'i hazırladığı nihai hedefti.

Ancak bu savunmalar Konstantinci Hibrit'e uymamıştı. Daha önce de ele aldığımız gibi, Hibrit temelde Yeni Antlaşma teolojisinin Eski Antlaşma ahlak ve yaşam biçimiyle birleşmesiydi. Yeni Antlaşma'nın, Eski Antlaşma'dan yeni ve daha büyük ahlaksal yasalar getirdiğini kabul etmek, Hibrit'in yanlış olduğunu itiraf etmek olurdu. Ve bunu da yapamazlardı.

Bunun üzerine Avgustin, (kendi zamanında Maniciler olarak bilinen) Gnostikler'in esas açıklamalarını inkâr ederek onlara karşı saldırıda bulundu. İsa'nın öğretilerinin Eski Antlaşma'daki öğretilerden hiç farklı olmadığını söyledi. Adam öldürmek, Eski Antlaşma'da yasal olduğu kadar Yeni Antlaşma'da da yasaldı. Şöyle yazdı: "Savaşın ne kötülüğü var? Diğerleri huzurlu boyun eğiş içinde yaşasın diye yakında zaten ölecek birilerinin ölümü mü? Bu, herhangi bir dini duygu değil, sadece korkakça bir beğenmemedir. Savaşın gerçek kötülükleri, şiddet sevgisi, oç alıcı zalimlik, şiddetli ve amansız bir düşmanlık, vahşi karşı koyuş, güç ihtirası ve benzerleridir. Ve iyi adamlar, genel olarak bu şeyleri cezalandırmak amacıyla, cezayı vermek için zor gerektiğinde, Tanrı'ya ya da yasal bir yetkiliye itaat içinde savaşımlara girerler. Çünkü insanî ilişkiler konusunda kendilerini, doğru davranışın kendilerinin ya da başkalarının belirli bir şekilde davranmalarını sağlaması gerektirdiği konumlarda bulurlar.¹

Evet, ama İsa düşmanlarımızı sevmemizi ve kötülüğe karşı koymamamızı söylemedi mi? Avgustin'in buna bir yanıtı vardı: "Tanrı'nın savaş yetkisi veremeyebileceği varsayılabilir çünkü Rab İsa Mesih son zamanlarda, 'Kötülüğe karşı koymayın. Ama sağ yanağınıza bir tokat atana öbür yanağınızı da çevirin' demişti. Ancak, burada talep edilen etkinlik, bedensel bir etkinlik değil, içsel bir istektir."² Yani, öldürdüğünüz kişiyi sevdiğiniz sürece birisini öldürmenin bir sakıncası yoktur!

Avgustin şöyle devam ediyordu: "Rab, 'Sağ yanağınıza bir tokat atana öbür yanağınızı da çevirin' dediğinde sabır tavsiye ediyordu. Bu, bedensel bir etkinlik ya da sözlerle dışa vurulmadığı halde içsel bir konumda olabilir. Çünkü elçiye vurulduğunda, ... Tanrı'dan saldırganı öbür dünyada bağışlaması için dua etmişti ancak o sırada verdiği zararın yanına kâr kalması için dua etmemişti. Şefkat hissini içsel olarak korumuş ancak dışsal olarak adamın başkalarına örnek olması için cezalandırılmasını istemişti."³

Bu tür bir mantık kağıttan bir argümanı kazanabilir ama Mesih'le oyun oynamaktır. Avgustin'e göre, bizler dünyanın yaptığı gaddarca etkinliklerin aynısını yapabiliriz. Yaptıklarımız Eski Antlaşma'daki İsraililer'ininki kadar şiddet dolu olabilir. Sadece içimizdeki duyguların şefkat, esenlik ve sevgi olduğundan emin olmamız gerekir.

Avgustin, bu tür bir mantığı izleyerek hemen hemen her şeye bahane bulabilirdi. Örneğin, Avgustin, Donatistler'e zulüm etmenin Hristiyan sevgisinin bir etkinliği olduğunu, çünkü onları yeniden Kilise'nin ağılına döndürdüğünü savunmuştu. "Bir koyun, şiddetle ve zorla değil de, yumuşak sözler ve dil dökerek kandırılma sonucu olarak sürüden ayrılırsa, çoban onu bulduğunda onu efendisinin sürüsüne geri götürmesi çobanın koyunlara bakımının bir parçası değil midir? Ve eğer direnme

belirtileri gösterirlerse, çoban onları kırbaçla korkutarak hatta kırbacın verdiği acıyı tattırarak geri döndürebilir.⁴

Avgustin, Mesih'in egemenliğinde sonuca götüren yolun da her zaman sonuç kadar önemli olduğunu anlamamıştı. Hristiyanlar, Tanrı yolunda sonuçlar alma çabasıyla kötü ya da şiddetli yollar kullanmazlar. Ne yaptığımız kadar, bir şeyi nasıl yaptığımız da önemlidir.

Adil Savaş

Genelde, “adil savaş” doktrinini çıkartanın Avgustin olduğu bildirilir. Aslında bu doktrini çıkartan o değildi. Adil ya da haklı savaş doktrinini ilk oluşturanlar putperest Yunan filozoflar ve yöneticilerdi. Avgustin sadece onların yüzlerce yıl önce öğrettiklerini kendisine mal etmişti.⁵

Avgustin'in bir savaşın adil ve böylece de bir Hristiyan için ahlaksal bakımdan doğru olması için gerekli olduğunu söylediği ölçütlerin çeşitli listelerini gördüm. Ancak bu listeler biraz yanlış yönlendirici olabilir. Avgustin, hiçbir zaman “adil savaş” doktrini hakkında bir tez yazmamıştı. Ve hiçbir zaman bir savaşın adil olması için gerekli ölçütlerin bir listesini yazmamıştı. Bunun yerine, Thomas Aquinas gibi çeşitli Orta Çağ tanrıbilimcileri, ölçüt listeleri hazırlayıp bunların Avgustin tarafından belirlenen şartlar olduğunu söylemişlerdi.

Gördüğümüz gibi gerçek, Avgustin'in savaşı haklı gösterdiği. Ve yazdığı birçok eserde savaş için çeşitli gerekçeler, meşrulaştırmalar sunmuştur. Ancak Avgustin'in kendisi hiçbir zaman, bir savaşın haklı olması için bütün bu ölçüt ya da yönlerin yerine gelmesi gerektiğini söylememiştir. Yine de, Orta Çağ tanrıbilimcileri Avgustin'in yazılarını temel alarak bir savaşı haklı çıkaracak bir durumlar listesi hazırlamıştır. Bu

tanrıbilimcilere göre, bir Hristiyan'ın başka bir insanı öldürmesi aşağıdaki durumlarda haklı ve adildir:

- ◆ Hristiyan öldürdüğü adamı seviyorsa.
- ◆ Hristiyan, sadece tüm diğer olası çözümler denenip boşa çıktıktan sonra son çare olarak açılan bir savaşta adam öldürüyorsa.
- ◆ Hristiyan, sadece ihlal edilen hakları geri almak için savaşılan bir savaşta ya da zorbalıkla desteklenen adil olmayan taleplere karşı savunma olarak adam öldürüyorsa.
- ◆ Hristiyan sadece bir yöneticinin yetkisi altında açılan bir savaşta adam öldürüyorsa.
- ◆ Hristiyan sadece kendi tarafının kazanma ihtimali olan bir savaşta adam öldürüyorsa.
- ◆ Hristiyan, askerlerle siviller arasında bir ayırım yapmaya çalışıyor ve sivilleri hiçbir zaman kasten öldürmüyorsa.
- ◆ Hristiyan sadece öldürmenin istenilen sonuçla “orantılı” olduğu bir savaşta adam öldürüyorsa.
- ◆ Hristiyan sadece gösterdiği şiddet aracılığıyla gelmesi arzulanan iyiliğin, şiddetin getirdiği kötülükten daha ağır bastığı bir savaşta adam öldürüyorsa.
- ◆ Hristiyan sadece kazanan tarafın kaybedenin tamamen alçaltılmasını talep etmediği bir savaşta adam öldürüyorsa.⁶

Siz bir Hristiyanısanız bu şartların size saçma görünmesi lazımdır. Yine de öyle görünmeyebilirler. Bunun nedeni, çoğumuzun Konstantinci Hibrit ve Avgustin'in onu savunması tarafından çokça şartlandırılmış olmamızdır. Bu yüzden bunun

saçmalığını anlamanıza yardım etmeme izin verin.

Antik savaş kuralları altında, düşmanın tüm erkeklerini öldürüp tüm kadınlarına cinsel saldırıda bulunmak tamamen yasal ve onurlu bir şeydi. Avgustin'in erkeklerin öldürülmesini nasıl haklı çıkarttığını gördük. Şimdi aynı şartları kadınların ırzına geçmeye uyarladığımızda bunların nasıl göründüklerine bir bakalım. Diyelim ki, şu durumlarda bir Hristiyan'ın bir kadının ırzına geçmesi haklı ve adildir:

- ◆ Hristiyan, ırzına geçtiği kadını seviyorsa.
- ◆ Hristiyan, sadece tüm diğer olası çözümler denenip boşa çıktıktan sonra son çare olarak açılan bir savaşta kadınların ırzına geçiyorsa.
- ◆ Hristiyan, sadece ihlal edilen hakları geri almak için savaşılan bir savaşta ya da zorbalıkla desteklenen adil olmayan taleplere karşı savunmada bulunarak kadınların ırzına geçiyorsa.
- ◆ Hristiyan, sadece bir yöneticinin yetkisi altında açılan bir savaşta kadınların ırzına geçiyorsa.
- ◆ Hristiyan, sadece kendi tarafının kazanma ihtimali olan bir savaşta kadınların ırzına geçiyorsa.
- ◆ Hristiyan, askerlerin eşleriyle sivillerin eşleri arasında bir ayırım yapmaya çalışıyor ve hiçbir zaman kasten sivillerin eşlerinin ırzına geçmiyorsa.
- ◆ Hristiyan, sadece öldürmenin istenilen sonuçla "orantılı" olduğu bir savaşta kadınların ırzına geçiyorsa.
- ◆ Hristiyan, sadece gösterdiği şiddet aracılığıyla gelmesi arzulanan iyiliğin, şiddetin getirdiği kötülükten daha ağır bastığı bir savaşta kadınların ırzına geçiyorsa.

- ◆ Hristiyan, sadece kazanan tarafın kaybedenin tamamen alçaltılmasını talep etmediği bir savaşta kadınların ırzına geçiyorsa.

Bu ölçütleri kadınların ırzına geçmeye uyarladığımızda herhalde ne kadar gülünç olduklarını görmekte hiç zorlanmazsınız. Kadınların ırzına geçmek yerine erkekleri öldürmekten söz ettiğimizde bunu görmek neden bu kadar zordur? Bunun nedeni neredeyse hepimizin Hibrit tarafından şartlanmış olmamızdır. Bizler Hibrit'in değerlerini kabul edip yayan bir toplumda yetiştik. Hibrit'in altında, öldürme ve işkence yapma gibi şiddet dolu günahlar yöneticilerin yetkisi altında yapıldığı sürece bunların hiç kınanmadığını unutmayın. Ancak Hibrit, her türlü cinsel günahı, hemen hemen her zaman kınadı.

“Haklı savaş” ölçütleri İsa'nın öğretilerine doğrudan karşı gelişir. Örneğin, “haklı savaş” ölçütlerine göre savaşın haklı olabilmesi için, gerçekten ihlal edilen hakları geri almak için ya da zorbalıkla desteklenen adil olmayan taleplere karşı bir savunma olması gerekir. Ancak İsa bu konuya zaten değinmişti. Kötülüğe karşı koymamamızı söylemişti. Birisi mintanınızı almak isterse ona abanızı da verin. Birisi yükünü bir kilometre taşımanız için sizi zorlarsa onu iki kilometre taşıyın. Hristiyanlar haklarını geri almak için savaşmaz; bunun yerine gönüllü olarak kayıp yaşar. Diğer yanağı çevirirler. İntikam almazlar, karşılık vermezler, böyle yapıp sonra da bunları sevgiyle yaptıklarını söylemezler.

Bir Savaşın Haklı Olup Olmadığına Kim Karar Verir?

Yine de, diyelim ki, bir savaş yukarıda listelediğim tüm ölçütlere uysaydı Tanrı'nın gözünde tamamen haklı olurdu. Öyle olsaydı, bundan sonraki soru şu olurdu: “Bir savaşın bu ölçütlere

uyup uymadığına kim karar verir?" Kilise mi? Birey olarak Hristiyan mı? Devlet mi? Avgustin, devletin karar verdiğini söyler. Öyleyse bireysel olarak Hristiyanlar katıldıkları savaşın gerçekten haklı olup olmadığını nasıl bilebilirler? Bunun yanıtı bunu bilmedikleridir!

Avgustin bunu kabul etmişti: "Tanrı'dan olmayan hiçbir güç yoktur, Tanrı ya emreder ya da izin verir. Bu yüzden, doğru bir adam Tanrı yolundan uzak bir kralın yönetiminde hizmet ediyor olabilir. Buna karşın, devlet yöneticisinin emri altında savaşarak Devlet'teki konumuna ait görevini yerine getirebilir. Çünkü bazı durumlarda savaşması açıkça Tanrı'nın isteğidir. Ama başka durumlarda o kadar açık olmayabilir, çünkü kral haklı olmayan bir buyruk vermiş olabilir. Yine de asker masumdur çünkü konumu itaati bir görev haline getirir."⁷

Bu yüzden, sonunda, "haklı savaş" doktrininin kendisi bile bir saçmalaktır. Bir Hristiyan'ın kralının haksız buyruklarına bile bireysel olarak itaat etmesi gerekir ve bunları yaparken masumdur. Avgustin'in de farkına vardığı gibi, bir insan, hem yeryüzündeki kral, hem de göksel kral olmak üzere iki krala birden nihai bağlılık içinde olamaz. Bu yüzden çözümü, yeryüzünde olduğumuz sürece yeryüzündeki krala mutlak bağlılık içinde olmamızdı. Buna iki istisna, kralın sahte tanrılara tapmamızı ya da Kilise tarafından onaylanmayan sahte doktrinlere inanmamızı buyurmasıdır.

Ancak, Avgustin'in çözümü Mesih için bütünüyle kabul edilmezdir. Mesih başka bir insana ya da güce daha çok bağlılık içinde olmamıza izin vermeyecektir. Eğer yeryüzündeki bir kral İsa'nın öğretisine karşı gelen bir buyruk verirse, itaatsizlik etmemiz gereken göksel Kralımız değil, yeryüzündeki kraldır.

Konstantinci Hibrit, Hristiyanlar'ı, Mesih'e karşı bireysel

sorumluluklarının hepsinden kurtarmaya çalışır. Neye inanıp neyi uygulayacağımıza Kilise'nin karar vereceğini söyler. Ve Kili-se'ye itaat ettiğimiz sürece ruhsal alanda herhangi bir günahahtan suçsuz bulunuruz. Buna benzer bir şekilde, Hibrit, öldürme-nin, işkence yapmanın, sürgün etmenin ya da kovmanın ya da yağmalamanın ne zaman uygun olduğuna seküler yöneticinin karar verdiğini söyler. Devletimize itaat ettiğimiz sürece, seküler alanda Mesih'in önünde masumuzdur. Ve o zamandan beri, yüz binlerce Hristiyan bunu yaparken hiçbir ahlaksal sorumluluk hissetmeyerek başka insanları, hatta Mesih'teki kardeşlerini bile öldürdü. Bunu yaparken sadece emirleri yerine getiriyorlardı.

Hatta, "Hristiyan" hükümetlerin çoğu, askerlerinin amir-lerinin tüm emirlerini, bunların ahlaksal doğruluğu üzerinde hiç kafa yormadan yerine getirmesini talep ediyordu. Örneğin, Çarlık döneminde Hristiyan Rusya, askerlerinden şunları talep ediyordu:

"Madde 87. Amirinden gelen bir emri, iyi ya da kötü oldu-ğunu ya da yerine getirmenin mümkün olup olmadığını düşün-medem tam olarak yerine getirmek. Verdiği emrin sonuçların-dan amir sorumludur."

"Madde 88. Ast, amirinin emirlerini yerine getirmeyi hiçbir zaman ret etmemelidir. Buna tek istisna, amirinin emrini yerine getirirken ... karşı geldiğini açıkça görmesidir..."⁸

Bu maddeler, Hristiyan Rusya tarafından verilen emirler olduğundan, Madde 88'in şöyle bitmesini bekleyebiliriz: "Buna tek istisna, amirinin emrini yerine getirirken Mesih'in buyrukla-rına karşı geldiğini açıkça anlamasıdır." Ama bu maddenin geri kalanı böyle demiyordu. Bunun yerine, "Buna tek istisna, Çar'a sadakat ve bağlılık yeminine karşı geldiğini açıkça görmesidir" diyordu.⁹

Amerika Birleşik Devletleri Askeri Ceza Kanunu da askerlerinden özde aynı itaati talep eder. Bu emirler, "Anayasaya, Amerika Birleşik Devletleri'nin yasalarına ya da yasal amirlerinin emirlerine aykırı olmadıkça," askerlerinin amirlerinin tüm emirlerine itaat etmelerini talep eder.¹⁰

Ama Mesih'in vatandaşları olarak O'nun önünde böyle bir davranış biçimi kabul edilir bir şey midir? Kesinlikle hayır. Mesih, sadece O'na mutlak bir şekilde itaat etmemiz gerektiğini açıkça bildirmiştir. O bizim kişisel Kralımızdır. İster kilise, ister seküler ya da askeri yetkililerin buna aykırı olarak ne söyledikleri önemli değildir. Kralımız konu hakkında zaten konuşmuşsa onların söylediklerinin hiçbir önemi yoktur. Tanrı'nın yargı tahtının önünde grup olarak değil, bireysel olarak, teker teker duracağız.

Kişisel Sorumluluğu Geçersiz Kılmak

Avgustin'in yaşadığı dönemde Britanya'dan Pelagius adlı bir Hristiyan önder, zamanın ruhsal gevşekliği aleyhinde vaazlar vererek Roma dünyasının her yerine seyahat etti. Mesih'in önündeki kişisel sorumluluğumuzu haklı olarak vurguladı. Ancak, ya kendisi, ya da izleyicileri biraz fazla ileri gitti. Biz insanların, lütfâ ihtiyacımız olmadan, İsa'nın buyruklarında kusursuz bir şekilde yaşayabileceğimizi söylediler (ya da söyledikleri bildirildi).

Bu da, Tanrı'nın yardım eden lütfu olmadan kimsenin nihai olarak kurtulamayacağını öğreten tarihsel Hristiyanlığa aykırıydı. Hristiyanlar aynı zamanda bizim de kurtuluşumuzda bir rol oynadığımızı her zaman öğretmişlerdir. Dünyayı bırakmaya ve kendi benliğimiz ve onun isteklerini her gün çarmıha germeye razı olmamız gerekmektedir. Kurtuluş, insan ve Tanrı'nın

birlikte gerçekleştirdiği bir şeydir çünkü Tanrı onun böyle gerçekleşmesini ister.

Ancak Avgustin, her zamanki gibi, zıt uca giderek Pelagius yanlılarına karşılık verdi. Biz insanların Mesih'e itaat etmek için hiçbir gücümüz olmadığını bildirdi. O'na itaat etmeyi seçmeye yetecek kadar bile özgür irademiz olmadığını söyledi. Yani gerçekte, bizler kendi kurtuluşumuzda hiçbir rol oynamamaktayız. Avgustin, insansal durumumuzun bu şekilde olmasının nedeninin, Tanrı'nın evren yaratılmadan önce kimin sonsuzluk boyunca kurtulacağı ve kimin lanetleneceğini rastgele bir şekilde seçmiş olması olduğunu iddia etti. Tanrı biz daha doğmadan önce bizim için bir kader belirlemiştir ve bizim bu kaderi değiştirme konusunda bizim yapabileceğimiz hiçbir şey yoktur.¹¹

Ama bu, İsa'nın Müjdesi'nin tüm özelliklerini tamamen geçersiz kılar. Eğer Avgustin'in öğrettikleri doğru idiyse, İsa'nın bize Dağdaki Vaazı vermekteki amacı neydi? Kendi buyruklarına itaat ederek evimizi kayanın üzerinde inşa etmemiz konusunda bizi uyarmasının amacı neydi? Eğer Avgustin'in söyledikleri doğruysa, bizim İsa'nın öğretilerine itaat etmek için hiç gücümüz yoktur! Bu yüzden bizden istediklerinin hiçbirini yerine getiremeyiz. Bu karar Tanrı tarafından biz doğmadan önce zaten verilmişse neden bize kaya üzerinde inşa etmemiz talimatını vermişti?

Dayanmak için yapacağımız hiçbir şey olmadığı halde İsa neden bizi, "sona kadar dayanan kurtulacaktır" diye uyarmıştır? Bu ayrım İsa yeryüzüne gelmeden önce zaten yapıldıysa koyunları keçilerden ayırma benzetmesinin amacı neydi? Ferisiler ve Yazıcılar'ın davranışları Tanrı tarafından önceden belirlendiyse İsa neden onları suçlamıştı? Ferisiler sadece Tanrı'nın kendileri için yazdığı senaryoyu yerine getiriyorlarsa neden suçlu olsunlardı? Yeni Antlaşma'daki bütün diğer uyarıların amacı neydi?

Bildirdiklerimiz kimsenin sonsuz geleceğinde bir değişiklik yapamayacaksa Müjde'yi neden bildirelim ki?

Avgustin, bir tartışmayı kazanmak için aşırı bir uca geçerek Kutsal Kitap'ın herhangi bir öğrencisi tarafından maskesi düşürülecek saçma bir sistem oluşturdu. Egemenliğin Müjdesi'nin doğruluğu, kişinin kendi tanrıbilimsel düşüncelerini haklı göstermek için Kutsal Yazılar'dan özel parçaları metin çerçevesine aldırış etmeden kullanıp Yeni Antlaşma'nın öğrettiği bütün diğer şeyleri görmezden gelmekle ortaya konmaz. Ama Avgustin, Kutsal Yazılar'dan birkaç parçayı bu şekilde kullanarak kendi özel sistemini oluşturmuştu. Egemenliğin Müjdesi, buna tezat olarak Yeni Antlaşma'yı bütünüyle kabul eder. Kutsal Kitap'ın hiçbir parçasını asla İsa'nın öğretilerini geçersiz sayacak bir şekilde yorumlamaz.

Aslında Avgustin'in kendisi kendi doktrinine inanmıyordu. Eğer inansaydı, Pelagius yanlılarına yanıt vermeye tenezzül etmezdi. Çünkü eğer Avgustin'in doktrini doğru idiyse, Pelagius yanlılarının ne düşündüğü ne fark ederdi? Onların doktrini kimseye zarar veremezdi. Kimsenin Tanrı'yla olan ilişkisi etkilenmezdi. Yine Avgustin, neden kâfir ve bölücülere zulüm edilmesini savunmuştu? Onların hatalarının kimseye bir zararı dokunamazdı. Herkesin kurtuluşuna zaten evren yaratılmadan önce karar verildiğinden kimse onlardan ötürü kurtuluşunu kaybetmezdi.

Özet olarak, Egemenliğin Müjdesi altında, Yeni Antlaşma, eğitim görmemiş bir Hristiyan'ın okuyup harfiyen itaat edileceği anlaşılması kolay bir kitaptır. Ancak, Avgustin ve Konsantinci Hibrit teolojisi altında, Yeni Antlaşma, sadece teoloji eğitimi görmüş kafaların doğru olarak yorumlayabileceği mayınlarla dolu bir kitap haline gelmiştir.

27

MESİH'İN ADINI KULLANARAK SAHTEKÂRLIK YAPMAK

Batı Roma İmparatorluğu çöktüğünde kurumsal Kilise parçalanmadı. Hatta Roma'nın düşüşü, Kilise'nin gücünü sadece daha arttırdı. Batı Roma İmparatorluğu'nun çökmesinden sonra, Kilise Batı Avrupa'da uygarlığın ana kuruluşu haline geldi. Cermen istilacılar Batı'yı daha küçük "Hristiyan" krallıklara bölerken, Roma episkoposu daha önce batı Roma imparatorunun tadını çıkarttığı konumu aldı. Artık kısaca "Papa" olarak tanınıyordu ve Batı'daki en güçlü kişilerden biri haline gelmişti.

Yüzyıllar geçtikçe Roma Katolik Kilisesi'nin zenginlik ve gücü arttı. Roma, batı Avrupa'nın en önemli kenti olmayı sürdürdü ama artık en büyük geliri Kilise'den geliyordu. Her yıl binlerce hacı, Roma'daki Aziz Petrus Bazilikası'nı görmek ve Petrus'un kemiklerine bakmak için yolculuğa çıkıyordu. Roma'nın iyi "Hristiyanları" bu hacıları mümkün olduğu kadar

çok sağdılar. Roma'nın her tarafında, Hristiyanlar çarmıhın parçalarını, azizlerin kemiklerini ve başka kalıntıları satıyordu.

Papa artık, Konstantinci Hibrit'e uygun olarak, normalde iki farklı kapasitede yönetiyordu. Roma'nın yeryüzüne ait yöneticisi ve aynı zamanda Roma Katolik Kilisesi'ni evrensel episkoposuydu. İ.S. 750 yılında, Papa'nın din adamlarından biri, Papa'nın yeryüzüne ait güçlerini haklı çıkartmak için, Konstantin'in Roma episkoposu ve tüm haleflerine, yeryüzüne ait bir krallık bağısladığını iddia eden sahte bir yasal bir belge oluşturdu. Bu, dünyanın sonuna kadar kalıcı olacak bir bağıştı. Konstantin'in Bağışı olarak bilinen bu sahte belge, Orta Çağ Avrupası'ndaki hemen hemen herkesi kandırdı. Bu sahte belgenin bazı kısımları şöyle der:

"İmparatorluk gücümüz yeryüzüne ait olduğundan, biz [yani, Konstantin], Tanrı'nın en kutsal Roma Kilisesi'ni saygı dolu bir şekilde onurlandırmaya ve kutlu Petrus'un en kutsal episkoposluğuna güç ve yüce görkem ve kuvvet ve İmparatorluk onuru atayarak, kendi İmparatorluğumuz ve yeryüzüne ait tahtımızdan daha yükseğe yükseltmeye karar verdik. ...

"İşbu belge ile dünyadaki tüm saraylardan üstün olan Lateran imparatorluk sarayımızı bahşediyoruz. Ayrıca kendi başımıza taktığımız taç olan bir taç ve aynı zamanda baş süsünü de bahşediyoruz. ...Ayrıca mor bir kafan, kırmızı bir tünik ve tüm imparatorluk giysilerimizi de bahşediyoruz. ...

"En kutsal Başepiskopos ve evrensel Papa olan babamız Sylvester'e, kendi İmparatorluğumuzun şanına uyması ve böylece yüce papalık kurumunun onurunun lekelenmemesi ve herhangi bir dünyasal imparatorluğun onurundan daha büyük olan şanlı bir güçle bezenmesi için, sadece yukarıda belirtilen sarayı değil, aynı zamanda Roma şehrini ve İtalya'nın tüm bölge, kent ve ilçelerini ve Batı bölgelerini de veriyoruz."¹

Papa böylece, sadece Roma'nın seküler yönetimini değil, tüm İtalya ve "Batı bölgelerinin" de yönetimini elde ediyordu.

Sahte Bağıştan Faydalanmak

İ.S. 755 yılına gelindiğinde, Lombardlar adı verilen bir Cermen halkı İtalya'nın çoğunu yönetimi altına almıştı. Papa, Roma kentine de göz dikmiş olmalarından korkuyordu. Bu arada Lombardlar'ın iyi "Hristiyanlar" olduklarını, ancak bu konuyla hiçbir alakaları olmadığını bilmenizi istiyorum. Katolikler, başka Katolikler'in ülkelerini istila etmekte ya da onları kılıçtan geçirmekte hiç tereddüt etmiyorlardı. Lombardlar'ın Roma'yı da alacaklarından korkan Papa Stephen, Frenk Kralı Pepin'i Papa'nın yardımına koşmaya ikna etmek için Galya'ya gitti. Papa Pepin'e, sahte Konstantin Bağış'ını gösterdi ve Pepin'in iyi bir Hristiyan kral olarak, İtalyan kentlerini Aziz Petrus ve halefleri olan papalara "geri kazandırması" için ısrar etti. Sahte Bağış'a kanan Frenkler, Papa'nın yardımına koştu, Lombardlar'ı yendi ve yirmiden fazla İtalyan kentini Papa'ya teslim ederek bundan sonra Papalık Devleti olarak tanınan bir bölge oluşturdular.

Tabii ki, bütün bu dünyasal güç ve Papalık Devleti'nden gelen bol miktarda vergi, Papalık makamını Tanrı yolunda olmayan adamlar için çok arzulanır bir şey haline getirdi. Roma'daki güçlü ailelerden çeşitli kişiler, "Petrus'un tahtını" elde etmek için birbirleriyle savaştı. Bir yılda, dört değişik adam papalık tahtında oturdu, ilk üçünün her biri kendinden sonra gelen tarafından öldürüldü.

İki Egemenlik, İki İsim

Roma prensi Alberic, İ.S. 954 yılında aniden ölümcül bir ateşe yakalandığında savaşa gitmeye hazırlanıyordu. Ölmek

üzere olduğunu anlayan Alberic, Roma'nın diğer asillerini Aziz Petrus'un mezarına çağırdı. Alberic burada asillere, kendisi öldükten sonra on beş yaşındaki oğlu Octavian'ı Roma prensi olarak seçmeleri için Petrus'un kemikleri üzerine ant içtirdi. Ayrıca, hüküm süren Papa öldükten sonra Octavian'ı bir sonraki Papa yapmaları için de onlara ant içtirdi. Onlar da bu şekilde ant içtiler.

Böylece Octavian, on beş yaşındayken Roma prensi oldu. Bir yıl sonra da Papa oldu. Octavian'ın, Roma prensi olarak resmi kapasitede yaptıklarıyla, Papa kapasitesinde yaptıklarını birbirinden ayırmak için harika bir fikri vardı: Papa olarak yapay bir isim olan John XIII. ismini aldı. Roma prensi olarak da, gerçek ismi olan Octavian'ı kullanıyordu. İki krallık yönettiğinden iki isim kullanması mantıklı geliyordu. Ondan sonra gelen papaların hepsi de onun örneğini izleyerek takma isimler kullandılar.

Octavian (Papa John), papalığını ve prensliğini kendisini silahlı serseri çeteleriyle çevreleyerek korudu. O kadar kötü bir insandı ki, bir tarihçi ona "Hristiyan Caligula" adını vermişti.² İçkiye, aşırı kumara ve akla gelebilecek her türlü ahlaksızlığa müptelaydı. Lateran Sarayı'nı tam bir geneleve dönüştürdü. Çağdaşları, onun St. Peter's Kilisesi'nin içinde kadın hacıların ırzına geçtiği şeklinde suçlamalarda bulundular.

Sonunda, Alman kralı Otto'nun yardımıyla bazı papazlar ve episkoposlar, Papa John'u kilise mahkemesine çıkartmak için bir konsey topladı. Ancak Papa John katılmayı ret etti ve güvenli bir yerde saklandı. Alman orduları gidince Papa Roma'ya döndü ve konseyde aleyhine tanıklık yapan din adamlarına öfkeyle saldırdı. Bir papaz öldürülene kadar kırbaçlandı. Bir başkasının dili koparıldı, üçüncü bir papazın elleri kesildi ve dördüncü bir din adamının da burnu ve parmakları kesildi.³

Gerçekten Kötülük Yapanların Peşinden Gidelim

Papaların bazıları kötü canavarlar oldukları halde, Kilise hiçbirini katillikleri ve sefahatlerinden ötürü aforoz etmedi ya da cezalandırmadı. Papaların makamlarından indirildikleri zamanlar sadece rakiplerinin onları öldürdükleri ya da zorla makamlarından indirdikleri zamanlardı.

Kilise, kendi içindeki yozluk ve kötülüğü görmezden gelirken, büyük bir öfke ile “kâfirlerin” peşinden gitti. Onlara vahşi işkenceler edip rutubetli, karanlık, korkunç zindanlara attı. Kilise, sapkınları da, çoğu kez mümkün olan en dehşet verici biçimlerde katletti. Kilisenin kurbanlarından bazıları gerçekten hatalı doktrinlere, bazen de büyük doktrin hatalarına tutunuyordu. Diğerleri ise iyi Katolikler'di. Tek suçları Roma'nın yetkisini sorgulamaktı. Birçok “kâfir,” aslında sadece Kralları'na itaat etmeye çalışan egemenlik Hristiyanı'ydı.

1215 yılında kabul edilen Alman yasalarından biri, kâfirlere karşı geçirilen Orta Çağ yasalarına iyi bir örnektir:

“İnsanların kâfir olduklarına inanıldığıında bu kişiler ruhsal mahkemeler önünde suçlanacaklar, çünkü davalarına ilk olarak kilise yetkilileri bakmalıdır. Suçlu bulduklarında, kendilerine gereken cezayı verecek olan seküler mahkemeye götürülmelidirler. Yani, diri diri yakılarak öldürülmelidirler. Ancak, hakim onları korursa ya da yasa dışı herhangi bir karara varıp onları cezalandırmazsa, kendisi de en şiddetli biçimde aforoz edilecektir.”⁴

Bu kanun şöyle devam ediyordu: Kâfirleri koruyan ya da gerekli cezayı vermeyen kişi bir prens bile olsa, o da aforoz edilecek ve tüm malları ve unvanları kendisinden alınacaktır.

1229 yılında, Toulouse Sinodu, kâfirlerin nasıl avlanıp cezalandırılacakları hakkında kırk beş yasa çıkarttı. Bunlardan bazıları şunlardır:

- ◆ Episkoposlar, ister kent içinde, ister dışında olsun, papazların dini bölgelerinde, bir papaz ve iki ya da daha çok sayıda din adamı olmayan saygın kişiye, kafirleri bölgelerinde, şüpheli evlerde, yer altındaki odalarda ya da evlerin ek bölümlerinde ve diğer saklanma yerlerinde gayretle, sadakatle ve sık sık arayıp bulmaları konusunda ant içtirecektir.
- ◆ Bir kâfirin bulunduğu bir ev yıkılmalı ve arazisi ve mal varlığına el konulmalıdır.
- ◆ Ölüm korkusu ya da başka herhangi bir nedenden ötürü istemeyerek Kilise'ye dönen herkes episkopos tarafından hapse atılmalıdır.
- ◆ Papazın dini bölgesinin tüm üyeleri, Katolik inancını koruyacakları ve kâfirlere kendi güçlerine göre zulüm edeceklerine dair episkoposun önünde ant içeceklerdir. Bu ant her iki yılda bir yenilenmelidir.⁵

“İçinde Bulunulan Çağ” Kilise İçin Mazeret midir?

Günümüzde Roma Katolik Kilisesi, Orta Çağ kilisesinin kâfirlere yaptığı dile getirilemeyecek kadar korkunç şeylerin yanlış olduğunu kabul eder. Ancak Katolikler, Kilise'nin sadece Orta Çağ toplumunun normlarına göre hareket ettiğini söyleyerek yaptıklarını mazur göstermeye çalışır. Günümüz toplumu, birisinin diri diri yakılmasını kabul etmez ama Orta Çağ toplumu bunu istiyordu. Kilise sadece o zamanın toplumsal normlarına göre hareket ediyordu.

Ama bu Kilise'yi mazur gösterir mi? Kesinlikle hayır. İsa'nın bize verdiği değer ve buyruklar kalıcıdır. Toplumla birlikte değişmezler. "İsa Mesih dün, bugün ve sonsuza dek aynıdır" (İbraniler 13:1). Tanrı'nın Egemenliği bu dünyadan olmadığından, egemenlik normlarını ihlal eden toplumsal normlar geçersizdir. Hiç kimse, bir Hristiyan'ın içinde yaşadığı toplumun normu bu olduğu için putperest görüntülere tapmasını hoş görmez. İsa bize, "Devlet ve kilise, düşmanlarınıza işkence yapmanızı söylemediği sürece onları sevin" demedi.

V. KISIM

EGEMENLİK YASA
DIŞI OLUYOR

28

EGEMENLİK YER ALTINA GİRİYOR

Bu kitabın bir önceki bölümünde, Konstantinci Hibrit'e ve hibritleşmiş Kilise'nin neye inandığına ve nasıl davrandığına ayrıntılı olarak baktık. Ayrıca "Hristiyanlaşmış" devletin nasıl hareket ettiğini de gördük. Kitabın bu son bölümünde, Tanrı'nın Egemenliği'nin kurumsal Kilise'nin ruhsal düşüşüne karşın nasıl devam ettiğini ele alacağız.

İmparatorun Kiliseyle Ne Alakası Vardır?

Daha önce Donatistler'in ortaya çıkışını anlatmıştım. Ve başlangıçta pek de kahramanca olmadıklarını görmüştük. Konstantin'in kurumsal Kilise'ye sunduğu yeni ek ödemeleri istiyorlardı. Ve İmparator'dan kilise tartışmalarına el atmasını istemekten de çekinmemişlerdi.

Ancak yargının verdiği tüm kararların Donatistler'e karşı olması onlar için bir bereket oldu. Çünkü onları geriye doğru bir adım atıp kurumsal Kilise'nin ne hale geldiğini yeniden değerlendirmeye zorladı. Kilise'nin artık kutsal bir topluluk

olmadığı gerçeğine gözlerini açtı. Kilise böyle olmak yerine hızla, zengin ve güçlülere destekleyen dünyasal bir kurum haline gelmişti. Donatistler, bunun sonucu olarak, İmparator'dan kabul görme konusundaki ilk önceki arzularından tamamen vazgeçtiler. Donatus kendisi, "İmparatorun kiliseyle ne alakası var?" demişti.¹ Bu yüzden Donatistler, artık dikkatlerini yeniden Tanrı'nın Egemenliği'nde toplamaya başlamışlardı.

Donatizm, neredeyse sadece Kuzey Afrika ile sınırlıydı. Orada kurumsal kiliseyle ya da Katolik Kilisesi'yle yana birlikliğini sürdürüyordu. Ancak ikisi arasında gözle görülür farklılıklar vardı. Katolikler, daha şehirli, daha iyi eğitim görmüş ve daha zengin kişilerdi. Donatistler çoğunlukla fakirlerden oluşuyorlardı. Bu bakımdan, Konstantin'in zamanından modern çağa kadar olan hemen hemen her "egemenlik hareketi"ne tipik bir örnek oluşturuyorlardı.

Kilise İçinde Egemenlik Yaşam Biçimini Yaşamak

Ancak, Konstantin'in zamanından sonraki egemenlik Hristiyanları'nın sadece Donatistler gibi gruplar olduğunu düşünmek de bir hata olur. Aslında, Novatianistler gibi başka egemenlik kiliseleri de vardı. Ama egemenlik Hristiyanları'nın birçoğu Katolik Kilisesi'nin içinde kaldı.

Roma Katolik Kilisesi, Avgustin'in birçok öğretisini izlediği halde, önceden belirlenme hakkındaki öğretilerini kabul etmedi. Bunun sonucu olarak, birçok yerde hâlâ Mesih'e itaatkâr bir şekilde yaşamanın gerekli olduğunu öğretmeyi sürdürdü. Ama Katolik Kilisesi, İsa'nın egemenlik öğretilerine tamamen sarılmak yerine bunları "mükemmelliyetçilik" alanına havale etti. Kilise, Mesih'in öğretisine harfiyen uyararak yaşaması gerekenlerin sadece "mükemmel" olmayı isteyenler olduğunu öğretti.

Kilise'nin övülecek yanı, bu tür bir Hristiyan "mükemmelli-yetçiliğini" teşvik etmesidir, ancak tabii ki, Kilise'nin yönetimi altında olduğu sürece. Bunun sonucu olarak on binlerce Orta Çağ Hristiyanı, İsa'nın öğretilerini harfiyen yaşayarak yerine getirdi.

Assisili Françesko ve Thomas á Kempis gibi, bu Hristiyanlar'ın birçoğu, bir tür ruhsal grup ya da topluluğun himayesinde egemenlik yaşam biçimini izledi. Dua, hizmet ve sevgi dolu sessiz yaşamlar sürdüler. Diğer egemenlik Hristiyanları, güç merkezleri ve dünyasal sofistikelikten çok uzakta yaşayan cahil, kırsal köylülerdi. Daha başkaları, İsa'nın öğretilerini aile ortamlarında yaşayan şehirli ev kadınlarıydı.

Tabii ki, dışsal yaşamları egemenlik Hristiyanları'nkine benzeyen ama Mesih'le gerçek bir ilişkisi olmayan birçok insan da vardı. Bazıları çileci bir yaşam sürerek cenneti hak etmeyi umuyordu. Birçoğu ikiyüzlü ve sahtekârdı. Yine de çok sayıda gerçek egemenlik Hristiyanları da vardı.

Egemenlik ve Kilise'nin Mücadelesi

Daha önce de söylediğim gibi, Katolik Kilisesi, var olan dini sistemi bozacak bir şey yapmadıkları sürece, genelde birisinin egemenlik yaşamını sürmesine itiraz etmiyordu. Ancak, egemenlik Hristiyanları egemenliğin mesajını bildirmeye başladığında ya da Kilise'de bir reform yaratmaya çalıştıklarında Kilise'nin balyozu üzerlerine ağır bir şekilde iniyordu.

Buna bir örnek, on ikinci yüzyılın dünyasal Kilisesi'nde bir reform gerçekleştirmeye çalışan İtalyan din adamı Brescialı Arnold'du. Bu adam, Papa'dan köy papazına kadar tüm din adamlarının İsa'nın elçileri gibi yaşamaları gerektiğini savunuyordu. Din adamlarının bazılarını, "para bozucular ve hırsızlar

ini” olarak yaftaladı. Papalık sistemini, gerçek elçisel görevi tamamen unutmakla suçladı. Arnold, Kilise’nin tüm seküler güçlerinden vazgeçip sadece Mesih’in Müjdesi’ne adanması gerektiğini bildirdi.²

Kilise’nin buna verdiği karşılık ne mi oldu? Papa, Arnold’u önce astırdı, sonra da yaktırdı. Külleri, Roma’nın ortasından geçen Tiber Nehri’ne atıldı.

Arnold İtalya’da bu vaazları verirken fakir bir köy papazı, güney Fransa’nın köy ve kasabalarını yalın ayak gezerek Tanrı’nın Egemenliği’ni bildiriyordu. Adı, Bruyslu Pierre’di ve fakirler arasından epey büyük bir izleyici kitlesi kazandı. Kilise binalarının abartılı bir müsriflik olduğunu öğretiyordu. Kilisenin, var olmak için binalara ihtiyacı olmayan ruhsal bir topluluk olduğunu söylüyordu. Ölülerin yararına yapılan işlerin hiçbir değeri olmadığını öğretiyordu. Roma Katolik ayini ve tekrarlanan dualar aleyhinde de bildirilerde bulunuyordu. Kendisini dinleyenlere, çarmıhlara ya da resim ve heykellere tapmamaları gerektiğini söylüyordu. Hatta onları her türlü putperest nesneyi yok etmeye teşvik ediyordu.³

Pierre, kendisini dinleyenlere dört Müjde’yi okuyor ve Tanrı’nın gerçek egemenliğini bildiriyordu. Ne yazık ki, izleyicilerinin bazıları karşı koymama ilkesini tamamen kabul etmedi. Sunakları, resim ve heykelleri kırdılar, çarmıhları yaktılar ve kilise binalarını tahrip ettiler. Pierre de, Orta Çağ’daki egemenlik öğretmenlerinin çoğu gibi, sonunda Katolik hasımları tarafından diri diri yakılarak öldürüldü.

Orta Çağdaki egemenlik vaizlerinden birine son bir örnek de, on ikinci yüzyılın başlarında Fransa’nın kuzeyinde Tanrı’nın Egemenliği’ni bildirerek seyahat eden Lozanlı Henri idi. Henri, sadece egemenlik mesajını bildirmekle kalmayarak zengin din

adamlarına da şiddetle saldırdı. Kendisini dinleyenlere Katolik kiliselerine gitmemelerini söyledi. Ateşli vaazları ve kınamaları fakirler arasından büyük bir kitlenin onu izlemesine neden oldu. Ancak sonunda Kilise, asillerin gücünü kullanarak Henri'yi kuzey Fransa'dan kovdurttu.

Henri bundan sonra Fransa'nın güneyinde ve kuzey İtalya'da seyahat ederek, her yerdeki Hristiyanlar'ı, elçiler ve ilk kilisenin sadeliğine dönmeye teşvik etti. Henri, kilisenin yetkisine dayanmak yerine, tek yetkili olarak Yeni Antlaşma'yı aktardı. Hristiyanlar'a günahlarını birbirlerine itiraf etmelerini söyledi. İnsanların günahlarına karşılık bir papazdan ceza ve bağışlanma almaları gerekli değildi. Binlerce fakir insan Henri'nin mesajını kabul edip hayatlarını İsa'ya ve O'nun egemenliğine adadı.

On ikinci yüzyılın ortalarında Lozanlı Henri tarihsel kayıtlardan yok oldu. Kâfir avcılarında bir adım önde olup vaazlar vermeyi sürdürüp sürdürmediğini bilmiyoruz. Ancak vaazlarının çok büyük ürünler verdiğini biliyoruz.⁴

Ortak Özellikler

Orta Çağ'daki egemenlik Hristiyanları, ister sessiz bireyler, ister Orta Çağ'daki egemenlik hareketlerinden birinin üyeleri olsunlar, genelde iki ortak özelliğe sahiptirler.

İlk olarak, çoğu fakir ve okumamış sınıflardandı. İsa'nın "Ne mutlu fakirlere"* demesine şaşmamalı! Bu dünyada kaybedecek fazla bir şeyleri olmadığından bırakacak çok az şeyleri vardı. Göklerin egemenliği gerçekten de, onlara aitti. Teolojik safsatalar ve ufak ayrıntılardan tamamen uzak olarak, Müjdeler'de çok açık bir şekilde kaydedilmiş olan egemenliğin basit mesajını anlayabiliyorlardı. İsa'nın dediği gibi: "Bu gerçekleri bilge ve

* Bu ayetin açıklaması beşinci bölümdedir.

akıllı kişilerden gizleyip küçük çocuklara açtığın için sana şükrederim” (Matta 11:25).

İkinci olarak, yetkilerini Yeni Antlaşma’dan, özellikle de İsa’nın doğrudan öğretilerinden alıyorlardı. Egemenlik Hristiyanları’nın bazıları resmi teolojik eğitimi aldıysa da çoğu almamıştı. Bu egemenlik Hristiyanları genelde İsa’nın öğretilerini tekrar tekrar okumuş ya da duymuş ve bunları harfiyen hayatlarında uygulamış insanlardı.

Ve egemenlik Hristiyanlığı da her zaman böyle olmuştur.

29

WALDENSIYANLAR

Waldensiyenler, Orta Çağ'ın en önemli egemenlik hareketidir. Bu hareket, 1170 sıralarında canlı bir Orta Çağ kenti olan Fransa'nın Lyon kentinde başlamıştı. Bu kentte Waldesius* adında zengin bir tüccar yaşıyordu. Zenginliğinin tadını çıkarıyor ve kentnin güç çevrelerinde hareket edebilmeyi seviyordu. Her Pazar ayine katılan iyi bir Katolik'ti.

Ama Waldesius bir gün ayinden sonra, dördüncü yüzyılda yaşayan Alexis adlı bir Hristiyan hakkında bir halk şarkısı söyleyen bir ozana rastladı. Alexis, zengin bir Romalı senatörün oğlu, zengin ve şımarık bir putperestti. Ancak Alexis'in evlenmesi gereken gün Mesih birden onunla temasa geçmişti. Ruhu bu değişimden çok etkilenen Alexis, her şeyini; ailesini, zenginliğini ve nişanlısını, terk etmişti. Yanına üzerindeki giysilerden başka çok az şey alarak Avrupa'yı geçip Suriye'ye gitti. Burada yaşamını dua ve oruçla, başkalarına hizmet edip İsa'nın sevgisini paylaşarak geçirdi. Mesih'in davası için fakirlik ve büyük sıkıntılara katlandı.

* Ya da, Valdesius. Fransızca ismi Waldes'ti (ya da Valdes). Bazı kitaplar ondan Peter Waldo olarak söz eder ama belli ki, esas ismi bu değildi.

Yıllar sonra, sağlığı ve vücudunun şekli bozulan Alexis, Roma'ya döndü. Ancak artık pejmürde bir dilenciye benzediği için ailesi ve dostları onu tanımadı. Bu yüzden Alexis kimliğini gizli tutmaya karar verdi. Kendisini tanımayan babasından vasıfsız bir iş kabul etti ve ailesinin evinin merdiven altında küçük bir odada oturdu. On yedi yıl boyunca, başkalarına Mesih'in ruhunda hizmet etmeye çalışarak böyle yaşadı. Alexis öldüğünde, ailesi sahip olduğu birkaç parça eşyanın arasında günlükünü bulunca gerçekte kim olduğunu anladı.

Waldesius bu öyküden çok etkilenmişti ve bu öykü onda ruhsal bir krize neden oldu. Vicdanı rahatsız olan Waldesius, akıl danışmak için yerel bir papaza gitti. Ona içini döktü ve papaz da dikkatle dinledi. Birkaç saatlik içten konuşma sonunda, papaz Kutsal Kitap'ı alıp Waldesius'a Matta 19'dan zengin genç yöneticiyle ilgili parçayı okudu. "Eğer eksiksiz olmak istiyorsan, git, varını yoğunu sat, parasını yoksullara ver; böylece göklerde hazinen olur. Sonra gel, beni izle" dedi (Matta 19:21).

Waldesius evine giderken aklından bu sözler hiç çıkmadı. Zenginliği, onun için artık bir mutluluk kaynağı olmaktan çıktı. Hatta ona boynunda ağır bir zincirmiş gibi geliyordu. Waldesius bir sevinç ve ruhsal coşkunun anında birden bire, zenginliğin ağır zincirini üzerinden atmaya karar verdi. Mesih'in bir öğrencisi olacaktı! Göksel hazinenin zevklerinin tadını çıkaracaktı!

Waldesius ilk olarak, zenginliğinin bir kısmını, Yeni Antlaşma'nın bazı kısımlarını Lyon civarında kullanılan halk diline tercüme ettirmek için kullandı. Bundan sonra Kutsal Yazılar'la donatılmış olarak, geri kalan tüm mal ve mülkünü ihtiyaç içindeki insanlara verdi.

Waldesius malını, mülkünü dağıtırken Lyon halkına şöyle dedi: "Vatandaşlar ve dostlar, ben düşünüyorum olabileceğiniz gibi,

aklımı kaçırmadım. Beni baskı altında tutan şeylerden kendimi özgür kılıyorum. Çünkü bunlar beni, Tanrı'yı seven bir insan olmaktan çok, parayı seven bir insan haline getirdiler. Bu hareketi hem kendim, hem de sizin için yapıyorum: Kendim için, böylece bir daha herhangi bir şeye sahip olursam, bana gerçekten de akılsız demeniz için yapıyorum. Sizin için, sizin de umudunuzu zenginliklere değil, Tanrı'ya bağlamanız için yapıyorum.”¹

Waldesius, Lyon kentinde egemenliğin basit müjdesini herkese bildirerek dolaştı. İçtenliği ve iman örneğiyle birçok kişinin hayatını etkiledi. Çok geçmeden etrafında aynı düşüncede olan küçük bir inanlı topluluğu oluştu. Kendilerine “Ruhta Fakir Olanlar” diyorlardı. İsa'nın öğretilerinin her yönünü harfiyen kabul edip ciddiye aldılar. Gerçek, ödünsüz öğrenciliğin sevincini kendileri için tatmaya karar verdiler. Tanrı'nın Egemenliği Lyon'a erişmişti ve kimse ona karşı kayıtsız kalamazdı!

Waldesius ve öğrencilerinin yeni bir kilise kurmak gibi bir arzuları, ya da vizyonları yoktu. Hatta, Katolik Kilisesi'ne meydan okumayı ya da saldırmayı da istemiyorlardı. Sadece gerçek Hristiyanlığı Katolik Kilisesi'nin ağıllarında yaşamak ve sevinçlerini başkalarıyla paylaşmak istiyorlardı. Hiçbir yeni doktrin öğretmediler, sadece İsa'nın bildirdiği mesajın aynısını bildirdiler. “Ruhta Fakir Olanlar”a bazı zengin insanlar ve entelektüeller de katıldığı halde, üyelerinin çoğunluğunu fakirler oluşturuyordu.

Ruhta Fakir Olanlar, birkaç inançları olmasaydı, kolayca Katolik Kilisesi'nin içinde ruhsal bir topluluk haline gelebilirdi. İlk olarak, yaptıkları için Katolik Kilisesi'nden izin almamışlardı. İkinci olarak, manastırda inzivaya çekilmek gibi bir niyetleri

yoktu. Lyon vatandaşı olmayı sürdürmek, mesajlarını kiliselere, kent meydanlarına ve pazar yerlerine taşımak istiyorlardı.

Waldesius'un ilk öğrencilerinden biri şöyle demişti: "Tanrı'ya ve Kilise'nin kutsal törenlerine inancımızı ölene dek korumaya karar verdik. ...Tanrı'nın bize verdiği lütfâ göre Müjde'yi karşılıksız olarak bildirmeye karar verdik. Bunları yapmayı hiçbir şekilde bırakmayacağız."² Kilise'nin doktrinlerini küçümsemek ya da yetkisine meydan okumak, Ruh'ta Fakir Olanlar'ın aklının köşesinden bile geçmiyordu. Hatta kendilerini dinleyen insanları kiliseye daha sadık bir şekilde gitmeye teşvik ediyorlardı. Kilise'nin onların yaptıklarına karşı çıkması nasıl mümkün olabilirdi?

Ancak çok geçmeden, Waldesius ve Ruh'ta Fakir Olanlar ruhsal saflıklarından uyandırıldılar. Katolik Kilisesi'nin Ruh'ta Fakir Olanlar'ın yaşam biçimine hiçbir itirazı yoktu. Kilise onları sadece "kusursuz" yolu izleyenler olarak görüyordu. Bu iyi bir şeydi ama gerekli bir şey değildi. Kilise'nin onların doktrinlerine bir itirazı yoktu çünkü temelde bir doktrinleri yoktu.

Ancak, başepiskopos, üniversite eğitims almamış ve Kilise tarafından atanmamış olan Ruh'ta Fakir Olanlar'ın sokaklarda Müjde'yi bildirmelerinden rahatsız oluyordu. Konstantin'in zamanından beri Kilise, Müjde'yi bildirme ve vaaz verme konularındaki monopolisini korumaya çalışmıştı. Daha önce de ele aldığımız gibi, Hibrit'in özelliklerinden biri de, sadece kurumsal Kilise tarafından kendilerine yetki verilenlerin Müjde'yi güvenli bir şekilde bildirebileceği inancıydı. Bu yüzden başepiskopos Waldesius'u huzuruna çağırdı. Bundan sonra da Waldesius ve Ruh'ta Fakir Olanlar'ın Müjde'yi bildirip vaaz vermeyi sonlandırmalarını istedi. Waldesius'u sertçe azarlayan başepiskopos ona sadece din adamlarının vaaz verebileceğini söyledi.

Artık binlerce insanın ruhsal yaşamı söz konusuydu. Waldesius iyi bir Katolik gibi davranıp, “Evet, başepiskopos hazretleri, siz nasıl isterseniz öyle olsun” diyebilirdi. Kendisi ve Ruh’ta Fakir Olanlar, Kilise’nin otoritesi altında egemenlik yaşam biçimini yaşamaya devam edebilir ve kuşkusuz kendilerine yeni öğrenciler edinmeyi sürdürebilirlerdi. Ama Waldesius, Müjde’yi bildirmekten vazgeçmeyi kabul etmiyordu. Bunun yerine, başepiskoposu tamamen şoke eden bir biçimde, onun gözlerinin içine bakıp korkusuz bir şekilde, “Tersine, vaaz vermek, İsa’nın elçileri gibi yaşamayı gerçekten isteyen herkese aittir” diye yanıtladı.³

Waldesius’un başepiskoposu çok kızdığını ve kendisini çok tehlikeli bir duruma attığını söylemeye gerek yok. Ama Waldesius, hâlâ safça Katolik Kilisesi’ne güveniyordu. O sırada Roma’da Üçüncü Lateren Konseyi toplanıyordu. Bunun üzerine Waldesius ve Ruhta Fakir Olanlar’dan bazıları davalarını Papa’nın kendisine arz etmek için Roma’ya gittiler. Papa onları kibar bir şekilde karşıladı ve Kutsal Yazılar’ı tercüme edişlerini onayladığını dile getirdi. Onların vizyonunu bile beğendi. Ama onlara, vaaz vermekle ilgili bütün kararların yerel episkoposlar tarafından verilmesi gerektiğini söyledi.

Konseydeki delegelerden biri, bu Ruhta Fakir Olanlar’ın başkalarına vaaz verme konusunda ne kadar kalifiye olduklarını öğrenmeye karar verdi. Bu kişi, Walter Map adında İngiltere’den gelmiş kibirli bir keşişti. Map, Ruh’ta Fakir Olanlar’ı kendisi ve birkaç başka delegenin önüne çıkmaya davet etti. Bundan sonra onlara, “Söyleyin bakalım, Baba Tanrı’ya inanıyor musunuz?” diye sordu.

Ruhta Fakir Olanlar, “İnanıyoruz” dediler.

“Peki, ya Oğul’a?”

“İnanıyoruz.”

“Ya Kutsal Ruh’a?”

“İnanıyoruz.”

“Peki, Mesih’in Annesine?”

“İnanıyoruz.”⁴

Konsey delegeleri bu son yanıt üzerine kahkahalarla güldü. Waldesius ve diğerleri şaşırılmıştı, neyi yanlış söylediklerini merak ediyorlardı. Ruh’ta Fakir Olanlar, alaylar korosu eşliğinde Konsey’den çıkarıldılar. Keşiş Walter Map şöyle rapor verdi: “Bu son yanıtları karşısında alaylar yükseldi ve kafaları karışmış bir şekilde gittiler. Haklıydılar da, çünkü kendilerine yol gösterecek biri yoktu. Buna karşı bu insanlar başkalarına yol göstermeyi ümit ediyorlar!”⁵

Neyi yanlış yapmışlardı? Yüzyıllar önce, Efes Konseyi Meryem’e “Tanrı’nın Annesi” unvanını vermişti. Bu yüzden “Mesih’in Annesi”ne inandıklarını söylemeleri, teolojik bakımdan eğitimsiz olduklarını gösteriyordu. Ama Kutsal Yazılar Meryem’den hiçbir zaman Tanrı’nın Annesi olarak söz etmez ve Ruhta Fakir Olanlar, Kutsal Yazılar’a dayanan insanlardı. Tek bildikleri egemenliğin basit müjdesiydi ve bilmeleri gereken tek şey de buydu.

Waldesius ve diğer Hristiyan arkadaşları Lyon’a döndüklerinde daha önce yaptıkları gibi halka Müjde’yi bildirmeye devam ettiler. Yerel kilise yetkililerine yeni bir doktrinle gelen kafirler olmadıklarını açıklamaya gayret gösterdiler.

Hatta Waldesius, papalık temsilcisinin kendisine sunduğu Katolik inancına bağlılık bildirisini imzalamayı da kabul etti. Aslında Waldesius, papalık makamının iman konusuyla ilgili bildiri hakkında sadece bir tek el yazması not hazırlamıştı. Notunda, fakirlik yaşamının, Kilise namına bir “kusursuzluk” etkinliği değil, İsa Mesih’e bir itaat etkinliği olduğunu bildiriyordu.⁶

Yine de Kilise yetkilileri Waldesius ve Ruhta Fakir Olanlar'ın bir kez daha huzurlarına çıkmasını buyurdu. Ve din adamları yine onlara sıkı sıkı bir daha artık vaaz vermemelerini emretti. Waldesius buna yanıt olarak, Petrus'un yetkililere verdiği yanıtı ezberden aktardı: "Tanrı'nın önünde, Tanrı'nın sözünü değil de sizin sözünüzü dinlemek doğru mudur, kendiniz karar verin. Biz gördüklerimizi ve işittiklerimizi anlatmadan edemeyiz."⁷

Din adamları çok kızmışlardı ve sivil makamların Waldesius ve Ruhta Fakir Olanları Lyon'dan temelli olarak sürmelerini sağladılar. Ancak bu durum, bu egemenlik vaizlerinin şevkini en ufak derecede kırmadı. Elçiler gibi, Mesih'in adıyla zulüm gördükleri için sevindiler. Bunun üzerine, Egemenliğin Müjdesi'ni sokaklarda ve pazar yerlerinde bildirerek Güney Fransa'nın her yerine gittiler. Broşürler yazıp halka açık münazaralar organize ettiler. Ve yine de Katolik Kilisesi'nden olumlu bir şekilde söz ediyorlardı.

Çapraz Tozlaşma

Çok geçmeden, Waldesius (Kilise artık onlara bu ismi veriyordu), daha önce sözünü ettiğimiz iki egemenlik vaizinin öğrencilerinden ikisiyle tanıştı: Pierre de Bruys ve Lozanlı Henri. Waldesius bu diğer Hristiyanlar'ın kesinlikle kafir olmadıklarını açıkça görebiliyordu. Buna karşın bu diğer Hristiyanlar, Roma Katolik Kilisesi hakkında büyük eleştirilerde bulunuyorlardı. Dünyasalılığın, zenginliğinin ve dünyasal güç ediniminden ötürü Roma'ya saldırıda bulunuyorlardı. Resim ve heykelleri ululama ve ölümler için duaların Kutsal Yazılar'da yer almadığına işaret ediyorlardı.

Bütün bunlar Waldesius ve öğrencileri için yeni şeylerdi. Buna karşın içten Kutsal Kitap öğrencileri olarak Kutsal Yazıları

iyice araştırıyorlardı. Ve çok geçmeden bu eleştirilerin haklı olduğunu anladılar. Bunun üzerine artık onlar da, Kilise'nin hata ve günahlarını bildirmeye başladı.⁸

Katolik Kilisesi de derhal tepkisini gösterdi. 1184 yılında, Verona Konseyi, Waldesiyanlar'ın (kafir olmasa da) tehlikeli bölücüler olduğunu söyleyerek onları kınadı. Bu işte şartıcı sorusuyla kendilerini aşağılayan Walter Map'ın parmağı varmışa benziyordu. Walter Map şöyle yazmıştı:

“Bu insanların yerleri yurtları yok, ikişer ikişer dolaşıyorlar, yün tünikler giyiyorlar ve yalın ayaklılar. Hiçbir şeyleri yok, elçiler gibi her şeyi paylaşıyorlar. Bunlar, çıplak bir Mesih'i izleyen çıplak bir grup. Başlangıçları uç derecede mütevazıydı, çünkü o zamanlar kendilerini izleyen fazla kişi yoktu. Ancak onları kendi hallerine bırakırsak, hepimizi söndürürler.”⁹

İnsanlar, bir kez daha, alçakgönüllü ve hakir olanların dünyayı altüst edeceğinden korkuyordu. Kilise, sonunda 1190'da, Waldesiyanlar'ı kafir olarak kınadı ve onları gaddarca bir baskıya tabi tutup öldürmeye başladı.

Waldesius ve öğrencileri bunlardan yılmadan güney Fransa'da seyahat etmeyi sürdürdü. Daha sonra, Alpler'i geçip kuzey İtalya'daki Lombardiya bölgesine geldiler. Burada, daha önce sözünü etmiş olduğumuz bir başka egemenlik vaizi olan Brescialı Arnold'un izleyicileriyle tanıştılar. Waldesiyanlar'ın Lombardiyalı Fakirler olarak tanınan bu İtalyan Hristiyanlar'dan öğrendikleri, kilisenin devlet işlerine hiç karışmaması gerektiğini anlamalarına yardımcı oldu. Karşılık olarak da, Waldesiyanlar'ın ruhu ve gayreti, Lombardiyalı Fakirler için tazeleyici ve uyarıcı oldu. Bunun üzerine Waldesiyanlar'a katılmayı kabul ettiler.

Waldesiyanlar bu birleşik harekete kuvvetli bir müjdecilik

gayreti getirdi. Lombardiyalı Fakirler de, harekete bir toplum stabilitesini getirdi. Birlikte, hafife alınmaması gereken epey devrimci bir güç oldular. Ama onlar tek silahları Tanrı Sözü olan bir orduydular. Birlikte, dünyayı altüst etmeye hazırdılar!

Tarih Konusunda Waldensiyen Anlayışı

Bu iki hareketin güçlerini birleştirmesinden kısa bir süre sonra Waldesius öldü. Ancak, hareket devam etti, çünkü bu insanlar Waldesius'un değil, İsa'nın izleyicileriydi. Waldesius'un ölümünden sonra, Waldensiyenler kim oldukları ve hareketlerinin amacının ne olduğu konusunda daha fazla düşündüler. Katolik Kilisesi'nin yanlış yola girdiğini görebiliyorlardı, ancak bu ne zaman olmuştu? Kilise tarihini inceleyen Waldensiyenler, dönüş noktasının Konstantin'in zamanında gerçekleştiğini doğru olarak fark ettiler.

Waldensiyenler, kilise tarihinin, sadık tanık dönemi (Konstantin öncesi kilise) ve ihanet (Konstantin'le başlayan dönem) olmak üzere iki döneme ayrılabilceğini anladı. Peki bu, egemenliğin tüm sadık tebaasının Konstantin ile yok olduğu anlamına mı geliyordu? Waldensiyenler buna "Hayır" dediler. Konstantin'in Hibrit zehrinin Mesih'in Bedeni'nin her üyesine kadar erişmediğine inanıyorlardı. Onların gününe kadar her zaman azimle direnen sadık bir küçük grup olmuştu. Egemenliğin ışığı karartılsa da asla söndürülmemiştir.¹⁰

Waldensiyenler, iki egemenliğin doğasını da açık bir şekilde anlamışlardı. Nihai olarak ya bu dünyanın egemenliklerine ya da Tanrı'nın Egemenliği'ne sadakat sunabilirlerdi. Ama ikisine birden sunamazlardı. Bu yüzden Tanrı'nın Egemenliği'ne sunmayı seçtiler.

Waldensiyan İnançları

Waldensiyanlar'ın karmaşık bir teolojik inançları yoktu. İnanç sistemleri basitçe Egemenliğin Müjdesi'ydi. İsa'nın öğretilerini çok iyi bildiklerinden insanların seçimler yapabilme gücüne sahip olduğunu ve yaptıkları seçimlerden sorumlu olduklarını öğretiler. Her birimizin, Mesih'in öğretilerine göre yaşama kararını vermemiz ve sonra da bu karara sadık kalmamız gerekmektedir. "Hayatını Mesih'in Rabliğine gerçekten teslim etmemiş biri, gerçek bir Hristiyan olamaz" diyorlardı.¹¹ İsa'nın öğretilerinin devrimci olduğunu ve harfiyen yerine getirilerek yaşanması gerektiğini doğru bir şekilde görmüşlerdi. Bu yüzden zenginlikler biriktirmenin aleyhinde öğretilerde bulunuyorlardı. Ayrıca, ister kendini koruma, ister savaş için olsun, kılıç kullanmanın aleyhinde öğretilerde de bulundular.

Ant içmek Orta Çağ toplumunun merkezi bir direği olduğu halde, Waldensiyanlar İsa'nın sözlerine itaat içinde, ant içmeyi ret ettiler. Ayrıca İsa'nın dürüstlük konusundaki yüksek standartlarına bağlı kaldılar. Ve dürüstlükleriyle ünlendiler. Öyle ki, yanlışlıkla Waldensiyan olmakla suçlanan zavallı bir Katolik adam, kendisini sorgulayan engizisyon mahkemesi üyelerine şöyle demişti: "Ben sizin olduğumu düşündüğünüz kişi değilim. Ben yalan söylerim. Ben iyi bir Katolığım!"¹²

Waldensiyan broşürlerinden biri gerçek Hristiyanlık hakkında şöyle diyordu:

"Birçokları hata ile kör olmuş, iyi olanlara zulmedip, onlardan nefret edip sahtekâr ve yalancıları rahat bırakan sahte Hristiyanlar. Ancak bununla, onların iyi çobanlar olmadıklarını, koyunları değil, sadece koyunların yününi sevenler olduklarını bilebiliriz. Kutsal Yazılar şöyle der ve biz bunun doğru olduğunu biliyoruz: Eğer birisi iyiyse, Rab İsa'yı seviyorsa, o kişi küfür

etmez, ant içmez, yalan söylemez, zina etmez, adam öldürmez, hırsızlık etmez ve düşmanından öç almaz...

Şunu söyleyebilirim ve bu çok doğrudur, Silvester'le başlayarak tüm papaların, kardinallerin, baş keşişlerin ve bunlar gibilerinin hiç kimsenin bir tek ölümcül günahını Tanrı adına affetme ya da bağışlama gücü yoktur. Bağışlayan sadece Tanrı'dır, bunu başka kimse yapamaz. Vaizlerin de insanlara Müjde'yi bildirmesi, onlar için dua etmesi ve onları yukarıdan gelen öğretilerle beslemesi gerekir.”¹³

Waldensiyenler Kutsal Kitap'ın gayretli öğrencileriydi ve zaman içinde Katolik inancının Yeni Antlaşma'da bulunmayan tüm yönlerini reddetmişlerdi. İyi Katolikler olarak başladıkları halde, sonunda Araf, ölümler için dini törenler, Meryem'e ve azizlere dua etmek, resim, heykel ve haçları ululama ve onlara tapma ve papazların sözde papazlık gücü gibi Kutsal Kitap'a aykırı olan uygulama ve doktrinlerinin aleyhinde öğretide bulundular.¹⁴

Tanrı Sözü'nü Bildirin!

Waldensiyen müjdeciler, papalık gücü yetkililerince arandıklarını ve yakalanırlarsa kendilerini işkence ve ölümün beklediğini bilerek, egemenliğin basit mesajını Avrupa'nın her yerine taşıdılar. İsa, izleyicilerinin kimseye Baba unvanıyla hitap etmemeleri gerektiğini bildirmişti. Bu yüzden Waldensiyenler gezici vaizlerine “amca” anlamına gelen barba sözcüğüyle hitap ediyorlardı. Barbarları normalde Avrupa'nın her yerinde ikişer ikişer geziyordu. Genelde birlikte seyahat ederlerken öğrenciliği ilk elden öğrenmek için daha genç bir adam, daha yaşlı bir barba ile birlikte giderdi. Waldensiyen barbarlar Kilise yetkililerinden kaçmak için sık sık seyyar tacir kılığına girerlerdi.

Waldensiyenler'a Karşı Haçlı Seferi

Waldensiyenler, yaklaşık dört yüz yıl boyunca, Kilise'nin ordularının kendilerini ne zaman yakalayacağını bilmeyerek peşlerinde avcılar olan av hayvanları gibi yaşadı. Çeşitli Waldensiyen toplulukları kılıçla yok edildi. Son kalelerinden biri, Fransa ve İtalya sınırında Alp Dağları'nda yer alan Piedmont Vadisi'ydi. 1488 ve 1489'da, Reform Hareketi'nden sadece otuz yıl önce, Papa'nın haçlıları, Alp Dağları'ndaki Waldensiyen yerleşim birimlerine tarif edilemeyecek bir zalimlikle saldırdı.

“Kutsal” Katolik haçlıları, bulabildikleri bütün Waldensiyenler'ı kasap gibi keserek öldürdüler. Anne babaların bağırsaklarını dışarı döküp çocuklarının başlarını kayalara çarparak parçaladılar. Babaların boyunlarına çocuklarının kesilmiş başlarını asarak onları ölüme yürüttüler.¹⁵

Kilise tarihçisi J. A. Wylie şöyle yazar: “Bu zalimlikler, uygar ülkelerin tarihinde o zamana kadar eşi benzeri görülmemiş bir manzara oluşturdu. Daha çok kan dökülen ve daha çok hayatların kurban edildiği trajediler gerçekleşmişti ama hiçbirinde aktörler böylesine tamamen insanlıktan çıkıp, çekilen acılar canavarca tiksindirici, dile getirilemeyecek derecede zalim ve iğrendirici olmamıştı. Bu bakımdan ‘Piedmont Katliamları’ gibisi yoktur.”¹⁶

1500'lerin başları geldiğinde, Waldensiyenler'ın çoğu koyun gibi kesilip biçilmişti. Bu korkunç zulümlere karşın hareket, sadece belirli alanlarda da olsa ayakta kalmayı sürdürdü. Waldensiyenler'ın pes etmeye niyetleri yoktu. Ayakta kalan topluluklar, derhal harika bir yeni keşif olan matbaayı kullanarak broşürler bastırmaya başladılar.

30

DiğER AKIM

Orta Çağ'daki reform hareketlerinin hepsi Egemenliğin Müjdesi'ne odaklı değildi. Egemenlik akımının yanı sıra farklı bir akım daha vardı: Avgustin yanlısı reformcular.

İlk bakışta, Avgustin'e bağlı herhangi bir hareket gerçek bir reform hareketi olamazmış gibi görünebilir. Ne de olsa, Avgustin, bu Konstantin Hibriti'ni en çok savunan kişiydi. Bu doğrudur, ama Avgustin'in zamanındaki Kilise yüz yıldan daha kısa bir zamandır Hibrit'in bir parçasıydı. Kilise, yıllar içinde İsa'nın öğretilerinden daha da çok uzaklaştı. İkonalara, Mer-yem'e ve kutsallara tapınma Avgustin'in zamanında daha yeni başlıyordu. Onun zamanında papanın günahları bağışlaması ve kardinaller yoktu. Cemaatin, komünyon kasesinden içmesine izin veriliyordu.

Bu yüzden Avgustin'in zamanındaki Hristiyanlığa dönmek kendi başına büyük bir reform değildi. Ama bu yine de Konstantin Hibriti'ne dahildi. Hiçbir şekilde Egemenlik Müjdesi'ne bir dönüş değildi.

Avgustinci Hareketler ve Egemenlik Hareketleri

Avgustinci reform hareketlerinin, egemenlik hareketleriyle birçok ortak noktaları olduğu halde aşağıdaki bakımlardan büyük farkları vardı:

1. Konstantin Hibriti'nin Kabulü. İlk olarak, Avgustin reformcuları Konstantin Hibriti'ni kabul ediyordu. Kilise ile devletin birleşmesine bir itirazları yoktu. Hatta sürekli olarak reformlarını devletin gücü aracılığıyla gerçekleştirmeye çalışıyorlardı.

2. Karşı Koymamayı Ret Etmeleri. Avgustin reformcuları, kilise ve devletin birleşmesini kabul ettiklerinden kılıç kullanımına itiraz etmiyorlardı. Hepsi de, devletin çalışması ve korunması için kılıcın gerekli olduğunu kabul ediyordu. Ve devlet Kilise'ye katıldığı için, Kilise'nin üyelerinin savaş, ölüm cezası ve işkenceye katılmasına itiraz etmemesi gerekiyordu.

3. Diğer Egemenlik Öğretilerinin Reddi. Avgustinci hareketler hemen hemen her zaman aynı biçimi alıyordu. Yeni Antlaşma'nın (sözde!) teolojisi, Eski Antlaşma ahlak ve yaşam biçiminin üzerine yapıştırılmıştı. Avgustinci reformcular, İsa'nın zenginlik ve ant içme hakkındaki egemenlik öğretilerinin harfiyen izlenmesine gerek olmadığını öğretiyordu. Dünyadan ayrılma hakkında genelde çok az şey söylüyorlardı. Yine de, haklarını yememek lazım: Avgustinci reformcular, Roma Katolik Kilisesi'nin Avgustin'in zamanından sonra Müjde'ye yaptığı eklemelere genelde saldırdı. Ancak, Avgustin'in ölümünden önce yapılan değişikliklerin çoğunu kabul ettiler.

4. Yaşam Biçimi Yerine Teolojinin Vurgulanması. Avgustinci hareketlerle egemenlik hareketleri arasındaki bir başka farklılık da, Avgustinci hareketlerin genelde Hristiyanlığın özü olarak teolojiye odaklanmalarıydı. Egemenlik hareketleri ise, buna tezat

olarak teolojiye değil, yaşam biçimine odaklanıyordu. Ayrıca, Avgustinci reformcuların odaklandığı teoloji Avgustin'in teolojisiydi. Bu reformcular genelde Kutsal Yazılar'ın nihai yetkisinden söz ediyordu. Ancak uygulamada bu, Kutsal Yazılar'ın Avgustin tarafından yorumlanmış biçimiydi. Neredeyse tüm Avgustinci reformcular, mutlak önceden belirleniş, reform platformlarının ana desteği olarak öğretiliyordu.

5. Eğitim. Avgustinci reformcuların çoğu üniversite eğitimi görmüş adamlardı. Hatta bu reform hareketleri genelde en az bir büyük üniversitenin kuvvetli bir destekçileri olmasıyla övünabiliyordu. Buna tezat olarak, egemenlik hareketlerinin çoğu din adamı olmayanlar tarafından başlatılmıştı ve genelde üniversitelerden destek almıyorlardı.

John Wycliffe

Orta Çağ'ın belki de en önde gelen Avgustinci reformcusu John Wycliffe'ti. On dördüncü yüzyıl İngilteresi'nde Oxford Üniversitesi'nde felsefe ve ilahiyat profesörlüğü yapmıştı. Wycliffe, zamanının İngiliz akademik çevrelerinde popülerdi ve İngiliz kraliyeti ve maiyetinin desteğine sahipti.

Wycliffe, kendisini izleyecek olan Avgustinci reformcular gibi, Katolik Kilisesi'ndeki Avgustin'den sonraki, Rab'bin Sofrası'ndaki ekmek ve şarabın gerçekten Mesih'in bedeni ve kanına dönüştüğü; kutsal cisimler, resim ve heykellere ve azizlere tapınma ve bağışlanma bahşetmeler gibi, gelişmelerin çoğunun aleyhinde öğretilerde bulunuyordu.¹

Wycliffe aynı zamanda Papa'nın da kendisiyle ilgili yüksek iddialarını reddediyordu. Hatta, Roma Katolik Kilisesi için "İblis'in Sinagogu" diyordu ve papanın mesih karşıtı olduğunu söylemişti. Wycliffe, "Petrus ve Klement'in, imanın diğer

yardımcılarıyla birlikte papalar olmadıklarını, bunun yerine, Rabbimiz İsa Mesih'in kilisesini oluşturma işinde Tanrı'nın yardımcıları olduğunu" doğru bir şekilde anlamıştı.² Wycliffe, ulusal İngiltere Kilisesi'nin papadan bağımsız olmasını istiyordu. Tüm dini grupları çok sert bir dille ret etti, hatta bunların üyesi olan birisinin gerçek bir Hristiyan olamayacağını söyleyecek kadar ileriye dahi gitti.³

Wycliffe yazılarında Katolik Kilisesi'nin zenginliğine şiddetli saldırılarda bulunuyordu. Hatta din adamlarının da, Kilise'nin de herhangi bir emlak sahibi olmaması gerektiğini öğretiyordu.⁴ Ancak Wycliffe, İsa'nın yeryüzünde zenginlikler biriktirme aleyhindeki öğretilerinin tamamını kabul etmeye hazır değildi. Kralar ve asillerin yeryüzünde zenginlikler biriktirmesi konusunda bir sorunu yoktu, sadece Kilise'nin bunu yapmasını istemiyordu. Wycliffe, Kilise büyük arazilerini kraliyete teslim etmezse, kraliyetin bunları zorla alması gerektiğini bile söylemişti. VIII. Henry de, Wycliffe'in ölümünden 150 yıl sonra aynen böyle yapmıştı.

Wycliffe de, diğer Avgustinci reformcular gibi, Konstantin Hibriti'ni tamamen kabul etmişti. İtiraz ettiği tek tarafı, daha önce sözünü ettiğim sahte Konstantin Bağışı idi. Wycliffe'in zamanında bu belge hâlâ gerçek bir belge olarak kabul ediliyordu. Wycliffe, devletin Kilise'nin ikiz parçası olduğuna inandığı için, seküler yöneticinin doğruluk dolu bir konumda yaşaması gerektiğini öğretiyordu. "Ölümcül bir günah içinde olan biri, hiçbir şeyin efendisi değildir" demişti.⁵ Yani, bir yönetici ölümcül bir günah içinde yaşıyorsa, yöneticilik konumunu otomatik olarak kaybeder ve tebaasının artık ona itaat etmesi gerekmez. Bu tabii ki, Yeni Antlaşma'nın öğrettiklerine tamamen aykırıdır. Hemen hemen tüm Roma imparatorları ölümcül günah içinde yaşamıştı. Ama Pavlus bize, onları devirmek yerine, onlara boyun eğmemiz

gerektiğini söylemişti. Wycliffe'in öğretisi, Hristiyan toplumu, kral ya da başka bir yöneticinin günah içinde yaşadığına (ya da yanlış kilisenin üyesi olduğuna) inanıyorsa, silahlı devrim gerçekleştirilmesinin makul olduğu düşüncesinin temelini atmıştı.

Wycliffe de Avgustin gibi mutlak önceden belirlenmeye inanıyordu. İnsanların daha doğmadan önce, ya sonsuz yaşama ya da sonsuz lanete gitmek üzere önceden belirlenmiş olduklarını öğretiyordu. Bunun Tanrı'nın durumları önceden bildiğinin değil, rastgele buyruğunun sonucu olduğunu söylüyordu.

Wycliffe, Fransa ve İtalya'daki egemenlik vaizlerinden farklı olarak devletin gücü aracılığıyla reform gerçekleştirmek istiyordu. Wycliffe başlangıçtan beri, İngiltere'nin güçlü çevreleri içinde etkin olmuştu ve kral ve diğer asiller Wycliffe'i papadan korumuştular. Hatta, yaşlı İngiltere Kralı Edward'ın üzerinde büyük etki sahibi olan Gauntlu John Wycliffe'in özel himayecisiydi.

Katolik Kilisesi, Wycliffe'in önerilerinin birçoğunun kâfirce olduğunu bildirmişti. Ancak Wycliffe güçlü dostlarından ötürü diri diri yakılmaktan kurtulmuştu. 1384 yılında doğal nedenlerden ötürü öldü. Yine de ölümünden elli yıl kadar sonra Kilise, cesedinin mezardan çıkartılıp kül olana kadar yakılıp küllerini nehre dökülmesini sağladı.

Lollardlar

Wycliffe'in etkisi, Katolikler'in Lollardlar adını verdiği öğrencileri aracılığıyla İngiltere'de devam etti. Wycliffe her zaman, Kutsal Yazılar'ın yetkisinin Kilise'nin yetkisinden daha büyük olduğunu savunmuştu. Lollardlar'ın büyük başarılarından bir tanesi de, Kutsal Kitap'ın ilk İngilizce çevirisini yapmış olmalarıydı. Bu ilk İngilizce Kutsal Kitap, günümüz popüler

kültüründe Wycliffe'in kendisi tarafından tercüme edilen Kutsal Kitap olarak bilinir ancak tercüme yapan Wycliffe'in kendisi değil, öğrenci ve dostlarıydı.⁶

Önceleri Lollardlar arasında zengin ve nüfuzlu olan birçok insan vardı. Hâlâ Konstantin Hibrit'inden çokça etkilenmeyi sürdüren Lollardlar, 1394'da İngiliz Parlamentosu'na Kilise'de reform gerçekleştirmelerini isteyen bir broşür sundu. Ancak, önerdikleri reformlar Avgustinci ve egemenlik öğretilerinin ilginç bir karışımıydı. Papazların evlenmemesi, kutsal su, ölümler için dualar, Roma'ya hacca gitmeler, haçlara ve resimlere dualar ve sunular ve papazlara günah çıkartma gibi konulara saldırılarda bulundular.⁷ İngiltere'deki tüm atamaları, Papa ya da episkoposlarının yapması uygulamasının sona ermesi için çağrıda bulundular.⁸

Ayrıca hem devlet makamlarında, hem de ruhsal makamlarda bulunan din adamları uygulamasına da saldırıda bulundular.

“Kral ve episkoposun aynı kişi olması, geçici davalarda hem episkopos hem de hakim varlığı, seküler makamda hem papaz, hem de memurun varlığı, krallıkların iyi yönetilmemesine neden olur. Bu sonuç açıkça kanıtlanmıştır çünkü dünyasal ve ruhsal olan, Kutsal Kilise'nin bütünüdür iki yarısıdır. Bu yüzden kendini birine adanmış olan diğerine karışmamalıdır çünkü hiç kimse iki efendiye kulluk edemez.”⁹

Bu yüzden, Wycliffe gibi Lollardlar da, Egemenlik Müjdesi'ni tam olarak anlamamışlardı. Seküler ve dini makamların birbirinden ayrılmasını istiyorlardı ama yine de seküler ve dini güçlerin “Kutsal Kilise'nin bütünüdür” oluşturduğunu görüyorlardı. Tanrı'nın Egemenliği hâlâ devletle evliydi.

Yine de, Wycliffe'in ölümünden sonra, Lollardlar Avgustinci teolojiden daha da uzaklaşıp Egemenlik Müjdesi'ne yaklaştılar.

Örneğin, Lollardlar egemenliği kusursuz bir şekilde anlamadıkları halde, savaşın Hristiyanlık'la tutarlı olmadığını anlayabiliyorlardı.

“Ruhsal vahiy olmadan, savaşta ya da dünyasal bir dava için sözde adalet yasası için adam öldürmek, lütuf yasası ve merhamet dolu olan Yeni Antlaşma'ya kesinlikle aykırıdır. Bu sonuç, Mesih'in yeryüzündeyken vaaz ettikleriyle açıkça kanıtlanmıştır, çünkü O özel olarak, insanların düşmanlarını sevmesini; onları öldürmesini değil, onlara acıması gerektiğini öğretmişti. Bunun nedeni şuydu: insanlar savaştıkları zaman, ilk darbeden sonra (genel olarak) sevgi unutulur. Ve sevgisiz olarak ölen kişi doğru cehenneme gider.

Ve bunun ötesinde, hiçbir din adamının, Kutsal Yazılar ya da yasal bir nedenle, bir ölümcül günah için ölüm cezası verip öbürü için vermemesinin mümkün olmadığını biliyoruz. Ama Yeni Antlaşma merhamet yasasıdır. Ve adam öldürmenin her türünü yasaklar. Çünkü Müjde şöyle der: “Atalarımıza, ‘Adam öldürmeyeceksin’ dediğini duydunuz. ... [Haçlılar] Barış Önderi'nin övgüsünü hak etmez. Çünkü iman, alçakgönüllülük ve sabırla artar. İsa Mesih, savaşıp öldüren insanlardan nefret eder ve onları tehdit eder, çünkü ‘Kılıç çekenlerin hepsi kılıçla ölecek’ der.”

Tahmin edilebileceği gibi, Parlamento Lollardlar'ın bu önerilerini kabul etmedi. Hatta birkaç on yıl içinde kraliyet ve Katolik Kilisesi, Lollardlar'ı tamamen ortadan kaldırma çabasında birleşti. Katolik güçleri, Lollardlar'ı zalimce avladı ve birçoklarını diri diri yakarak öldürdü. Diğerleri işkence ve ölüm karşısında doktrinlerinden vazgeçtiler. Sağ kalanlar saklanmaya zorlandı. Lollardlar toplanmaya devam ettiler ama bunu gizlice yapıyorlardı. Sade ve basit toplantıları Kutsal Kitap etüdü ve

Tanrı Sözü'nün bildirilmesini vurguluyordu.

Lollard hareketi, kral ve asillerin desteğini kaybettikten sonra, Orta Çağ egemenlik hareketlerinin özelliklerinin birçoğunu almaya başladı. Sayıları artık sadece tüccarlar, köylüler ve şehirlerde yaşayan fakirlerden oluşuyordu. Katolik Kilisesi onları hiçbir zaman yok edemezdi ve Reform hareketi İngiltere'ye vardığında Lollardlar varlıklarını hâlâ sürdürmekteydi.¹⁰

Ancak, Katolik Kilisesi'nin yapamadığını Reform hareketi gerçekleştirdi. Sağ kalan Lollardlar, İngiliz Reform hareketi ve onun Avgustinci teolojisine çekilmişlerdi. Kraliçe Mary'nin zamanından sonra (1553-1558), kendilerine özgü öğretilerini ve kendi ayrı kimliklerini kaybettiler.

31

WALDENSiYANLAR İSviÇRELi REFORMCULARLA TANIŞIYOR

Orta Çağ'da damla damla akmakta olan Avgustinci ırmak, 1500'lü yılların başlarında Martin Luther'in öğretisi aracılığıyla Almanya'da birden coştı. Aynı zamanda, İsviçre'de de, oradaki önde gelen Reform hareketçisi Ulrich Zwingli'nin önderliğinde bir patlama yaşadı. Hem Luther, hem de Zwingli, tipik Avgustinci reformcular gibi, iyi eğitim görmüş üniversiteli adamlardı. İkisi de, Avgustin hayranıydı ve onun yazılarını iyi biliyorlardı.

İsviçreli bir hakimin oğlu olan Zwingli ünlü bir vatansever, hümanist, vaiz ve devlet adamıydı. Ayrıca atanmış bir papazdı, Papa için savaşan İsviçreli paralı askerlerin askeri papazlığını yapıyordu. Zwingli, 1519'da İsviçre'nin Zürih kentinin ana kilisesine vaiz atandı.¹

Zwingli bu makamı kabul ettiğinde bir Reform hareketi başlatmayı planlamıyordu. Yine de vaazlarında, Orta Çağ Katolik tanrıbilimcilerinin yorumlarını izlememeyi seçti. Bunun yerine Kutsal Yazılar'ı kendi yorumlarını izledi; bu yorumlar çoğunlukla Avgustin tarafından etkilenmişti.

Zwingli kamuya mal olmuş popüler bir adamdı ve Zürih'teki kamu yöneticileri onun vaazlarına karşı çıkmadı. Hatta, diğer papazların da sadece Kutsal Yazılar'ı bildirmesini ve insansal ekler konularında sessiz kalmalarını emrettiler. Zwingli, 1522'de Lent (Paskalya'dan önceki büyük perhiz) sırasında et yeme yasağının Kutsal Kitap'ta hiçbir temeli olmadığını gösteren bir vaaz verdi. Bu da Zwingli'yi Katolik Kilisesi'yle karşı karşıya getiren bir fırtına oluşturdu ve İsviçre'de epey kargaşaya neden oldu.

Zwingli, devlet adamlarından Lent konusunda halka açık bir münazara düzenlenmesini istedi ve bu yapıldı. Zwingli münazara hem kalabalığı, hem de devlet adamlarını ikna etti. Zwingli devletin desteğiyle Zürih'teki kilisede büyük bir reform başlattı. Zwingli'nin hedefi, Kutsal Yazılar'ın (Zwingli tarafından yorumlandığı biçimde) gücünü temel alarak, tüm yurttaşların dini, politik ve sosyal hayatlarının bütününde reform gerçekleştirmek haline geldi.²

İsviçreli Katolik episkoposların tümü Reform hareketine karşı olduklarından, Zürih'teki kamu yöneticileri duruma el atıp eskiden Katolik episkoposlar tarafından yürütülen tüm yönetim ve yetki alanlarını kendi üzerlerine aldılar. 1525 yılında, yöneticiler daha önce Kilise'ye ait olan bütün arazilere el koydu ve din adamlarının eğitimini denetlemeye başladı.³

Ne yazık ki, Zwingli, Konstantin Hibriti'ni tamamen kabul etmişti. Egemenlik Müjdesi'ni değil, Avgustinci müjdeyi bildiriyordu. Zwingli, Avgustin'in zamanından beri eklenmiş olan o Roma Katolik uygulamalarını söküp attı. Ama o da, tüm diğer Avgustinci reformcular gibi, reformlarını gerçekleştirmek için devletten güç aldı. Ve hareketini yaymak için kılıç kullanmaktan hiç çekinmedi. Hatta reformcu ordusunun papazı olarak görev yaparken savaş alanında öldü.⁴

Waldensiyenler'la Tanışma

Zürih'in güneyinde, Zwingli'nin bir dostu ve destekçisi olan William Farel, Cenevre Gölü'nün doğu kıyısındaki Aigle kentinde Reform doktrinleri vaaz ediyordu. Bu ateşli vaiz, Bern kantonu hükümetinin koruması altında hareket ediyordu ve binlerce insanı İsviçre Reform Hareketi'ne katılmaya başarılı bir şekilde ikna etmişti.⁵

Bu arada, Reform hareketinin haberi İtalya'daki Waldensiyenler'a erişmişti. Bunun üzerine bu konuda daha çok bilgi almak için iki barbayı Almanya'ya gönderdiler. Waldensiyenler'ın seçtiği iki adamın karakteri birbirinden epey farklıydı. Adını sadece Giorgio olarak bildiğimiz, ikisi arasında biraz daha yaşlı olanı, sağlam, olgun ve dikkatliydi. Diğer barba, Martin Gonin, genç, enerjik ama çabuk etkilenen biriydi. Giorgio ve Martin, İsviçre Alpleri'ni birlikte yürüyerek geçerek Aigle adındaki İsviçre kentine vardılar. Orada sadece bir iki gece kalıp Almanya'ya gitmek istiyorlardı. Ancak oradayken çok geçmeden William Farel ve onun Reform vaazları hakkında bilgi aldılar. Bunun üzerine Farel'le bir görüşme ayarladılar ve Farel de onlara Reform doktrinlerini tanıttı. Genç barba Martin Gonin, ateşli Farel'den epey etkiledi.⁶

Reform hareketi hakkında çok şeyler öğrenen iki barba, Almanya'ya gitmek yerine İtalya'ya gidip duyduklarını oradaki kardeşlerine bildirmeye karar verdi. Genç Waldensiyen Martin Gonin, İtalya'ya Reform hareketi hakkında epey heyecanlanmış olarak döndü. Ancak daha yaşlı olan barba Giorgio, Reform hareketine katılmak konusundaki çekincelerini dile getirdi. Yeterince görmüş geçirmiş olduğundan, Waldensiyenler'la İsviçreli Reformcular arasında inanç ve uygulama bakımından önemli farklılıklar olduğunu biliyordu.⁷

Waldensiyenler konuyu cemaatleriyle dört yıl boyunca ele aldı. Sonunda bu konuda daha çok görüşmeler yapmak üzere İsviçre'ye dört yeni temsilci göndermeye karar verdiler. Farel ve diğer İsviçreli reformcu arkadaşları bu dört Waldensiyen temsilciyi çok iyi karşıladı. Karşısında, üç yüz yıldan fazla bir süredir Roma'ya karşı duran kahramanlar duruyordu! İsviçreli reformcular Waldensiyenler'a, "Bundan sonra asla tek başınıza mücadele vermeniz gerekmeyecek. Biz size yardım etmek için buradayız" dediler.

Senaryo, dördüncü yüzyıl Hristiyanları'nın Konstantin kendilerine yardım sunduğunda karşı karşıya olduğu durumdan pek farklı değildi. Waldensiyenler'ın önünde de aynı sınav vardı. İsviçreli Reformcular'da, neredeyse komşu oldukları ve kendilerini topluluklarına açık kollarla kabul etmek isteyen kişiler bulmuşlardı. Yüzyıllardır ettikleri dualar belki artık sonunda yanıtlanıyordu. Tanrı belki de onlar için yeni bir kapı açıyordu.

Ama bir şart vardı. Reformcular Waldensiyenler'a, "Reform hareketine iyice uymanız için yapmanızı istediğimiz sadece birkaç şey var," dediler. Ama bu "birkaç şey," egemenlik Hristiyanlığını tamamen terk etmek anlamına geliyordu. Waldensiyenler, Reformcular'ın söylediklerini dinlediler ve söylenenleri topluluğunun bütününe rapor ettikten sonra onlarla yine iletişime geçmeyi kabul ettiler.⁸

Temsilciler İtalya'ya dönüp öğrendiklerini rapor ettiler. Çok geçmeden Waldensiyenler üçe ayrıldı. Muhafazakârlar yeterince duymuşlardı, çünkü Reformcuların egemenlik Hristiyanları olmadıklarını anlamışlardı. Reformcular'dan ayrı kalmayı istiyorlardı. Diğer uçta, Waldensiyenler'ın Reform hareketine uymak için gereken değişiklikleri yaparak bu harekete katılmaları gerektiğine inanan Martin Gonin gibi liberaller vardı. Son

grup ise, Reformcular'la daha fazla diyalog olmasını isteyen ılımlılardı.⁹

Liberalerle ılımlılar, çoğunluğu oluşturduklarından William Farel'i İsviçre'den gelip Waldensiyen topluluğunun bütününe hitap etmeye davet ettiler. Waldensiyenler, geleceklerini tartışmak üzere İtalya'nın Chanforan kentinin yakınlarındaki bir ovada bir araya geldiler. İkna etme kabiliyeti yüksek olan Farel, topluluğun büyük bir kısmını Reform hareketine katılmaya razı etmişti. Waldensiyenler'in büyük bir kısmı Chanforan'da aşağıdaki görüşleri izlemeyi kabul etti:

- ◆ “Bir Hristiyan, böyle ant içen birinin Tanrı'nın adını boş yere ağzına almaması şartıyla, Matta 5'de yazılı olanlara karşı gelmeden Tanrı'nın adıyla ant içebilir.”
- ◆ “Günahların sözel olarak itirafı Tanrı tarafından buyrulmamıştır ve Kutsal Yazılar'a göre bir Hristiyan'ın gerçek itirafının sadece Tanrı'ya yapılması gerektiği belirlenmiştir.”
- ◆ “Bir Hristiyan, yanlış şeyler yapan Hristiyanlar üzerinde devlet yetkisini kullanabilir.”
- ◆ “Kurtulmuş ve kurtulacak olanların hepsi dünyanın kuruluşundan önce Tanrı tarafından seçilmiştir.”
- ◆ “Tanrı Sözü'nün hizmetkârı, kilisenin daha büyük yararına olmadıkça bir yerden bir yere gitmemelidir.”¹⁰

Farel ve Reformcuları, teolojik bakımdan askeri bir darbe yapmıştı. Waldensiyenler, hareketlerinin inandığı hemen hemen her şeyden vazgeçmeyi kabul etmişti. Gezici vaizlikten vazgeçmedikleri için yüzyıllardır Katolikler'den korkunç zulümler görmüşlerdi. Şimdi ise bir damla bile kan akıtmadan

bundan vazgeçmişlerdi. Chanforan'da, gönüllü fakirlik uygulamalarından vazgeçmeyi bile kabul etmişlerdi.¹¹

Chanforan'daki ruhsal teslimiyetlerinin üstüne bir de, Waldensiyenler tarafından tercüme edilmiş ve yüzyıllardır kullandıkları Kutsal Kitap yerine Kutsal Kitap'ın yeni bir Fransızca çevirisinin yapılmasını buyurmayı da kabul ettiler.¹²

Bu, Hristiyan tarihinin en önemli Egemenlik hareketlerinden birinin sonu olmuştu. Waldensiyenler şüphesiz yollarına devam etmişti. İnançlarını savunmak için ellerine kılıcı memnuniyetle alan örnek Reformcu Hristiyanlar haline gelmişlerdi. Kutsal Kitap'ın birçok ayetini harfiyen yorumlamanın "hatalı olduğunu" anlamışlardı. Ve günümüzde de varlıklarını sürdürmektedirler. Ama egemenlik tanıklıkları artık yok olmuştur.

32

CENEVRE'DE YENİ SİYON

William Farel, Chanforan'daki konferanstan sonra, Cenevre'ye taşındı ve John Kalvin adında armağanlı genç bir vaizle dost oldu. Farel, Kalvin'i Waldensiyanlar'ın kullanmayı kabul ettikleri yeni Reformcu tercümeğe önsöz yazmaya ikna etti. Farel, Kalvin'i aynı zamanda Cenevre'de kalıp Reform hareketine oradan öncülük etmeye de ikna etti. Çok geçmeden Cenevre, İsviçre Reform hareketinin merkezi haline geldi.

Kalvin de, Zwingli gibi, Konstantin Hibriti'ni tereddütsüz kabul etmişti. Kalvin, Cenevre'yi Egemenlik Müjdesi'ne döndürmek yerine, Cenevre'de Eski Antlaşma'daki İsrail'e benzer bir devlet kurmayı arzuladı. Devletin tüm yurttaşlarının Reform hareketini kabul edip düzenli olarak kiliseye katılması gerekiyordu. Ve devlet, "gerçek" doktrin ve Tanrı yolunda yaşamı kurup devam ettirmeye aktif bir şekilde katılacaktı. Kalvin'i kuvvetle destekleyenler için bu, hayallerinin gerçekleşmesiydi.

Ama Kalvin ve reformlarıyla aynı fikirde olmayanlar için bu, dehşetin egemenliğiydi. Cenevre reformcuları, nüfus üzerinde disiplini korumak için kilise meclisi adında bir topluluk kurdular. Bu meclis, on iki papazın yanı sıra, kentteki bütün

vaizlerden oluşuyordu. Calvin'in kabul edilen doktrinine karşı olan ya da kilise toplantılarına gelmeyen vatandaşlar, disiplin edilmek için bu meclisin önüne çağrılıyordu.¹ Meclis, bu işi büyük bir memnuniyet ve gayretle yerine getirdi. Halkın davranışlarını denetlemek için kentin değişik semtlerine memurlar atandı. Bu sivil memurlar, kilise kurallarını en ufak şekilde ihlal eden herkesi rapor ediyordu. Anne babaları hakkında bilgi almak için çocukları sorguluyorlardı.²

Kalvin'in yönetimine karşı olduğundan şüphelenilen biri varsa, yetkililer onu suçlayacak kanıt bulmak için derhal evlerinde arama yapıyorlardı. Yetkililer, şüphelenilen kişiler hakkında hiçbir sağlam kanıt bulamazsa, genelde suçlarını itiraf etmeleri için onlara işkence yapıyordu. Bu şekilde elde edilen itiraflar, bu kişilerin suçlarının değiştirilemez kanıtı olarak kabul ediliyordu. Sizinle birkaç örnek paylaşayım:

1546 yılının Haziran ayında birisi Cenevre'deki St. Pierre Kilisesi'nin kürsüsüne, Reform vaizlerini suçlayan ve onlardan öç alınacağı tehdidinde bulunan imzasız bir not bıraktı. Kent hükümeti derhal harekete geçti. Sırf şüpheye dayanarak Jacques Gruet adında özgür düşünceli birini tutukladılar. Bundan sonra evini aradılar. Ancak kendisini imzasız notla bağlantılayan hiçbir kanıt bulmadılar. Yetkililer yine de, Gruet'in özel kağıtlarını karıştırdıklarında, bunların arasında Calvin hakkında eleştirci sözler içeren birkaç kağıt buldular. Bu da, Gruet'i suçlu saymak için yeterli oldu. Bunun üzerine suçunu "itiraf edene" dek ona korkunç işkenceler yaptılar. Sonra da kafasını kestiler.³

Birkaç ay sonra, Jean Trolliet adlı bir Reformcu vaiz, Calvin'in Hristiyan İnancının Temelleri adlı kitabında öğretilen çifte kaderin aleyhinde konuştu. Trolliet, Calvin'in doktrininin Tanrı'yı özde günahın yaratıcısı haline getirdiğine işaret etti. Bu, kötülere,

kötü yapmaya Tanrı Kendisi karar verdiği halde yine de onları cezalandırdığı anlamına geliyordu. Ancak Calvin konuyu Trollet ya da başka herhangi birisiyle ile görüşmeyi ret etti. Bunun yerine kibirli bir şekilde, Temeller adlı kitabında bildirdiği doktrinlerin kendisine Tanrı tarafından verildiğini söyleyerek yanıt verdi. Bundan sonra hakimlerin Trollet’i Cenevre’den sürgüne göndermesini sağladı.⁴

Kafirlerin Yakılması

Kalvin, Hristiyan İnancının Temelleri adlı kitabının bir kopyasını Michael Servetus adındaki bir İspanyol düşünürü göndermişti. Servetus, armağanlı bir bilim adamı ve coğrafyacıydı. Hatta, insan vücudunun dolaşım sistemini doğru olarak tanımlayan ilk kişiydi. Birçok ilgi alanı olan Servetus bazı teolojik eserler de yazmıştı. Bu eserlerde hem anlayışlı gözlemler, hem de hatalı varsayımlar yer alıyordu. Calvin, Servetus’a teolojik eserinin bir kopyasını göndererek onu “hizaya getirmeyi” ümit ediyordu.

Servetus, Calvin’in kitabını okudu, okurken de sayfa kenarlarına birçok notlar alarak eleştirilerini ve reddettiklerini yazdı. Calvin’in öğretilerinde eleştirdiği şeylerin üçü, bebek vaftizi ve önceden belirlenme ve Calvin’in Üçlü Birlik’i açıklamasıydı. Servetus, Mesih’in Tanrılığına inandığı halde, Üçlü Birlik hakkındaki anlayışı biraz karışık ve birkaç noktada kesinlikle hatalıydı. Servetus bundan sonra Calvin’in Temeller adlı kitabını, içinde aldığı bütün notlarla birlikte kendisine geri yolladı. Buna çok kızan Calvin, eğer Servetus bir gün Cenevre’ye gelirse, onun kentten ancak ölüsünün çıkacağını söyledi.⁵

Ancak Engizisyon Servetus’u Calvin’den önce ele geçirdi. Kaçmış olduğu Fransa’da onu tutuklayıp kafir olarak diri diri

yakılma cezasına çarptırıldılar. Yine de, Servetus hapisten kaçıp İtalya'ya doğru yola çıktı. İtalya'ya giderken Cenevre'den geçme akılsızlığında bulundu. Kalvin'in vaaz verişini dinlemenin ilginç olacağını düşünmüştü. Ama Kalvin, Servetus'u tanıdı ve tutuklanmasını emretti. Yetkililer bundan sonra onu ısı ve ışık olmayan korkunç bir zindana attılar ve çok az yiyecek verdiler.⁶

Servetus'a mahkemesinde avukat hakkı verilmedi.⁷ Yetkililer onu kırk maddeyle kafir olmakla suçladılar. Bu maddelerin çoğu Üçlü Birlik'le ilgiliydi, diğerleri ise bebek vaftizini ve küçük çocukların reşit olana dek günahsız olduğu düşüncesini kabul etmeyişi yansıtıyordu. Mahkeme Servetus'u, Kalvin'in teolojisi hakkında aşağılayıcı sözler söylemekle suçladı. Hakim, Servetus'un yazdıkları hakkında açıklama ya da savunma yapmasına izin vermedi.

Cenevre yetkilileri tüm kanıtları işittikten sonra Servetus'u (Cenevre vatandaşı olmadığı ve oradan sadece geçmekte olduğu halde) kafirce öğretilerinden ötürü diri diri yakılmaya mahkum etti. Servetus idam edileceği yere götürülürken Waldensiyenler'ın Reform hareketine katılmaya ikna eden William Farel onun yanında yürüdü ve yol boyunca kafirliğinden ötürü ona bağırarak hakaretler etti.

Servetus'un öldürüleceği yere geldiklerinde, Farel seyirci kalabalığını şöyle uyardı: "Burada İblis'in bir adamı etkisi altına aldığında onun üzerinde ne tür bir güç sahibi olduğunu görüyorsunuz. Bu adam sivrilmiş bir bilgindir ve belki de doğru hareket ettiğini düşünüyordu. Ama şimdi İblis ona tamamen sahip olmuş durumda ve onun tuzaklarına düşerseniz size de sahip olabilir."⁸

Bundan sonra cellatlar Servetus'u bir kazığa bağlayıp etrafına yarısı daha yaş olan çalı çırpı ve odun parçaları yığdılar. Servetus, odunların yaş olmasından ötürü, kalabalığın eğlenen bakışları

altında yavaş ve acı veren bir ölümle öldü.

Kalvin, Servetus’un diri diri yakılma yerine başka türde bir ölümle öldürülmesini tavsiye etmiş olduğu halde, diri diri yakılmayı durdurmak için nüfuzunu kullanmadı. Hatta bu olaydan birkaç ay sonra şöyle yazdı: “Birçok insan beni, sözde mahvettiğim adamı yeniden öldürmekten zevk alacağım gibi büyük bir zalimlikle suçladı. Onların yorumları beni etkilemediği gibi, yüzüme tükürdükleri için seviniyorum. ... Artık kafirleri ve dine küfür edenleri ölüme mahkum etmenin adil olmadığını savunan birileri olursa onlar da bilerek isteyerek kafirlerle aynı suçu paylaşmış olur.”⁹

Waldensiyanlar’ın bütün bu olup bitenler hakkında neler düşündüklerini merak etmekten kendimi alamıyorum. Bundan birkaç on yıl önce, avlanan ve diri diri yakılanlar onlardı. Şimdi ise aynı şeyi başkalarına yapan bir hareketin bir parçası olmuşlardı.

Reform Hareketi Ne Kazandı?

İsviçre Reform Hareketi ne kazanmıştı? Şüphesiz, Reformcu kantonlarda, kiliselerde Roma Katolik Kilisesi’nin, Meryem’e tapınma, resim ve heykeller, azizler, papalar ve kardinaler, haclar ve Kutsal Kitap’a aykırı olan diğer bu tür eklemeler gibi, Kutsal Yazılar’a yaptığı eklemelerin büyük çoğunluğunun temizlenmesini sağladı. Ve bu harika bir şeydi. Ancak, Zwingli, Farel ve Calvin, İsa’nın egemenlik öğretilerini yaymak için hiçbir şey yapmadı.

Hatta Reformcu teoloji, bazı bakımlardan Egemenlik Müjdesi için Roma Katolik Kilisesi’nin teolojisinden daha aykırıydı. Daha önce de ele aldığımız gibi, Roma Katolik Kilisesi, İsa’nın egemenlik öğretilerini “kusursuzluk” alanına havale etmişti. Bir

Hristiyan, Hristiyan kusursuzluğu için fazladan bir adım atmayı istiyorsa o zaman bu öğretilere göre yaşamalıydı. Buna tezat olarak Kalvin, Mesih'in egemenlik öğretilerini tamamen konu dışı ve alakasız bir şey haline getirmişti.

Kalvin'in önceden belirleme doktrini altında bir kişinin İsa'nın öğretilerine göre yaşayıp yaşamaması hiç fark etmez. Çünkü yapabileceği hiçbir şey, Tanrı'nın onun için zaten belirlemiş olduğu geleceği etkileyemez. Artı Kalvin de, Avgustin gibi, İsa'nın Eski Antlaşma'nın ötesinde herhangi bir yeni ahlak ya da yaşam biçimi öğretisi getirdiğini kesinlikle kabul etmemiştir. Kalvin, kendi zamanındaki egemenlik Hristiyanları'nın aleyhinde şöyle yazmıştır:

“Geri kalan tek hile... Rabbimiz'in Hristiyan kilisesinden Yahudi halkından beklediğinden daha büyük bir kusursuzluk talep ettiğini iddia etmektir. İş **törenlere** geldiğinde durum böyledir. Ama ahlaksal yasa bakımından eskiden yaşamış insanlar için olduğundan farklı bir yaşam kuralının var olduğu düşüncesi yanlış bir düşüncedir. ...

Bu yüzden, şunu savunalım: Gerçek ruhsal adalet konusunda, yani sadık bir adamın hem mesleği, hem de tüm işlerinde Tanrı'nın önünde iyi bir vicdanla ve tam olarak yaşaması hakkında Musa'nın yasasında açık ve tam bir kılavuz yer almaktadır. Doğru yolu izlemek istiyorsak sadece ona bağlı kalmamız yeterlidir. Bu yüzden ona herhangi bir şey ekleyen ya da ondan herhangi bir şey çıkaran kişi sınırları aşmaktadır. Bu yüzden bu konudaki düşüncelerimiz sağlam ve hatasızdır.

Biz eski zamanlarda yaşamış ataların tapındığı Tanrı'ya tapınıyoruz. Tanrı'nın önünde doğru bir şekilde yaşamak için kendimizi nasıl yöneteceğimizi bize göstermek için onların sahip olduğu yasa ve kuralların aynısına sahibiz. Böylece o zamanlarda kutsal ve yasal sayılan bir meslek günümüzdeki Hristiyanlar'a yasaklanamaz.”¹⁰

Kalvin de, Roma Katolikleri gibi, kilise ve devletin Tanrı’nın Egemenliği’nin sadece ikiz parçaları olduğunu öğretti. Bu yüzden, gerçek imanı yerleşik kılmak, kiliseyi korumak ve devletin vatandaşlarını Eski Antlaşma’nın ahlaksal yasasına göre düzenlemeye zorlamak devletin görevidi. Bu, 1566’daki İkinci İsviçre İman Bildirisi’nde özel olarak dile getirilmişti:

“Dinle ilgilenmenin özellikle kutsal devlet yetkililerine ait olduğunu kesinlikle öğretiyoruz. Bu yüzden devlet yetkilileri, Tanrı Sözü’nü elinde tutsun ve ona aykırı bir şeyin öğretilmesine dikkat etsin. Aynı şekilde Tanrı tarafından kendisine emanet edilen insanlar üzerinde Tanrı Sözü’ne göre oluşturulan iyi yasalarla hüküm sürsün ve onları disiplin altında, görev ve itaat duyguları içinde tutsun. Doğru yargılayarak yargılama yapsın. Kimseyi kayırmasın ve rüşvet almasın. Dulları, yetimleri, hastaları ve sıkıntıda olanları korusun. Suçluları, sahtekârları ve barbarları cezalandırsın, hatta sürsün. Yönetim, kılıcı boş yere taşımıyor (Romalılar 13:4).

Bu yüzden Tanrı’nın kılıcını tüm kötülük yapanlara, insanları ayaklandıranlara, hırsızlara, katillere, baskıcılara, dine küfür edenlere, yalan yere ant içenlere ve Tanrı’nın cezalandırmasını ve hatta öldürmesini emrettiği tüm kişiler için kullansın. Tanrı’nın yüceliğine küfür etmeyi bırakmayan ve Tanrı’nın Kilisesi’nde huzursuzluk çıkaran ve hatta onu yok eden inatçı kafirleri (gerçekten kafir olanları) bastırsın.

Ve mümkün olan her yolla barış yapmaya çalışmış olma ve halkını savaştan başka hiçbir yolla kurtaramayacak olma şartıyla, eğer gerekiyorsa halkın güvenliğini savaş aracılığıyla korusun, Tanrı’nın ismiyle savaş yapsın. Ve devlet yetkilisi, bu şeyleri iman içinde yaptığında, gerçekten iyi olan bu işler aracılığıyla Tanrı’ya hizmet eder ve Rab’den bir bereket alır.”¹¹

Bazı Hristiyanlar, Kalvin’i, devlet yetkilisi konumunda olan bir Hristiyan’ın eline kılıç almasının gerçekten doğru olup olmadığı konusunda sorguladığında, Kalvin şöyle yanıtladı: “Ben de şöyle sorayım: Eğer bu kılıç makamını ya da dünyasal gücü yerine getirmek inanlıların yolu için tiksindirici bir şeyse, o zaman Eski Antlaşma’daki hakimler, özellikle Davut, Hizkiya ve Yoşiya gibi iyi krallar ve hatta Daniel gibi birkaç peygamber kılıç ve dünyasal gücü nasıl kullandı?”¹²

Yani, Kalvin’in kafasında, Hristiyanlığın gelişiyile hiçbir şey değişmemişti. Teoloji ve ayinler hariç, her şey İsrail’de olduğuyla aynıydı. Hristiyanlar, Yoşiya ve Hizkiya gibi, kılıç dahil, devlet yetkisinin getirdiği tüm güçlerle gerçek dini korumaya çalışmak için devlet adamı makamlığında bulunmalıydı.

Buna karşın İsa, özellikle, Kendi egemenliği “bu dünyadan olmadığından” öğrencilerinin Kendisini korumak için dövüşmediklerini bildirmişti. Bu yüzden Kalvin, Hristiyanlar’ın kendilerini ve kiliselerini savunmak için ellerine kılıç alması gerektiğini söylerken, korumaya çalıştığı egemenliğin bu dünyadan olduğunu söylüyordu. Kalvin’in Yeni Siyonu, tıpkı yeryüzüne ait bütün diğer krallıklar gibi bu dünyanın bir egemenliğiydi.

33

EGEMENLİĞİN BAYRAĞI YENİDEN YÜKSELİYOR

İsviçreli Reformcular, Waldensiyanlar'ın egemenlik tanıklığını yok etmeyi başarmışlardı. Ama başkalarının egemenlik bayrağını yeniden yükseltmesine engel olamamışlardı. Reform hareketinden çıkan en iyi şeylerden biri, Kutsal Kitap'ın basılıp Avrupa'nın her yerinde dağıtılmasını sağlamış olmasıydı. Çeşitli Reform bilginleri, Kutsal Kitap'ı halkın anlayacağı dile tercüme etmiş ve matbaa da bu tercümeleri sıradan insanlar için erişilebilir kılmıştı.

Kutsal Kitap'ı, Reformcular'ın Avgustinci etkisinden özgür olarak, kendileri için okuyan Avrupalılar, Egemenliğin Müjdesi'ni sıklıkla kabul ettiler. Ve böylelikle, Avrupa'nın kuzeyinde aniden yepyeni bir egemenlik hareketi oluştu.

Bu yeni egemenlik hareketi, ilk olarak İsviçre'nin Zürih kentinde Zwingli vaazlar verirken oluştu. Zwingli'nin yandaşlarından bazılarının gözleri, Avgustin'in etkisiyle kör olmamıştı ve İsa'nın öğretilerinde Egemenlik Müjdesi'ni açıkça gördüler. Elçisel Hristiyanlığı yeniden getirmek istiyorlardı ama Zwingli,

Reform hareketini şehir konseyinin izin verdiğiinden daha ileriye götürmeye istekli değildi. Bunun üzerine bu egemenlik Hristiyanları kendi başlarına evlerde toplanmaya başladılar.

Bu yeni egemenlik Hristiyanları, İsa'nın egemenlik öğretilerini yeniden getirmenin yanı sıra, devletin içinde yaşayan herkesi içine alan bir devlet kilisesi yerine, kutsal ve disiplinli bir kiliseye ihtiyaç olduğu hakkında öğretilerde bulundu. Önceden belirlenmişliği de ret ettiler. Ancak Zwingli de Kalvin'in daha sonra olacağı kadar hoşgörüsüz ve demir yumruklu çıktı. Devlet yetkilileri, Zwingli'nin onayıyla, yeniden vaftiz edenler anlamına gelen Anabaptist adını verdikleri o egemenlik Hristiyanları'na karşı çabucak yasalar oluşturdular.* Bu yasalardan biri şöyle diyordu:

“Tehlikeli, kötü, kavgacı ve isyana teşvik eden Anabaptist mezhebinin ortadan kaldırılması için şu resmî emirleri çıkarttık: Birisinin yeniden vaftiz edildiğinden şüphelenilirse, belirlenen cezayı alma tehdidi altında, bölgeden ayrılması üzere yargıç tarafından uyarılmalıdır. Herkes yeniden vaftizi onaylayanları rapor etmekle mükelleftir. Bu emre uymayan kişiler yargıcın vereceği cezaya göre cezalandırılacaktır.

“Yeniden vaftizi öğretenlerin, vaftiz yapan vaizlerin ve düzensiz toplantıların önderlerinin suda boğularak öldürülmeleri ön görülmektedir. Bu şeyleri artık yapmayacaklarına dair ant içerek daha önce hapisneden çıkartılmış olanlar da aynı cezaya çarptırılacaktır. Yabancı Anabaptistler kovulacaktır; geri dönerlerse suda boğularak öldürüleceklerdir. Kimse devlet kilisesinden ayrılamaz ve Kutsal Akşam Yemeği'ne gelmemesi diye bir şey söz konusu olamaz. Bir yetki bölgesinden bir başkasına kaçan kişi, ya oradan kovulacak ya da talep üzerine geldiği yere iade edilecektir.”¹

* Bunun nedeni, devlet tarafından bebeklerinin zorla vaftiz edilmesini kabul etmek yerine gönüllü olarak inanlı vaftizi uygulamalarıydı.

Zwingli ve kamu görevlileri bulabildikleri tüm Anabaptist öğretmen ya da liderleri çabucak tutukladılar. Bu Hristiyanlar'ı karanlık zindanlara atıp onlara sadece ekmek ve su verdiler. Bu hapse atılmış Hristiyanlar "hatalarını" inkâr etmeyi ret ederlerse, elleri arkalarından bağlanıp nehirde boğduruluyordu: bir ölüm vaftizi.²

Bunlardan bağımsız olarak, Almanya, Avusturya ve Hollanda'da diğer egemenlik Hristiyanları grupları oluştu.

İsviçre'deki Anabaptistler. Bu diğer egemenlik gruplarının hepsi de aynı Egemenlik Müjdesi'ni keşfettiler ve çok geçmeden birbirleriyle temasa geçtiler. Reformcular ve Katolikler, bütün bu egemenlik Hristiyanları'na Anabaptist adını veriyordu.

Bütün ana akım Reformcuları, Roma'nın ana sorununun teolojisi olduğuna inanıyordu. Bunun nedeni, bütün bu Reformcular'ın Hristiyanlığın özünün zaten teoloji olduğuna inanmasıydı. Ancak Anabaptistler, Hristiyanlığın özünün teoloji değil, ilişki olduğunu doğru olarak anlamıştı. Tanrı'nın Egemenliği'ne girebilmek için önce yeniden doğmamız gerekir. Bundan sonra İsa'nın asmasında bir çubuk olarak büyüyebiliriz. Evet, Roma, Kutsal Kitap'a aykırı olan birçok uygulama ve doktrine inanıyordu ve bunların hepsinin düzeltilmesi gerekiyordu. Ama sadece teolojik düzeltmeler yapmak bunların altında yatan sorunu çözmeyecekti.

Temel sorun, Roma Katolikliği'nin büyük ölçüde mekanik bir din haline gelmiş olmasıydı. Her şey otomatik olarak gerçekleşiyordu. Bir insan Kilise'nin inanç bildirisine inanmışsa, kutsal ayinlere katılmışsa ve Kilise'ye sadık olarak (ölümcül günah içinde olmadan) ölmüşse kurtulmuştu. Bir insan ciddi bir günah işlediyse, bildirilen kefareti ödeyerek onun mekanik olarak bağışlanmasını sağlayabilirdi. Bu kefareti, sadaka vermek,

hacca gitmek ya da Haçlı Seferleri'ne katılmak, günahların kilise tarafından bağışlanması için para ödemek ya da azizlerin bedeninden kalan bir parça ya da özel eşyaya bakmak olabilirdi. Yürek değişimi gerekmiyordu. Bu yüzden Mesih'le ilişkisi asla değişmiyordu.

Bakın, şunu açıklığa kavuşturmak istiyorum: Roma Katolik Kilisesi'nin kendisi, Hristiyanlığın bir adımlar listesini mekanik olarak yerine getirmekten daha fazlası olmadığını resmen öğretmiyordu. Kilise, tabii ki, Tanrı'nın sevgisinin ve günahattan gerçek bir tövbenin kesinlikle gerekli olduğunu öğretiyordu. Sorun, Roma Katolik Kilisesi'nin resmen söyledikleri ve tipik bir Katolik toplumunda gerçekte uygulanan ve bildirilenler arasında büyük bir uçurum olmasıydı (ki hâlâ da vardır). Roma Katolikliği ucuz bir lütfu bildirerek uygulamada büyük ölçüde makine gibi bir din haline gelmişti.

Yaygın olan düşünce, Reform hareketinin bütün bunları değiştirdiğidir. Ama Reform hareketi bunun yerine büyük ölçüde bir ucuz lütuf biçiminin (kutsal ayinler, para vererek günahları bağışlatmak vs.) yerine, bir başka ucuz lütuf biçimini (kolay inanma) koymuştur: Sadece İsa'nın günahlarınız için öldüğüne ve kendi itaatinizin kurtuluşunuzda hiçbir rol oynamadığına inanın — ve işte — cennette sonsuz yaşamınız garanti olur. Gerçek şu ki, Alman Lutherçiler, teoloji ve tapınma biçimleri hariç, Alman Katolikler'den biraz farklıydılar. İsviçre'deki Reform kiliselerinin çok daha katı bir Hristiyan yaşamı talep ettikleri ve bu yaşam biçiminin de devlet yetkilileri tarafından zorla uygulatıldığı kesindi. Buna karşın bu kiliseler hâlâ, nihai mekanik Hristiyanlık biçimini öğretiyordu: Tanrı herkesin kaderini onlar daha doğmadan öncesinden keyfi olarak önceden belirlemişti.

Yeniden Doğuş

Luther de, Zwingli de, Calvin de ve Roma Katolikleri de yeniden doğuşu fazla vurgulamıyordu. Yeniden doğuş, onların sistemlerinde mekanik işlemin bütününe sadece bir parçasıydı. Ama Anabaptistler için durum çok farklıydı. Kişinin, Mesih'in egemenliğine kişisel bir adanmışlık dahil, yeniden doğuşla başlaması gerekiyordu. Kişinin İsa'ya sadece Kurtarıcı olarak inanması yetmiyordu. İsa'nın aynı zamanda kişinin Rabbi ve Efendisi de olması gerekiyordu. Sadece teolojik olarak değil, kişinin gerçek hayatında da bunu yaşaması gerekiyordu. Bir Anabaptist'in dile getirdiği gibi,

“Belki şimdi bazıları şöyle diyebilir: ‘Biz Mesih’in Tanrı Oğlu olduğuna, Sözü’nün gerçek olduğuna ve bizleri Kendi kanı ve gerçekle satın aldığına inanıyoruz. Vaftizde yeniden doğduk ve Kutsal Ruh’u aldık; bu yüzden bizler gerçek kiliseyiz ve Mesih’in cemaatiyiz.’ Biz şöyle yanıt veriyoruz: ‘İmanınız söylediğiniz gibiyse o zaman O’nun Sözü’nde size buyurduğu şeyleri neden yapmıyorsunuz?’ O’nun buyruğu şudur: ‘Tövbe edin ve buyrukları yerine getirin.’ ...Sadık okur, eğer hayatınızda anlattığınız gibi bir şey gerçekleştiyse, ...bunların yanı sıra, daha önce sözünü ettiğiniz doğuş ve aldığınız Ruh’un sizin içinizde tamamen etkisiz, belgelikten yoksun ve meyvessiz, evet, boş ve ölü olduğunu kabul etmeniz gerekiyor. Ruh’a göre de, yeniden doğuşun gücünde de yaşamadığınızı kabul etmeniz gerekiyor.”³

Aynı yazar, Egemenlik Müjdesi’nin talep ettiği türdeki imanı tanımlamıştır: “Gerçek müjdecî iman uyur bir biçimde kalamaz. Çıplakları giydirir. Açları doyurur. Acılıları teselli eder. Muhtaçlara barınak sağlar. Kendisine zarar vermeyenlere hizmet eder. Yaralı olanların yaralarını sarar. Herkes için her şey olur.”⁴ Bir başka Anabaptist liderin dile getirdiği gibi, “Hiçbir

insan, Mesih'i hayatta izlemedikçe O'nu gerçekten tanıyamaz.”⁵

Pavlus'un söylediği gibi, “Çünkü Tanrı'nın Egemenliği lafta değil, güçtedir” (I. Korintliler 4:20). Egemenliğin özü, sözler ve teoloji değil güçtür. Pavlus bu ayetlerde mucizeler yaratma gücünden söz etmiyordu. Mucizeler sözcükler gibidir. Egemenliğin bir parçası olabilirler ama egemenliğin özü değildirler. Kendi başlarına hiçbir şeyi ispat etmezler. İsa bizim mucizeleri izlemeye yatkınlığımızı biliyordu, bu yüzden bizi önceden uyar-mıştı: “O gün birçokları bana diyecek ki, ‘Ya Rab, ya Rab! Biz senin adıyla peygamberlik etmedik mi? Senin adıyla cinler kovmadık mı? Senin adıyla birçok mucize yapmadık mı?’ O zaman ben de onlara açıkça, ‘Sizi hiç tanımadım, uzak durun benden, ey kötülük yapanlar!’ diyeceğim” (Matta 7:22,23).

İsa bu mucizeler yaratanları hiç tanımadıysa, bunun anlamı, o kişilerin O'nun asmasında bile olmadıklarıdır. Hristiyan yaşamlarının bütünü, İsa'nın ismiyle peygamberlik edip cinleri kovarak, bir hayal aleminde yaşamışlardır. Güce sahip olduklarını düşünüyorlardı ama sahip oldukları güç her ne ise İsa'dan gelmemişti. Sorunları neydi? Kendi işlerine güvenmiş olmaları mı? Hayır, İsa bu kişilerin sorunlarının ‘kötülük yapmaları’ olduğunu söylemişti. İsa'nın egemenliğinin yasaları vardır ve O'nun yasalarına itaat etmezsek o zaman kötülük yapıyor oluruz.

Anabaptistler de kendilerini dinleyenlere aynen bunu söylüyorlardı. Teolojinin ne kadarını doğru bir şekilde çözdüğünüz önemli değildir. Yeniden doğmak için hangi resmi adımları atmış olduğunuz önemli değildir. Ruh'un gücü altında yaşamıyorsanız, bunların hiçbir değeri yoktur. İsa'nın asmasında ya hiç bulunmamışsınızdır ya da oradan kesilip atılmışsınızdır. Mesih'in asmasında büyüyen birisi kötülük yapmaz. Mesih'in yasalarına itaatsizlik içinde yaşamaz.

Egemenlik İnsanları

Bir Anabaptist yazar, kendi zamanında yaşayan Anabaptistler'i şöyle tanımlamıştı:

“Vaftizde günahlarını Rab’bin ölümüne gömerler ve O’nunla birlikte yeni bir yaşama dirilirlir. Yüreklarını Tanrı Sözü’yle sünnet ederler; O’nun kilisesinin itaatkâr üyeleri olarak Rab’bin gerçek yasaları ve Sözü’ne göre, Kutsal Ruh’la Mesih’in kutsal lekesiz bedenine vaftiz olurlar. Mesih’i giyinirler ve bütün davranışlarında O’nun Ruhü, doğası ve gücünü sergilerler. Yüreleriyle Tanrı’dan korkarlar ve tüm düşünce, söz ve işlerinde, Tanrı’dan gelen övgüden ve sevgili kardeşlerinin kurtuluşundan başka bir şeyi aramazlar. Nefret ve öç almayı bilmezler, çünkü kendilerinden nefret edenleri severler; kendilerini kötüye kullananlara iyilik yaparlar ve kendilerine zulüm edenler için dua ederler.”⁶

“Bu yeniden doğmuş kişilerin üzerinde, onları, ağzından çıkan kırılmamış asayla yani Kutsal Ruhü ve Sözü’yle yöneten ruhsal bir Kral vardır. Bu Kral onlara saf beyaz ipekten yapılmış doğruluk giysileri giydirir. Onları, Kutsal Ruhü’nun diri suyuyla tazeler ve onları Yaşam Ekmeği ile besler. Adı Mesih İsa’dır. Bu kişiler, kılıçlarını çekiçle dövüp saban demiri, mızraklarını bağcı bıçağı yapacak ve artık savaş eğitimi yapmayacak olan barış çocuklarıdır. Sezar’ın hakkını Sezar’a, Tanrı’nın hakkını Tanrı’ya verirler.”⁷

Bu yeni egemenlik Hristiyanları birbirlerini çabucak bulup Avrupa kıtasının her yerinde yerel topluluklar oluşturdu. Anabaptist hareketi o kadar hızlı bir şekilde yayıldı ki, ana yol Reform hareketinden daha büyük bir hareket haline gelecek gibi gözüküyorlardı.⁸ Anabaptistler’in organize bir misyon sistemi yoktu. Bunun yerine tüm Anabaptistler, ilk Hristiyanlar

gibi, Egemenlik Müjdesi'ni mümkün olan herkesle paylaşan müjdecilerdi. Egemenliğin Müjdesi, bir kez daha dünya üzerinde değiştirci etkisini kullanıyordu.

Ama dünya buna hızla tepki gösterdi. Dünya değişmeyi istemiyordu. Reformcular, bu yeni egemenlik hareketine çok fazla kişi katılırsa, "düşmanlarla" savaşmak için yeterli orduları olmayacağından korktular. Hem Reformcular, hem de Katolikler, Konstantin Hibriti'nin sınırları içinde oluşturulan bir toplum istiyordu. Eğer kilise ve devlet birleşmezse toplumun bütünü'nün çökeceğine inanmışlardı. Bu yüzden Anabaptistler'in ölmesi gerekiyordu!

Hem Roma Katolik, hem de Reform kiliseleri, bu yeni egemenlik Hristiyanları'nı (onları aslanlara atmak hariç) putperest Romalılar'ın kendi zamanlarında Hristiyanlar'a uyguladığı insanlık dışı işkencelerin aynısına tabi tuttular. Örneğin, Alman yetkililer, Anabaptist lider Michael Sattler'e şu cezayı uyguladılar:

"Karar verilmiştir: Michael Sattler, idam yerine götürüp dilini kesecek olan cellada teslim edilecektir. Sonra onu bir vagona bağlayıp akkor halindeki maşalarla vücudundan iki kez et koparacaklardır. Şehir kapısının dışarısına çıkarıldıktan sonra, yine aynı şekilde vücudundan beş kez et koparacaklardır. Bundan sonra kül olana kadar yakılacaktır."⁹

Peki, Michael Sattler, böylesine zalimce bir cezayı hak etmek için ne yapmıştı? Sadece başkalarına egemenlik Hristiyanlığını öğretmişti. Kendisine karşı yapılan suçlamadaki dokuz maddeden ikisi, ant içmenin aleyhinde öğretide bulunduğu ve karşı koymamayı öğütlediğiydi. Acaba aynı Hristiyan yetkililer, Mesih'in bedenini de akkor halindeki maşalarla kopartıp O'nu diri diri yakarlar mıydı? Ne de olsa O da, karşı koymamayı öğretmiş ve

öğrencilerine ant içmemelerini söylemişti.

Aslında Anabaptistler'e uygulanan zulüm, ilk Hristiyanlar'ın Roma'da yaşadıklarından daha kötüydü. Bunun nedeni onlara yapılan zulmün çok daha kapsamlı ve acımasız oluşuydu. Ancak bütün bu yoğun zulümlere rağmen, Reformcular ve Katolikler bu yeni egemenlik hareketini tamamen yok edememişlerdi. Onlardan geri kalan sadık bir grup günümüzde de hâlâ aramızdadır. Bu arada, Anabaptistler'in de hataları oldu. Örneğin çoğu, diğer sözde Hristiyanlar'ın kendilerine uyguladıkları korkunç zulümlerin sonucu olarak sonunda başkalarına tanıklık etme gayretlerini kaybetti.

Diğer Egemenlik Hristiyanları

Anabaptist hareketi, Hristiyanlık tarihinin en önemli hareketlerinden biriydi. Anabaptistler, on altıncı yüzyılda Egemenlik Müjdesi'ni geri getirmekle kalmadı, onlardan geriye kalan küçük bir grup da beş yüz yıla yakın bir süredir bayrağı yüksek tutup dalgalandırdı.

Yine de, geçtiğimiz beş yüz yıl içindeki tek egemenlik Hristiyanları kesinlikle Anabaptistler değildi. Reform kiliseleri, egemenlik Hristiyanlığını genellikle "işler Hristiyanlığı" olarak yaftaladığı halde, bu kiliselerin toprağından yine bireysel olarak egemenlik Hristiyanları filizlendi. Egemenlik Hristiyanları, Roma Katolik Kilisesi'nin içinde de her zaman var olmuştur. Ancak, egemenlik Hristiyanlığını Katolik ya da Reformcu ortamlarda uygulamak çok daha zordur. Hatta, Reform teolojisine bağlı olan herhangi bir kiliseden hiçbir kalıcı egemenlik hareketi çıkmamıştır.

Quakerler

Bazı Anabaptistler İngiltere'ye eriştikleri halde orada hiçbir zaman kalıcı bir yer edinememişlerdir. Ancak 1647'de, Anabaptistler'den bağımsız olarak yerel bir İngiliz egemenlik hareketi ortaya çıktı. Bu yeni taze hareket, çoğu egemenlik hareketlerine tipik bir örnek olarak, eğitimsiz bir dokumacının oğlu olan George Fox tarafından başlatıldı. George Fox, hiçbir teolojik eğitimi almamış, Kutsal Kitap'ı kendi kendine okuyarak, Egemenlik Müjdesi'ni keşfetmişti.

Fox, heyecan ve sevinç içinde İngiltere'nin her yerinde egemenlik Hristiyanlığını şevkle vaaz etmeye başladı. Vaazlarında o kadar cüretkârdı ki, bazen devlet kilisesindeki vaazı bölüp cemaate vaaz vermeye başlıyordu. Bunu yaptığı zamanlardan birinde, kiliseye gidenlerden oluşan öfkeli bir kalabalık onu linç etti. Fox, ölmeyince onu bilincini kaybedene kadar sopalarla dövdüler. Sonunda bilinci yerine gelince, ayağa kalkıp kalabalığa baktı ve yüksek bir sesle, "İsterseniz bana tekrar vurun. İşte kollarım, kafam ve yanaklarım" dedi. Şaşkına dönen kalabalık oradan ayrıldı.¹⁰

Vaazları aracılığıyla George Fox'un birçok öğrencisi oldu ve bunlar kendilerine Dostlar Derneği adını verdiler. Diğerleri onlara Quakerler adını verdi ve en çok da bu isimle tanınırlar. Quakerler, İngiltere'de ve daha sonra da Amerikalılar'da gittikleri her yerde egemenlik değerlerini vaaz ettiler. Kilise yetkilileri Quakerler'i kırbaçlatıp hapse attığı halde, onları hiçbir şey susturamıyordu. Yeni Dünya'da Püritenler, Quakerler'in Massachusetts'e ayak basmasını yasakladı. Giden ölüm cezasına çarptırılacaktı. Ama Quakerler Massachusetts'de tanıklık etmeyi sürdürdüler, bu yüzden Püritenler onlardan birkaçını astı.

Quakerler, Anabaptistler ve Waldensiyenler'dan farklı olarak, Ruh'un içsel tanıklığını Kutsal Yazılar'ı öğretmekten daha çok vurguladı. Ruh'un yeni bir çağına girdiklerine inanarak, hatalı olarak vaftiz ve komünyonun artık gerekli olmadığını öğrettiler.¹¹ Yüzyıllar boyunca, Ruh'un İçsel Işığını vurgulamaları onları daha büyük bir sosyal aktivizme ve Kutsal Yazılar'a daha az dayanmaya yöneltti. Günümüzde Quakerler, öncelikle sosyal aktivizme odaklanan çok liberal bir topluluktur. Günümüzdeki Quakerler'in sadece küçük bir grubu Kutsal Kitap'a uygun egemenlik müjdesine inanmaktadır.

Brethren

Quaker hareketi İngiltere'de gelişirken, Pietizm adlı yeni bir ruhsal hareket de Almanya ve kuzey Avrupa'yı süpürüyordu. Gerçek bir ruhsal yaşamın özlemini çeken devlet kiliselerinin üyeleri olan Hristiyanlar, Kutsal Kitap'ı etüt ve dua etmek için küçük gruplar halinde toplanmaya başladılar. Pietistler de Quakerler gibi, Kutsal Ruh'un içsel işini kuvvetle vurguladı. Ve Pietistler de Quakerler gibi, vaftiz ve komünyonu Hristiyan yaşamının gerekli olmayan, önemsiz yönleri olarak gördüler. Ne yazık ki, Pietistler'in çoğu, Quakerler'den farklı olarak, İsa'nın egemenlik öğretilerine harfiyen itaat öğretmedi.

1700'lü yılların başlarında Almanya'nın Palatinate bölgesinde, Alexander Mack isimli genç bir Hristiyan, Pietist hareketi tarafından ruhça uyandırılmıştı. Pietistler'in çoğu, Lutherci, Reformcu ya da Katolik olan devlet kiliselerinde kaldı ve dua toplantılarının zamanlarını devlet kiliselerinin yaptığı ayinlerle çatışmayacak şekilde düzenledi. Ancak Mack ve ruhsal yoldaşları, devlet kiliselerinden ayrılıp ilk Hristiyanlığa dönme ihtiyacını hissettiler. Mack ve yoldaşları, Kutsal Kitap'ı okuyarak,

egemenliğin açık müjdesini anladı. Ant içmeyi, savaşı, zenginlik biriktirmeyi, mahkemeleri ve Mesih'in öğretilerine aykırı olan diğer şeyleri ret ettiler.¹²

Kendilerine basitçe Brethren adını veren bu yeni egemenlik Hristiyanları, Alman Baptistleri ya da Dunkardlar olarak tanıdılar. Yaşadıkları kentlerde Egemenliğin Müjdesi'ni şevkle yaydılar. Yetkililerden gördükleri zulüm, şehir şehir gezmelerine ve sonunda Pennsylvania'daki Germantown'a yerleşmelerine neden oldu. Benjamin Franklin, Autobiography (Otobiyografi) adlı eserinde, Dankardlar'la tanışmasını anlatır:

"Daha sağlıklı davranışların aramızdaki bir başka mezhepte, Dunkardlar'da olduğunu düşünüyorum. Bu mezhep ortaya çıktıktan kısa bir süre sonra kurucularından biri olan Michael Welfare ile tanıştım. Bana, diğer mezheplerden olan bağınaz kimselerin kendilerini alçakça, acımasızca karaladığını ve kendilerini hiç duymadıkları iğrenç ilke ve uygulamalarla suçladıklarını söyleyerek şikayette bulundu. Ona, yeni mezheplerin durumunun hep aynı olduğunu ve bu tür suiistimleri durdurmak için, inançlarının maddelerini ve disiplinlerinin kurallarını yayınlamanın iyi olacağını düşündüğümü söyledim. Bunun aralarında önerildiğini ancak şu nedenle kabul edilmediğini söyledi:

'Bir topluluk olarak ilk kez bir araya geldiğimizde akıllarımızı aydınlatmak Tanrı'yı hoşnut etti. Böylece eskiden gerçek olduğunu düşündüğümüz bazı şeylerin hatalı, hatalı olduğunu düşündüğümüz bazı şeylerin ise gerçek olduğunu anladık. Zaman zaman bize daha çok ışık vermek Tanrı'yı hoşnut etti. İlklerimiz geliyor ve hatalarımız azalıyor. Şimdi bu ilerlemenin sonuna ve ruhsal ya da teolojik bilgimizin kusursuzluğuna erişip erişmediğimizden emin değiliz. İnanç bildirimizi bir kez

yayınlarsak, kendimizi ona bağlı ve onunla sınırlı hissetmekten ve belki de daha fazla gelişme isteği duymayacağımızdan korkuyoruz. Ve aramızdan gelecek kişiler de, onların büyükleri ve mezhebimizin kurucuları olarak bizlerin hiçbir zaman ayrılmaması gereken kutsal bir şey yaptığımızı düşünecekler.’

“Bütün diğer mezhepler kendilerini tüm gerçeğe sahip gördüklerinden, bir mezhepte bu kadar tevazu belki de insanlık tarihinde görülen eşsiz bir durumdur.”¹³

Aslında Dunkard’ların teolojiye (temellerin ötesinde) dogmatik olmayan yaklaşımı, yeni egemenlik hareketlerinde çok görülen bir özelliktir. İnanlılar, egemenliği ilk kez keşfettiklerinde, bu saklı hazineden ötürü duydukları sevinç o kadar büyüktür ki, öncelikle egemenlik ve Kralı’na odaklanırlar. Teolojinin çetrefilli konularına fazla kafa yormazlar.

Elçisel Hristiyan Kilisesi

On sekizinci yüzyıl İsviçresi’nde, Anabaptistler o ülkeden tamamen yok olduktan sonra, Samuel Froehlich adındaki genç bir ilahiyat öğrencisi, Tanrı Sözü’nün büyük ölçüde harfi yorumunu temel alan Hristiyan toplulukları organize etti. Beklendiği üzere, bu onu Egemenlik Müjdesi’nin bildik temellerine götürdü: karşı koymamak, basit teoloji, itaatin kurtuluşa oynadığı rolü kabul etmenin yanı sıra ant içme ve maddeciliği ret etme. Tüm diğer egemenlik Hristiyanları gibi, Froehlich ve inanlı arkadaşları şevkle tanıklık etti ve yeni egemenlik hareketleri Avrupa’da hızla yayıldı. Bu egemenlik Hristiyanları günümüzde hâlâ bizimledir: Avrupa’da Nazarenes ve Amerika’da da Apostolic Christian Church adıyla tanınmaktadırlar.

Egemenlik Filizleniyor

Kutsal Yazıları, daha önce beyinleri yıkanmadan okuyanların çoğu, genelde Egemenlik Müjdesi bilgisine ulaşmıştır. Yeni ev kiliseleri ve küçük toplulukların sık sık Egemenliğin Müjdesi'ni öğrettiğini görmek şaşırtıcı değildir. Hatta, günümüzde bildiğimiz yerleşik, geleneksel kiliselerin bazıları, ilk oluştuklarında aslında karşı koymamayı kabul etmiş ve daha egemenlik ağırlıklı bir müjdeyi bildirmişlerdi. Bunlara bazı örnekler, Church of Christ, Christian Church, Moravians ve bazı Wesleyci kutsallık ve Pentikostçu kiliselerdir. Ancak bu hareketler büyüdükçe, ilahiyat fakülteleri kurdular, saygınlık kazandılar ve genellikle egemenlik öğretilerinin çoğunu kaybettiler.

Tarih boyunca var olmuş çeşitli egemenlik hareketleri hakkındaki konuşmamızı sonlandırmadan önce, bu egemenlik gruplarının aynı titiz teolojik inançları sürdürmediğini açıklamam gerekiyor. Hepsi de Elçilerin İnanç Bildirisi'ne ve İsa Mesih'in yaşam biçimi hakkındaki öğretileri dahil, Egemenlik Müjdesi'ne inani* yordu. İsa için önemli olan budur.

* Vaftiz konusundaki öğretileri zayıf olan Quakerler dışında.

34

TOP ŞİMDİ BİZİM SAHAMIZDA

Daha önce de söylediğim gibi, bu kitapta sizinle paylaştıklarım David Bercot'un şahsen oluşturduğu bir teoloji değil, tarihsel Hristiyan inancıdır. İlk birkaç yüz yıl boyunca kilisenin öğrettikleri budur ve bu gerçek de Konstantin öncesi Hristiyanlar'ın yazılarından kolayca gösterilebilir.*

Meryem'e Tapan Müjdeciler

Bu kitaptan başka hiçbir şey hatırlamayacaksınız, umarım Hristiyanlığın özünün teolojik ya da mekanik değil, ilişkisel olduğunu hatırlarsınız. Bu, gerekli teolojik doktrinler olmadığı anlamına gelmiyor, çünkü vardır. Ancak, egemenliğe girdiğimizde, Kralımız'la devam eden bir ilişkiye gireriz.

Tabii ki, günümüzdeki kiliselerin çoğu, Hristiyanlar olarak İsa'yla bir ilişkiye girdiğimizi kabul eder. Ama tanımladıkları ilişki, İsa'nın sözünü ettiği ilişkiyle aynı değildir. Modern popüler teolojinin ilişkisi, genelde sahte bir İsa'yla sahte bir ilişkidir.

Roma Katolik Kilisesi'nin büyük günahlarından biri

* Sizi bunu kendiniz için incelemeye teşvik ediyorum. İznik Konseyi öncesi Hristiyanlar'ın yazıları bir set halinde bulunmaktadır ve bunlara çeşitli kaynaklardan erişilebilir.

Meryem'e tapmalarıdır. Roma Katolikleri ve Doğu Ortodoksluğundaki Meryem çok popülerdir çünkü Meryem hiçbir zaman öfkeli değildir, hiçbir zaman günahları cezalandırmaz ve verecek hiçbir buyruğu yoktur. Lütfü her günahı örter. Karşılığında sadece popüler adanmışlık ister. Dindar Katolikler, bu hayal ürünü Meryem'le devam eden bir ilişkileri olduğunu tahayyül ederler.

Kutsal Kitap'a inanan Hristiyanlar, Katolikler'i Meryem'e taptıkları için eleştirdikleri halde, gerçekte onların çoğu da Meryem'e tapar. Ne? Meryem'e mi taparlar? Evet, Meryem'e taparlar. Ama ona Meryem demezler de, İsa derler. Kolay inanışçılığın popüler İsa'sı, Katolik Meryem'in sadece ısıtılıp yeniden önümüze getirilmiş bir biçimidir. Bu İsa da hiçbir zaman öfkeli değildir, hiçbir zaman günahı cezalandırmaz ve hiçbir buyruğu yoktur. Tamamen lütuftan oluşur ve övülüp tapılmaktan çok sevdiği bir şey yoktur. Bu sahte İsa ile bir ilişki, Katolikler'in Meryem ile hayali ilişkilerinden daha gerçek değildir.

Tanrı Bizi Sınayacaktır

Egemenlik teolojisinin çok önemli bir parçası da, Tanrı'nın bizi sınayacağını anlamaktır. Gerçek İsa'yı gerçekten sevip sevmediğimizi görmek için imanımız sınanacaktır. Yakup'un bize şöyle demesinin nedeni de budur: "Kardeşlerim, çeşitli denemelerle yüz yüze geldiğinizde bunu büyük sevinçle karşılayın. Çünkü bilirsiniz ki, imanınızın sınanması dayanma gücünü yaratır" (Yakup 1:3,4). Pavlus, "İnsanları değil, yüreklerimizi sınanan Tanrı'yı hoşnut edecek biçimde konuşuyoruz" demiştir (I. Selanıklılar 2:4).

Bu egemenliğin getirdiği yeni bir şey değildir. Tanrı her zaman bu şekilde etkin olmuştur. Örneğin, Tanrı İsraililer'e

sınav olarak çok sayıda talimat vermiştir. Onlara (Şabat'tan önce hariç) man adlı ekmeği biriktirmemelerini söylemiştir ama İsraililer'den bazıları yine de bunu yapmaya çalışmıştır. Onlara Şabat'tan önce man adlı ekmeği biriktirmelerini söylemiştir ama İsraililer'den bazıları dinlememiştir (Mısır'dan Çıkış 16:19-30). Tanrı, İsraililer'e, Eriha'daki her şeyi yok etmelerini söylemişti ama aralarından Akan isimli biri, altınların bir kısmını kendisine ayırmıştı.

“Yürürlükten Kaldırılmış” Buyruklardan Sakının

Tanrı'nın bizi sınamasının temel yollarından biri, bize açık bir buyruk verip daha sonra birisinin onun aksini iddia etmesine izin vermesidir. Bunun iyi bir örneği, Krallar kitabında, Tanrı'nın Yarovam'ın üzerine gitmesi için gönderdiği Yahudiyeli peygamber anlatımında tanımlanmıştır. Peygamber, mesajını Tanrı'nın kendisine buyurduğu şekilde Yarovam'a korkusuz bir şekilde bildirmek için hayatını tehlikeye atmıştı. Tanrı onun aracılığıyla mucizeler bile gerçekleştirmişti.

Onun gerçek bir peygamber olduğunu anlayan Yarovam, onu evine dönmeden önce kralın sarayında yemek yiyip dinlenmeye davet etmişti. Tanrı adamı, “Varlığının yarısını bile versen, seninle gelmem. Burada ne yer, ne de içerim. Çünkü RAB bana, ‘Orada hiçbir şey yiyip içme ve gittiğin yoldan dönme’ diye buyruk verdi” diye karşılık vermişti (I. Krallar 13:7-10). Buraya kadar iyi. Yahuda'dan gelen peygamber Tanrı'nın bütün sınavlarını geçmişti.

Ama Yahudiyeli peygamber eve dönerken, Tanrı'nın Beytel'de yaşayan başka bir peygamberi, Yahudiyeli peygamberin arkasından koşup ona, “Ben de senin gibi peygamberim” dedi, “RAB'bin buyruğu üzerine bir melek bana, ‘Onu evine götür ve

yyiyp içmesini sağla' dedi" (Yalan söylüyordu, I. Krallar 13:18). Hımm. Bu da sınava yeni bir boyut eklemişti. Tanrı talimatlarını değiştirmiş gözüküyordu. Bunun üzerine Yahudiyeli peygamber, Beytel'li peygamberin yanında kalıp onunla birlikte yemek yemişti. Sonuç ne olmuştu? Peygamber Yahudiye'ye dönerken ona bir aslan saldırıp öldürmüştü.

Bu üzücü bir hikâyedir ama Pavlus'un yüzyıllar sonra söylediklerine çok iyi bir örnektir: "İster biz, ister gökten bir melek size bildirdiğimize ters düşen bir müjde bildirirse, lanet olsun ona!" (Galatyalılar 1:8). Tanrı bize açık bir buyruk verirse daha sonra onun aksini söylemeyecektir. Böyle bir şey, Tanrı'nın hizmetkârlarını, aksi buyruğun gerçekten Tanrı'dan gelip gelmediğine karar vermeye çalışmak gibi imkânsız bir duruma koyar.

Musa'nın zamanından beri, Tanrı'nın önceki buyruklarının bazılarını değiştirdiği sadece bir tek durum olmuştur ve bu da egemenlik geldiğinde gerçekleşmiştir. Ama Tanrı, o benzersiz durumda, değişikliği bildirmek için sadece insansal bir mesajcı ya da hatta bir melek göndermedi. Herhangi bir şüpheciyi tatmin etmeye yetecek kadar mucize gerçekleştiren Kendi Oğlu'nu gönderdi.

İsa'nın gelişi, Tanrı'nın insanlık için amacının son aşamasıydı. Hiçbir melek ya da insan, İsa'nın öğrettiği bir şeyi iptal etme gücüne sahip değildir. Ve Baba da hiçbir zaman Kendi Oğlu'nun söylediklerinin aksini söylemeyecektir. Bu yüzden İsa geri dönüp bize şahsen farklı bir şey söylemedikçe buyrukları geçerlidir. Daha önce de aktarmış olduğum gibi, "İsa Mesih dün, bugün ve sonsuza dek aynıdır" (İbraniler 13:8).

Tanrı'nın açıkça bildirdiği buyrukların aksini iddia etmek işinin geçmişi, ta Aden Bahçesi'ne kadar uzanır. Tanrı Adem'e çok açık bir şekilde, "Bahçede istediğin ağacın meyvesini

“Yiyebilirsin” diye buyurdu, “ama iyiyle kötüyü bilme ağacından yeme. Çünkü ondan yediğin gün kesinlikle ölürsün” (Yaratılış 12:7) dedi. Ama sonra yılan Havva’ya, “Kesinlikle ölmezsiniz” dedi. “Çünkü Tanrı biliyor ki, o ağacın meyvesini yediğinizde gözleriniz açılacak, iyiyle kötüyü bilerek Tanrı gibi olacaksınız” (Yaratılış 3:3,4).

Yani Tanrı bir şey söylemiş ama sonra yılan başka bir şey söylemişti. Çoğumuz bunun için, “Ne kadar kolay bir sınav!” deriz. Ama hayrettir ki, ilk anne babamız bu sınavda başarısız olmuştur. Havva aslında yılanı inanmış ve Adem de karısı hatályken ona karşı koymak yerine, onun istediğini yapmıştı. Peki, biz Hristiyanlar onlardan farklı mıyız? İsa’nın kolay anlaşılır, açık buyruklarını okuyoruz. Buna karşın bir vaiz ya da Kutsal Kitap yorumcusu, İsa’nın sözlerinin aksini iddia ettiğinde, İsa yerine o kişiye inanmayı seçiyoruz.

Peki, Sizlerle Ben Hangi Noktadayız?

Bu kitap boyunca Hristiyan tarihinden epey söz ettim. Ama tarihten bir şey öğrenmezsek tarihin bize bir yararı olmaz. Milyonlarca Hristiyan, hatalarından ötürü Roma Katolik Kilisesi’ni kınar. Buna karşın bu Hristiyanlar kendileri de Katolikler’in düştüğü aynı hata çukuruna düşer. Çünkü onlar da Katolikler gibi Konstantin Hibriti’ni kabul ederler ve dünya görüşlerini Hibrit’in renklendirdiği gözlüklerle oluştururlar.

Çağlar boyunca başka egemenlik Hristiyanları’nın Hibrit’i ve onun kurallarına göre hareket etmeyi ret ettiklerini bilmek rahatlatıcı ve güven tazeleyicidir. Ama onların sahadaki zamanları geçmiştir. Top şimdi bizim sahamızdadır. Yeryüzündeki bütün diğer Hristiyanlar İsa’nın öğretilerini görmezden gelip savuştursa bile, bu hiçbir şekilde sizin ve benim itaatsizliğimizi

mazur göstermez. Rab bizimle Kutsal Yazılar aracılığıyla direkt olarak konuştuğunda başkalarının söyledikleri önemsizdir. Merhum müjdecî Leonard Ravenhill'in her zaman söylediği gibi, "İsa ya mutlaktır, ya da geçersizdir." İkinin arası yoktur.

Bu kitabın sizi rahatsız etmiş olabileceğini tahmin edebiliyorum. Hatta belki de alınmanıza neden olmuştur. Doğal tepkiniz, gidip Egemenlik Müjdesi hakkında söylediklerimin çoğunun aksini söyleyen bir başka kitap bulmak olabilir. Bu da fazla zor bir şey olmaz.

Ama bunu yapmak yerine, sizi İsa'nın öğretilerini kendiniz için okumaya teşvik ediyorum. İsa'nın öğretilerinden metin sağlaması yapmaktan söz etmiyorum. O'nun öğretilerinin bütününden söz ediyorum. Ben O'nun bildirdiklerini herhangi bir şekilde saptırdım mı? Eğer öyle yaptıysam tabii ki beni değil, O'nu dinlemeniz gerekir. Ama eğer O'nu yanlış anlatmadıysam, size yalvarıyorum, bu kitabı bir tarafa atıp İsa'nın söylediklerini unutmayın. Egemenliğin Müjdesi'ni kabul etmeden düğün şölene girmiş olabilirsiniz ama bu müjdeyi kabul etmeden orada kalamazsınız.

Öte yandan, belki de bu kitap yüreğinize hitap etmiştir. Belki siz de, egemenlik hakkında heyecanla yanıyorsunuzdur. Tanrı'nın Egemenliği sizin için çok değerli bir inci gibi mi? Egemenlik size çok büyük bir sevinç verdiği için onu elde etmek için her şeyi bırakmaya razı mısınız? Eğer öyleyse, lütfen bana ve diğer modern çağ egemenlik Hristiyanları'na katılın. Kendimize düşeni yaparak her insanın yaşamını değiştirme gücüne sahip olan Egemenliğin gerçek Müjdesi'ni bütün dünyada bildirelim.

BİBLİYOGRAFYA

Ana Kaynaklar

- Editör, Barry, Colman J., *Readings in Church History*. Westminster, Maryland: Christian Classics, Inc., 1985.
- Calvin, John. *Treatises Against the Anabaptists and Against the Libertines*. Çeviren Benjamin Wirt Farley. Grand Rapids: Baker Book House, 1982.
- Calvin, John. *Institutes of the Christian Religion*. 2 cilt. Çeviren Henry Beveridge. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1983.
- Eusebius. *Ecclesiastical History*. Çeviren Paul L. Maier. Grand Rapids: Kregel Publications, 1999.
- Franklin, Benjamin. *The Autobiography and Other Writings*. New York: Penguin Books USA Inc., 1783.
- Editörler Gee, Henry ve Hardy, John William. *Documents Illustrative of English Church History*. Londra: MacMillan and Co., Ltd., 1910.
- Editör Krey, August C., *The First Crusade: The Accounts of Eyewitnesses and Participants*. Princeton: 1921.
- Leith, John H., Editör: *Creeds of the Churches*. Atlanta, Georgia: John Knox Press, 1973.
- Luther, Martin. *The Bondage of the Will* [İradenin Tutsaklığı] Çeviren: Henry Cole. Grand Rapids: Baker Book House, 1976.
- Luther, Martin. *Works of Martin Luther—The Philadelphia Edition*. 6 cilt. Çeviren: C. M. Jacobs. Grand Rapids: Baker Book House, 1982.
- Marcellinus, Ammianus. *The Later Roman Empire*. Çeviren: Walter Hamilton. New York: Penguin Books, 1986.
- Randi, James. *The Faith Healers*. Buffalo: Prometheus Books, 1989.
- Editörler: Roberts, Alexander ve Donaldson, James. *The Ante-Nicene Fathers*. 10 cilt. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1985.
- Editör Schaff, Philip. *The Nicene and Post-Nicene Fathers, First Series*. 10 cilt. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1983.

318 Bibliyografya

Editörler Schaff, Philip ve Wace, Henry. *The Nicene and Post-Nicene Fathers, Second Series*. 10 cilt. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1982.

Simons, Menno. *The Complete Writings of Menno Simons*. Çeviren: J. C. Wenger. Scottsdale, Pennsylvania: Herald Press. 1956.

İKİNCİL KAYNAKLAR

- Bainton, Roland H. *Christian Attitudes Toward War and Peace*. Nashville: Abingdon Press, 1960.
- Bainton, Roland H. *The Reformation of the Sixteenth Century*. Boston: Beacon Press, 1952.
- Cairns, Earle E. *Christianity Through the Centuries*. Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1954.
- Chadwick, Henry. *The Early Church*. New York: Penguin Books, 1967.
- Chamberlin, E. R. *The Bad Popes*. New York: Dorset Press, 1969.
- Christie-Murray, David. *A History of Heresy*. New York: Oxford University Press, 1976.
- Dickens, A. G. *The English Reformation*. New York: Schocken Books, 1952.
- Editör Dowley, Tim. *Eerdman's Handbook to the History of Christianity*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1977.
- Driver, John. *How Christians Made Peace with War*. Scottdale, Pennsylvania: Herald Press, 1988.
- Edwards, David. *Christian England*. Cilt 2. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1983.
- Eller, Vernard. *Christian Anarchy*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1987.
- Ellul, Jacques. *The Subversion of Christianity*. Çeviren: Geoffrey W. Bromiley. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1986.
- Erbstösser, Martin. *Heretics in the Middle Ages*. Leipzig: Druckerei Fortschritt Erfurt, 1984.

320 İkincil Kaynaklar

- Estep, William. *The Anabaptist Story*. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1996.
- Gibbon, Edward. *The Decline and Fall of the Roman Empire*. New York: Penguin Books, 1952.
- González, Justo. *Faith & Wealth*. New York: Harpers Collins Publishers, 1990.
- González, Justo. *A History of Christian Thought*. 3 cilt. Nashville: Abingdon Press, 1970.
- Grimm, Harold J. *The Reformation Era 1500-1650*. New York: The Macmillan Company, 1965.
- Hershberger, Guy F. *The Recovery of the Anabaptist Vision*. Scottdale, Pennsylvania: Herald Press, 1957.
- Kraybill, Donald B. *The Upside-Down Kingdom*. Scottdale, Pennsylvania: Herald Press, 1978.
- Lucas, Henry S. *The Renaissance and the Reformation*. New York: Harper & Row, 1960.
- Schaff, Philip. *History of the Christian Church*. 8 cilt. Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1910.
- Shannon, Albert. *The Medieval Inquisition*. Collegeville, Minnesota: The Liturgical Press, 1984.
- Strype, J. *Ecclesiastical Memorials*. Londra: 1822.
- Thomson, John A. F. *The Later Lollards 1414-1520*. Londra: Oxford University Press, 1965.
- Hoehner, H. W. "Maccabees." *The International Standard Bible Encyclopedia*. Editör Geoffrey W. Bromiley. Cilt 3. Grand Rapids: Eerdmans Publishing Co., 1986.
- Tolstoy, Leo. *The Kingdom of God Is Within You*. Lincoln, Nebraska: University of Nebraska Press, 1894.
- Tourn, Giorgio, ve diğerleri. *You Are My Witnesses*. Torino, İtalya: Claudiana Editrice, 1989.
- Verduin, Leonard. *The Anatomy of a Hybrid*. Sarasota, Florida: Christian Hymnary Publishers, 1976.
- Verduin, Leonard. *The Reformers and Their Stepchildren*. Sarasota, Florida: Christian Hymnary Publishers, 1964.
- Willoughby, William C. *Counting the Cost*. Elgin, Illinois: The Brethren Press, 1979.

NOTLAR

1. Bölüm: Kutsal Savaş mı?

1. Raymond d'Aguliers in August C. Krey, *The First Crusade: The Accounts of Eyewitnesses and Participants* (Princeton: 1921) 250-256.
2. J.Arthur McFall, "The Fall of Jerusalem," *Military History Magazine* (Haziran, 1999) 1-6.
3. Krey 252.
4. Krey 253.

3. Bölüm: Farklı Türde Bir Krallık

1. Tertullian, *Against Marcion*, Kitap IV, Bölüm 26; ANF, Cilt III, 409.

4. Bölüm: Siz Kendinizi Egemenliğe Adadınız mı?

1. Vatandaşlık ve Göçmenlik Hizmetleri Bürosundan: www.immigration.gov/graphics/aboutus/history/teacher/oath.htm.
2. "Florida During World War II, <http://www.floridamemory.com/OnlineClassroom/FloridaWWII/history.cfm>.
3. *Webster's New World College Dictionary*, Third Edition (New York: Simon & Schuster, Inc., 1997) 765.
4. Frank Koch, Proceedings, Stephen Covey tarafından *The 7 Habits of Highly Effective People* adlı kitapta aktarılmıştır (New York: Simon & Schuster, 1989) 33.

5. Bölüm: Mammon (Para) Hakkındaki Görüşümüzü Değiştirmek

1. Clement of Alexandria *Who Is the Rich Man Who Shall Be Saved?* 14; ANF, Cilt. II, 595.

6. Bölüm: Yeni Bir Dürüstlük Standardı

1. Mike Hertenstein ve Jon Trott, "Selling Satan: The Tragic History of Mike Warnke," Cornerstone, Cilt. 21, Sayı 98 (1992).

2. "The Cornerstone Series on Mike Warnke," http://www.cornerstonemag.com/features/iss098/warnke_index.htm.

3. "Cornerstone Series."

4. Bob & Gretchen Passantino and Jon Trott, "Satan's Sideshow: The True Lauren Stratford Story," <http://www.cornerstonemag.com/features/iss090/sideshow.htm>.

5. James Randi, *The Faith Healers* (Buffalo: Prometheus Books, 1989)105,106,150.

6. Randi 146-153.

7. Bölüm: Evlilik ve Boşanma Hakkındaki Egemenlik Yasaları

1. İsrail Abrahams'ın Londra Boşanma Komisyonu Önündeki Tanıklığı, 21 Kasım 1910, aktarılan kitap: "Divorce in the Old Testament," International Bible Encyclopedia (online) <http://www.studylight.org>.

2. "Boşanma Gerçekleri," adres: <http://wheres-daddy.com>.

3. "Divorces: 1858-2000" adres: <http://www.statistics.gov.uk>.

4. Margaret F. Brinig, "These Boots Are Made for Walking: Why Most Divorce Filers Are Women," American Law and Economics Review 2-1 (2000) 126-129.

5. I. Korintliler 7:10-15, King James Çevirisi, modern İngilizce'ye yazar tarafından çevrilmiştir.

6. Kaynak: Barna Research Group, B. A. Robinson tarafından "U. S. Divorce Rates for Various Faith Groups," adlı makalede aktarılmıştır. Mart, 2002, adres: (http://www.religioustolerance.org/chr_dira.htm).

7. Barna Research Group.

8. Barna Research Group.

9. Kaynak: Amerikan Ulusal Sağlık İstatistik Merkezi. "U.S. Divorce Statistics," adlı makalede aktarılmıştır Divorce Magazine.com, adres: <http://www.divorcemag.com/statistics/statsUS2.shtml>.

10. Amerikan Ulusal Sağlık İstatistik Merkezi.

11. Barna Research Group.

12. David Knox and Caroline Schacht, *Marriage and the Family: A Brief Introduction*, (Belmont, California: Wadsworth Publishing Company, 1999). "Asian-American Couples," adlı makalede aktarılmıştır. Adres: <http://www.uwyo.edu>.

13. Kaynak: Institute for Divorce Reform, aktarılan adres: Divorce Magazine.com

14. "Divorce Rates of All Countries, Compared to the U.S.," aktarılan adres: <http://www.divorcereform.org/nonus.html>.

8. Bölüm: Düşmanlarımı Sevmek mi?

1. Adin Ballou, Leo Tolstoy tarafından *The Kingdom of God Is Within You* adlı kitapta aktarılmıştır (Lincoln, Nebraska: University of Nebraska Press) 10.

9. Bölüm: Ama Ya Şöyle Olursa?

1. Yazarın Weaver ailesiyle mülakatı ve "Mountain Man Arrested"den The Sentinel (Carlisle, PA: 25 Mayıs 1988) 1,2.

2. Arthur Kellermann, MD, New England Journal of Medicine, 1998, şu adreste aktarıldığı üzere: <http://goodsforguns.org>.

3. Origen, *Against Celsus*, Kitap II, Bölüm 30; ANF, Cilt IV, 444.

4. Arnobius, *Against the Gentiles*, Kitap I, Par. 6; ANF Cilt VI, 415.

5. Origen, *Against Celsus*, Kitap VIII, Bölüm 73; ANF, Cilt IV, 667, 668.

6. Ballou, "How Many Does It Take," Şu adresten temin edilebilir: <http://www.adinballou.org/HowMany.shtml>.

10. Bölüm: Peki, Kutsal Yazılar Şöyle Demiyor mu?

1. W. E. Vine, *Expository Dictionary of New Testament Words* (Grand Rapids: Zondervan Publishing House, 1940) 188.

2. Tertullian, *On Idolatry*, Bölüm 19; ANF Cilt III, 73.

12. Bölüm: İki Krallık Altında Yaşam

1. Tertullian, *On Idolatry* Bölüm 15; ANF Cilt III, 70.

13. Bölüm: Ben Bu Dünyadan mıyım?

1. Dave Moreland, "Dave Moreland's Bozo Criminal of the Day," Adres: <http://www.kooi.com/bozo/jan99.htm>.

14. Bölüm: Bu Bizi Barış ve Adalet Aktivistleri mi Yapar?

1. "Capital Punishment Statistics" Adres: <http://www.ojusdoj.gov>.
2. İstatistikler Alan Guttmacher Institute tarafından sağlanmış ve şu adreste bildirilmiştir: <http://www.nrlc.org/abortion/aboramt.html>.

15. Bölüm: Bunu Gerçek Hayatta Yapan Oldu mu?

1. H. W.Hoehner, "Maccabees," The International Standard Bible Encyclopedia, Cilt 3 (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1986) 196-199.
2. R. H. Smith, "Pella," The International Standard Bible Encyclopedia.

16. Bölüm: Ama Tarihsel Hristiyanlık Böyle midir?

1. *Hermas The Shepherd*, Kitap III, Bölüm 1; ANF, Cilt II, 31.
2. Tatian, *To The Greeks*, Bölüm 11; ANF; Cilt II, 69.
3. Clement of Alexandria, *The Instructor*, Kitap III, Bölüm 8; ANF, Cilt II, 281.
4. Tertullian, *Apology*, Bölüm 38; ANF, Cilt III, 45,46.
5. Tertullian, *De Corona*, Bölüm 13; ANF, Cilt II, 101.
6. Origen, *Against Celsus*, Kitap VIII, Bölüm 75; ANF, Cilt IV, 668.
7. Cyprian, *On Mortality*, Bölüm 26; ANF, Cilt V, 475.
8. Clement of Alexandria, Maximus'un Vaaz 55'inde aktardığı üzere. ANF Cilt II, 581.
9. Tertullian, *Of Patience*, Bölüm 10; ANF, Cilt III, 713.
10. Tertullian, *Against Marcion*, Bölüm 39; ANF, Cilt III, 415.
11. Lactantius, *The Divine Institutes*, Kitap V, Bölüm 21; ANF, Cilt VII, 158.
12. Lactantius, Bölüm 24; ANF, Cilt VII, 160.
13. Lactantius, Bölüm 18; ANF, Cilt VII, 184.
14. Athenagoras, *Plea for the Christians*, Bölüm 1; ANF, Cilt II, 129.
15. Hippolytus (Çevirenler: Gregory Dix ve Henry Chadwick,) *The Apostolic Tradition* (Ridgefield, CT: Morehouse Publishing, 1992) 26.
16. Canon XII of Nicaea; editör: Philip Schaff . *The Nicene and Post-Nicene Fathers*, First Series. Cilt 10 (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1983) 27.
17. "Epistle of Marcus Aurelius to the Senate," ANF, Cilt I, 187.

18. Origen, *Against Celsus*, Kitap V, Bölüm 37; ANF, Cilt IV, 560.
19. Lactantius, Kitap 6, Bölüm 17; ANF, Cilt 7, 182, 183.

18. Bölüm: Egemenliğe Nasıl Girilir?

1. *Webster's New World College Dictionary*, Third Edition (New York: Simon & Schuster, Inc., 1997) 1138.
2. Editör John H. Leith, *Creeeds of the Churches* (Atlanta: John Knox Press, 1973) 24,25.

21. Bölüm: Egemenlik Müjdesi'ne Ne Oldu?

1. Eusebius, *Ecclesiastical History*, Kitap VIII, Bölüm 17.
2. Eusebius, *Ecclesiastical History*, Kitap X, Bölüm 5.
3. Eusebius, *The Life of Constantine*, Kitap I, 41 ve 42 bölümler. Editörler Philip Schaff ve Henry Wace, *The Nicene and Post-Nicene Fathers*, Second Series, 10 cilt, Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1982, cilt I, 494.
4. Eusebius, *Constantine*, Kitap II, 44 - 46 bölümler.
5. Lactantius, Kitap V, Bölüm 24; ANF, Cilt VII, 160.

22. Bölüm: Egemenlik Teolojisi

1. Lütfen önceki kitabıma bkz. *A Dictionary of Early Christian Beliefs*, bu kitapta bunu, "Christ, Divinity Of." başlığı altında ayrıntılı olarak ele aldım.
2. Eusebius, *Ecclesiastical History*, Kitap I, Bölüm 9. *The Nicene and Post-Nicene Fathers*, Second Series, Cilt II, 14.
3. Edward Gibbon, *The Decline and Fall of the Roman Empire*, (New York, Penguin Books, 1952) 386.
4. "The Decree of the Holy, Great, Ecumenical Synod, the Second of Nicaea," Editörler: Philip Schaff ve Henry Wace, *The Nicene and Post-Nicene Fathers*, Second Series, 10 cilt (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1982) cilt XIV, 550, 551.
5. Hilary of Pointers, Gibbon tarafından aktarılmıştır, 397.
6. Ammianus Marcellinus, *The Later Roman Empire* (New York, Penguin Books, 1986) 239.
7. Editör Colman J. Barry, *Readings in Church History* (Westminster, Maryland: Christian Classics, Inc., 1985) 522.

23. Bölüm: Tanrı Kuralları mı Değiştiriyordu?

1. Eusebius, *Ecclesiastical History*, çeviren: Paul L. Maier (Grand Rapids: Kregel Publications, 1999) 231.

24. Bölüm: Mesih'in Öğretileri Nasıl Yok Oldu?

1. Leonard Verduin bu terimi ünlü, *The Anatomy of a Hybrid* adlı eserinde kilise-devlet hibritinden söz etmekte kullanır.

2. Eusebius, *The Life of Constantine*, Kitap I, Bölüm 44. Schaff, 494.

25. Bölüm: Hiçbir Zaman Gerçekleşmeyen Altın Çağ

1. Philip Schaff, *History of the Christian Church*. 8 cilt (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1910) cilt III, 33-35.

2. Schaff 107-125.

3. Gibbon 252.

4. Gibbon 380.

5. Eusebius, *Constantine*, Kitap II, Bölüm 3; Schaff, 500.

6. Eusebius, *Constantine*, 7-9 bölümler.

7. Eusebius, *Constantine*, 24-29 bölümler.

8. Gibbon 258.

9. Gibbon 380.

10. Gibbon 382.

11. Gibbon 470-472.

12. Gibbon 476.

13. Gibbon 477.

14. Gibbon 478.

15. Gibbon 478.

16. Gibbon 509.

17. Lynn H. Nelson, "The Later Roman Empire," <http://www.ku.edu/kansas/medieval/108/lectures>.

18. Gibbon 562-619. Ayrıca bkz. Vincent Bridges, "Arthur and the Fall of Rome," <http://www.sangraal.com/library/arthur1.htm>.

26. Bölüm: Avgustin: Hibrit'in Savunucusu

1. Augustine, *Reply to Faustus the Manichaean*, kitap 22, bölüm 74. Editörler Philip Schaff ve Henry Wace, *The Nicene and Post-Nicene Fathers*,

First Series, cilt 4 (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1982) 301.

2. Augustine, bölüm 75 ; Schaff, *Fathers*, cilt 4, 301.

3. Augustine, bölüm 79; Schaff, *Fathers*, cilt 4, 304.

4. Augustine, *The Correction of the Donatists*, bölüm 7, par. 23; Schaff, *Fathers*, cilt 4, 642.

5. Roland H. Bainton, *Christian Attitudes Toward War and Peace* (Nashville: Abingdon Press, 1960) 33-43.

6. Bainton, 96-98. Augustine, *Faustus*, bölüm 75; Schaff, *Fathers*, cilt 4, 301.

7. Augustine, *Faustus*, bölüm 75; Schaff, *Fathers*, cilt 4, 301.

8. Leo Tolstoy, *The Kingdom of God Is Within You* [*Tanrı'nın Egemenliği İçinizdedir, Türkçesi var*] (Lincoln, Nebraska: University of Nebraska Press, 1894) 306.

9. Tolstoy.

10. Article 92(1)(c) Uniform Code of Military Justice.

11. Augustine, *On the Predestination of the Saints*, 16-19 bölümler. Schaff, *Fathers*, Cilt V, 506-508.

27. Bölüm: Mesih'in Adını Kullanarak Sahtekârlık Yapmak

1. Editör Colman J. Barry, *Readings in Church History*, 235-237.

2. E. R. Chamberlin, *The Bad Popes* (New York: Dorset Press, 1969) 43.

3. Chamberlin 60.

4. Barry 522.

5. Barry 521, 522.

28. Bölüm: Egemenlik Yer Altına Giriyor

1. Editör: Tim Dowley, *Eerdmans' Handbook to the History of Christianity* (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1977) 202, 203.

2. Martin Erbstösser, *Heretics in the Middle Ages* (Leipzig: Druckerei Fortschritt Erfurt, 1984) 80, 81.

3. Erbstösser 83.

4. Erbstösser 85.

29. Bölüm: Waldensiyanlar

1. Giorgio Tourn ve diğerleri, *You Are My Witnesses* (Torino, İtalya: Claudiana Editrice, 1989) 14.
2. Tourn 15.
3. Tourn 16.
4. Tourn 20.
5. Tourn 17
6. Tourn 18.
7. Tourn 19.
8. Tourn 19.
9. Tourn 20.
10. Tourn 36.
11. Tourn 37.
12. Erbstösser 202.
13. Tourn 54.
14. Tourn, 51.
15. Judith Collins, "Heritage of the Waldensians: A Sketch," adres: <http://www.wrs.edu/journals/jour896/waldensians.html>.
16. J. A. Wylie, *The History of Protestantism*, 1878, Cilt II, sayfa 485, Collins'de aktarılmıştır.

30. Bölüm: Diğer Akım

1. Editörler: Henry Gee ve John William Hardy, "Wycliffe Propositions Condemned at London," *Documents Illustrative of English Church History* (Londra: MacMillan and Co, Ltd., 1910) 108, 109.
2. "Council of Constance," Toplantı 15 - 6 Temmuz 1415, adres: <http://www.dailycatholic.org/history/16ecume3.htm>.
3. Gee ve Hardy 110.
4. Gee ve Hardy 109, Sonuç 10.
5. Gee ve Hardy Sonuç 16.
6. Gee ve Hardy 128-131.
7. John A. F. Thomson, *The Later Lollards 1414-1520* (Londra: Oxford University Press, 1965) 247.
10. Editörler: Henry Gee ve John William Hardy, "The Lollard Conclusions," *Documents Illustrative of English Church History* (Londra:

MacMillan and Co., Ltd., 1910) 128, Sonuç 6.

8. Gee ve Hardy 131, Sonuç 10.

9. Thomson 244-21.

10. J. Strype, *Ecclesiastical Memorials*, Bölüm II (Londra, 1822) 54, 55.

31. Bölüm: Waldensiyanlar İsviçreli Reformcularla Tanışıyor

1. Henry S. Lucas, *The Renaissance and the Reformation* (New York: Harper & Row, 1960) 519.

2. Lucas 520.

3. Harold J. Grimm, *The Reformation Era 1500-1650* (New York: The Macmillan Company, 1965) 188.

4. Lucas 526.

5. Grimm, 321-324.

6. Tourn 66.

7. Tourn 66,67.

8. Tourn 66,67.

9. Tourn 66-69.

10. Tourn 72.

11. Tourn 72.

12. Tourn 69.

32. Bölüm: Cenevre’de Yeni Siyon

1. Grimm 338.

2. Grimm 325.

3. Grimm 342.

4. Rahull Nand, “John Calvin: Not So Tyrannical” adres: <http://oprflhs.org/division/history/interpretations/2000interp/.doc>.

5. “The Murder of Michael Servetus” adres: <http://www.bcbsr.com/topics/servetus.html>.

6. John F. Fulton, *Michael Servetus, Humanist and Martyr* (Herbert Reichner, 1953) 35.

7. Philip Schaff, *History of the Christian Church*, cilt VIII (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1910) 768.

8. Walter Nigg, *The Heretics* (Alfred A. Knopf, Inc., 1962) 328.

9. "The Murder of Michael Servetus."

10. John Calvin, "On the Magistrate" in Treatises against the Anabaptists and against the Libertines (Grand Rapids: Baker Bk. House, 1982) 77,78.

11. "Second Helvetic Confession," Bölüm XXX, yayıncı editör John H. Leith, *Creeeds of the Churches* (Atlanta: John Knox Press, 1973) 190.191.

12. Calvin 77.

33. Bölüm: Egemenliğin Bayrağı Yeniden Yükseliyor

1. Sammlung Simler, "A History of the Baptists"te aktarılmıştır, adres: http://www.pbministries.org/History/John%20T.%20Christian/vol1/history_10.htm.

2. Simler.

3. Menno Simons, *The Complete Writings of Menno Simons*. Çeviren: J. C. Wenger: *Reply to False Accusations* (Scottsdale: Herald Press, 1956) 96.

4. Menno Simons, John D. Roth tarafından aktarıldığı üzere, "The Mennonites' Dirty Little Secret," *Christianity Today*, 7 Ekim 1996, 44.

5. Hans Denk, "What Is Anabaptism?"de aktarılmıştır. Adres: <http://www.anabaptistnetwork.com/WhatIsAnabaptism.htm>.

6. Simons 93.

7. Simons 94.

8. Roland Bainton, *The Reformation of the Sixteenth Century* (Boston: Beacon Press, 1952) 101.

9. Thieleman J. van Braght, *Martyrs Mirror* (Scottsdale, Pa: Herald Press, 1950) 418.

10. Editör: Norman Penney, *The Journal of George Fox* (Londra: J.M. Dent & Sons, 1924) <http://www.geocities.com/quakerpages/fox17.htm>.

11. David Edwards, *Christian England*. Cilt 2. (Grand Rapids: Wm. B. Eerdmans Publishing Company, 1983) 341.

12. William C. Willoughby, *Counting the Cost* (Elgin, Illinois: The Brethren Press, 1979) 45,46.

13. Benjamin Franklin, *The Autobiography and Other Writings* (New York: Penguin Books USA Inc., 1783) 129.

DÜNYAYI ALTÜST EDEN EGEMENLİK

Birisi size, İsa Mesih'in vaaz ettiklerinin konusunun ne olduğunu sorsa, yanıtınız ne olurdu? İnsanın kurtuluşa olan ihtiyacı mı? Tanrı'nın insanlığa olan sevgisi mi? Yeniden doğuş mu?

İsa Mesih tabii ki, bütün bu şeylerden söz etmiştir. Bunların hepsi de çok önemli gerçeklerdir. Ama mesajının konusu bunların hiçbiri değildi. O'nun mesajının konusu Tanrı'nın egemenliği idi. İsa Mesih, gittiği her yerde Tanrı'nın egemenliğini bildirdi.

İroni şu ki, egemenliğin mesajı günümüzde bildirilen müjdede neredeyse hiç yer almıyor. Bunun sonucu olarak birçok Hristiyan, Tanrı'nın egemenliğinin şu anda dünyada bir gerçek olduğunu anlamıyor. Hatta Tanrı'nın egemenliğinin ne olduğunu bile bilmiyorlar. Neticede, kendilerini hiçbir zaman Mesih'in talep ettiği şekilde Tanrı'nın egemenliğe adamıyorlar.

David Bercot, *Dünyayı Altüst Eden Egemenlik* adlı kitapta, okuru İsa Mesih'in Egemenlik öğretisine; sıklıkla unutulmuş öğretilere, geri döndürüyor. Bercot, Tanrı'nın Egemenliği'nin yeni radikal yasalarını ve dünyayı altüst eden değerlerini tanımlıyor. Mesih'in egemenliğinde yüzeysel Hristiyanlığa yer yoktur, çünkü bu, tarihsel olarak dünyayı altüst eden bir egemenliktir.

Dünyayı Altüst Eden Egemenlik adlı bu kitap, Hristiyan yaşamınızda sizi içinizin derinliklerine kadar sarsacaktır.